

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Fakultet ekonomije i turizma “Dr.Mijo Mirković”

Master plan razvoja održivog turizma Općine Medulin 2013. - 2018.

Turistička zajednica
općine Medulin

OPĆINA MEDULIN
Istarska županija

sadržaj

30

GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE

Općina Medulin smještena je na samom jugu istarskog poluotoka, te spada među najpoznatija turistička odredišta ne samo Istarske županije već i cjelokupnog hrvatskog turizma.

38

POVIJESNA I KULTURNΑ BAŠTINA

Zemljopisni aspekt razmatranja utvrđuje njezin priobalni položaj na samome jugu Istre.

41

PROMETNA POVEZANOST

Općina Medulin ističe se dobrom povezanošću sa ostalim dijelovima istarskog poluotoka, ne samo cestama, već i javnim prijevozom,

51

ANALIZA TURISTIČKOG PROMETA

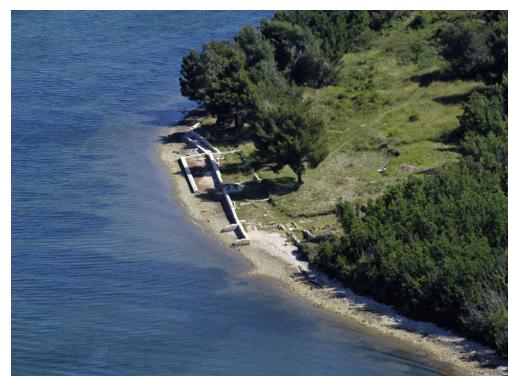
U razdoblju od početka 2007. godine do kraja 2011. Općinu Medulin je posjetilo ukupno 1.344.716 turista, od čega 61.879 (4,60%) domaćih, te 1.282.837 (95,40%) stranih turista.

01 | UVOD

02 | METODOLOGIJA

03 | SADAŠNJE STANJE: GDJE SE MEDULIN SADA NALAZI?

04 | MARKETINŠKI PLAN

05 | MODELI PROCJENE GOSPODARSKOG UČINKA

PLAN IMPLEMENTACIJE: KAKO DOĆI DO ŽELJENOГA?

| 06

07 | ZAKLJUČAK

SWOT ANALIZA

Snage, Slabosti, Prilike i Prijetnje

148

Aldo Dobrovac

Director

Ove godine obilježili smo 55. obljetnicu formiranja Turističkog društva Medulin. Daleke 1958. osnovana je ova dobrovoljna organizacija koja je, okupivši grupu mladih entuzijasta, u manje od dva desetljeća svog djelovanja, od malog ribarskog mesta stvorila respektabilnu turističku destinaciju. Danas je ona, prema broju ostvarenih noćenja, treća po veličini u regiji i četvrta u državi. Ispred nje su samo još gradovi Rovinj, Poreč i Dubrovnik. Međutim, uzevši u obzir broj stanovnika svakog od spomenutih kao ponder (prema podacima iz 2012. godine), Medulin dolazi na prvo mjesto sa 345 noćenja po stanovniku, a slijede Rovinj s 217, Poreč s 171, te Dubrovnik sa 62 ostvarena noćenja po stanovniku.

Početna strategija razvoja turizma bazirala se na masovnosti, što je i bilo u skladu s tadašnjom državnom politikom razvoja radno intenzivne privrede, koja je trebala osigurati što veći broj radnih mesta. Takva strategija uzrokovala je izgradnju velikih smještajnih kapaciteta s prosječnom uslugom i standardom, a nakon prelaska na tržnu ekonomiju, trendovi su se nastavili nošeni početnom inercijom. Dodatno je još izgrađeno i otvoreno puno kapaciteta u privatnom smještaju i otvoren velik broj ugostiteljskih objekata s tendencijom brze i masovne prehrane, kao i znatan broj trgovina svih profila koje su se također prilagodile trendu prodaje jeftinih proizvoda.

Činjenica je da su nas ovakvi trendovi, po ostvarenim noćenjima, doveli na sam vrh u državi, ali nam istodobno prijete neodrživošću razvoja i mogućim padom turističkog prometa u budućnosti. Danas se turistička potražnja sve više okreće kvaliteti i diversifikaciji, a u tom smislu naša trenutna ponuda ima puno nedostataka.

Ovaj strateški plan trebao bi dati prijedloge i usmjerenja kako bi se postojeci nedostaci, nakon opširne i detaljne analize stanja, počeli otklanjati što bi našem budućem razvoju dalo, prije svega, održivost ali isto tako i trenutni benefit omogućivši prodaju kvalitetnijeg proizvoda po višim cijenama.

OPĆINA MEDULIN

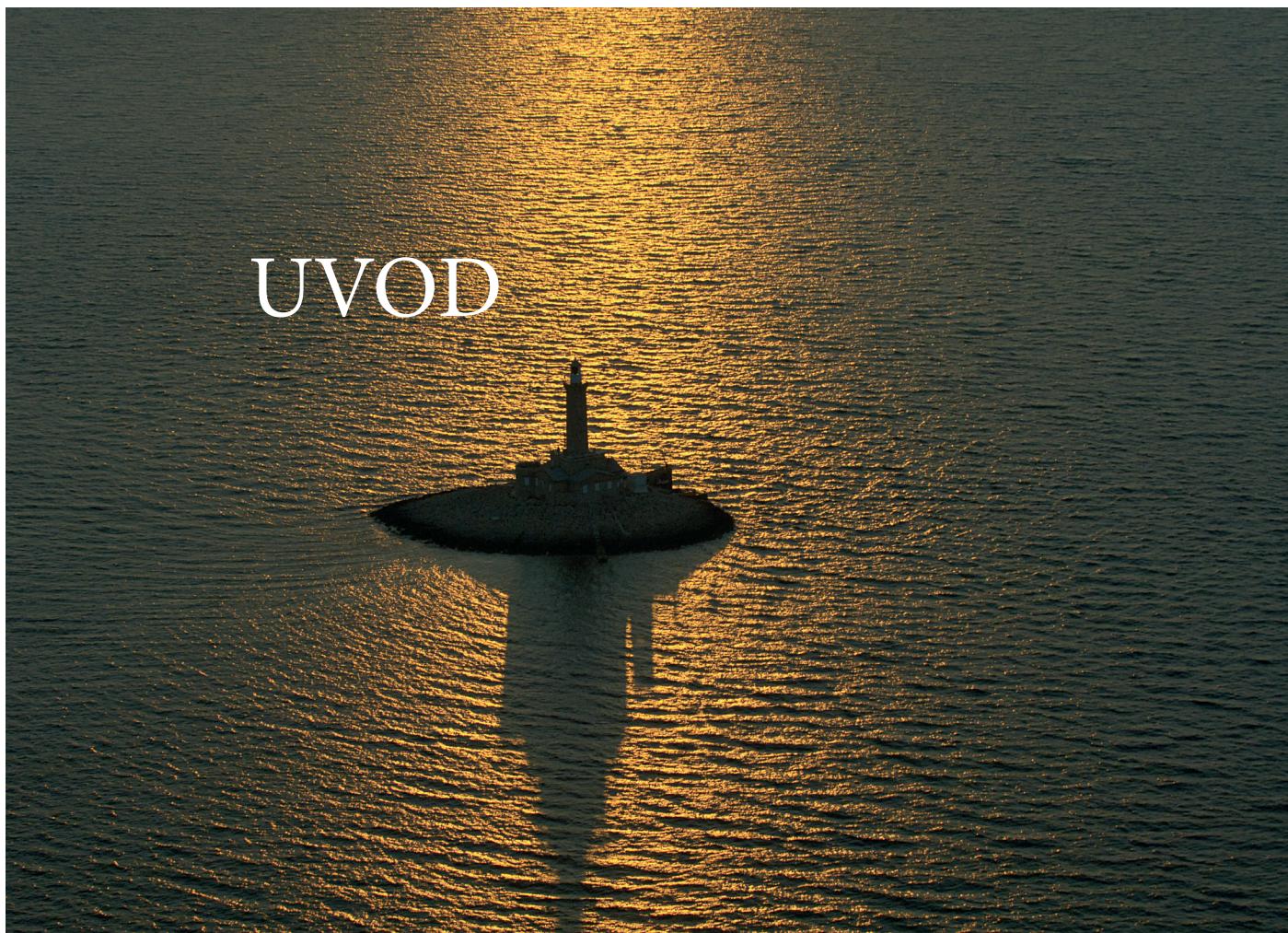
OPĆINA MEDULIN
Istarska županija

Voditelji projekta:
prof. dr. sc. Marinko Škare
doc.dr.sc. Tea Golja

Suradnici:

- prof.dr.sc. Lorena Mošnja Škare
- prof.dr.sc. Danijela Križman Pavlović
- dr.sc. Iva Slivar Tiganj
- mr.sc. Barbara Unković
- dr.sc. Nikola Vojnović
- Adriana Galant, mag. oec.
- Roberta Kontošić, mag. oec.
- Studenti FET-a

Tehnički uredio: dr.sc. Saša Stjepanović

UVOD

Master plan turizma Općine Medulin 2013.-2018. definira dugoročni razvoj okvira za turizam (pet godina), s naglaskom na politiku i strategiju, planiranje, institucionalno jačanje, zakonodavstvo i regulaciju, razvoj proizvoda i diversifikaciju, marketing i promociju, turističku infrastrukturu, ekonomski utjecaj turizma i turističkih investicija, perspektive razvoja ljudskih resursa, socio-kulturnih okolišnih utjecaja na turizam. To uključuje razdoblje za takozvani srednji rok (pet godina), plan implementacije prema prioritetnim aktivnostima koje treba poduzeti kako bi se potaknuo održivi turistički razvoj destinacije Medulin. Master plan održivog razvoja turizma destinacije Medulin 2013.-2018. uskladen je sa temeljnim strateškim dokumentima, od onih na razini lokalne zajednice, do regionalnih, te nacionalnih dokumenata kojima se definira razvoj turizma ili pak indirektno zadije u pojedine aspekte razvoja održivog turizma. Posebno se ističe usklađenost sa novoobjavljenom Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine, ali i strateškim dokumentom Europske Komisije kojim se definiraju buduće smjernice pametnog, održivog i inkluzivnog rasta Europske Unije.

1. UVOD	5
1.1. PROJEKTNA SVRHA I CILJEVI	8
1.1.1. Projektni rezultati	11
1.2. METODOLOGIJA PROJEKTA	11
1.2.1. Metodološke pretpostavke/pristupi	11
1.2.2. Metode istraživanja	13
1.2.3. Organizacija rada na projektu	22
1.3. VIZIJA RAZVOJA ODRŽIVOG TURIZMA OPĆINE MEDULIN 2013.-2018	22
1.4. MISIJA RAZVOJA ODRŽIVOG TURIZMA OPĆINE MEDULIN	23
1.5. STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA ODRŽIVOG TURIZMA OPĆINE MEDULIN	23
1.6. TTM PREZENTACIJA	23
2. GLOBALNI TURISTIČKI TRENDovi I SUVREMENI RAZVOJ TURIZMA	24
3. SITUACIJSKA ANALIZA.....	29
3.1. GEOGRAFSKE KARAKTERISTIKE OPĆINE MEDULIN	30
3.2. PRIRODNI TURISTIČKI RESURSI OPĆINE MEDULIN	32
3.2.1. Geomorfološka i geološka obilježja u funkciji turizma	32
3.2.2. Hidrografski turistički resursi.....	34
3.2.3. Klimatsko-vegetacijska obilježja kao turistički resurs.....	35
3.2.4. Obilježja krajobraza.....	37
3.3. Povijesni razvoj i kulturna baština OPĆINE MEDULIN	38
3.4. PROMETNA POVEZANOST	41
3.4.1. Cestovna povezanost.....	41
3.4.2. Željeznička povezanost.....	43
3.4.3. Pomorska povezanost	43
3.5. LOKALNA ZAJEDNICA – STAVOVI I VIĐENJA RAZVOJA TURIZMA INTERESNO UTJECAJNIH SKUPINA ..	44
3.6. SWOT ANALIZA	49
3.7. ANALIZA TURISTIČKIH POKAZATELJA OPĆINE MEDULIN	51
3.7.1. Analiza turističkog prometa u Općini Medulin	51
3.7.2. Ostvarena noćenja u Općini Medulin – ukupan broj.....	61
3.7.3. Kapaciteti u općini Medulin	68
3.7.4. Turisti i noćenja po tipu kapaciteta u Općini Medulin	71
3.7.5. Usporedba turističkih pokazatelja Općine Medulin sa Istrom i Hrvatskom	72
3.8. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA POSLOVANJA U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU OPĆINE MEDULIN	82
3.8.1. Analiza finansijskih pokazatelja poslovanja u hotelijerstvu i ugostiteljstvu Općine Medulin	87
3.8.2. Investicije u novu dugotrajnu imovinu u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine.....	94
3.8.3. Komparativna analiza poslovanja turizma i ugostiteljstva Općine Medulin.....	96
3.8.4. Analiza prihoda Općine Medulin od boravišne pristojbe	107
3.8.5. Analiza prihoda Općine Medulin od turističke članarine	113
3.8.6. Procjena ukupnih prihoda od turizma i ugostiteljstva Općine Medulin na osnovi turističke članarine	118
3.8.7. Utjecaj turizma i ugostiteljstva na prihode poslovanja Općine Medulin	121

3.8.8. Osrvrt na analitičke rezultate	121
4. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINCI RAZVOJA TURIZMA I UGOSTITELJSTVA OPĆINE MEDULIN ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2018. GODINE.....	123
4.1. PROCJENA RASTA DNEVNE POTROŠNJE TURISTA U OPĆINI MEDULIN U RAZDOBLJU 2013.-2018. I UTJECAJ NA OSTVARENE PRIHODE	124
4.2. PROCJENA UČINAKA PRODULJENJA TURISTIČKE SEZONE I RASTA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA U OPĆINI MEDULIN U RAZDOBLJU 2013.-2018. GODINE.....	128
4.3. KUMULATIVNI FINANCIJSKI UČINCI	130
4.4. PROCJENA FINANCIJSKIH UČINAKA PRODULJENJA SEZONE I PORASTA TURISTIČKE POTROŠNJE TE SMJEŠTAJNIH KAPACITETA U OPĆINI MEDULIN U RAZDOBLJU 2013.-2018.G. NA UKUPNE PRIHODE PRAVNII FIZIČKIH OSOBA U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU OPĆINE MEDULIN	132
4.5. PROCJENA FINANCIJSKIH UČINAKA RASTA I RAZVOJA TURIZMA U MEDULINU U RAZDOBLJU 2013. 2018. GODINE NA OPĆINSKE PRIHODE	134
4.6. OSVRT NA PROGNOSTIČKE POKAZATELJE IZRAVNIIH I NEIZRAVNIIH UČINAKA TURIZMA NA MEDULINSKO GOSPODARSTVO	137
5. STRATEŠKO POZICIONIRANJE DESTINACIJE MEDULIN: STRATEŠKI CILJEVI I AKTIVNOSTI.....	140
5.1. STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA TURIZMA OPĆINE MEDULIN.....	141
5.2. PLAN IMPLEMENTACIJE	141
6. STRATEŠKI MARKETINŠKI PLAN OPĆINE MEDULIN 2013. - 2018.....	146
6.1. UVOD	146
6.2. CILJEVI MARKETINGA	146
6.3. IDENTITET I POZICIONIRANJE	146
6.4. KONKURENCIJA.....	148
6.5. CILJNO TRŽIŠTE.....	148
6.6. BUDŽET I RASPODJELA.....	157
6.7. EVALUACIJA USPJEŠNOSTI.....	157

1.1. Projektna svrha i ciljevi

Turistička destinacija Medulin (obuhvaća i sva naselja – Banjole, Pješčana uvala, Premantura, Vinkuran, Pomer, Medulin I i II) želi se repozicionirati na turističkom tržištu, te time postati visoko konkurentna i prepoznatljiva. Obzirom na navedeno, potrebno je izraditi konkretan, jasan i usmjeren Master plan razvoja održivog turizma Općine Medulin koji će se temeljiti na osnovnim principima održivog razvoja turizma.

Brojne poznate destinacije duž Mediterana i Europe postale su prepoznatljive i dobro pozicionirane na međunarodnom turističkom tržištu, na način da su na vrijeme prepoznaće važnost usmјerenog djelovanja, odnosno pravilno usmјerenog razvoja turizma, obzirom na svoju prirodnu i kulturno-povijesnu osnovu, karakteristike ponude i svoje specifičnosti. No, ključno je bilo temeljiti razvoj na unaprijed definiranoj strategiji uvažavajući kompleksne vrijednosti održivog razvoja turizma određene destinacije. S druge strane, postoje destinacije koje nisu marile za vrijednosti koje su važne za održivi razvoj, i nisu marile za prihvatanje kapacitet destinacije (engl. *Carrying capacity*), kao i ostale probleme poput uništenje okoliša, zagađenje, prenapučenost prirodnih resursa, ekonomsku eksploraciju prirodnih dobara, seksualni turizam, zaštitu potrošača i tako dalje. Stoga, sada nailaze na problem kvalitetnog i održivog turističkog razvoja i izgradnje svoje prepoznatljivosti. Turizam balansira „dobro tržišta“ s „dobrim za ljude“ stoga mora imati etičku dimenziju (Canada Communicable Disease Report, 2003). Valja se podsjetiti da je održivi turizam onaj koji je uvelike svjestan sadašnjeg i budućeg ekonomskog, ekološkog i socio-kulturnog utjecaja, koji odgovara na potrebe posjetitelja, industrije, okoliša i lokalnih zajednica (Minciuc, Popescu, Padurean, Hornoiu and Baltaretu 2010.). Nekontrolirani i loše upravljeni razvoj turizma sa sobom povlači brojne negativne posljedice, a jedna je od njih i gubitak konkurentnosti i tržišne pozicije.

Nadalje, brojnim je studijama/analizama tržišta dokazano da turisti uvelike gledaju na čitav kompleks vrijednosti koje im neka turistička destinacija nudi. Stoga, i ne čudi da su spremni platiti više upravo za ovu vrijednost „održivosti“, odnosno spremni su platiti više za boravak u destinacijama koje vidno temelje svoj razvoj na principima ekološke, socio-kulturne i ekonomske odgovornosti/održivosti.

Primjerice, rezultati istraživanja provedenog na 20.000 kućanstava u Njemačkoj (naše najveće emitivno tržište) pokazali su da 33% stalnih putnika/turista prilikom odabira svoje destinacije vode računa o relevantnim faktorima poput okoliša, etičkih vrijednosti, društvenih dimenzija i sličnih karakteristika (Adlwirth, 2009). Pritom valja uzeti u obzir i činjenicu da je Njemačka najznačajnija emitivna zemlja u Europi, a spada i u primarno ciljno tržište destinacije Medulin.

Valja imati na umu da je turizam ne samo ekonomski fenomen, nego i ljudska/humana djelatnost. Razvoje turizma prepostavlja uvažavanje svih kompleksnosti i specifičnosti turističkog sektora. Stoga, i Master plan održivog razvoja koji predlažemo počiva na tim temeljima.

Današnje kreiranje turističke destinacije treba odgovoriti na nove zahtjeve novih turista (Cabriani, 2005). Novi su turisti neovisni, iskusni, orientirani tehnologiji, zahtjevni (vrijednost za novac → iskustvo za novac/kvaliteta proizvoda i usluga/isporučiti „obećano“), što uvjetuje nova promišljanja o turizmu današnjice. Stoga, destinacije trebaju usvojiti planiran i upravljan pristup razvoju turizma u želji da razvojem kvalitetnog turizma izbjegnu društvene i okolišne probleme te optimiziraju ekonomске dobrobiti i dr.

Razvojni planovi, master planovi, feasibility studije danas se nalaze u središtu interesa svih turističkih destinacija, s cilnjom značajkom poštivanja interesa međunarodnih institucija, lokalnih i državnih vlasti, domicilnog stanovništva destinacija, a sve u cilju ispunjenja očekivanja turista.

Smatramo da je turistička destinacija „platforma“ koja mora posjedovati prirodne i društvene resurse, objedinjavati subjekte koji djeluju na tom području, izgraditi povjerenje svih zainteresiranih strana i donositi odluke koje teže održivom razvoju zbog kojih današnji posjetitelj odabire upravo tu destinaciju. Prema tome, u izradi Master plana bila je važna i suradnja svih zainteresiranih strana. Destinacija bi trebala biti mjesto u kojem interesni dionici turizma imaju sklonost i razumnost za zajednički rad. (Report of the Tourism Sustainability Group, 2004). Prikaz u nastavku prikazuje važnost suodnosa interesnih skupina u turizmu.

Prikaz 1: Suodnos interesnih skupina u turizmu

Izvor: obrada autora

Proizvod „turističke destinacije“ je prostorno ograničeno mjesto, na kojem veliki broj poduzeća nudi najraznovrsnije usluge turistima (Grängsjö, Gummesson, 2006).

Destinacije predstavljaju kompleksan izazov za menadžment i razvoj u kojem moraju služiti zahtjevnim potrebama turista i s turizmom povezanih poslova, kao i domicilnoj zajednici, lokalnim poduzetnicima i industriji (Presenza, 2004).

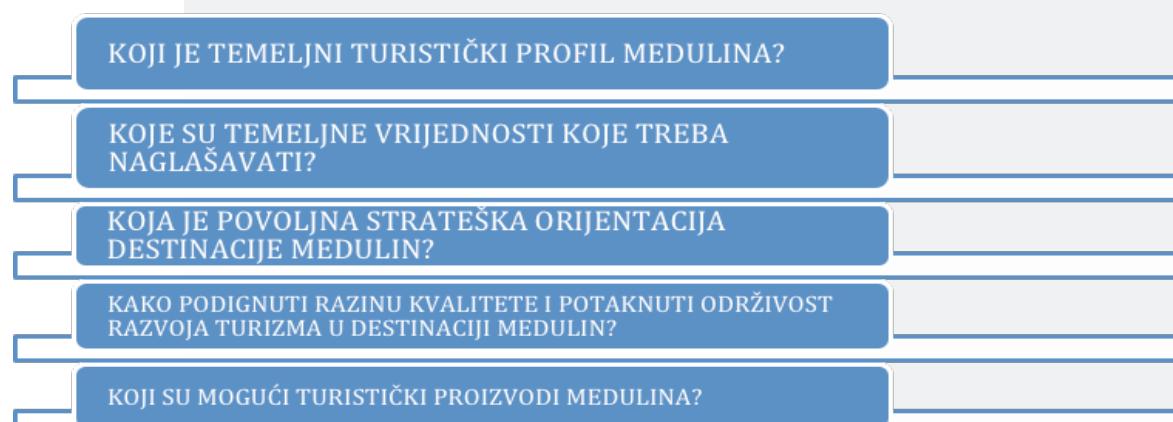
To prepostavlja suvremeni koncept razvoja turističke destinacije koji se sugerira TZ Općine Medulin kroz Master plan. U nastavku je prikaz koncepata razvoja turističke destinacije.

Prikaz 2: Koncept razvoja turističke destinacije

Destinacija danas mora biti lako dostupna, osiguravati kvalitetne proizvode, efektivnu infrastrukturu, sigurnost, stabilnu klimu, uslugu „In time“, dobru prometnu povezanost, pronaći ekonomsku ravnotežu (između skupog/jeftinog/isplativog) te pružati željeno. U današnje doba destinacija mora biti „odgovarajuća“, a upravljanje turizmom na nivou mjesta, regije ili šire zaokružene geografske cjeline podrazumijeva fokusiranje na veći broj čimbenika, određenu simetričnost djelovanja sudionika turizma. Destinacija tako postaje optimalna kombinacija fiksnih i varijabilnih čimbenika koji djeluju u skladu s trendovima i preferencijama turista, gdje fiksni čimbenici predstavljaju hotele, kulturne objekte, krajolik, turističke urede i slično. Dok, varijabilni oplemenjuju turistički proizvod i uvjetni su produkt svih sudionika turizma ovisno o odgoju, konceptualnim shvaćanjima, načinu i strategiji donošenja odluka, etičkim normama okoline, prihvatom koncepta društvene odgovornosti i drugima (Paulišić, 2007).

Sama izrada Master plana turizma je strateški izbor Turističkog vijeća Općine Medulin koje je željelo doći do odgovora na neka od ključnih pitanja poput:

Svrha ovog projekta je kreirati Master plan održivog razvoja turizma turističke destinacije Medulin, koji će počivati na osnovnim načelima takva razvoja - ekonomskim, ekološkim i socio-kulturnim, te biti usklađen sa strateškim dokumentima od vitalnog značaja za razvoj turizma, kako na lokalnoj, tako i na regionalnoj, nacionalnoj razini, te razini Europske Unije. Smatramo važnim Master plan nadovezati na već postojeće strateške dokumente Europske Unije, Ministarstva turizma Republike Hrvatske, Istarske županije i lokalne zajednice.

Europska Unija pokazala je jačinu svoga angažmana prema održivom razvoju i uspješno ugradila dimenziju održivosti u brojna politička i ina polja. Sve politike, instrumenti i zakoni Europske unije, kao i finansijski instrumenti usmjereni su na ostvarivanje strateških ciljeva, te su koordinirane i aktivnosti na razini zemalja članica. Republika Hrvatska kao 28. članica ove integracije mora svoju viziju razvoja graditi na Europskim smjernicama, stoga je danas više neumjesno govoriti o razvoju koji svoje uporište nema u preporukama iz temeljnih strateških dokumenata Europske Unije.

Cilj izrade ovog projekta je prijedlog integriranog rješenja održivog razvoja turizma turističke destinacije Medulin, s ciljem povećanja konkurentnosti turizma i boljeg tržišnog pozicioniranja.

1.1.1. Projektni rezultati

Sam **rezultat** Master plana trebao bi omogućiti **učinkovitije korištenje i upravljanje turističkim potencijalom u svrhu održivog razvoja turizma, te definirati stratešku orientaciju turističke destinacije Medulin**, a na zadovoljstvo svih interesno utjecajnih skupina turističke destinacije. Predstaviti će se suvremeni koncept razvoja turističke destinacije.

1.2. Metodologija projekta

1.2.1. Metodološke pretpostavke/pristupi

Metodologija projekta ide u cilju provedbe projektnih rješenja, a temelji se na ključnim metodološkim principima prikazanim u tablici u nastavku.

METODOLOŠKI PRISTUP	OPIS
MULTIDISCIPLINARNOST	Na izradi <i>Master plana održivog razvoja turizma Općine Medulin</i> raditi će tim stručnjaka iz područja opće ekonomije, turizma, turističke geografije, menadžmenta, menadžmenta ljudskih resursa, statistike, informatike i računovodstva.
OSIGURANJE TRANSPARENTNOSTI	Kako bi se osigurala transparentnost izrade <i>Master plana održivog razvoja turizma Općine Medulin</i> definirana je <i>Radna skupina</i> koju čine predstavnik Turističke zajednice Općine Medulin kao naručitelj, načelnik Općine Medulin, Predsjednik Udruge hrvatskih putničkih agencija, Izvršni direktor Arenaturista, ...
SURADNJA I UKLJUČIVANJE LOKALNIH INTERESNO UTJECAJNIH SKUPINA	<p>Važno je detektirati interesno utjecajne skupine i odrediti načine komuniciranja s istima. Načelo izrade Master plana održivog razvoja mora u fokusu zadržati komunikaciju, diskusiju i pozitivanje konsenzusa. Interesno utjecajne skupine jesu: <i>poslovni subjekti, turističke organizacije, agencije i subjekti koji upravljaju prirodnom i kulturnom baštinom, lokalna tijela, lokalna zajednica, stručnjaci i utjecajni pojedinci, potencijalni investitori, planeri prostornog razvoja i drugi specifični subjekti koji utječu i uvjetuju razvoj turističke destinacije.</i></p> <p>Načini komunikacije s interesno utjecajnim skupinama jesu: <i>sastanci u zajednici (Mjesni odbori, Vijeća i slično), polustrukturirani intervjuji, anketni upitnici, prezentiranje planiranog; medijsko oglašavanje, pisani izvještaji; fokus grupe; otvoreni dani; radionice, sastanci povratnih informacija zainteresiranim grupama; vizualno navođenje razvoja i dr.</i></p>

UKLJUČIVANJE JAVNOSTI U FAZNU IZRADU PROJEKTA

Kako bi izrada Master plana razvoja održivog turizma Općine Medulin bila transparentnija, i kako bi se svi rezultati proizvili iz razvojnih radionica i dubinskih intervju mogli što uspješnije podijeliti sa ostalim žiteljima Općine, kao i svim zainteresiranim, nužno je osigurati odgovarajući način prenošenja informacija. Iz tog razloga, rezultati će se objavljivati na službenim stranicama Caster-a, web stranici Općine Medulin i Turističke zajednice Općine Medulin, a isto će se tako omogućiti slanje prijedloga putem elektroničke pošte. Tako će priliku da izlože prijedloge, sugestije, mišljenja imati svi zainteresirani. Time se ukazuje na značaj partnerskog pristupa i participacije u planiranju razvoja turizma.

OD POJEDINAČNOG PREMA OPĆEM

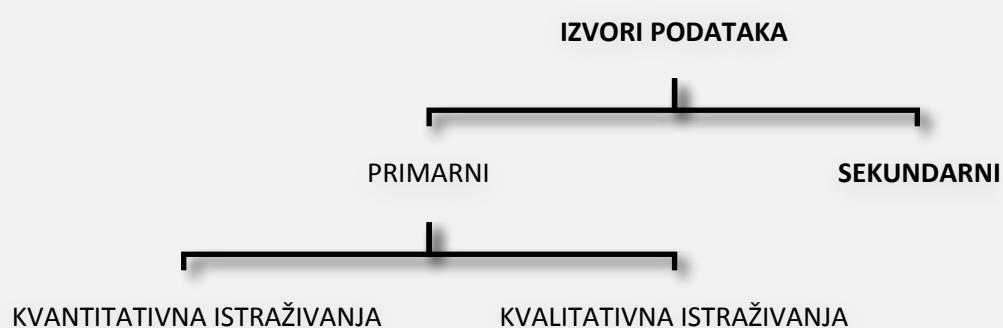
Sagledavanje razvojnih mogućnosti na manjim karakterističnim područjima (klasterima) unutar Općine. Odabir užih područja usuglašen s naručiteljem i interesno utjecajnim skupinama odabranog područja te razrađen u akcijskom planu.

DEFINIRANJE PROVEDBENIH INSTRUMENATA I INSTITUCIONALNIH TIJELA ZADUŽENIH ZA PROVEDBU DEFINIRANIH PLANOVA

Dati će se prijedlog organizacijskih i poslovno-upravljačkih prepostavki nužnih za provedbu usvojenih rješenja, što je jedina efikasna osnova za implementaciju planova.

Metode istraživanja

U izradi Master plana razvoja održivog turizma Općine Medulin koristiti će se:

U nastavku se navode primarni izvori istraživanja.

AD.1. PRIMARNA ISTRAŽIVANJA

KVANTITATIVNA ISTRAŽIVANJA

Kako bi se što uspješnije odradio projektni zadatak pristupiti će se provedbi sljedećih primarnih kvantitativnih istraživanja (prema uobičajenim načinima provedbe primarnih istraživanja za potrebe izrade ovakvih strateških dokumenata, vodeći računa o interesno utjecajnim skupinama):

- 1. Ispitivanje stavova turista o Medulinu kao turističkoj destinaciji*
- 2. Ispitivanje stavova lokalnog stanovništva o razvoju i značaju turizma na području Općine Medulin*
- 3. Ispitivanje stavova javnog sektora (Općina Medulin) o značaju i mogućnostima razvoja turizma na području Općine Medulin*

Tablica 1: Primarno istraživanje - Ispitivanje stavova turista

Polazište i ciljevi istraživanja	U razdoblju od početka 2007. godine do kraja 2011. Općinu Medulin je posjetilo ukupno 1.344.716 turista, od čega 61.879 (4,60%) domaćih, te 1.282.837 (95,40%) stranih turista. U tom razdoblju broj dolazaka u Općini Medulin konstantno je rastao, a najveći porast bilježi se u 2011. godini kada je zabilježen porast od 9,86% dolazaka u odnosu na godinu ranije. U 2011. godini na vrhu ljestvice dolazaka nalaze se Nijemci, na drugome mjestu slijede Slovenci, potom Austrijanci, te Talijani na četvrtom mjestu. Cilj istraživanja bio je profiliranje turista koji dolaze u Općinu Medulin, te shvaćanje njihove slike, doživljaja Općine.
Populacija	Turisti Općine Medulin iznad 18. godina. Kriterij odabira: 4 emitivna tržišta (Njemačka, Austrija, Slovenija, Italija).
Uzorak	1000 turista koji borave u hotelima, kampovima, privatnom smještaju na području Općine Medulin. Uzorak je reprezentativan s obzirom na sociodemografska obilježja (dob, spol, obrazovanje, primanja, mjesto boravka, nacionalnost).
Vrijeme provođenja	Ljeto 2012. (od svibnja do kraja listopada).
Način prikupljanja podataka	Anketni upitnik koji se provodio osobno – na licu mjesta. Upitnik je izrađen na hrvatskom, talijanskom, njemačkom i engleskom jeziku.
Instrument istraživanja	Anketni upitnik koji se sastoje od otvorenih i zatvorenih pitanja, Likertove skale od 5 stupnjeva. Vrijeme rješavanja je 15 minuta.
Sadržaj istraživanja	Anketnim upitnikom se htjelo uvidjeti: <ul style="list-style-type: none">- sociodemografski profil turista Općine Medulin- motiv dolaska- zadovoljstvo boravkom u destinaciji (aktivnosti, posjet ostalim gradovima, ...)- zadovoljstvo ponudom (kvaliteta smještaja, usluge, ...)- dodir sa lokalnom zajednicom- što nedostaje, a bilo je očekivano- mogućnost posjeta Općini Medulin van sezone- koliko je planirano vrijeme boravka- dnevna potrošnja u destinaciji

Obrada	Kvantitativna i kvalitativna analiza.
Namjena rezultata istraživanja	Izrada Master plana turizma Općine Medulin i definiranje stavova turista.

Tablica 2: Primarno istraživanje - Ispitivanje stavova definiranih interesno-utjecajnih skupina

Polazište i ciljevi istraživanja	Od 60-tih godina razvoj istarskog turizma, a tako i turizam Općine Medulin temelji se na ponudi sunca i mora. Glavni razlog potenciranja turizma je punjenje smještajnih jedinica: hotela, kampova, apartmana kako bi se u 3 mjeseca povratilo uloženo, ali i zaradilo. Cilj istraživanja je uvidjeti koji su izazovi interesno-utjecajnih skupina, što oni prepoznaju kao potencijal destinacije, te na kraju stvaranje sveobuhvatne slike Općine Medulin kako bi se turizam usmjerio na ono najprihvatljivije i najznačajnije za zajednicu, ali i prirodne, kulturne predispozicije.
Populacija	Stanovnici Općine Medulin iznad 18 godina. Kriteriji odabira: <ul style="list-style-type: none">- targetiranje interesno utjecajnih skupina prema interesu TZ Medulina (ugostitelji, privatni iznajmljivači, predstavnici smještajnih kapaciteta, predsjednici sportskih i kulturno umjetničkih skupina, poljoprivrednici, turističke agencije, neki od poslovnih subjekata, npr. zubari)
Uzorak	Izdvojeni predstavnici interesno - utjecajnih skupina. Uzorak od 16 ispitanika koji su reprezentativni prema sociodemografskim obilježjima.
Vrijeme provođenja	Lipanj/srpanj 2012.
Način prikupljanja podataka	Anketni upitnik koji se provodi osobno ili šalje mail-om po unaprijed obavljenom telefonskom pozivu i dogовору.
Instrument istraživanja	Anketni upitnik koji se sastoji od otvorenih i zatvorenih pitanja, Likertove skale od 5 stupnjeva. Vrijeme rješavanja je 10 minuta.

Sadržaj istraživanja	Anketnim upitnikom se htjelo uvidjeti: <ul style="list-style-type: none"> - značaj turizma za zajednicu, ali i osobni značaj turizma - percepciju efekta turizma u zajednici - koja vrsta ponude nedostaje, a koje ima previše - postotak prihoda od turizma, koliki bi prihod od turizma bio zadovoljavajući, a koliko je na godišnjoj razini reinvestirano u turizam - koliko turizma se želi, koliki stupanj razvoja je prihvatljiv - što je zabrinjavajuće u vezi turizma u zajednici - što svatko osobno može učiniti za unaprjeđenje turizma - kako bi se turizam trebao razvijati u Općini Medulin, te kako svatko osobno može doprinijeti ostvarenju toga
Obrada	Kvantitativna i kvalitativna analiza.
Namjena rezultata istraživanja	Izrada Master plana turizma Općine Medulin.

Tablica 3: Primarno istraživanje - Ispitivanje stavova lokalne zajednice

Polazište i ciljevi istraživanja	Od 60.-tih godina razvoj istarskog turizma, a tako i turizam Općine Medulin temelji se na ponudi sunca i mora. Glavni razlog potenciranja turizma je punjenje smještajnih jedinica: hotela, kampova, apartmana kako bi se u 3 mjeseca povratilo uloženo, ali i zaradilo. Cilj istraživanja je uvidjeti koji su izazovi sa kojima se suočuje lokalno stanovništvo, što oni prepoznaju kao potencijal destinacije, te na kraju stvaranje sveobuhvatne slike Općine Medulin kako bi se turizam usmjerio na ono najprihvatljivije i najznačajnije za zajednicu, ali i prirodne, kulturne predispozicije.
Populacija	Stanovnici Općine Medulin iznad 18 godina. Kriteriji odabira: <ul style="list-style-type: none"> - otvoreni poziv lokalnoj zajednici
Uzorak	Anketni upitnici poslani na adresu svih registriranih privatnih iznajmljivača na području Općine Medulin.
Vrijeme provođenja	lipanj-listopad 2012.
Način prikupljanja podataka	Anketni upitnik poslan poštom i objavljen na web stranicama TZ Medulina i Općine Medulin.

Instrument istraživanja	Anketni upitnik koji se sastoji od otvorenih i zatvorenih pitanja, Likertove skale od 5 stupnjeva. Vrijeme rješavanja je 10 minuta.
Sadržaj istraživanja	Anketnim upitnikom se htjelo uvidjeti: <ul style="list-style-type: none"> - značaj turizma za zajednicu, ali i osobni značaj turizma - percepciju efekta turizma u zajednici - koja vrsta ponude nedostaje, a koje ima previše - postotak prihoda od turizma, koliki bi prihod od turizma bio zadovoljavajući, a koliko je na godišnjoj razini reinvestirano u turizam - koliko turizma se želi, koliki stupanj razvoja je prihvatljiv - što je zabrinjavajuće u vezi turizma u zajednici - što svatko osobno može učiniti za unaprjeđenje turizma - kako bi se turizam trebao razvijati u Općini Medulin, te kako svatko osobno može doprinijeti ostvarenju toga
Obrada	Kvantitativna i kvalitativna analiza.
Namjena rezultata istraživanja	Izrada Master plana turizma Općine Medulin.

Tablica 4: Primarno istraživanje – Ispitivanje stavova javnog sektora – Općina

Polazište i ciljevi istraživanja	Medulin, nekad ribarsko mjesto, danas je moderno turističko središte koje spada među reprezentante istarskog turizma i jedno je od dvadesetak najpoznatijih kupališnih imena na Jadranu. Upravo zato što je turizam od velikog značaja za Općinski proračun, ali i izvor prihoda lokalnog stanovništva, Općina bi trebala voditi razvoj turizma u smjeru koji je usuglašen sa stanovništvom, odnosno svim interesno – utjecajnim skupinama. Cilj istraživanja je prikupljanje podataka o stajalištima načelnika, vijećnika, te zaposlenika Općine o smjeru kretanja, te zadovoljstvom turizmom u Općini, kao i aktivnosti, proaktivnosti glede njegova razvoja, te svijesti o važnosti vlastitog djelovanja.
Populacija	Načelnik i njegov zamjenik, pročelnici Općine Medulin, Općinsko vijeće, Mjesni odbori, Savjet mladih.
Uzorak	Načelnik i njegov zamjenik, pročelnica Ureda načelnika, pročelnica Upravnog odjela za opće poslove i društvene djelatnosti, pročelnica za Prostorno planiranje i komunalni sustav, pročelnica za Proračun i financije, predsjednik, potpredsjednik i članovi Općinskog vijeća, predsjednici Mjesnih odbora, predsjednik Savjeta mladih.

Vrijeme provođenja	Lipanj/srpanj 2012.
Način prikupljanja podataka	Anketni upitnik koji se provodio osobno.
Instrument istraživanja	Anketni upitnik koji se sastoji od otvorenih i zatvorenih pitanja, Likertove skale od 5 stupnjeva. Vrijeme rješavanja je 10 minuta.
Sadržaj istraživanja	Anketnim upitnikom se htjelo uvidjeti: <ul style="list-style-type: none"> - značaj turizma za zajednicu, ali i osobni značaj - percepciju efekta turizma u zajednici - koja vrsta ponude nedostaje, a koje ima previše - postotak prihoda od turizma, koliki bi prihod od turizma bio zadovoljavajući, a koliko je reinvestirano - koliko turizma se želi, koliki stupanj razvoja je prihvatljiv - što je zabrinjavajuće u vezi turizma u zajednici - što svatko osobno može učiniti za unaprjeđenje turizma - kako bi se turizam trebao razvijati u Općini Medulin, te kako svatko osobno može doprinijeti ostvarenju toga
Obrada	Kvantitativna i kvalitativna analiza.
Namjena rezultata istraživanja	Izrada Master plana turizma Općine Medulin.

KVALITATIVNA ISTRAŽIVANJA

a) **RAZVOJNE RADIONICE**

Metoda „razvojnih radionica“ je alat za procjenu potencijala koji se bazira na interakciji sudionika i voditelja radionice na određene teme. Dizajn misaonog toka je prilagođen raznim izazovima specifičnim za zajedničko područje interesa, općinu Medulin i razvoj turizma u njoj. Omogućuje identifikaciju tematskog potencijala sudionika kao i moguće scenarije razvoja. Prisutnost vanjskog (Caster) i unutarnjeg (Turistička zajednica Općine Medulin i Općina Medulin) partnera na svakoj radionici jamči potreban nivo objektivnosti i vjerodostojnosti iznijetih informacija, prijedloga i zajedničkog promišljanja. Uzimaju se u obzir sadašnje potrebe i projekcije budućih situacija obzirom na svjetske trendove. Razvojna

radionica je dvosatna aktivnost za sudionike i partnere.

Organizirano je pet radionica, sa pet različitih tema:

- ***Smještajni kapaciteti***
- ***Ugostiteljstvo***
- ***Priroda, kultura i sport***
- ***Razvojno-prostorni planovi i razvojni projekti Općine Medulin***
- ***Mjesni odbori, upravljanje Općinom Medulin***

Radionica se provodi s pet do osam sudionika.

Nakon konzultacija s naručiteljem, obzirom na metodu i ciljeve razvojnih radionica, zajednički su odabrani sudionici radionica. Sve radionice, osim radionice s temom Razvojno-prostornih planova i razvojnih projekata Općine Medulin imaju isti sadržaj, dinamiku razvoja i cilj. Svi sudionici se postepeno usmjeravaju na promišljanje o posebnostima Općine, izazovima (unutarnjim, vanjskim), ciljnoj skupini turista, varijantama turističkog fokusa, te misiji i viziji Općine Medulin, kroz prizmu razvoja turizma i jasnog razlučivanja koji strateški projekti/inicijative bi se trebale pokrenuti kako bi se ostvario postavljeni cilj. Na svakoj radionici predstavljaju se primjeri najbolje prakse o kojima se sa sudionicima razgovara.

U rujnu je planirana radionica „Radne (operativne) skupine“ sačinjena od predstavnika svake razvojne grupe radi zajedničkog usuglašavanja i pročišćavanja preporuka baziranih na rezultatima razvojnih radionica.

b) OSOBNI INTERVJUI

Kako bi se sagledali problemi vezani uz postojeći razvoj turizma kao i efekti koje turizam ima na području Općine Medulin, te razabrale ključne mogućnosti razvoja turizma u budućnosti kao i izazovi, potrebno je provesti osobne intervjuje sa odabranim interesno-utjecajnim skupinama (odabrani od strane Naručitelja). Za provođenje osobnih intervjeta korišteni su polu-strukturirani anketni upitnici, koji će biti obrađeni i analizirani korištenjem odgovarajućih statističkih metoda i alata.

AD.2. SEKUNDARNI IZVORI

Prilikom analize međunarodnog okruženja, trendova i turističkih kretanja koristit će se statistike i baze podataka institucija u nastavku:

- Svjetska turistička organizacija (UNWTO)
- Europska Komisija
- Statistički ured Europske Komisije (Eurostat).

Osim toga, prilikom izrade Master plana koristit će se dokumenti Europske Komisije koji se odnose na strateške smjernice razvoja u Europskoj Uniji, te oni dokumenti koji se odnose na opći gospodarski raz-

voj Europe.

To su sljedeći dokumenti:

- *Europe, the world's No. 1 tourist destination – a new political framework for tourism in Europe*
- *EUROPE 2020: A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth.*

Osim navedenih dokumenata, analizirat će se i mnogi drugi dokumenti i publikacije vezani za turizam i današnje izazove ovoga sektora kako u Europi, tako i u Svijetu poput:

- *World Economic Forum (2011) Travel and Tourism Competitiveness Report 2011*
- *UNEP i OECD (2011) Climate hange and Tourism Policies in OECD Countries*
- *UNEP (2009) A Three-Year Journey for Sustainable Tourism*
- *UNEP (2009) Policy Recommendations on Sustainable Tourism Development*
- *WMO, UNEP & UNWTO (2008) Climate Change and Tourism – Responding to Global Challenges*
- *UNEP & UNWTO (2005) Making Tourism More Sustainable: A Guide for Policy Makers*

Za potrebe analize razvoja turizma na području Općine Medulin koristiti će se podaci različitih institucija uključenih u sustav statistike turizma u Republici Hrvatskoj. To su sljedeće institucije:

- Državni zavod za statistiku (DZS)
- Hrvatska narodna banka (HNB)
- Financijska agencija (FINA)
- Ministarstvo turizma (MT)
- Ministarstvo financija (MFIN)
- Hrvatska turistička zajednica (HTZ)
- Istarska turistička zajednica (ITZ)
- Turistička zajednica Općine Medulin
- Hrvatska gospodarska komora (HGK)
- Institut za turizam i drugi.

U procesu izrade Master plana koristit će se i mnogi drugi važni dokumenti i publikacije, kao što su:

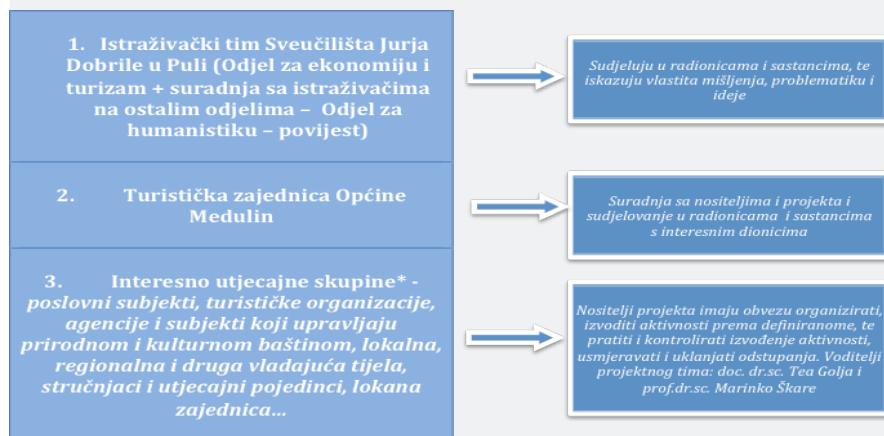
1. Analiza poslovanja hotelijerstva u Hrvatskoj s prijedlozima mjera za unaprjeđenje stanja sektora (Horwath HTL, 2010)
2. Turistički cvijet – Kvaliteta za Hrvatsku (HRT i HGK)
3. Strateški plan Ministarstva turizma za razdoblje 2012. -2014.
4. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.
5. Razvojna strategija hrvatskog turizma, Strategija razvoja hrvatskog turizma do 2010. godine, te Glavni plan i strategija razvoja turizma RH (dostupni izvještaji) i drugi strateški važni dokumenti za hrvatski turizam
6. Dokumenti i programi svih ministarstava Republike Hrvatske koji su strateški važni i koji imaju utjecaj na turističko privređivanje u Republici Hrvatskoj,
7. Zakonski akti od interesa za turističko privređivanje na teritoriju Republike Hrvatske i drugi.

Metode analize sekundarnih podataka obuhvatit će uobičajene statističke metode obrade podataka te sljedeće:

- SWOT analiza (snage, slabosti, prilike, prijetnje)
- Snimka gospodarskog i finansijskog stanja sa posebnim osvrtom na turizam i važnost turizma za gospodarstvo Medulina koji obuhvaća:
 - 1) analizu uplata po osnovi boravišne pristojbe
 - 2) analizu uplata po osnovi turističke članarine
 - 3) analiza finansijskih pokazatelja poslovanja u turizmu i ugostiteljstvu
- Prognostičke metode i analize scenarija (tehnike dinamičkog programiranja i Vensim) koju ističemo kao posebnost u izradi samog Master plana.

1.2.2. Organizacija rada na projektu

Da bi se projekt uspješno realizirao definirana je i odgovarajuća organizacija za operativnu provedbu istraživanja. Definiran je sljedeći tim:

Pored definiranog istraživačkog tima, potiče se „Bottom-up“ načelo uz uvažavanje i razmatranje prijedloga, kritika i sugestija od najniže do najviše razine. Bez kvalitetnog dijaloga nije moguće ostvariti napredak niti djelovati u pravom smjeru. „Top down“ načelo omogućuje usklađivanje i provjeru sa strateškim razvojnim dokumentima definiranim na lokalnoj, regionalnoj nacionalnoj i razini Europske Unije.

1.3. Vizija razvoja održivog turizma Općine Medulin 2013.-2018.

Gore definiran metodološki pristup omogućio je definiranje vizije, misije i strateških ciljeva. U nastavku navodi se vizija destinacije kao rezultat zajedničkog angažmana svih interesnih dionika u destinaciji.

MEDULIN - THE BLUE PLANET - VODEĆA TURISTIČKA DESTINACIJA ISTRE (HRVATSKE) AKTIVNOG I LEŽERNOG ODMORA

KOJA S PONOSOM I NEZAVIDNO PREDSTAVLJA SVOJE POSEBNOSTI, IZNIMNE I JEDINSTVENE PRIRODNE LJEPOTE, TE IH NESEBIČNO DIJELI U KORIST GOSTIJU, POSLOVNOG SEKTORA I LOKALNOG STANOVNIŠTVA. TO JE DESTINACIJA DIVNE ATMOSFERE!

Posljedično, definira se i misija razvoja održivog turizma destinacije Medulin.

1.4. Misija razvoja održivog turizma Općine Medulin

RAZVIJATI I PROMOVIRATI ODRŽIVI TURIZAM DESTINACIJE KROZ UNAPREĐENJE KVALITETE ŽIVOTA I BLAGOSTANJA LOKALNE ZAJEDNICE, STVARANJE UGODNOG SUŽIVOTA LOKALNOG STANOVNIŠTVA I POSJETITELJA, KONTINUIRANO ULAGANJE U ZAŠTITU OKOLIŠA I IZNIMNU BILOŠKU RAZNOLIKOST, HORTIKULTURALNO UREĐENJE I BRIGU O KVALITETI USLUGA U TURIZMU.

1.5. Strateški ciljevi razvoja održivog turizma Općine Medulin

- 1. IZGRADNJA PREPOZNATLJIVOSTI DESTINACIJE I REBRENDING**
- 2. OSNAŽIVANJE EKONOMSKOG DOPRINOSA TURIZMA LOKALNOJ ZAJEDNICI (privlačenje gostiju viših platežnih mogućnosti, produljenje sezone, kontinuirano povećanje broja posjetitelja)**
- 3. OSIGURANJE IZNIMNOG ISKUSTVA GOSTIMA KROZ KONTINUIRANO UNAPREĐENJE KVALITETE PONUDE**
- 4. RAZVOJ NOVIH PROIZVODA**
- 5. OSNAŽIVANJE SURADNJE TURISTIČKE ZAJEDNICE, OPĆINE, PRIVATNOG SEKTORA, PARTNERA (engl. *Working With Business and Its Residents*)**
- 6. UREĐENJE I INTERVENCIJE NA JAVNOM PROSTORU**

1.6. TTM prezentacija

Master plan turizma Medulin 2013.-2018. predstavlja se kao "živi dokument" usklađen s načelima procesa kontinuiranog planiranja koji se neprekidno integrira s drugim procesima planiranja i prilagođava promjenama u planiranom okruženju. Očekuje se da će provođenje Master plana razvoja održivog turizma pomoći u stvaranju okruženja u kojem turizam može više pridonositi gospodarskom i društvenom razvoju Općine Medulin, kao i u stvaranju iskustva odmora za sve posjetitelje koji odluče godišnji odmor provesti u Medulinu.

Biti svjestan važnosti globalnih promjena koje definiraju razvoj turizma svake destinacije, neophodno je u svrhu uspješnijeg definiranja razvoja destinacije, ali i prioritetnih ciljeva i načina njihova dostizanja. Predvidjeti promjene u okruženju nije lagano, ali je nužno iz razloga što su upravo globalne promjene te koje utječu na sve dionike u turizmu – bilo indirektno ili direktno. Bez obzira što se ponekad teško ograničiti i sažeti razvojne promjene i globalne izazove u par rečenica ili kreirati listu nekolicine

globalnih promjena, ipak se zanemarivanjem istoga može izgubiti tržišna konkurentnost destinacije i njen položaj na globalnom i turbulentnom turističkom tržištu. Najnovija kampanja Svjetske turističke zajednice „One Billion Tourist, One Billion Opportunities“ naglašava da jedna milijarda malih aktivnosti može stvoriti iznimno veliki utjecaj. Aktivnosti koje turisti poduzimaju u nekoj zajednici ostavljaju posljedice na turističku destinaciju, odnosno lokalnu zajednicu. Stoga, multipliciranjem pozitivnih aktivnosti može se postići značajne razlike i pozitivan doprinos. Kampanja je pokazala kako je u turizmu potrebno naglašavati: značaj lokalnih proizvoda i poticanje konzumacije istih, poštivanje lokalne kulture, očuvanje kulturne baštine, uštedu energije, poticanje korištenja javnog prijevoza. Upravo se i navedeno koristilo prilikom definiranja akcijskog plana u ovom strateškom dokumentu. Navedeno je samo jedna od najnovijih inicijativa na globalnoj razini, a u narednom poglavlju dublji se naglasak stavlja na suvremene trendove i globalne izazove u turizmu.

Globalni turistički trendovi u suvremenom turizmu ostavljaju traga i dodiruju svaki aspekt razvoja turizma, kreiranja turističke ponude i plasmana novih turističkih proizvoda na tržište.

2. GLOBALNI TURISTIČKI TRENDLOVI I SUVREMENI RAZVOJ TURIZMA

Turizam je vrlo specifičan sektor ili industrija (teža riječ), prepostavlja dinamičan razvoj, difuziju utjecaja i isprepletenost pojava koje jednim nazivnikom možemo svesti pod ono što danas zovemo „turizam“. Pored migracije ili tzv. ere mobilnosti, gdje milijuni prelaze granice traganjem za novim prilikama i mogućnostima, a svijet postaje sve više urban - više od polovice stanovništva živi u urbanim sredinama (2030. očekuje se gotovo 5 milijardi), informacijske i tehnologische revolucije koja vrlo jednostavno transformira život na Zemlji, i turizam se izdvaja kao još jedan od značajnijih uzroka globalizacije jer sve ono što se zbiva „u turizmu“ doprinosi povezanosti i isprepletenosti Svijeta danas bez obzira što on često biva neprepoznat ili neizdvajan kao uzrok globalizacije. No, turizam valja sagledati i kao megatrend jer uključuje ukupnu svjetsku populaciju (gotovo da nema djelića na planeti Zemlje gdje ljudi nisu kročili bilo iz znatiželje, posla, dokolice ili potrebe) i glavni je uzrok novog socio-ekonomskog modela. Ujedno, turizam je ključni stup razvoja i napretka (društvenog i ekonomskog), posebice zemalja u razvoju jer turizam znači: nova radna mjesta (viša stopa od bilo kojeg drugog sektora), nove poslovne prilike, obnovu ruralnih i urbanih područja, obnovu zapuštenih područja, očuvanje i promociju prirodnih ljepota, materijalne i nematerijalne baštine zemlje, regije, destinacije, ali i smanjenje siromaštva, te doprinos miru i razumijevanju, zajedništvu i suradnji.

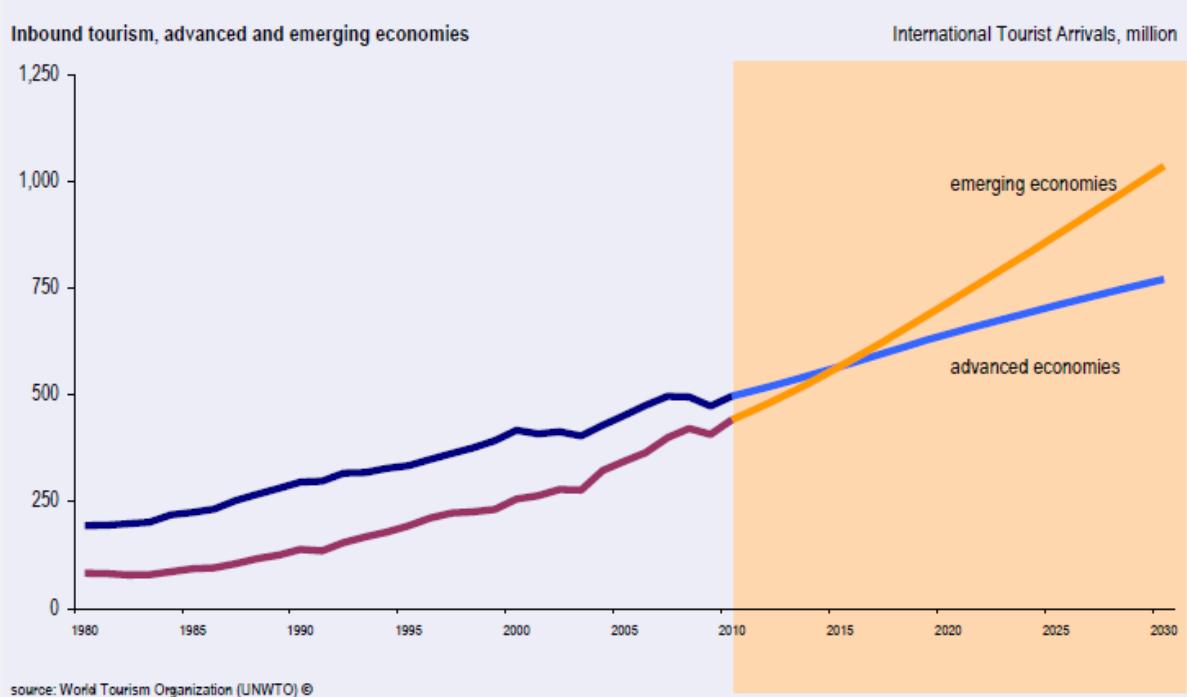
Brojne međunarodne organizacije poput Svjetske turističke organizacije (UNWTO), Svjetsko vijeće za turizam i putovanja (World Travel & Tourism Council ili WTTC), brojne regionalne organizacije poput Europske komisije za putovanja (European Travel Commission ili ETC) koju čine 33 nacionalne turističke organizacije, Azijske i pacifičke udruge za putovanja (PATA), strukovne organizacije, statistički i konzultantski uredi, znanstvena istraživanja i rezultati **provode znanstvena istraživanja poradi praćenja i prognoziranja trendova i promjena u turizmu**. Trendovi razvoja označavaju smjer razvoja turizma u nekom vremenskom okviru, a mogu se pratiti isključivo usporedbom, analizom i detaljnim istraživanjima. Isti mogu biti kvantitativni (numerički) i kvalitativni. U ovom strateškom dokumentu, u prethod-

nom analitičkom dijelu, obradili su se statistički podaci (turistička statistika i finansijski rezultati turizma Općine Medulin), ali i obilježja (kvalitativni podaci) kroz utvrđivanje profila prosječnog posjetitelja/turiste destinacije Medulin (područje Općine Medulin) u vremenskom okviru od 2007. do kraja 2011. godine. U drugome dijelu odradene su prognoze prema dobivenim rezultatima.

U kontekstu promatranja trendova i dobivanja jedne šire slike stanja na turističkom tržištu, kao i dinamike turizma, valja sagledati međunarodne kretanja u turizmu.

1950. godine Svijetom je putovalo 25 milijuna turista, 1995. godine 528 milijuna, a 13.12.2012. godine statistika je zabilježila jednu milijardu međunarodnih turističkih dolazaka. Projekcije za 2030. godinu predviđaju 1,8 milijardi međunarodnih turističkih dolazaka. Međunarodni turistički dolasci, prema svim prognozama, kontinuirano će rasti do 2030. godine, po **prosječnoj stopi od 3,3% godišnje**, odnosno na turističkom će se tržištu svake godine pojaviti **dodatnih 43 milijuna turista**. Ono što je isto tako značajno napomenuti jest da će zemlje u razvoju bilježiti gotovo dvostruko više stope rasta broja dolazaka u usporedbi sa razvijenim zemljama, pa se očekuje da će Azijске zemlje, zemlje Latinske Amerike, Srednje i Istočne Europe, Istočne Mediteranske Europe, Bliskog Istoka i Afrike godišnje posjetiti oko 30 milijuna turista, a do 2015. godine te će zemlje premašiti tradicionalno razvijene zemlje, a 2030. godine njihov bi udio mogao dosegnuti čak visokih 58%. Grafikon u nastavku prikazuje trendove kretanja međunarodnih turističkih dolazaka do 2030. godine, a prema prognozama Svjetske turističke organizacije.

Grafikon 1: Trendovi kretanja međunarodnih turističkih dolazaka do 2030. godine

Izvor: Svjetska turistička organizacija, 2011.

Gdje je:

Inbound tourism – Inbound turizam, dolasci

International Tourist Arrivals – međunarodni turistički dolasci u milijunima

Emerging Economies – zemlje u razvoju

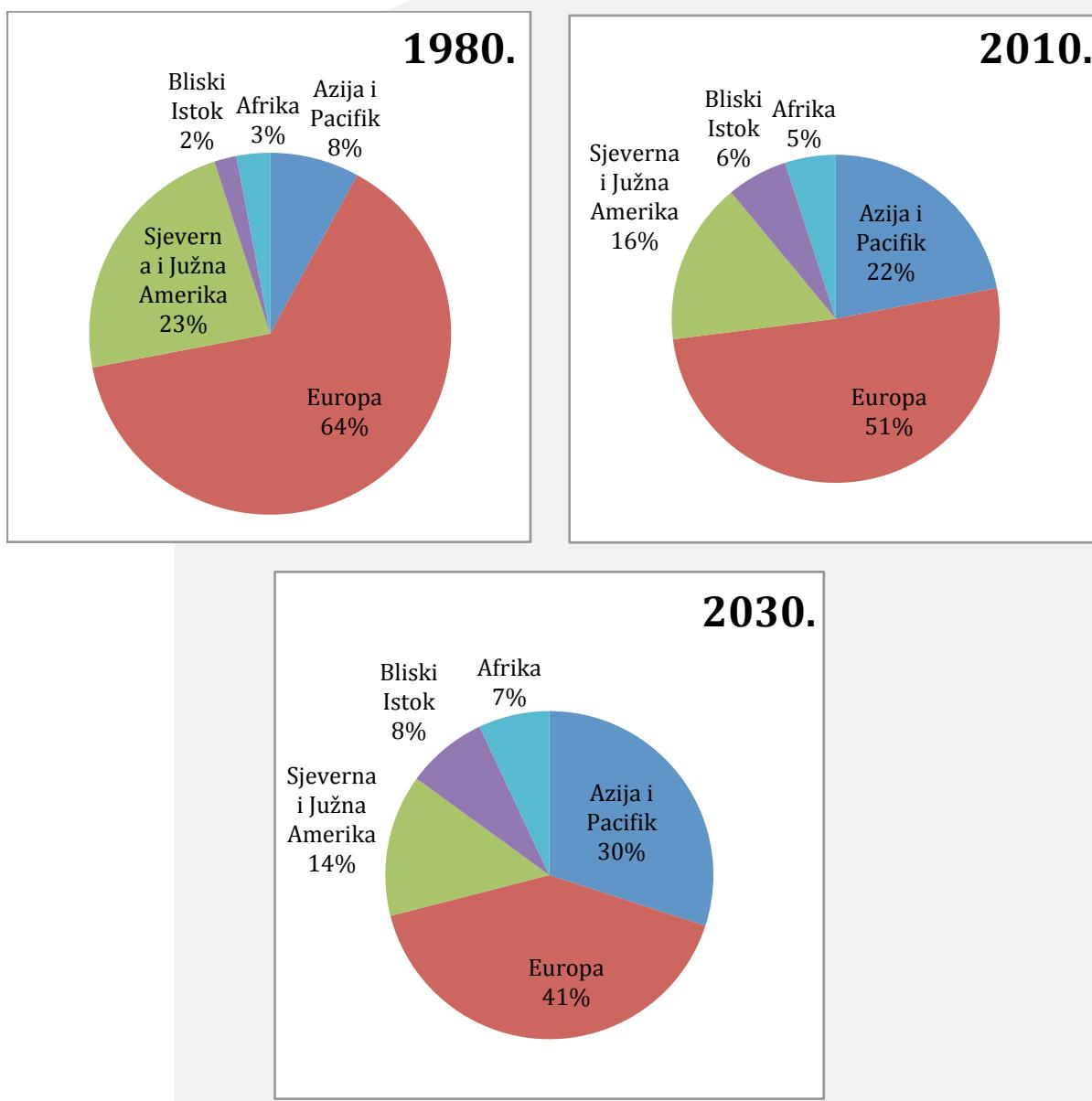
Advanced Economies – razvijene zemlje

Odnosno, ako sagledamo trendove po zemljama, i usporedimo kretanja 1980., 2010. i očekivanja u 2030. godini, tada se uočava sljedeće:

1. Udio Europe u ukupnim svjetskim turističkim dolascima je u opadanju, unatoč tomu i dalje je vodeća turistička regija
2. Porast atraktivnosti destinacija u Aziji i na Pacifiku
3. Porast atraktivnosti destinacija na Bliskom Istoku
4. Porast atraktivnosti destinacija u Africi

Isto se prikazuje grafikonima u nastavku.

Grafikon 2: Kretanje međunarodnih turističkih dolazaka prema receptivnim regijama i usporedba 1980., 2010. i 2030. godine

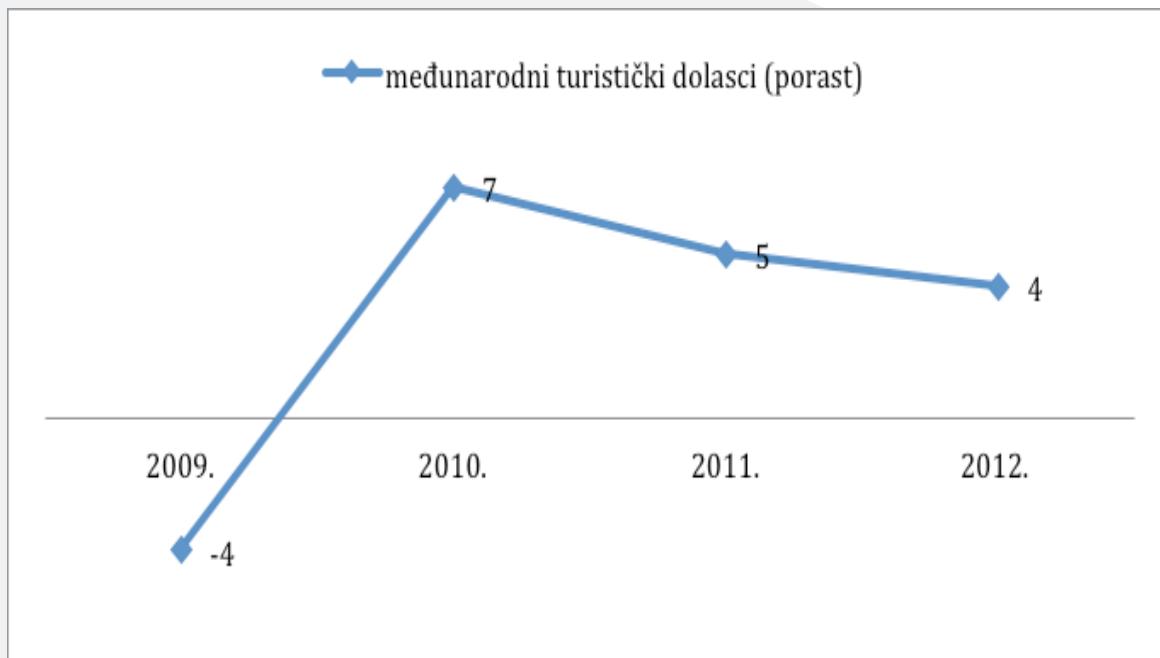

Izvor: UNWTO, 2011.

Može se zamijetiti da Europa ostaje i dalje najposjećenijom regijom svijeta, ali njen udio opada, odnosno smanjuje se njezina važnost. 2012. godine zabilježen je rast od 3% međunarodnih turističkih dolazaka u Europu, odnosno posjetilo ju je 535 milijuna turista ili 17 milijuna više u odnosu na 2011. godinu. Od

toga su Srednja i Istočna Europa zabilježile rast od 8%, a Zapadna Europa 3%. U nastavku se prikazuje kretanje stope rasta međunarodnih turističkih dolazaka u svijetu od 2009. do 2012. godine.

Grafikon 3: Kretanje stope rasta međunarodnih turističkih dolazaka u svijetu od 2009. do 2012. godine

Izvor: IPK International, 2012. i UNWTO, 2012.

Ako se razmatra **odakle putuje najviše turista, odnosno koja su vodeća emitivna tržišta**, onda je odgovor da najveći udio otpada na Europljane, no koje će vrlo brzo sustići turisti iz Istočne Azije i Pacifičkih zemalja (porast od 5% godišnje ili 17 milijuna turista godišnje), te Amerike (oko pet milijuna). Ukoliko se sagleda kretanje Europljana i vodeća emitivna tržišta u 2011. godini, najveći porast putovanja uočava se kod (IPK International, 2011):

1. Švicarske - +9%
2. Švedske - +7%
3. Belgije - +6%
4. Norveška - +6%
5. Finska - +5%

Njemačka, koja je za Republiku Hrvatsku i najznačajnija emitivna zemlja, a ujedno je i najveće Europske emitivno tržište, u 2011. godini zabilježila je porast od 1%. Italija bilježi porast od 2%.

Osnovni razlozi putovanja danas jesu (UNWTO, 2012):

1. **Odmor, dokolica i rekreacija – 51%**
2. **Posjeta obitelji, rodbini i prijateljima, zdravlje i vjerski turizam – 27%**
3. **Poslovna putovanja – 15%**
4. Drugo ili nespecificirano – 7%

Preferirani načini putovanja danas jesu (UNWTO, 2012):

1. **Zračni prijevoz – 51%**
2. **Cestovni prijevoz – 41%**
3. Morski prijevoz – 6%

4. Željeznički prijevoz – 2%

Na globalnoj i regionalnoj razini uočavaju se značajne promjene u ponašanju turista, njihovim očekivanjima i uopće promjene u ovom dinamičnom sektoru. Iste će se prikazati u Tablici 5 koja slijedi.

Tablica 5: Promjene u ponašanju turista i njihovim očekivanjima

TRENDOVI/ REGIJE	EUROPA	AZIJA I PACIFIK	AMERIKA	NOVI KINESKI TURISTI
	<p>Pad prosječnog boravka u destinaciji za 5% na 7,6 noći prosječno;</p> <p>Potrošnja tijekom putovanja opada za otprilike 4% na 850 eura;</p> <p>Porast kraćih putovanja (1-3 noći) za 10%;</p> <p>Hrvatska među top destinacijama koje bilježe najveći porast broja dolazaka u Europi</p>	<p>Značajno emitivno tržište, bilježi porast od 6% u 2011. godini;</p> <p>Japan najznačajnije emitivno tržište;</p> <p>Povećanje potrošnje na nova iskustva; Promjena stila života i razmišljanja u Japanu posebno nakon potresa;</p> <p>Porast udjela dobrostojećeg srednjeg sloja stanovništva želenog novog iskustva;</p> <p>Azija i Pacifičke zemlje dom su puno većem broju bogatijih ljudi nego na području cijele Europe;</p> <p>Urbani stil života definira potražnju za specijaliziranim proizvodima poput kulture i baštine, luskuznog odmora, sporta, tematskih parkova, soft adventures-a;</p> <p>Srednji sloj najmnogoljudnije zemlje svijeta koji počinje putovati, sve će više tražiti potpuni individualizam i odmor (relaksaciju)</p>	<p>Južna Amerika bilježi snažan dvoznamenčasti porast međunarodnih putovanja, dok SAD stagnira zbog ekonomski situacije u zemlji;</p> <p>Za 46% Amerikanaca između 35. i 44. godine života, ekonomski kriza nije uzrokovala manji obim putovanja.;</p> <p>Amerikanci, bez obzira što im se smanjio obim putovanja koristeći zračni prijevoz, oni ipak rezerviraju duži boravak u hotelima;</p> <p>Prilikom putovanja, putuju s ostalim članovima obitelji ili prijateljima, a kako su ovisni o društvenim mrežama (75% onih koji putuju koriste neku društvenu mrežu kako bi se informirali o hotelu i destinaciji);</p> <p>Jako veliku pozornost pridaju recenzijama hotela.</p>	<p>Mladi, hi-tech i dobro odjeveni turisti u potrazi za individualnim iskustvima;</p> <p>Izbor se temelji na novim iskustvima, a ne kao do sada, na cijeni;</p> <p>Još uvijek velika želja za razgledavanjem, ali s tendencijom prelaska k opuštanju i zabavi;</p> <p>Jezik i kultura ostaju ključni faktori;</p> <p>Traganje za Chinese-ready uslugom;</p> <p>Mladi profesionalci sa visokim primanjima;</p> <p>Veliki su šoping-holičari u potrazi za zapadnjačkim brendovima;</p> <p>Oni su tzv. „digital natives“ rođeni s kompjutorima, ovisnici o Internetu, mobilnim tehnologijama i društvenim mrežama; porast online booking-a</p>

1. Informatičko društvo, komunikacije, mobilna tehnologija,
2. Viša razina obrazovanja
3. Ekološki osviješteni turisti
4. Promjena demografske strukture, starenje populacije u razvijenim zemljama i azijski demografski rast kao i rast srednjeg sloja stanovnika i bogatih, novi mladi putnici iz Azije i stariji putnici iz razvijenih zemalja
5. Erozija tradicionalne obitelji, povećanje putovanja samaca
6. Prirodne i ekološke katastrofe, klimatske promjene
7. Strah od zaraznih bolesti (H5N1, SARS i sl.)
8. Globalna ekonomska kriza
9. Terorizam i briga o sigurnosti
10. Sve veći broj receptivnih turističkih zemalja, a time i veća konkurenca na tržištu
11. Sve se više putuje u turistički nerazvijena mjesta u potrazi za novim iskustvima i tradicionalnošću, autentičnošću
12. Veliki porast BRIC tržišta među emitivnim zemljama
13. Internet i dominacija online booking-a
14. Integracija pružatelja usluga
15. Povećanje low-cost avio kompanija
16. Povećanje broja kraćih putovanja tijekom godine
17. Profilacija destinacijske menadžment organizacije (DMO) i destinacijske menadžment kompanije (DMC)
18. Povećanje putovanja vezanih uz specijalne interese
19. Individualni pristup
20. Rezervacije u posljednji trenutak
21. 4S (Sand, Sea, Sun, Sex) → 6E (Escape, Education, Ecology, Entertainment, Excitement, Experience) → 4M (Moderate growth, Multidiversification, Multitasking, Mobile)

Izvor: IPK International, 2012.

Prema riječima glavnog tajnika Svjetske turističke organizacije (UNWTO), Taleb Rifaić „*narednih će 20 godina ovaj sektor obilježiti kontinuirani rast – umjereni, održivi i inkluzivni rast. Takav će rast značiti i stvaranje ogromnih prilika jer će to biti i godine u kojima će turizam predvoditi u osnaživanju gospodarskog rasta, društvenog napretka i održivosti okoliša*“ (UNWTO, 2011). Unatoč spoznaji o realiziranim međunarodnim turističkim dolascima, valja izdvojiti i brojne prilike usklađene sa trendovima razvoja, poput: poštivanja lokalne kulture, očuvanja i poštivanja lokalne baštine, štednje energije i ekološke učinkovitosti, snažnog doprinosa lokalnoj proizvodnji i domaćim proizvodima.

3. SITUACIJSKA ANALIZA

U ovome dijelu artikulira se sadašnja situacija u destinaciji Medulin za svako od dolje navedenih ključnih područja:

1. Geografski položaj
2. Prirodni resursi
3. Povijest i kulturna baština
4. Prometna povezanost

5. Angažman lokalne zajednice – stavovi i sugestije
6. SWOT matrica
7. Analiza turističkih pokazatelja
8. Analiza finansijskih pokazatelja

3.1. Geografske karakteristike Općine Medulin

Općina Medulin smještena je na samom jugu istarskog poluotoka, te spada među najpoznatija turistička odredišta ne samo Istarske županije već i cijelog hrvatskog turizma. Posebnost ovog kraja poznata je još iz prapovijesti, kada su ondje ljetovali i stari Rimljani. Općina graniči sa lokalnom jedinicom grada Pule i općinom Ližnjan. Područje je prikazano na slici 1.

Slika 1: Područje Medulina

Kopnena površina od 29.35 km² čini ovu priobalnu Općinu jednom od većih u Istarskoj županiji. Prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine, u općini su popisane ukupno 6.892 osobe, dok je ukupan broj stanovnika 6.552, pri čemu je većina populacije Općine nastanjeno u naselju Medulin.

Slika 2: Naselja Općine Medulin

Općina Medulin obuhvaća naselja: Medulin, Premantura, Banjole, Pješčana uvala, Vinkuran, Pomer, Valbonoša i Vintijan te Rt Kamenjak kao najjužniji dio Istre. Slika 2. prikazuje naselja Općine. Atraktivnost Općini daje niska, raskošno razvedena obala sa mnoštvom uvala, a okružuje ju 11 nenastanjениh otoka i otočića: Pomerski i Premanturski školjić, Ceja, Trumuba, Šekavac, Fenoliga, Bodulaš, Finera, Levan, Levanić te svjetionik Porer. Tipične istarske pješčane, šljunčane i kamene plaže medulinskog područja opasane su borovim šumama.

Za ovo područje karakteristična je mediteranska klima koja je vrlo ugodna za život, a uvjetuje izrazito topla i suha ljeta, te blage i ugodne zime. Velik broj sunčanih dana (do 2.800 sati na godinu) kao i relativno male godišnje temperaturne varijacije zraka čine područje ugodnim za život. Najniža temperatura mora je u ožujku i iznosi oko 10°C , a najvišu temperaturu mora bilježi mjesec kolovoz sa oko 25°C . Tlo se u pravilu ne ledi.

Potopljeni krški reljef i vapnenačko tlo karakteristično za južnu obalu Istre, oblikuje i područje Medulina. Reljefno, pedološki i geomorfološki gledano, Medulin spada među najveće i najniže priobalno područje tzv. Porečko-pulske ploče. Izmjena većih ravnijih kompleksa brežuljaka obilježava kraj, a njihova učestalost postaje sve veća pomicanjem u unutrašnjost. Tlo Medulina obilježava crvenica koja je karakteristična za obalu Istre te zajedno s položajem, klimom i reljefom pogoduje nasadima visokokvalitetnih crnih sorta grožđa, te drugog voća i povrća (područje čini tzv. "Crvenu Istru"). Crvenice neujednačeno zadržavaju vlagu, a siromašne su dušikom i fosforom, što se u poljoprivredi nadoknađuje natapanjem i gnojidbom. U dubljim slojevima uz povećanu vlagu pojačava se ispiranje, pa nastaju lesivirane (isprane) crvenice. Iako je antropogenizacija crvenice raznolika i vrlo intenzivna, ona nije bitno promijenila svojstva, pa Istarsku ploču pokrivaju slaba, srednja i jako antropogena tla različitih tipova crvenica. Područje je pretežno poljoprivredno, prikladno za uzgoj sredozemnih i submediteranskih kultura, te bogato florom i faunom.

Dosadašnji dinamični razvoj kao i činjenica da je jedna od najrazvijenijih Općina u Hrvatskoj, Općina Medulin može zahvaliti valoriziranim prirodnim osnovama koje su i prepostavka razvoja Općine u bližoj budućnosti. Medulin je turistička destinacija koja je prometno povezana s gotovo svim mjestima na Jadranu. U neposrednoj blizini Općine nalaze se aerodromi, trajektna pristaništa i autoputovi, dok

su sport i rekreacija visoko zastupljeni. Ostaci naselja građeni suhozidom na uzvisini i opasani koncentričnim krugovima pokazuju da je područje nastanjeno još u prapovijesno doba. Već tada gospodarsku osnovu Općine čine poljodjelstvo, ribarstvo i turizam. Kao jedno od dvadesetak najpoznatijih kupališnih imena na Jadranu, Medulin spada u reprezentante istarskog turizma, čemu su pogodovali i spomenuto pjeskovito dno, borova šuma i razmjerno laka pristupačnost. Posebno se ističe medulinska plaža Bijeca kao jedinstvena na Istarskom poluotoku jer je najvećim djelom pješčana i dugačka jedan kilometar. U samom Medulinu posebno su zanimljivi jedini zvonici "blizanci" Istre.

Spomenuti medulinski arhipelag posebno je zanimljiv zbog kristalno čistog mora i raznolikih prirodnih ljepota te šljunkovitih plaža.

Poluotok Rt Kamenjak, najjužniji je poluotok Istre, te je zakonski zaštićen park prirode. Zbog svog položaja ovo područje ima mnogo izraženije karakteristike mediteranske klime, stoga je i biološka raznolikost vrlo bogata. Na razmjerno malom području raste 530 biljnih vrsta, od čega 20 vrsta orhideja, među kojima ima i nekoliko endemičnih. Poznati svjetski turistički vodič Lonely Planet uvrstio je Rt Kamenjak kao jednu od najpoželjnijih lokacija na Mediteranu za skroviti odmor.

Prethodno navedene geografske karakteristike Medulina čine ovo područje izrazito pogodnim za razvoj turizma, što je prepoznato već odavno, a na tome će se bazirati i budući razvoj.

3.2. Prirodni turistički resursi Općine Medulin

Prirodne turističke resurse receptivne regije čine svi prirodno-geografski elementi koji sadrže određenu razinu turističke atraktivnosti. Na prostoru Općine Medulin najvažniji prirodni turistički resursi su geomorfološko-geološka, hidrografska, klimatsko-vegetacijska obilježja te krajobraz koji osim prirodne uključuje antropogene, fizionomske i osjetilne sastavnice. Osim navedenog, svojom se kompleksnošću i značajem izdvajaju zaštićena prirodna područja. Prirodni resursi su najvrjedniji i najvažniji u turističkoj valorizaciji Medulina i glavna prednost ove Općine u odnosu na slične mikroregije Istarske županije. Posebna je turistička vrijednost obale i mora što potvrđuju istraživanja Instituta za turizam (2007) koji kao glavni motiv i aktivnost turista (više od 96%) u istarskim obalnim destinacijama, izdvajaju kupanje i plivanje u moru.

3.2.1. Geomorfološka i geološka obilježja u funkciji turizma

Prema geomorfološkoj regionalizaciji Hrvatske, Istarska županija se dijeli u dvije mezogeomorfološke regije, od kojih se svaka dijeli na dvije subgeomorfološke regije. Hrvatski dio Istre u cjelini pripada megamakrogeomorfološkoj regiji Dinarskog gorskog sustava koja se dijeli na pet makrogeomorfoloških regija: Gorska Hrvatska, Istarski poluotok s Kvarnerskim primorjem i arhipelagom, Sjeverozapadna Dalmacija s arhipelagom, Centralna Dalmacija s arhipelagom i Južna Dalmacija s arhipelagom. Reljef Istre, dakle, čine mezogeomorfološke regije Gorska skupina Ćićarije s Učkom i Južnoistarska zaravan s Istarskim pobrđem (Bognar, 2001). Općina Medulin cijelom površinom pripada regiji Južnoistarske zara-

vni. Na prostoru Općine ističu se nekoliko uzvišenja koja ne prelaze nadmorskú visinu od 100 metara. Najviši dijelovi Općine nalaze na prostoru naselja Premantura (Gomila - 76 metara) i Banjole (Teraško brdo - 69 metara).

Na prostoru Istre izdvajaju se stratigrafski sustavi i katovi mezozoika i kenozoika, odnosno gornje jure, donje krede, gornje krede, paleocena, eocena i holocena (Crnković, 1981). Na prostoru općine Medulin izdvajaju se stratigrafski sustavi donje i gornje krede pretežito vapnenačke građe. Donja kreda obuhvaća manji dio općine i to dijelove naselja Pješčana Uvala, Vinkuran, Valbonaša i Vintijan. Ostali dijelovi općine građeni su od gornjokrednih vapnenaca. S inženjersko-geološkog aspekta općina pripada okršenom kompleksu vapnenca kojeg karakteriziraju velika raspucanost uz mehaničko raspadanje te procesi okršavanja. Stabilnost ovog kompleksa je velika što omogućuje turističku gradnju uvažavajući mogućnost pojave kaverni i šupljina (Crnković, 1981). Nasuprot tome, okršavanje i raspucanost omogućuje slijevanje vode u podzemlje što stvara potpunu vodopropusnost. Ovi egzogeomorfološki procesi znatno povećavaju ekološke rizike u moru i priobalju Općine Medulin. Naime, povećanje broja turista i vikendaša te prisutnost lokalnog stanovništva utječu na količinu otpadnih voda koje se zbog navedenih procesa ili nedovoljno uređenog sustava zbrinjavanja, slijevaju u more.

S aspekta turističkog vrednovanja geomorfoloških i geoloških obilježja najvrjedniji resurs općine je njezina obala. Duljina medulinske obale uključujući pripadajuće otoke iznosi 68,1 kilometar, što je nakon grada Pule najduža obalna crta među istarskim gradovima i općinama (Zavod za prostorno uređenje Istarske županije, 2010). Primarna turistička vrijednost priobalja Općine Medulin je krajobrazna atraktivnost koju uz prirodne sastavnice poput građe i sastava stijena, nagiba padina, vegetacije i mora, čine i antropogene i fizionomske sastavnice. Sekundarna turistička vrijednost obale je njezina atraktivnost za plivanje i kupanje u moru, odnosno pogodnost za kupališni turizam. Samo je manji dio priobalja Općine pogodan i pristupačan kupačima. Općenito je istočni dio koji obuhvaća prostor od uvale Lokvica i granice s općinom Ližnjan do rta Kamenjak pogodniji za kupališni turizam i priobalnu rekreaciju od zapadnog dijela (od rta Kamenjaka do granice s gradom Pulom). Kartografska analiza i terensko istraživanje po naseljima Općine pokazalo je različite mogućnosti za razvoj kupališnog turizma. Priobalje Pješčane Uvale najvećim je dijelom antropogenog postanka te je pogodno za kupanje u samom naselju i zapadnom podnožju uzvisine Selina. Obala naselja Vinkuran obuhvaća dio uvale Soline i svojom je građom i oblicima izrazito nepogodna za korištenje i boravak kupača. Na području naselja Banjole izmjenjuju se pogodni i manje pogodni dijelovi obale za kupanje. Dijelovi uvale Soline imaju lučku funkciju s manjim površinama obale namijenjenih kupanju, dok je uvala Centinera najpogodniji dio naselja. Južni dijelovi naselja Banjole, uvale Valmižeja, Plasa od Školja, Teradige i Plitača zbog svoje građe i oblika obale te ograničene pristupačnosti nisu pogodne za značajniji kupališni turizam. Područje naselja Premantura najatraktivniji je dio medulinskog priobalja s različitom razinom pogodnosti za kupanje. Dio obale od uvale Dumbočica do uvale Pinižule manje je pristupačan i samo djelomično pogodan. Najatraktivniji dijelovi premanturske obale nalaze se na prostoru značajnog krajobraza Donji Kamenjak i Medulinski arhipelag, premda se i na ovom dijelu priobalja uočena područja oštrih vapnenačkih stijena nepogodnih za priobalnu rekreaciju i boravaka kupača. Obala naselja Pomer najvećim je dijelom nepogodna za kupališni turizam zbog građe stijena i lučkih funkcija. Uvjetno najpogodniji dijelovi obale nalaze se na prostoru auto-kampa. Naselje Medulin najatraktivniji dio obale za kupanje ima na prostoru uvale Bijeca, autokampa Medulin i turističkog naselja Kažela.

Za kvalitetnije vrednovanje obale Općine Medulin u skladu s koncepcijom održivog razvoja turizma nužno je provesti monitoring te utvrditi sve tipove kapaciteta turističke nosivosti obale.¹ Fizičkim kapacitetom nosivosti odredila bi se raspoloživa površina obale namijenjena zadržavanju i boravku kupača. Ovaj kapacitet ima vrlo važan sigurnosni aspekt pri čemu optimalan broj kupača istovremeno na jednom segmentu obale mora biti prilagođen mogućnosti nadzoru od strane spasilačkih službi ili čuvara kupališta, a u svrhu prevencije stradavanja korisnika. Zbog tih je razloga na dijelovima medulinske obale nužno ograničiti broj istovremenih posjetitelja. Psihološkim tipom utvrdilo bi se kada je doživljaj turista umanjen zbog saturacije kupališne obale. Biološki aspekt odnosi se na onečišćenje okoliša i ugroženost eko-sustava, a naročito je važan u područjima zaštićene prirode. Sociološki se odnosi na razinu prihvaćanja i participaciju stanovništva Općine Medulin u planiranju razvoja turizma u obalnoj zoni. Ekonomskim tipom kapaciteta turističke nosivosti utvrdio bi se odnos i međusobni utjecaj turizma i ostalih gospodarskih djelatnosti u Općini.

3.2.2. Hidrografska turistička resursi

Neposredno povezan s obilježjima obale je more kao turistička atrakcija. Osim kao prirodna sastavnica krajolika Općine, more je svojim fizičkim i kemijskim svojstvima pogoduje kupališnom turizmu. Za to su najvažnija svojstva temperatura vode i kakvoća mora na kupališnoj obali. Prosječno trajanje kupališne sezone određeno je temperaturama mora višim od 18°C što neposredno utječe na ukupno trajanje turističke sezone. Na sjevernom dijelu Jadrana navedena temperatura se u prosjeku zadržava četiri mjeseca (Supić i Orlić, 1992). Kvalitetu morske vode na prostoru Općine Medulin prati Zavod za javno zdravstvo Istarske županije na 23 točke i s 230 mjerjenja. Najviše točaka je na prostoru naselja Medulin (13 točaka), a ostala se mjerena vrše u Banjolama (4), Premanturi (3), Pomeru (2) i Pješčanoj Uvali (1 točka). Tim je mjerjenjima 18 točaka ocijenjeno izvrsnom kakvoćom morske vode, četiri ima zadovoljavajuću kakvoću, a na jednoj točci kakvoća ne zadovoljava. Najkritičniji akvatorij je na prostoru uvale Stupice u naselju Premantura te prostoru turističkog naselja Kažela i autokampa Medulin u istoimenom naselju (Zavod za javno zdravstvo Istarske županije, 2009).

Izvora vode i stalnih vodotokova zbog spomenutih procesa okršavanja na prostoru Općine nema. Vodoopskrbu vrši Vodovod Pula čiji su glavni izvori vode na sjeveru Istarske županije. Jedini izvor vode na području Općine je bunar Ševe koji zbog nekontroliranog širenja pulskih prigradskih naselja s neriješenom odvodnjom otpadnih voda u krškoj podlozi, nema zadovoljavajuću kvalitetu vode (Stojanović i Dravec, 2005). Udjel ovog bunara u ukupnoj vodoopskrbi južnog dijela Istre je zanemariv. Cjelovito rješavanje sustava vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda predstavlja osnovni preuvjet i apsolutni prioritet daljnog razvoja turizma na području Općine.

¹ Kapacitet turističke nosivosti definira se kao maksimalan broj osoba koje bi mogle posjetiti lokaciju unutar određenog razdoblja tako da okoliš te fizička, gospodarska i sociokulturna obilježja nisu ugrožena, i to bez smanjenja zadovoljstva turista. Postoji pet tipova ili aspekata kapaciteta turističke nosivosti: fizički, psihološki, biološki, sociološki i ekonomski.

3.2.3. Klimatsko-vegetacijska obilježja kao turistički resurs

Obilježja klime i vegetacije spadaju u najvažnije prirodne turističke atrakcije receptivnih prostora kao što je Općina Medulin. Klimatski elementi koji najviše utječu na turističku atraktivnost pojedine destinacije ili regije su temperatura zraka, insolacija, količina, raspodjela i vrsta padalina, vjetar, vlažnost zraka i magla. Ljetni, odmorišni turizam koji se najvećim dijelom razvija na prostoru Općine temelji se na međuzavisnosti visokih ljetnih temperatura zraka i morske vode te pogodnostima obale za kupanje i druge rekreativne aktivnosti u vodi. Prema važnosti za planiranje razvoja turizma na prostoru Općine Medulin najvažniji klimatski elementi su temperatura zraka, trajanje insolacije, količina i raspodjela padalina, vlažnost zraka te vjetar jer bitno utječu na osjet ugode i termički komfor turista. U Općini Medulin ne postoji meteorološka postaja pa se koriste podaci obližnje meteorološke postaje Pula.

Srednja godišnja temperatura zraka u razdoblju 1978.-1998. u postaji Pula iznosila je 13,2°C. Prosječno je najhladniji mjesec siječanj (5,0°C), a najtoplji srpanj (22,8°C) (Tablica 1). S obzirom da se optimalnom srednjom temperaturom u najtoplijem mjesecu smatra ona od 21°C (Lise i Tol, 2002) može se zaključiti da Općina Medulin spada u poželjne turističke destinacije. Apsolutni temperaturni minimum u razdoblju 1978.-1998. izmjerен je u siječnju 1985. godine i iznosio je -10,3°C. Apsolutni temperaturni maksimum izmjeren je u kolovozu 1998. godine i iznosio je 35,7°C (Državni hidrometeorološki zavod, 2001). Ovi ekstremni pokazatelji neznatno utječu na klimatsku atraktivnost Općine Medulin. S gledišta termičkog komfora turista i osjeta ugode važni su podaci o broju ledenih, studenih, hladnih, toplih i vrućih dana te dana s toplim noćima (Tablica 2). Broj ledenih i studenih dana na prostoru općine je zanemariv. Povoljan termički utjecaj mora na obližnje medulinsko kopno odredio je relativno mali broj toplih noći u promatranom razdoblju.

Tablica 6: Srednje mjesečne i godišnja temperatura zraka u Općini Medulin*

Mjesec	Temperatura zraka (°C)
I	5,0
II	5,2
III	7,8
IV	11,1
V	16,1
VI	19,9
VII	22,8
VIII	22,5
IX	18,4
X	14,3
XI	9,2
XII	6,5
GODIŠNJA	13,2

* Najbliža Meteorološka postaja Pula podaci 1978.-1998.

Izvor: Državni hidrometeorološki zavod, 2001.

Tablica 7: Srednji broj ledenih, studenih, hladnih, toplih, vrućih te dana s topnim noćima u Općini Medulin*

Obilježje	Broj dana
Srednji broj ledenih dana ($T_{\min} \leq -10^{\circ}\text{C}$)	0,1
Srednji broj studenih dana ($T_{\max} < 0^{\circ}\text{C}$)	0,7
Srednji broj hladnih dana ($T_{\min} < 0^{\circ}\text{C}$)	46,0
Srednji broj toplih dana ($T_{\max} \geq 25^{\circ}\text{C}$)	85,6
Srednji broj vrućih dana ($T_{\max} \geq 30^{\circ}\text{C}$)	22,4
Srednji broj dana s topnim noćima ($T_{\min} \geq 20^{\circ}\text{C}$)	12,0

* Najbliža meteorološka postaja Pula podaci 1978.- 1998.

Izvor: Državni hidrometeorološki zavod, 2001.

Prema temperaturnim obilježjima i njihovoj pogodnosti za turizam, Općina Medulin se nalazi se na prijelazu zone toplih i svježih klima, što znači da je za osjećaj termičkog komfora turista potrebna jednoslojna ili dvoslojna odjeća. Bez obzira na projekcije klimatskih promjena prema kojima bi širi prostor Sredozemlja tijekom 21. stoljeća postao prevruć za daljnji razvoj turizma, najnovije istraživanje daje mnogo umjerenije rezultate (Rutty i Scott, 2010). Primjenom tih rezultata na južne dijelove Istre može se zaključiti da će na ovom prostoru temperatura zraka ostati važan element turističke atraktivnosti. S obzirom na izostanak mjerjenja insolacije u meteorološkoj postaji Pula navedeni element može se procijeniti na prosječno 2,400 sati godišnje.

Vjetar kao dio klimatskih atrakcija na prostoru Općine ima važnu ulogu. Intenzitet pojedinih turističkih i sportskih aktivnosti na otvorenome, poput panoramskih letova lakim letjelicama, jedrilicama i zmajevima ovisi o smjeru i brzini vjetra. Isto tako vjetar je važan čimbenik plovidbe morem. Prema brzini vjetra, Općina Medulin spada u prostor dodira kopna i mora pa se srednje godišnje brzine vjetra u razdoblju od 1992. do 2001. godine kreću od 3 do 4 m/s na kopnenom dijelu do 5,4 m/s na moru (Bajić i dr., 2007). Najčešći vjetrovi su bura, jugo i maestral, a njihova brzina i učestalost nije ograničavajući čimbenik turističkih aktivnosti.

Vlažnost zraka važan je klimatski element jer utječe na osjet ugode i komfor turista. Povećana količina vlage u zraku i visoke temperature zraka stvaraju osjet sparine koji se kod većine turista manifestira kao neugodan i ograničavajući čimbenik. Na prostoru Istre najniža srednja godišnja relativna vлага zabilježena je u meteorološkoj postaji Pula i iznosi 71%. Najviša relativna vлага izmjerena u jesenskim mjesecima, a najmanja u ljetnim mjesecima (Državni hidrometeorološki zavod, 2001). Za daljnje vrednovanje ovog elementa kao turističku relevantnog obilježja klime potrebno je iskazivati osjet sparine temeljen na dnevnim vrijednostima relativne vlage i temperature zraka.

Najučestalija vrsta padalina u Općini Medulin je kiša, dok je snijeg znatno rjeđi i zbog toga se ne može smatrati turističkom atrakcijom. Prosječan broj dana sa snijegom² u meteorološkoj postaji Pula je 1,5. Padaline su ravnomjerno raspoređene, bez izrazitog sušnog razdoblja, a količinom zadovoljavaju potrebe poljoprivrede i vodoopskrbe. Najkišovitiji mjesec je listopad, a sušno razdoblje je ljeti (Tablica 3). Padaline u južnoj Istri količinom i raspodjelom po mjesecima ne ograničavaju razvoj turizma. Manja količina padalina ljeti, kada je najviše posjetitelja, omogućuje raznovrsniju ponudu turističkih sadržaja

² Dan sa snijegom je onaj u kojem je visina snježnog pokrivača jednaka ili viša od jednog centimetra.

i aktivnosti na otvorenome.

Tablica 8: Mjesečne i godišnje količine padalina u Općini Medulin*

Mjesec	Padaline (mm)
I	87,3
II	71,2
III	74,8
IV	68,6
V	59,7
VI	71,5
VII	39,2
VIII	67,4
IX	92,3
X	127,1
XI	104,6
XII	86,7
God.	950,4

* Najблиža meteorološka postaja Pula podaci 1978.-1998.

Izvor: Državni hidrometeorološki zavod, 2001.

Tip i podtip klime na prostoru Općine Medulin nije najvažnije klimatsko obilježje u planiranju i razvoju turizma. Prema klimatskoj regionalizaciji, koristeći Köppenovu klasifikaciju klime, u općini Medulin se izdvaja tip umjereno tople vlažne klime (Cf)³, odnosno podtip umjereno topla vlažnu klimu s vrućim ljetom Cfa (Filipčić, 1998).

Obje zone jadranske geobotaničke provincije prostiru se na prostoru Općine Medulin. U obalnom pojasu koji obuhvaća 200-2,000 metara od mora prostire se eumediterranska zona koju karakteriziraju prirodni biljni pokrov zimzelene šume hrasta crnike s crnim jasenom te makija. Osim hrasta crnike, tu su još zelenika, planika, veliki vrijes, lemprika, lovor, brnistra, mirta i tršlja. Područja makije zauzimaju dijelove naselja Pješčana Uvala i Vinkuran, a gariga kod Pomera. Submediteranska zona pruža se u uskom pojasu uz granicu s Općinom Ližnjjan. Ovu zonu obilježavaju prirodne termofilne šume hrasta medunca i bijelog graba koje se nastavljaju na zimzelenu vegetaciju. Pošumljavanje četinjačama vršeno je na prostoru Medulinskog zaljeva, Kamenjaka, dijelovi Banjola i Vinkurana.

3.2.4. Obilježja krajobraza

Krajobraz Općine Medulin čine prirodne, antropogene, fizionomske i osjetilne sastavnice. Najvrjedniji dijelovi krajolika Općine Medulin su zaštićena prirodna područja i to značajni krajobraz Donji Kamenjak i Medulinski arhipelag i značajni krajobraz Gornji Kamenjak te park-šume Soline i Kašteja. Ova četiri područja ukupno zauzimaju 28,9% površine Općine po čemu je Medulin vodeći među gradovima i općinama Istarske županije (Natura Histrica, 2010).

³ U mnogim razvojnim dokumentima, službenim promidžbenim materijalima, ali i prostornim planovima uređenja pojedinih općina i gradova, Istra se pogrešno klimatski određuje kao područje mediteranske (sredozemne) klime, iako prema klimatskoj regionalizaciji po W. Köppenu od 1961. do 1990. ima tip umjereno tople vlažne klime (Cf).

Područje značajnog krajobraza Donjeg Kamenjaka i Medulinskog arhipelaga zauzima $4,4 \text{ km}^2$, a prostire se od linije uvale Prisagi do južnog dijela uvale Močile na Kamenjaku, obuhvaćajući i sve otoke i pličine medulinskog arhipelaga (Levan, Levanić, Bodulaš, Ceja, Trumbaja, Šekovac, Fenera, Fenoliga, hrid Porer, te Premanturski i Pomerski školjić), te priobalno područje medulinskog zaljeva od naselja Medulin do rta Marlera, predstavlja zajednicu ljekovite kadulje i kovilja-facijes smrike (As. Stipo-Salvietum officinalis, facies Juniperus macrocarpa), s pojedinačnim stablima pinije (*Pinus pinea*, L.) i izoliranim područjima alepskog bora (*Pinus halepensis* Mill.), te većim površinama pod šikarom brnistre (As. Spartium junceum, *Erica arborea*), posebnih vizualnih, vegetacijskih i mikroklimatskih vrijednosti za prostor naselja Premantura i Banjole (Istarska županija, 1996).

Područje značajnog krajobraza Gornjeg Kamenjaka (površina $3,5 \text{ km}^2$) prostire se od uvale Paltana do uvale kojom s južne strane završava poluotok Glavica prekriva makija hrasta crnike (As. Orno-Quercetum ilicis), pašnjak ljekovite kadulje i kovilja-facijes smrike (As. Stipo-Salvietum officinalis, facies Juniperus macrocarpa), garig velikog vriesa i bušina (As. Cisto-Ericetum arboreae), kultura alepskog bora (*Pinus haleoensis* Mill), te pojedinačna stabla pinije (*Pinus pinea*, L.), posebnih vizualnih, vegetacijskih i mikroklimatskih vrijednosti za prostor naselja Premantura i Banjole (Istarska županija, 1996).

Park-šuma Kašteja (površina $0,38 \text{ km}^2$) nalazi se na istoimenom poluotoku kojeg pokriva šumska kultura alepskog bora (*Pinus halepensis* Mill.) i crnog bora (*Pinus nigra* Arnold.) posebnih vizualnih i mikroklimatskih vrijednosti za prostor Općine Medulin. Park-šuma Soline (površina $0,26 \text{ km}^2$) obuhvaća prostor brda Soline kod Vinkurana koji predstavlja vrlo dobro razvijenu gustu makiju, na mjestima razvijenu do stadija šume hrasta crnike (As. Orno-Quercetum ilicis) posebnih vizualnih i mikroklimatskih vrijednosti za prostor naselja Vinkuran i Pješčana Uvala (Istarska županija, 1996).

Za sva područja zaštićene prirode nužno je provesti procjenu svih tipova kapaciteta nosivosti i uvesti stalni monitoring indikatorima održivog turizma kojim će se kontrolirati i ograničiti današnja turistička valorizacija. Ove mjere i aktivnosti trebale ni se provoditi tijekom cijele godine, a naročito u ljetnim mjesecima.

3.3. Povijesni razvoj i kulturna baština Općine Medulin

Općina Medulin, kao samostalna jedinica lokalne samouprave, djeluje od 1993. godine. Zemljopisni aspekt razmatranja utvrđuje njezin priobalni položaj na samome jugu Istre. Uvažavajući prostorni kriterij, ona obuhvaća nekoliko mjesta (Medulin, Premantura, Banjole, Pješčana uvala, Vinkuran, Pomer, Vintijan), te spada u skupinu većih općina u Istri. Veličina teritorija Općine Medulin zasigurno nije jedina specifičnost, a niti ona najznačajnija kojom se ističe. Jedno od najvažnijih obilježja jest njezina povijest, te u konačnici bogata kulturno-povijesna baština koja svjedoči o povijesnim zbivanjima na ovome teritoriju.

Ostaci materijalne baštine ukazuju na prapovijesnu naseljenost područja, a misli se na arheološka nalazišta neolitika (poluotok Vižula i brdo Vrčevan), te brončanog i željeznog doba (Rt Punta Kašteja i Vrčevan). Građevinski sklop Vižula datira iz razdoblja od 1. do 6. stoljeća i predstavlja iznimano nalazište izgrađeno tehnikom suhozida. Na ovome području pronađeni su ostaci rimskih ljetnikovaca, pa Vižula u današnjici plijeni interes mnogih posjetitelja. Izuzev navedenoga, evidentirani su i ostali lokaliteti koji danas čine iznimnu vrijednost materijalne kulturno-povjesne baštine Medulina. O povijenim zbivanjima vjerno svjedoče ostaci sakralnih objekata i ostali objekti materijelne kulturne baštine koji su sačuvani unutar ovih zidina. U 12. stoljeću izgrađena je i obrambena kula koja je danas prenamijenjena u stambenu zgradu na glavnom trgu. Demografska i socio-kultuna slika Medulina dijelom je oblikovana događanjima iz razdoblja od 16. do 18. stoljeća. Generalno se može govoriti o bolesti koja je opustošila ovo područje, no i o periodičnom naseljavanju izbjeglica iz Dalmacije koje su svoje utočište pred Osmanlijama našli upravo na ovome području. Značajniji razvoj Medulina zabilježen je od 19. stoljeća na dalje, kada se osniva i Turističko društvo Medulin (1958. godine), a turizam postaje temelj gospodarskih aktivnosti. Primat turizma nad ostalim gospodarskim aktivnostima prisutan je i u današnjici. Veliki turistički potencijal Medulina i nekontroliran turistički promet rezultirali su neodrživim poslovanjem i pritiskom na ovo područje u razdoblju glavne sezone. Osim na stanovnike i prirodno okruženje negativni učinci ovakvih aktivnosti degradiraju i kulturno-povjesnu baštinu.

Uz navedene povijesne znamenitosti, pri izučavanju kulturne baštine Općine Medulin, od iznimnog je značaja istaknuti sakralne objekte. Iznimnu povijesnu i kulturnu vrijednosti nužno je pridodati crkvici Majke Božje od Zdravljia koja se nalazi na istočnoj strani trga. Unutrašnjost čuva freske i glagoljske grafite iz 15. stoljeća, a jedan od najdragocijenijih objekata u okviru kulturne baštine je renesansno-barokni kip Majke Božje s Djetetom i reljefi na retablu. U crkvi se nalaze kipovi sv. Lucije i sv. Antuna Padovanskog, te na sjevernom zidu ostaci fresaka. Mnoštvo grafita napisano je na glagoljici, bosanci i latinici, a pronađeni su i urezi iz 1414. i 1410. godine čime se potvrđuje razdoblje iz kojega datira ova crkva. Nadalje, crkva sv. Agneze datira iz 1893. godine o čemu svjedoči natpis na apsidijalnom luku (lat. *Ecce-tabernaculum Dei cum hominibus* – Evo šatora Božjeg s ljudima), te istaknuta godina gradnje. Bazilikalni oblik s tri lađe i apsidom, te dva zvonika krase ovu crkvu. Značajniji umjetnički radovi nisu evidentirani, no unutar zidina čuva se posrebreni procesijski križ iz 15. stoljeća i predstavlja vrijedan element materijelne baštine. Također je važno spomenuti i crkvu sv. Foške koja se nalazi izvan samoga mjesta, crkvu sv. Antuna koja je bila u privatnom vlasništvu, te crkvu sv. Jakova i sv. Petra. Crkva sv. Petra svjedoči o predromaničkoj gradnji, a to se potvrđuje nalazima kamenog crkvenog namještaja i dijelova portala u ogradnom suhozidu. Tadašnje naselje iz 15. stoljeća u potpunosti je nestalo nakon pojave i ekspanzije kuge.

Osim spomenutih arheoloških nalazišta i sakralnih objekata, ovo područje krasiti izuzetna zanimljivost koja u praksi još uvijek nije valorizirana. Zapravo je riječ o vjetrenjačama iz 19. stoljeća koje imaju veliki potencijal ali su u potpunosti zanemarene i izostavljene iz svakog oblika ponude. Činjenica je da čak ni lokalno stanovništvo nije svjesno vrijednosti vjetrenjača na ovome području, a vlasti i odgovorni poslovni subjekti ne izdvajaju potrebita financijska sredstva, poduzetničku volju i snagu s ciljem valorizacije i prenamjene u kulturne i turističke svrhe.

Uz kulturne znamenitosti Medulina nužno se osvrnuti i na ostala mjesta. Premantura kao najjužnije mjesto istarskog poluotoka temelji vlastitu kulturno-povijesnu vrijednost na nekoliko ključnih elemenata. Svjetionik Porer iz 1833. godine vjerodostojno dočarava austrougarsku arhitekturu, te pruža iznimski doživljaj. Nadalje, crkva sv. Lovre iz 1632. godine smještena je na središnjem trgu ovoga mjesta i predstavlja vrijedan element materijalne kulturne baštine. U blizini ove crkve, nalazi se stara krušna peć iz 18. stoljeća. Otočić Fenoliga značajan je zbog nalazišta otiska dinosaure koji su na ovome teritoriju živjeli prije 80-90 milijuna godina. Riječ je o dvonožnim troprstim dinosaurima mesojedima, te o četveronožnim sauropodnim dinosaurima. Na glavnoj cesti prema Puli smještena je spilja na brdašcu Gradina gdje su pronađeni predmeti iz razdoblja od 1. st. p.n.e. do 3. st. n.e. Riječ je o prapovijesnoj željeznoj sjekiri, te predmetima iz antičkog doba (amfore, posuđe, predmeti od kosti, uljanice).

Najznačajnija znamenitost mjesta Vinkuran je kamenolom Cavae Romanae, odakle su Rimljani crpili potrebite kamene blokove za izgradnju pulske Arene. Nadalje, na brdu Vintijan otkrivena je jedna od najvećih gradina u Isti o kojoj još uvijek ne postoje definirani zaključci s aspekta etničke pripadnosti stanovnika brončanog doba. Na području mjesta Banjole, na brežuljku Bumbište, otkriveni su tumulusi, grobna mjesta iz razdoblja prapovijesti i brončanog doba. Na ovome području pronađeni su i ostaci Rimljana, a misli se na rimske vile (uvala Paltana) i terme.

Izuzev elemenata materijalne kulturne baštine, svakako je nužno razmotriti i dijelove nematerijelne kulturne baštine Općine Medulin koji doprinose značaju i prepoznatljivosti destinacije. Može se reći da je istarski socio-kulturni identitet preslikan i na ovo područje koje se odlikuje istim elementima. Shodno navedenome, osobito se ističe značaj kulturnih manifestacija, koje se u Medulinu sve više intenziviraju i predstavljaju inicijativu podupiranja socio-kulturnog razvoja ovoga mjesta. Njima se u konačnici nastoji sve više valorizirati i razvijati temeljne elemente socio-kulturnog identiteta. Među analiziranim primjerima ovakvih i sličnih aktivnosti ističe se: obnova stoljetne škole i čitaonice u Vinkuranu, Osnivanje Kluba mladih Cavae Romanae, osnivanje mjesnih domova s ciljem poticanja kulturnog druženja, te provođenje brojnih manifestacija u ljetnoj sezoni. Kulturne manifestacije razmatraju se kroz nekoliko oglednih primjera, i to: zabavno-sportske igre Šanpiero, pučke fešte, Brudet kup, ostale gastronomске manifestacije, koncerti ozbiljne glazbe, provođenje manifestacije „Medulinsko koncertno ljeto“, koncerti sakralne glazbe, otvorenje izložbi, antička predstava na lokaciji Vižula i slično.

Shodno navedenim činjenicama potvrđuje se iznimna vrijednost kulturno-povijesne baštine Općine Medulin, pri čemu se ukazuje i na određene propuste, odnosno nedostatke. Primarno se naglašava pasivnost lokalne zajednice i inertnost ostalih dionika. Problemu sezonalnosti ne pristupa se na racionalan i objektivan način, te ne postoje dovoljne poduzetničke inicijative u određenim područjima. Financijska sredstva koja se izdvajaju nisu dostatna ili se ne alociraju na adekvatan način, što predstavlja veliko ograničenje. U konačnici se velika odgovornost za ovakvo stanje pridaje jedinicama vlasti i odgovornim subjektima. Želji za lokalnim razvojem nužno je pristupiti na participativan način, uključivanjem svih dionika, te rješenjem problema pluraliteta interesa.

3.4. Prometna povezanost

3.4.1. Cestovna povezanost

Dобра cestovna povezanost preduvjet je razvoja turizma, odnosno cijelog gospodarstva. Općina Medulin ističe se dobrom povezanošću sa ostalim dijelovima istarskog poluotoka, ne samo cestama, već i javnim prijevozom, kako je vidljivo iz Tablice 9 koja se nalazi u nastavku.

Tablica 9: Cjenik autobusnih karata za područje Općine Medulin

CJENIK KARATA							
Naselje OM		Beskontaktna vrijednosna karta	Pojedinačne karte (kupljene u autobusu)	BESKONTAKTNE PRETPLATNE KARTE			
	Br. linije	Vrijednost jedne vožnje	U vozilu za jednu vožnju	Opće	Umirovljenička	Učenička OŠ, ŠS i ST	Umirovljenička socijalna
Medulin	25	11.00 kn	15.00 kn	400.00 kn	160.00 kn	220.00 kn	95.00 kn
Vinkuran	28	11.00 kn	15.00 kn	400.00 kn	160.00 kn	220.00 kn	95.00 kn
Premantura	26.28	11.00 kn	15.00 kn	400.00 kn	160.00 kn	220.00 kn	95.00 kn
Banjole	26	11.00 kn	15.00 kn	400.00 kn	160.00 kn	220.00 kn	95.00 kn
Pomer	26	11.00 kn	15.00 kn	400.00 kn	160.00 kn	220.00 kn	95.00 kn
Vintijan	27	11.00 kn	15.00 kn	400.00 kn	160.00 kn	220.00 kn	95.00 kn
Valbonaša	26.28	11.00 kn	15.00 kn	400.00 kn	160.00 kn	220.00 kn	95.00 kn
Pješčana uvala	28.27	11.00 kn	15.00 kn	400.00 kn	160.00 kn	220.00 kn	95.00 kn

Izvor: Obrada autora prema podacima Pulaprometa, 2012.

Iz gornje Tablice 9 vidljivo je kako javni prijevoz dobro pokriva Općinu Medulin, odnosno sva njena mjesto, osiguravajući kroz cijelu godinu dobru prometnu povezanost, ne samo za turiste, već i za lokalno stanovništvo (učenike, radnike, umirovljenike i druge). Cijena vožnje je pristupačna te iznosi 11,00, odnosno 15,00 kn, ukoliko je karta kupljena u autobusu. Također umirovljenici i studenti beskontaktne pretplatne karte dobivaju po povoljnijim cijenama (sufinanciranje od strane Općine). Ono što svakako omogućava povezanost sa ostalim dijelovima Istre, ali i širenje Istarskog ipsilon kojeg čine dvije dionice i to autocesta B8 od čvora Kanfanar do čvora Matulji te autocesta B9 od čvora Umag do čvora Pula.

Slika 3: Istarski epsilon

U 2011. godini realiziran je i projekt najveće prometnice za mještane i turiste Općine Medulin. Naime, izgradnja priključne ceste Peličeti - Pomer omogućuje lakšu i bržu povezanost, te prometnu dostupnost. Ovaj projekt dobar je primjer uspješne suradnje javnog i privatnog sektora.

Tablica 10: Udaljenost europskih gradova od Medulina, potrošnja goriva i cestarina (HRK i EUR)

Grad	Ukupna udaljenost u km	Potrošnja goriva/EUR ¹	Potrošnja goriva/HRK	Cestarina/EUR	Cestarina/HRK
Trst	130	25,72	194,08	19,9	150,17
Milano	547	99,42	750,23	32,4	244,49
Rim	811	147,68	1114,40	49,1	370,52
Ljubljana	212	41,99	316,86	19,9	150,17
Kopar	109	20,86	157,41	19,9	150,17
Maribor	128	14,86	112,13	19,9	150,17
Beč	596	113,54	856,78	27,9	210,53
Munchen	615	118,62	895,11	49,9	376,55
Prag	921	171,34	1292,94	39,92	301,24
Brno	720	135,57	1023,02	39,92	301,24
Bratislava	662	124,7	940,99	32,8	247,51
Varšava	1272	226,96	1712,65	39,92	301,24
Krakov	1064	196,7	1484,31	43,85	330,89

Izvor: Obrada autora prema Via Michelin, <http://www.viamichelin.com/>, 2012.

Iz Tablice 10 vidljivo je kako Općina Medulin, odnosno općenito cijela Istarska županija ima povoljan strateško-geografski položaj, što uvjetuje i mogućnost relativno jeftinog dolaska automobilom u Istru.

Usporedbom potrošnje goriva i cestarina uviđa se kako troškovi goriva nadilaze troškove cestarina. Također, sukladno ovim podacima izglednije će se za dolazak osobnim automobilom odlučiti stanovnici bližih gradova.

3.4.2. Željeznička povezanost

Potreba za izgradnjom željeznice u Istri generirana je u vremenu početka razvoja različitih industrijskih djelatnosti: brodogradnje, građevinskog materijala, strojne i elektroindustrije, ujedno i vremenu jakih vojnih interesa Austrije. Nastavno na izgradnju pruge Beč - Trst, 1876. godine otvorena je za promet pruga Divača - Pula sa ogrankom Kanfanar - Rovinj. Zapadni dio Istre povezan je sa Trstom tek početkom 20. stoljeća kada je izgrađena i u promet puštena uskotračna pruga Poreč - Trst, koja je ukinuta 1935. godine. Krajem 1951. godine izgrađena je i otvorena pruga Lupoglav - Štalije namijenjena prvenstveno prijevozu tada veoma vrijednog energenta, raškog ugljena. Bilo je predviđeno povezivanje te pruge sa Rijekom i Zagrebom, tunelom ispod Učke, no to nikada nije ostvareno. Istarske pruge temeljito su obnovljene sredinom osamdesetih. Kao važno gospodarsko odredište povezana je i teretna luka Bršica 1979. godine.

Do značajnih promjena uloge istarskih pruga dolazi početkom devedesetih, kada iste u hrvatskom dijelu Istre preuzimaju Hrvatske željeznice. Pruge, sada ukupne dužine 152,5 km uključujući i 2,7 km industrijskih kolosijeka, su praktički "odsječene" od hrvatskih (osim posredne veze preko slovenskih pruga) i postaju pruge lokalnog značaja. Promet putnika i tereta minoran je u odnosu na postojeće kapacitete i mogućnosti i kao takav nerentabilan.

Ono što se može tumačiti kao mogućnost dolazaka turista vlakom u najbliže stajalište Medulinu, odnosno Pulu je brzi vlak koji povezuje Ljubljani, Maribor i Pulu. No, činjenica je kako taj vlak prometuje jedino od 23.04. do 02.05., odnosno 25.06. do 28.08., time onemogućujući naknadne dolaske turista krajem ljeta, odnosno u ranu jesen kada je temperatura zraka i mora još uvijek ugodna za kupanje.

Slaba željeznička povezanost nedostatak je istarskog poluotoka, s obzirom na njegovu isplativost, te mali utjecaj na okoliš, čemu se u zadnje vrijeme pridodaje sve više pažnje.

Stoga je svakako budućnost istarskih pruga, njihov opstanak i razvoj, uvjetovan direktnim povezivanjem sa hrvatskim prugama i uključenjem u slovenski, odnosno europski željeznički sustav.

3.4.3. Pomorska povezanost

Pomorski promet Općine Medulin uvjetovan je onim Istarske županije, pa je stoga važna činjenica kako Istarska županija ima 445 km morske obale, a svoj značajni razvitak u pomorstvu doživljava 1850. godine kada Austro-Ugarska monarhija odlučuje sagraditi svoju glavnu ratnu luku - luku Pula. Ona se pak svojim prirodnim karakteristikama i geografskim položajem svrstava u jednu od najboljih prirodnih luka na cijelom Jadranu.

Prema Naredbi o razvrstaju luka otvorenih za javni promet Istarska županija obuhvaća 7 luka županijskog značaja: Pula, Brijuni, Rovinj, Poreč, Novigrad, Umag i Plomin.⁴

Lukama javnog prometa županijskog i lokalnog značaja upravlja pet županijskih lučkih uprava (osnivač

⁴ Pomorski promet, Istarska županija, <http://www.istra-istria.hr/index.php?id=460>, lipanj 2012.

Istarska županija); Lučke uprave Pula, Rovinj, Poreč, Umag-Novigrad i Rabac.

Jedino Lukom Bršica upravlja Lučka uprava Rijeka čiji je osnivač Republika Hrvatska.

Istarska županija je stalnom trajektnom vezom povezana sa otokom Cresom. Od ostalih putničkih pomorskih veza pomorskim u funkciji je veza iz Pule za Mali Lošinj (sezonskog karaktera), te nekoliko brodskih turističkih veza sezonskog karaktera prema Veneciji i Trstu čija su pristaništa iz turističkih sjedišta Poreča, Rovinja, Umaga i Pule.

Općina Medulin svakako može iskoristiti ove luke, kako su joj one relativno blizu, posebice Pula.

3.5. Lokalna zajednica – stavovi i viđenja razvoja turizma interesno utjecajnih skupina

Rezultati detaljne analize sadašnjeg stanja u destinaciji Medulin, provedenih terenskih istraživanja (na uzorku od 1.503 turista), provedenih intervjua s interesno-utjecajnim skupinama definiranim od strane naručitelja, rezultati anketnih upitnika namijenjenih lokalnoj zajednici (otvoreni forum komentiranja zaključaka sa radionica, te anketni upitnici poslati žiteljima i interesno-utjecajnim skupinama definiranim od strane TZ Medulina), rezultati istraživanja provedenog na javnoj upravi, te rezultati radionica prikazani su u nastavku.

Rezultati istraživanja provedeni na lokalnoj zajednici (unatoč slabom povratu – uzorak = **60 ispitanika**), ukazuju na to da **lokalnu zajednicu najviše brine sljedeće**: neorganiziranost, nedovoljna i spora ulaganja u infrastrukturu, prekapacitiranost, neadekvatno prometno rješenje kroz stari grad Medulin, neriješeno pitanje kanalizacije, odvoz i nesortiranje otpada, devastacija tradicionalnosti i okoliša, privatizacija i neuređenost plaža, nedovoljno ulaganje Arenaturista u prostore koje koriste, loša i ujednačena gastronomска ponuda, niska kvaliteta ponude, neslaganje lokalnog stanovništva i Arenaturista, nedostatak parkirališta, prijetnja hotela s „*all inclusive*“ ponudom, loša struktura gostiju, nedostatak direktnog interesa pojedinih društvenih segmenata, apartmanizacija, sigurnost, red i mir u zajednici, nedostatak šetnica, nedovoljna zainteresiranost i angažman lokalnih vlasti, krađa, nedostatak animacije – muzike i plesa, nedostatak planskog razvoja, nepostojanje komunikacije između lokalnih vlasti, turističke zajednice i žitelja Općine, siva zona u iznajmljivanju apartmana, loša kvaliteta apartmana, masovni turizam, a ne visokokvalitetni i promišljeni razvoj turizma, previše turističkih agencija, odlagalište otpada Kaštjun, neplaniranje razvoja turizma, socioekonomska, prostorna i infrastrukturna neodrživost destinacije, neadekvatna javna rasvjeta, nedovoljna iskorištenost kapaciteta i slično.

S druge strane, žitelji smatraju da se puno problematičnih situacija i kritičnih točki, može riješiti kroz: definiran plan razvoja zajednice i razvoja turizma u destinaciji, izradu studije o održivom razvoju Općine Medulin i definiranje granice nosivosti kapaciteta destinacije, bolju promociju destinacije i isticanje autohtonosti, intervencije u prostoru (briga o vlastitom dvorištu, riješiti problematiku starih ruševina i kuća koje se urušavaju), uređenje okoliša, kvalitetnije upravljanje otpadom, kvalitetniju i raznovrsniju ugostiteljsku ponudu i uopće turističku ponudu, uređenje biciklističkih i rekreacijskih staza, uvođenje besplatnih parkirališta za žitelje, obogaćivanje sadržaja na plažama i uređenje plaža, izgradnju kanalizacijskog sustava, osnaživanje zajedništva u lokalnoj zajednici, pojednostavljenje birokratskih

procedura, edukaciju, dodatnu ponudu raznih manifestacija i lokalnih zabava, obogaćenje trgovачke ponude i isticanje vrijednosti domaćeg proizvoda, pojačanu policijsku zaštitu u sezoni, nova i snažnija ulaganja u unapređenje razvoja Općine, osnaživanje segmenta privatnog smještaja - promocija (marketing) i cjenovna konkurentnost, privlačenje turista više platežne moći i unapređenje kvalitete ponude destinacije, udruženo djelovanje svih interesnih dionika, osvješćivanje ljudi na prihvatanje promjena i praćenje trendova, subvencioniranje investicija privatnih iznajmljivača (povoljnije kamatne stope subvencionirane od strane TZ-a), razvoj vizualnog identiteta destinacije itd.

Priupitani o ponudi u destinaciji, lokalno stanovništvo izdvaja **previše sljedeće vrste ponude**: štandova s kineskim suvenirima, loše organiziranih zabava („fešti“), restorana s jednoličnom i nekvalitetnom ponudom koja dovodi do toga da se isti namjenjuju samo turistima, a lokalna zajednica svjesna činjenice o kvaliteti i razmjeru „vrijednost za novac“ jednostavno izbjegava restorane u svojoj Općini.

Pitanja u nastavku procjenjuju značajnost turizma za lokalnu zajednicu i posebno se izdvajaju odgovori definiranih interesno-utjecajnih skupina, lokalne zajednice (žitelja) i javne uprave. Redoslijedom se navode izjave o kojima su ispitanici morali promišljati.

TURIZAM JE ZNAČAJAN ZA MOJU ZAJEDNICU

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	100	91,6	100
Djelomično se slažem		6,66	
Nikako se ne slažem			
Nisam siguran		1,66	

OSOBNO IMAM KORISTI OD TURIZMA

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	100	73,3	70
Djelomično se slažem		16,6	20
Nikako se ne slažem		3,33	
Nisam siguran		6,66	10

TURIZAM STVARA NOVA RADNA MJESTA

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	87,5	58,3	70
Djelomično se slažem	12,5	33,3	20
Nikako se ne slažem		1,66	
Nisam siguran		6,66	10

TURIZAM ZAPOŠLJAVA MLADE IZ LOKALNE ZAJEDNICE

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	62,5	43,3	60
Djelomično se slažem	31,25	50	20
Nikako se ne slažem		1,66	10
Nisam siguran	6,25	5	10

TURIZAM UTJEČE NA PODIZANJE CIJENA DOBARA I USLUGA

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	56,25	53,3	70
Djelomično se slažem	31,25	40	30
Nikako se ne slažem			
Nisam siguran	12,5	6,66	

TURIZAM POMAŽE DA ZAJEDNICA DOBIJE USLUGE

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	62,5	56,66	30
Djelomično se slažem	25	28,33	60
Nikako se ne slažem	6,25	12,5	10
Nisam siguran	6,25	11,66	

TURIZAM UTJEČE NA PODIZANJE STOPE KRIMINALITETA

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	18,75	31,66	20
Djelomično se slažem	31,25	31,66	30
Nikako se ne slažem	37,5	18,33	20
Djelomično se ne slažem			20
Nisam siguran	12,5	18,33	10

TURIZAM ŠTETI MORALNIM STANDARDIMA

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	18,75	6,66	
Djelomično se slažem	18,75	21,66	20
Nikako se ne slažem	56,25	60	60
Djelomično se ne slažem			10
Nisam siguran	6,25	10	10

TURIZAM REMETI LOKALNE AKTIVNOSTI

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	6,25	3,33	
Djelomično se slažem	37,5	31,66	20
Nikako se ne slažem	50	53,33	50
Djelomično se ne slažem			30
Nisam siguran	6,25	11,66	

TURIZAM NEGATIVNO UTJEČE NA OKOLIŠ

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	12,5	15	10
Djelomično se slažem	43,75	58,33	40
Nikako se ne slažem	31,25	16,66	20
Djelomično se ne slažem			10
Nisam siguran	12,5	8,33	20

TURIZAM ONEMOGUĆUJE LOKALNOM STANOVNIŠTVU PRISTUP MJESTIMA (npr. plaže, pješačke staze i slično)

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	18,75	20	10
Djelomično se slažem	31,25	38,33	70
Nikako se ne slažem	37,5	31,66	20
Nisam siguran	12,5	8,33	

TURIZAM STIMULIRA LOKALNE VJEŠTINE/ZANATE I KULTURU

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	56,25	40	30
Djelomično se slažem	43,75	43,33	40
Nikako se ne slažem		6,66	10
Nisam siguran		10	20

TURIZAM KORISTI PRIRODNE RESURSE

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	25	25	30
Djelomično se slažem	43,75	45	60
Nikako se ne slažem	25	13,33	10
Nisam siguran	6,25	16,66	

ZAJEDNICA IMA KONTROLU NAD RAZVOJEM TURIZMA

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	12,5	6,66	10
Djelomično se slažem	43,75	55	40
Djelomično se ne slažem			20
Nikako se ne slažem	18,75	11,66	20
Nisam siguran	25	26,66	10

NOVAC KOJI TURISTI TROŠE OSTAJE U LOKALNOJ ZAJEDNICI

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	18,75	1,66	20
Djelomično se slažem	43,75	70	40
Djelomično se ne slažem			20
Nikako se ne slažem	1,66	5	10
Nisam siguran	8,33	18,33	10

LOKALNO STANOVNIŠTVO IMA NESMETAN PRISTUP PODRUČJIMA KOJA KORISTE TURISTI

	INTERESNO-UTJECAJNE SKUPINE (u %)	LOKALNA ZAJEDNICA (u %)	JAVNA UPRAVA (u %)
U potpunosti se slažem	25	25	10
Djelomično se slažem	37,5	48,33	50
Djelomično se ne slažem			20
Nikako se ne slažem	25	18,33	10
Nisam siguran	12,5	8,33	10

Pored gornjega, bilo je značajno promotriti udio turizma u ukupnom prihodu domaćinstva na području Općine Medulin. Prema rezultatima istraživanja, provedenog na lokalnoj zajednici (uzorak = 60 ispitanika), **prosječno 25,5% ukupnih prihoda** Medulinske obitelji dolazi iz turizma, dok većina ispitanika želi da taj udio postane viši (za prosječno 20-40%). Od udjela ukupnih prihoda iz turizma, žitelji Općine Medulin prosječno **reinvestiraju oko 44,8%**.

U nastavku se sažimaju snage, slabosti, prilike i prijetnje destinacije Medulin prikazane kroz SWOT maticu.

3.6 SWOT analiza

STRENGTHS	WEAKNESSES
<ol style="list-style-type: none">1. Dobra geografska pozicija (blizina emittivnih tržišta i Jadranskog mora)2. Dobra prometna povezanost (cestovna i zračna)3. Povoljni klimatski uvjeti4. Razvedena obala5. Bogatstvo prirodnih resursa i zaštićena prirodna područja6. Blizina raznovrsne ponude (Istra)7. Djelatnosti vezane uz turizam najznačajnije su za gospodarstvo Općine (zdrava konkurenca, zajednički ciljevi)8. Daljnja mogućnost razvoja turizma - nezasićenost9. Podrška lokalnih vlasti razvoju turizma destinacije10. Podrška lokalnog stanovništva (žitelja Općine) snažnjem razvoju turizma destinacije11. Značajna ulaganja u uređenje mjesta i poticaji za ulaganja u kvalitetu privatnog smještaja	<ol style="list-style-type: none">1. Nepovoljna distribucija smještajnih kapaciteta za produljenje sezone (prevladavaju kampovi i privatni apartmani – privatni smještaj i turistički apartmani)2. Niska razina popunjenoosti kapaciteta, izrazita sezonalnost3. Nepovoljna struktura smještajnih kapaciteta – hoteli (prevladavaju hoteli s ***) i kampovi (prevladavaju kampovi s jednom *)4. Slaba ponuda pratećih sadržaja5. Loša ugostiteljska ponuda6. Nedostatak autohtone ponude7. Vizualna degradacija obale8. Ne njeguje se mediteranska kultura življenja9. Nedovoljno hortikulturalno uređenje10. Neadekvatna mikro-infrastruktura (parkirališta, biciklističke staze, nedovoljno uredene šetnice i drugo)11. Nedovoljno iskorišten potencijal za razvoj sportskog turizma12. Nedovoljna ulaganja u marketinške aktivnosti destinacije13. Zastarjela internetska stranica14. Nedovoljna primjena promotivnog mixa i propagiranje imidža baziranog na suncu i moru (The Blue Planet)15. Percepcija manje kvalitetne ljetne destinacije16. Neriješena infrastruktura – fekalna kanalizacija17. Nedostatak zajedničkog duha žitelja18. Neprimjereni vizualni identitet Općine19. Divlja gradnja

OPPORTUNITIES	THREATS
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sportski turizam/zdravstveni/wellness turizam 2. Novi turistički trendovi – putovanja vezana uz specijalne interese i aktivnosti 3. Veća popularnost autodenominacija i kraćih putovanja 4. Nisko-budžetni letovi i sve bolja povezanost destinacija 5. Uvođenje brenda i brendiranje hotela (Park Plaza hotel) 6. Obogaćivanje ugostiteljske ponude (kvalitetni restorani), razvoj kulinarstva i gastro scene 7. Podizanje lokalne kulture (brendiranje svakog mjeseta) 8. Ozivljavanje poljoprivredne tradicije (organiska hrana i drugo) 9. Potrebe, očekivanja i navike (njihovo zadovoljavanje) novog turista 10. Razvoj novih turističkih proizvoda usmerenih prema cilnjim skupinama 11. Volja lokalnog stanovništva za stvaranje snažnijeg duha i zajedništva 12. Potencijal razvoja turizma u smjeru održivog razvoja - poticanje obnovljivih izvora energije i ekoloških principa upravljanja destinacijom 13. Ulaganja u informiranje i edukaciju izravno i neizravno zaposlenih u turizmu 14. Povoljne projekcije rasta turizma u Hrvatskoj do 2020. 15. Veći fokus na e-marketing 16. Mogućnost korištenja prepristupnih fondova EU i ostalih poticajnih programa 17. Valoriziranje kulturne (materijalne i nematerijalne) i prirodne osnove 18. Partnerstva (javno - privatna, s bliskim destinacijama, sa sportskim i kongresnim strukovnim udružugama itd.) 19. Uspostava jačih mehanizama kontrole nad arhitektonskim karakteristikama budućih građevinskih investicija kako se ne bi dalje narušavala vizura mjesta 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stanje na svjetskom turističkom tržištu 2. Porast destinacija sa specifičnom ponudom (profilacija turističkih destinacija prema interesnim grupama) 3. Porast konkurentnih turističkih destinacija 4. Tržišni rizik - percepcija neuskladenog imidža destinacije ukoliko izostane sinergija dionika 5. Gubitak identiteta (istarinskog) 6. Kakvoća mora 7. Komercijalnost na štetu ambijentalnosti, apartmanizacija 8. Neadekvatno zbrinjavanje otpada (odvajanje otpada i recikliranje) 9. Odvodnja otpadnih voda 10. Izgradnja županijskog odlagališta u neposrednoj blizini Općine 11. Loša komunalna opremljenost 12. Zakon o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije 13. Zakon o poljoprivrednom zemljištu 14. Nepoštivanje urbanističkih planova 15. "Masovni" pristup u pružanju turističkih usluga 16. Cjenovno podcenjivanje ili precjenjivanje

3.7. Analiza turističkih pokazatelja Općine Medulin

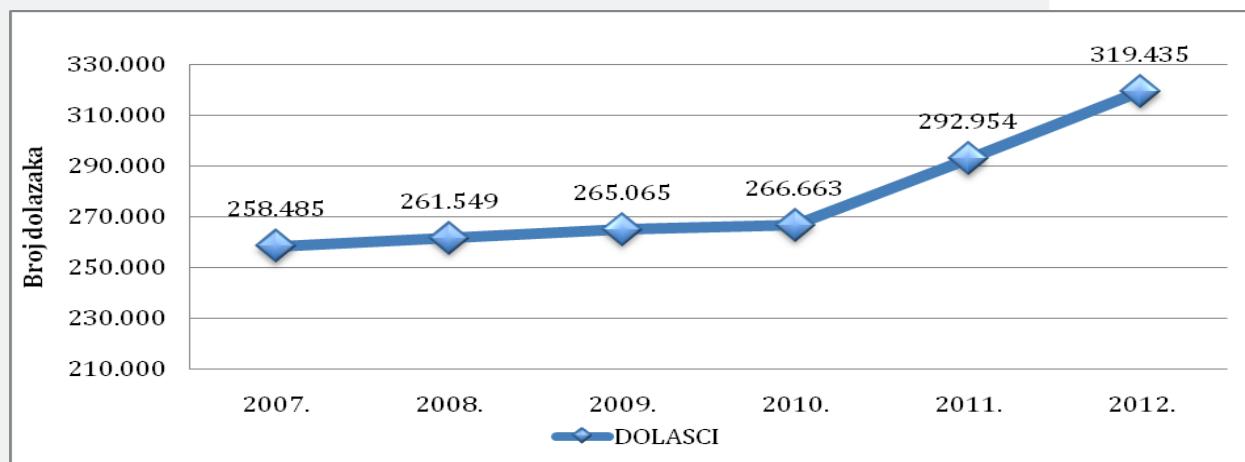
3.7.1. Analiza turističkog prometa u Općini Medulin

3.7.1.1. Dolasci u Općinu Medulin – ukupan broj turista

U razdoblju od početka 2007. do kraja 2012. godine Općinu Medulin je posjetilo ukupno 1.664.151 turista, od čega 74.598 (4,48%) domaćih, te 1.589.553 (95,52%) stranih turista. Kroz promatrane godine broj dolazaka u Općini Medulin konstantno je rastao, a najveći porast bilježi se u 2011. godini kada je zabilježen porast od 9,86% dolazaka u odnosu na godinu ranije, to jest porast od 13% u odnosu na 2007. Općinu Medulin je u prosjeku posjećivalo 277.358,5 turista, odnosno 264.925 stranaca i 12.433 domaćih gostiju u promatranom šestogodišnjem razdoblju.

Kao što je prethodno napomenuto, kroz cijelo promatrano razdoblje (2007.-2012.) broj dolazaka turista u Općini Medulin je rastao. Najmanji rast od 0,60% dogodio se u 2010. godini u odnosu na godinu dana ranije, dok je najviši rast postignut u 2011. godini u iznosu od 9,86% u odnosu na prethodnu godinu. Prosječni rast turističkih dolazaka u šestogodišnjem periodu iznosi 4,4%. Spomenuti trend porasta dolazaka turista u skladu je s turističkim prometom na nacionalnoj razini koji u razdoblju od 2008. do 2011. godine bilježi prosječni porast od 2,6%. Tako u 2011. godini Republika Hrvatska bilježi 11,5 milijuna dolazaka turista, što je za 8% više nego godinu prije, a ukupno je ostvareno 60,4 milijuna noćenja ili 7% više nego 2010. godine. Strani turisti čine 87% ukupnog turističkog prometa, pa je tako zabilježeno 9,9 milijuna dolazaka stranih turista (+9%), koji su ostvarili 54,8 milijuna noćenja (rast od 7,4% u odnosu na 2010. godinu). Domaći turisti, po prvi puta od 2008. godine, bilježe rast turističkog prometa od 2,4% u dolascima i 3,3% u noćenjima (MINT, 2012). Grafikon 4 u nastavku prikazuje kretanja ukupnog broja dolazaka turista u periodu od 2007. do kraja 2012.godine.

Grafikon 4: Ukupan broj turista u Općini Medulin u razdoblju od 2007. do kraja 2012. godine

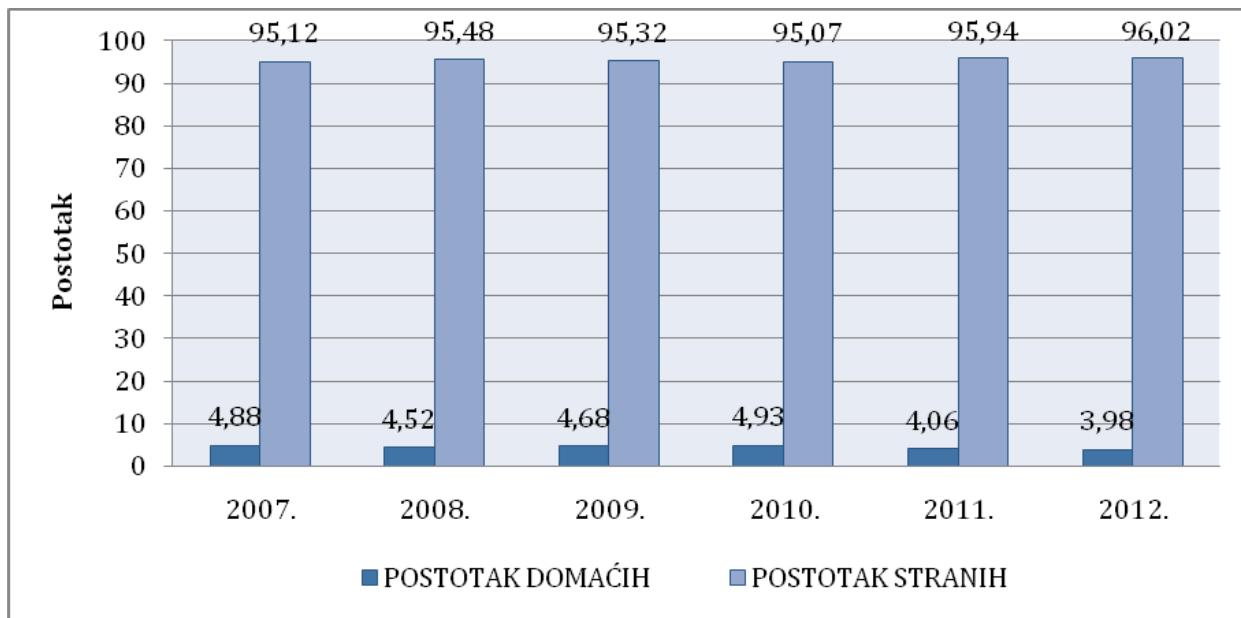
Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

3.7.1.2.. Dolasci u Općinu Medulin prema zemlji dolaska

Također je važno razmotriti odnos domaćih i stranih gostiju koji su posjetili Općinu Medulin. Broj stranih turista prednjači pred domaćim gostima. Udio domaćih i stranih gostiju od 2007. do kraja

2012. godine prikazan je u nastavku (Grafikon 5).

Grafikon 5: Udio domaćih i stranih gostiju u Općini Medulin od 2007. do 2012. godine

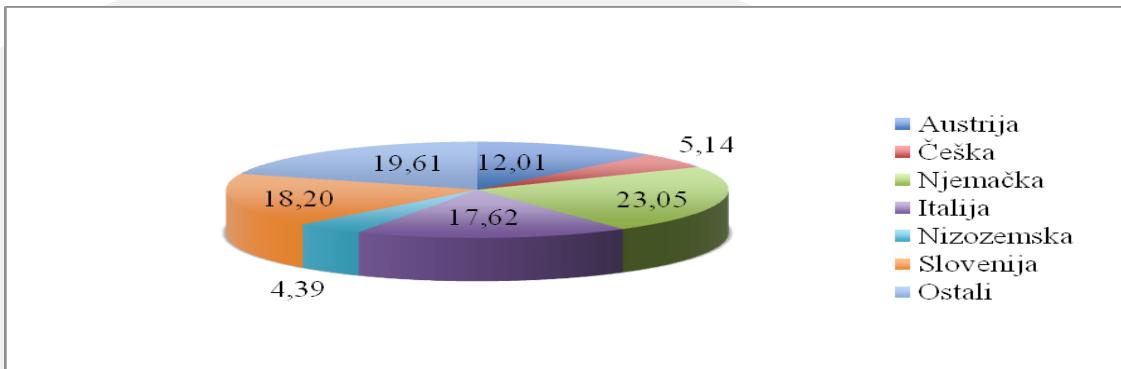

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Iz prethodno prikazanog grafikona, vidljivo je kako broj stranih gostiju prednjači pred brojem domaćih gostiju u promatranom razdoblju. Udio stranih gostiju kreće se oko 95%, dok se domaći turistički dolasci zadržavaju na nekih 4,5% u ukupnim dolascima kroz čitav period. Udio stranih turista u ukupnom turističkom prometu na razini Republike Hrvatske iznosi 87% (Ministarstvo turizma, 2012), te se stoga može tvrditi kako je udio stranih gostiju u ukupnim dolascima u Medulin iznad prosjeka Republike Hrvatske.

Prema strukturi stranih turista, Općina Medulin se ne razlikuje od trenda Republike Hrvatske. Naime, u 2007. godini najbrojniji su bili turisti iz Njemačke odakle je realizirano 56.665, odnosno 23,05% od ukupnih dolazaka stranih turista. Na drugome mjestu po broju dolazaka nalazi se Slovenija sa 44.749 dolazaka. Udjel slovenskih dolazaka u ukupnim dolascima stranaca iznosi 18,20%. Na trećem mjestu prema udjelu ukupnih dolazaka stranih turista nalazi se Italija sa 43.310 dolazaka, odnosno 17,62% od ukupnih dolazaka stranih turista. Nakon Italije slijedi Austrija sa 29.524 dolazaka (12,01%), Češka sa 12.629 (5,14%), te Nizozemska sa 10.782 (4,39%) dolazaka turista. Grafikon 6 u nastavku prikazuje strukturu stranih turista u 2007. godini. Bitno je napomenuti kako kategorija "Ostali" predstavlja sve ostale države iz statistike koje nisu zasebno prikazane u Grafikonu 6, izuzev Hrvatske, odnosno domaćih gostiju.

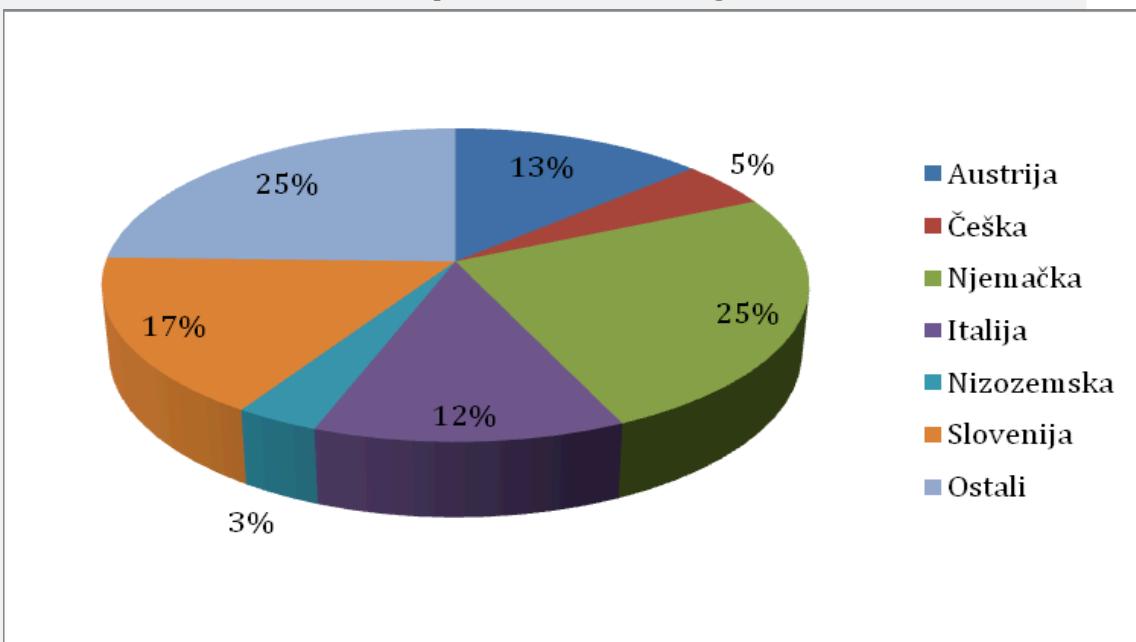
Grafikon 6: Struktura stranih turista u Općini Medulin u 2007. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Donji graf prikazuje kako su u 2012. prema broju dolaska prednjačili Nijemci (25%), slijede Slovenci (17%), Austrijanci (13%), Talijani (12%), manje od Talijana ima Čeha (5%) i Nizozemaca (3%).

Grafikon 7: Struktura stranih turista u Općini Medulin 2012. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

U nastavku, u Tablici 11, rangiraju se najbrojnije skupine turista koje su posjetile Općinu Medulin u 2007., 2009., kao i 2012. godini.

Tablica 11: Turisti prema zemlji dolaska u Općinu Medulin 2007., 2009. i 2012. godine

TURISTI PO ZEMLJI DOLASKA									
GODINA 2007.	RANG	GODINA 2009.	RANG	GODINA 2011.	RANG	GODINA 2012.	RANG		
Njemačka	1	Njemačka	1	Njemačka	1	Njemačka	1		
Slovenija	2	Slovenija	2	Slovenija	2	Slovenija	2		
Italija	3	Italija	3	Austrija	3	Austrija	3		
Austrija	4	Austrija	4	Italija	4	Italija	4		
Češka	5	Češka	5	Češka	5	Češka	5		

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Iz Tablice 11 vidljivo je kako prvo i drugo mjesto od 2007. do 2012. godine zauzimaju Njemačka i Slovenija. Također, zanimljivo je spomenuti kako Austrija i Slovenija imaju trend rasta dolazaka kroz cijelo razdoblje, dok Nizozemska od 2009. godine bilježi pad dolazaka u prosjeku od 9,98%. Njemačka u 2010. godini bilježi lagani pad dolazaka od 1,56% u odnosu na 2009. godinu, međutim, već u 2011. godini broj dolazaka raste za 8,78% u odnosu na godinu ranije. Češka na rang ljestvici u sve tri godine zauzima posljednje mjesto sa 15.176 dolazaka u 2012. godini, što je lagani rast u odnosu na 2011.

Osnovne karakteristike ciljnih tržišta prema državama navedene su u marketinškom planu, u dijelu „Ciljno tržište.“

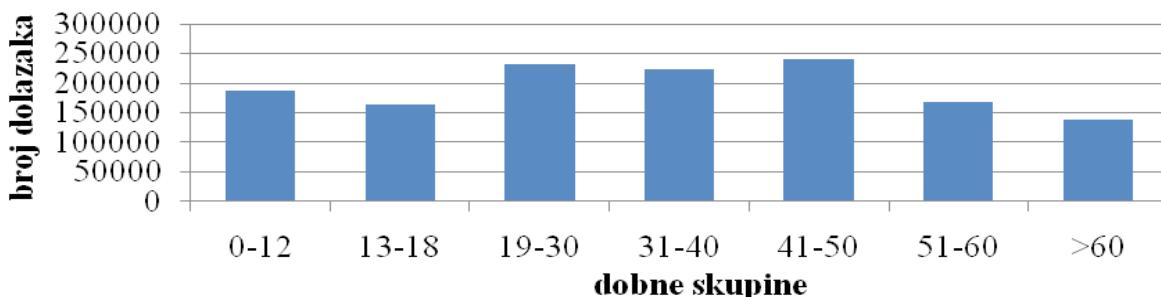
3.7.1.3. Dolasci u Općinu Medulin po dobnim skupinama

Analiza trendova dolazaka po dobnim skupinama u razdoblju od 2007. do 2011. godine kazuje da je Općinu Medulin posjetilo 1.351.971 turista, a od toga su je najviše posjetili ljudi starosne dobi **od 41 do 50 godina** (239.704 ili 17,73%). Najviše gostiju te dobne skupine posjetilo je Medulin 2008. godine i taj je broj iznosio 49.697, odnosno 19% od ukupnog broja dolazaka te godine. Jedina je iznimka 2011. godina, kada je najveći broj gostiju imao preko 60 godina.

Slijedeća dobna skupina koja prednjači prema broju posjeta Općini Medulin je skupina od 19 do 30 godina. Ukupan broj turista **od 19 do 30 godina**, koji su u razdoblju od 2007. do 2011. godine posjetili Medulin, je 231.414, odnosno 17,12%. Najveći broj posjetitelja te dobne skupine je posjetilo Općinu Medulin 2008. godine kada ih je ukupno bilo 48.307 (18,47% od ukupnog broja posjetitelja iste godine).

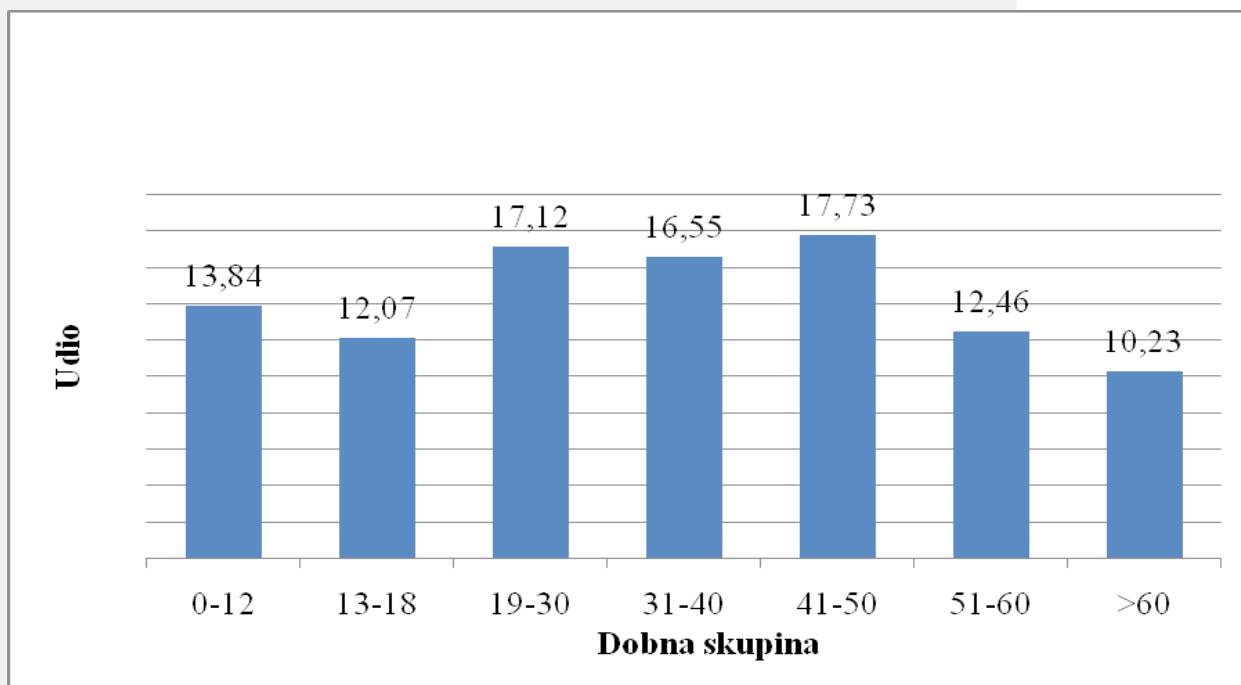
Slijedeća dobna skupina posjetitelja je ona od 31 do 40 godina života. Ukupan broj gostiju te starosne dobi u promatranom je razdoblju iznosio 223.761 ili 16,55% od ukupnog broja gostiju. Najviše turista starosne dobi između 31 i 40-te godine života je bilo 2009. godine. Tada je Općinu Medulin posjetilo 45.479 ljudi navedene starosne dobi, odnosno 17,16% od ukupnog broja dolazaka te godine (Grafikon 8 i 9).

Grafikon 8: Ukupan broj dolazaka po dobnim skupinama u Općinu Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine

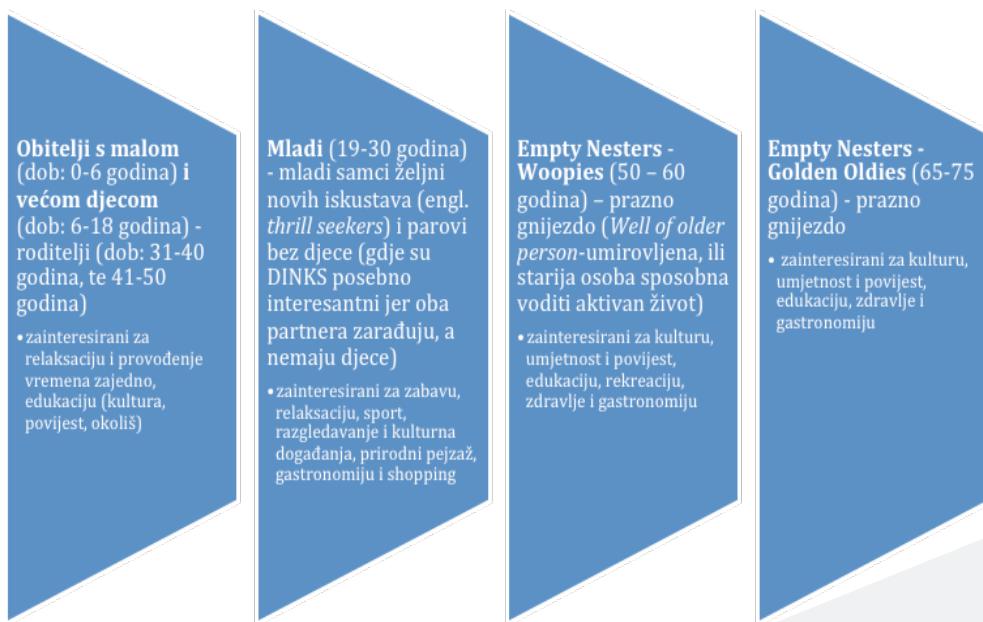
Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Grafikon 9: Udio – postotak dolazaka po dobnim skupinama u Općinu Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012

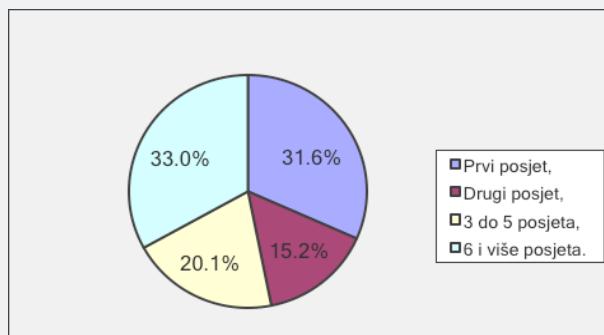
Iz navedene analize dolazaka po dobnim skupinama, a i prema rezultatima terenskog istraživanja, mogu se izdvojiti sljedeće skupine gostiju:

Detaljna razrada navedenih ciljnih skupina obrađena je u marketinškom planu u dijelu Ciljno tržište.

Nastavno na gore navedeno, istaknuti će se i rezultati istraživanja⁵ koji dodatno potkrepljuju karakteristike ciljnih (izdvojenih) skupina turista. Temeljem provedenog istraživanja, **44% turista na području Općine Medulin ima srednju stručnu spremu**, 26% ima završen fakultet i više, a 20% ih ima višu stručnu spremu. Dakle, **gotovo 46% turista ima više ili visoko obrazovanje**. Većina ispitanika ima prosječna mjesečna primanja od 1.000 do 2.000 eura (36,3%), nakon čega slijede oni mjesečnih primanja od 2.000 do 3.000 eura (24,2%), te oni s više od 3.000 eura mjesečnih primanja (19,2%), što u konačnici određuje i njihovu prosječnu potrošnju. Prema istraživanju, prosječna dnevna potrošnja u 38% turista je **preko 50 eura**. Također, valja izdvojiti da većina turista dolazi iz **manjih** (10.000 - 100.000 stanovnika) - 33,8%, te većih gradova (više od 100.001 stanovnika) - 25,3%. Turisti u destinaciju Medulin najčešće stižu automobilskim prijevozom i to automobilom (54,4%), automobilom s kamp-kućicom (16,4%), te autodomom (15,1%). Dakle, većinom se radi o auto-gostima, koji na odmor putuju s članovima obitelji (56,9%). Zračni se prijevoz gotovo uopće ne koristi (samo 3% gostiju). Prema načinu organizacije putovanja, većina ih samostalno organizira svoje putovanje u destinaciju (79,7%), dok im je osnovni izvor informacije Internet (50,4%), prijašnji boravak (37,6%) i preporuka rodbine ili prijatelja (36,7%). Internet se koristi poradi prikupljanja informacija o destinaciji (86,2%), ali i za rezervaciju smještaja (28,3%). Posredstvom turističke agencije dolazi 20,3% anketiranih turista, većinom poradi organizacije smještaja (62,4%), no neki koriste i paket aranžman (28,4%). Što se tiče učestalosti boravka, distribucija je prikazana na sljedećem grafikonu.

Grafikon 9a: Učestalost dolazaka turista u Općinu Medulin

Izvor: Obrada autora prema rezultatima terenskih istraživanja

⁵ Terensko istraživanje provedeno u razdoblju od travnja do studenog 2012. godine na uzorku od 1.503 gostiju.

Vidljivo je da je velika većina turista gotovo je više od šest puta boravila u ovoj destinaciji, a prosječno borave sedam dana. Većina turista u smještajnom objektu ne organizira nikakvu prehranu (60,4%), a na bazi polu-pansiona izdvaja se 15,5% turista, te 12,4% onih koji koriste „all inclusive“ aranžman.

Što se tiče motiva dolaska, najznačajniji motivi dolaska gore navedenih skupina u destinaciju Medulin jesu:

Najveći utjecaj na izbor lokacije ima:

UTJECAJ NA IZBOR LOKACIJE	RANG
<i>klima</i> (72.9%)	1
<i>ljepota krajolika</i> (69.3%)	2
čistoća mjesa (45%)	3
<i>gostoljubivost</i> (40.8%)	4
<i>prometna dostupnost</i> (36.1%)	5
<i>osjećaj sigurnosti u zemlji</i> (34.8%)	6
„vrijednost za novac“ (32.9%)	7
<i>kvaliteta smještaja</i> (30,3%)	8
<i>mogućnost za sport i rekreaciju</i> (27.4%)	9
<i>ekološka očuvanost</i> (26.9%)	10
<i>imidž destinacije</i> (24.1%)	11
<i>mogućnosti za zabavu</i> (22.7%)	12
<i>raznolikost ugostiteljske ponude</i> (19.8%)	13
<i>kvaliteta ugostiteljske ponude</i> (16.9%)	14
<i>prezentacije kulturne baštine</i> (12.5%)	15
<i>urbanistička i arhitektonska skladnost mjesa</i> (11.7%)	16
<i>kvaliteta informacije u destinacije</i> (10.0%)	17
<i>kvaliteta promocije zemlje</i> (6.3%)	18
<i>mogućnost za kupnju</i> (13.3%)	19

Tijekom svog boravka u destinaciji Medulin, gosti **izdvajaju sljedeće aktivnosti:**

1. **Plivanje i kupanje** (90%)
2. **Odlazak u restorane** (53,6%)
3. **Pješačenje** (51,4%)
4. **Odlazak u slastičare, kafiće i sl.** (43,6%)
5. **Samostalni izleti** (42,4%)
6. **Razgledavanje znamenitosti u blizini** (29,6%)
7. **Vožnja biciklom** (27,3%)

Pored boravka u destinaciji, dosta turista posjećuje i Pulu (90,1%), Rt Kamenjak (53,7%) i Rovinj (46,4%). U nastavku prikazujemo rezultate istraživanja koji ukazuju na zadovoljstvo turista trenutnom ponudom u destinaciji, a u odnosu na motive dolaska u destinaciju.

Visok stupanj zadovoljstva elementima turističke ponude pronalazi se kod: ljepote prirode i krajolika, pogodnosti za provođenje obiteljskog odmora, osobne sigurnosti, ukupnog boravka, ljubaznosti osoblja u smještajnom objektu, kvalitete hrane u restoranima izvan smještajnih objekata, gostoljubivosti lokalnog stanovništva, pogodnosti za kratki odmor, tišini i miru, čistoće plaže, ekološkoj očuvanosti, slikovitosti i uređenosti mjesta. **Srednji stupanj zadovoljstva** turisti su iskazali kod: „vrijednost za novac“ ukupnog boravka, kvalitete usluga u smještajnom objektu, komfora smještaja, „vrijednost za novac“ smještaja, „vrijednost za novac“ gastronomске ponude, kvalitete hrane u smještajnom objektu, bogatstvo gastronomске ponude u mjestu, ponuda organiziranih izleta u okolicu, prometne dostupnosti mjesta, kvalitete informacija, bogatstva sportskih sadržaja, opremljenosti i uređenosti plaže, mogućnosti za kupnju, kvalitete označavanja znamenitosti, bogatstva sadržaja za zabavu, prezentacija kulturne baštine, kvalitete lokalnog prijevoza i raznolikosti kulturnih manifestacija. **Niski stupanj zadovoljstva turisti** koji posjećuju Medulin iskazali su kod: raznolikosti kulturnih manifestacija i mogućnosti kupovine.

51,5% anketiranih turista odgovorilo je kako nisu očekivali nikakve aktivnosti u destinaciji, a da njih nije bilo u Medulinu, dok je 48,5% ispitanika očekivalo neke, a one nisu bile u ponudi. Čak 60% ispitanika odgovorilo je kako su zainteresirani posjetiti Medulin izvan ljetne sezone, dok njih 40% nije.

Ako sažmemo rezultate terenskog istraživanja, tada dobivamo sljedeći profil turista koji dolaze u Općinu Medulin:

3.7.1.4. Dolasci u Općinu Medulin po mjesecima 2010. i 2011. godine

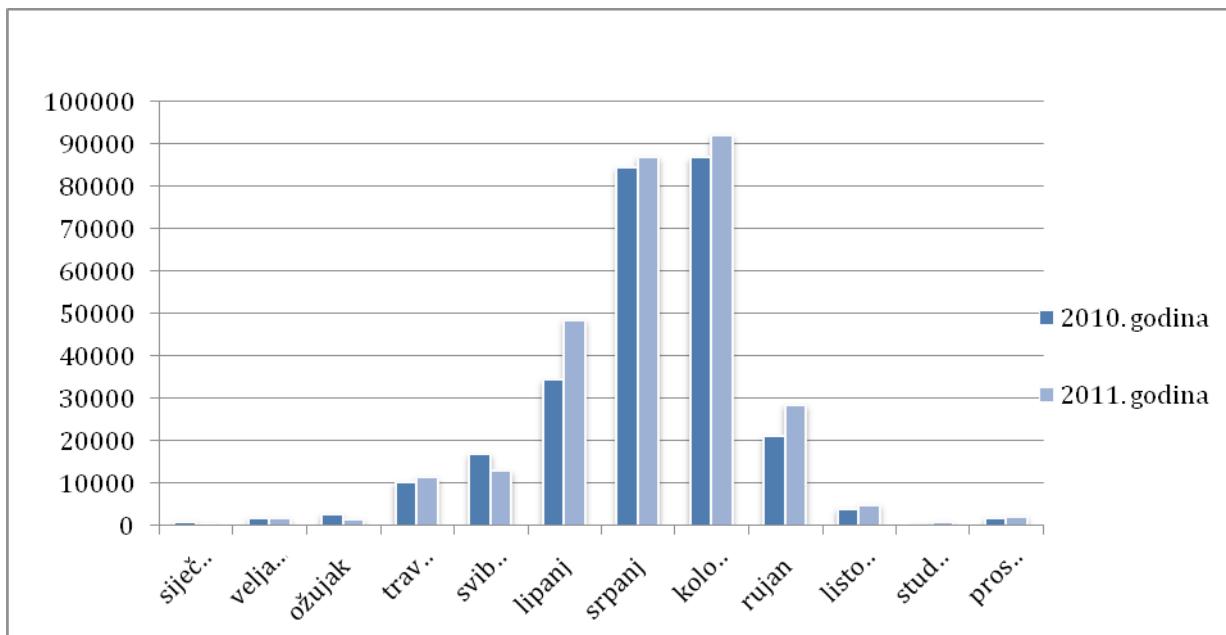
Tablica 12: Broj dolazaka gostiju na područje Općine Medulin 2010. i 2011. godine

Broj dolazaka			
	2010.	2011.	Indeks 11/10
Siječanj	1.078	605	0.5612
Veljača	1.832	1.770	0.9662
Ožujak	2.819	1.528	0.5420
Travanj	10.373	11.444	1.1032
Svibanj	17.021	12.983	0.7628
Lipanj	34.487	48.629	1.4101
Srpanj	84.436	86.975	1.0301
Kolovoz	86.847	92.228	1.0620
Rujan	21.217	28.598	1.3479
Listopad	4.104	5.033	1.2264
Studeni	500	938	1.8760
Prosinac	1.949	2.223	1.1406
Ukupno	266.663	292.954	1.0986

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Tablica 12 prikazuje broj dolazaka gostiju na područje općine Medulin po mjesecima 2010. i 2011. godine. Najveći broj dolazaka ostavljen je tijekom ljetnih mjeseci, odnosno tijekom lipnja, srpnja i kolovoza, što ukazuje na visoki sezonalni karakter destinacije. Ukupni broj dolazaka povećan je 2011. godine, u odnosu na prethodnu godinu za 9,86%. Do povećanja broja dolazaka došlo je tokom svih mjeseci osim siječnja, veljače, ožujka te travnja kada je ostvareno smanjenje broja dolazaka. Najveće povećanje dolazaka ostvareno je tokom studenog kada je evidentirano povećanje od 87,6% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 10: Kretanje broja dolazaka gostiju na području Općine Medulin 2010. i 2011. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Grafikon 10 prikazuje kretanje broja dolazaka gostiju na područje Općine Medulin po mjesecima 2010. te 2011. godine. Iz grafa je vidljivo da je najveći broj dolazaka ostvaren tijekom ljetnih mjeseci. Broj dolazaka u obje godine raste do mjeseca kolovoza, kada dostiže vrhunac, te nakon toga počinje opadati do mjeseca studenog, a u prosincu dolazi do ponovnog blagog rasta broja dolazaka.

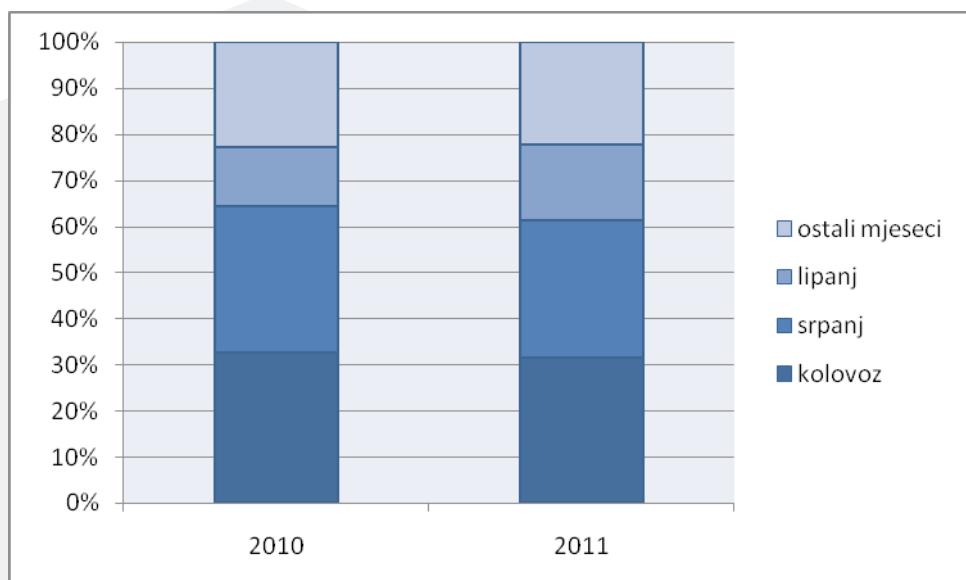
Tablica 13: Najbolji mjeseci po broju dolazaka gostiju na područje Općine Medulin 2010. i 2011. godine

Broj dolazaka			
Rang	Mjesec	2010.	2011.
1.	Kolovoz	86.847	92.228
2.	Srpanj	84.436	86.975
3.	Lipanj	34.487	48.629

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Tablica 13 prikazuje mjesece u kojima je ostvaren najveći broj dolazaka gostiju na područje Općine Medulin 2010. i 2011. godine. Najveći broj dolazaka gostiju i 2010. i 2011. godine ostvaren je tokom mjeseca **kolovoza**, a slijedi mjesec **srpanj**, te **lipanj**.

Grafikon 11: Struktura broja dolazaka gostiju na područje Općine Medulin 2010. i 2011. godine po mjesecima

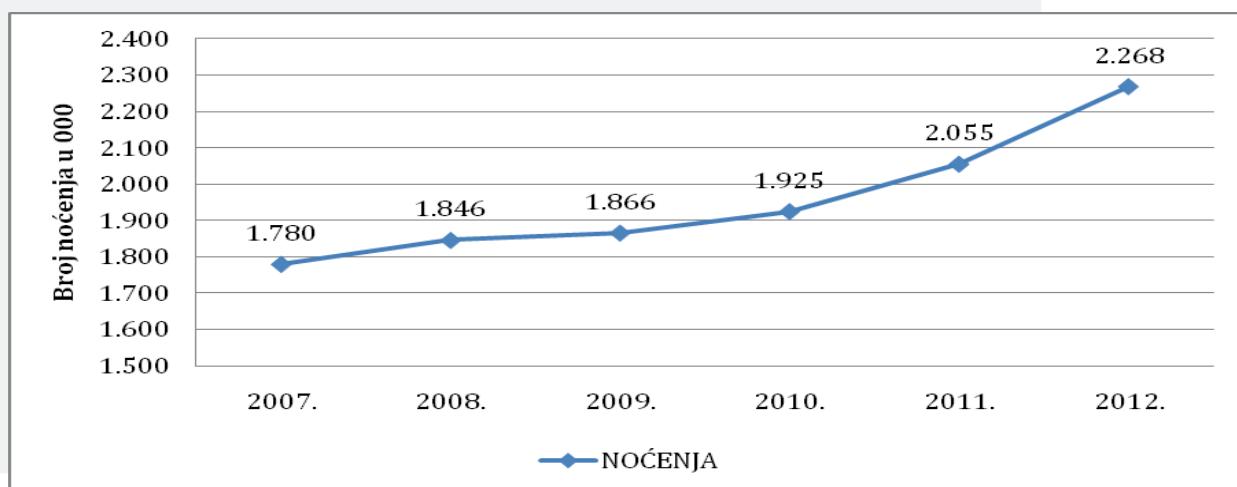
Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Grafikon 11 prikazuje strukturu dolazaka gostiju prema mjesecima 2010. te 2011. godine. Tokom **lipnja, srpnja i kolovoza ostvareno je gotovo 80% svih dolazaka**, dok je ostalih mjeseci ostvareno nešto više od 20% ukupnih dolazaka.

3.7.2. Ostvarena noćenja u Općini Medulin – ukupan broj

U periodu od 2007. do kraja 2012. u Općini Medulin ostvareno je ukupno 11.740.544 noćenja, odnosno prosječno je ostvareno 1.956.757 noćenja godišnje. Od ukupnog broja noćenja, 11.348.071 noćenja otpada na noćenja stranih turista, a 392.473 noćenja odnosi se na domaće goste. Gledajući na godišnjoj razini, može se uočiti kako postoji trend porasta noćenja u razdoblju od 2007. do kraja 2012. Godine. (Grafikon 12).

Grafikon 12: Kretanje ukupnih noćenja turista u Općini Medulin od 2007. do 2012. godine

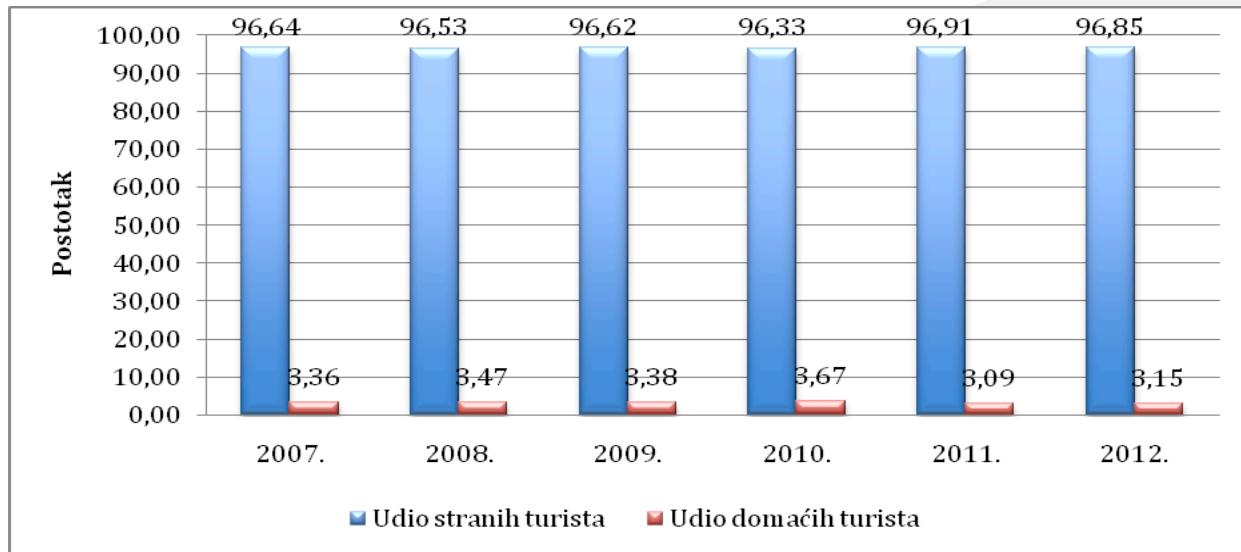

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Kako bi se dobio podrobniji uvid u ostvarena noćenja potrebno je sagledati udio ostvarenih noćenja stranih i domaćih gostiju, koji je predstavljen u Grafikonu 13. Iz grafikona je vidljivo kako većina noćenja otpada na noćenja stranih turista (oko 96,5%), dok na noćenja domaćih gostiju otpada oko 3,5%.

3.7.2.1. Ostvarena noćenja u općini Medulin po zemlji dolaska

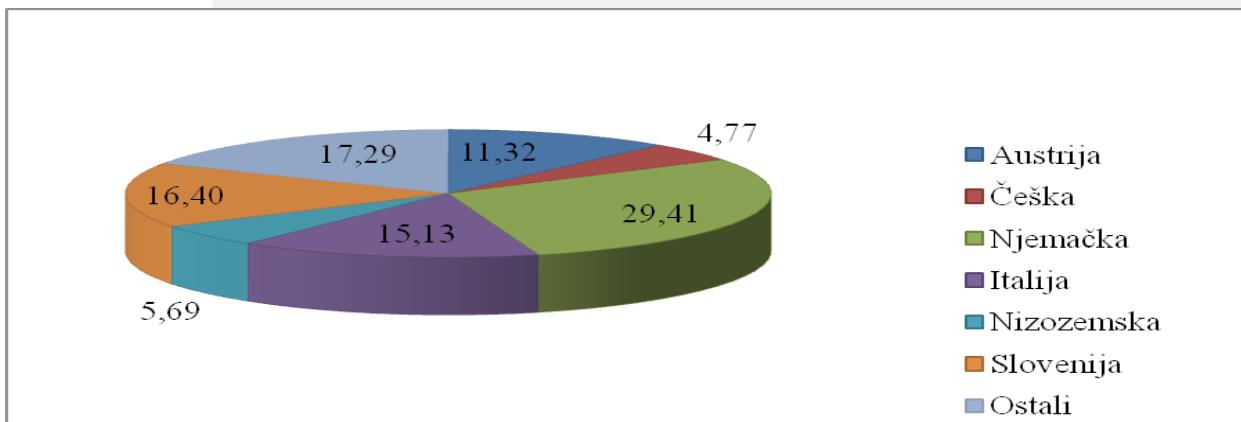
Grafikon 13: Udio ostvarenih noćenja domaćih i stranih turista u Općini Medulin od 2007. do 2012. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

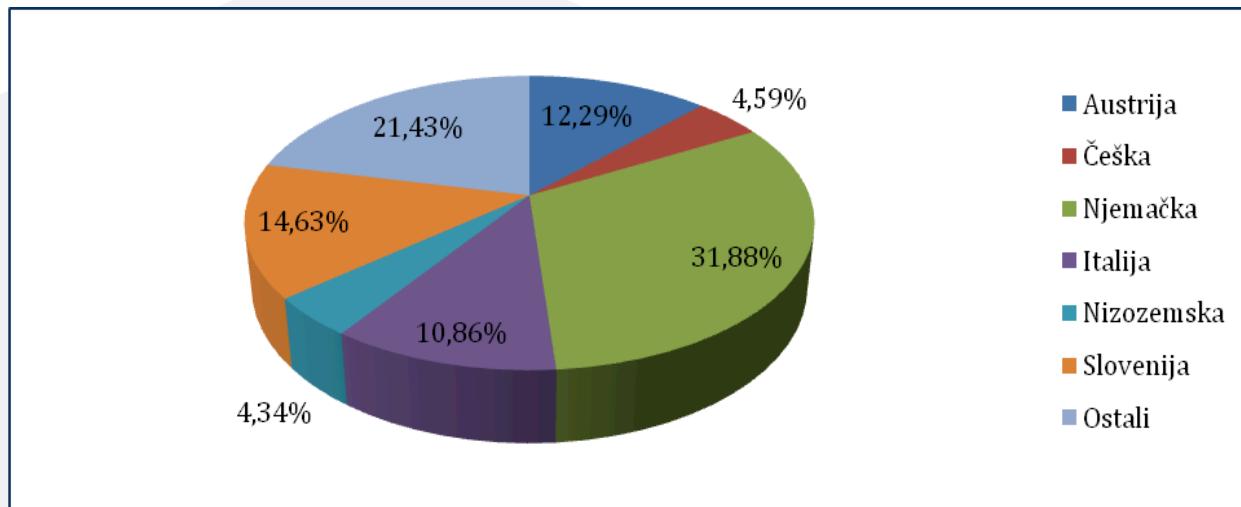
Da bi se uvidjelo odakle dolaze turisti koji ostvaruju najveći broj noćenja pristupilo se sagledavanju strukture (Grafikoni 14 i 15). Godine 2007. najviše su noćenja ostvarili gosti iz Njemačke (29,41%), nakon čega slijede Slovenci (16,40%), Talijani (15,13%), Austrijanci (11,32%), Nizozemci (5,69%), te Česi (4,77%). Godine 2011. najviše noćenja ostvaruju Nijemci (28,80%), nakon čega slijede Slovenci (18,72%), Talijani (12,67%), Austrijanci (12,62%), Česi (4,41%), te gosti iz Nizozemske (3,92%).

Grafikon 14: Noćenja stranih turista u Općini Medulin prema zemlji dolaska u 2007. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

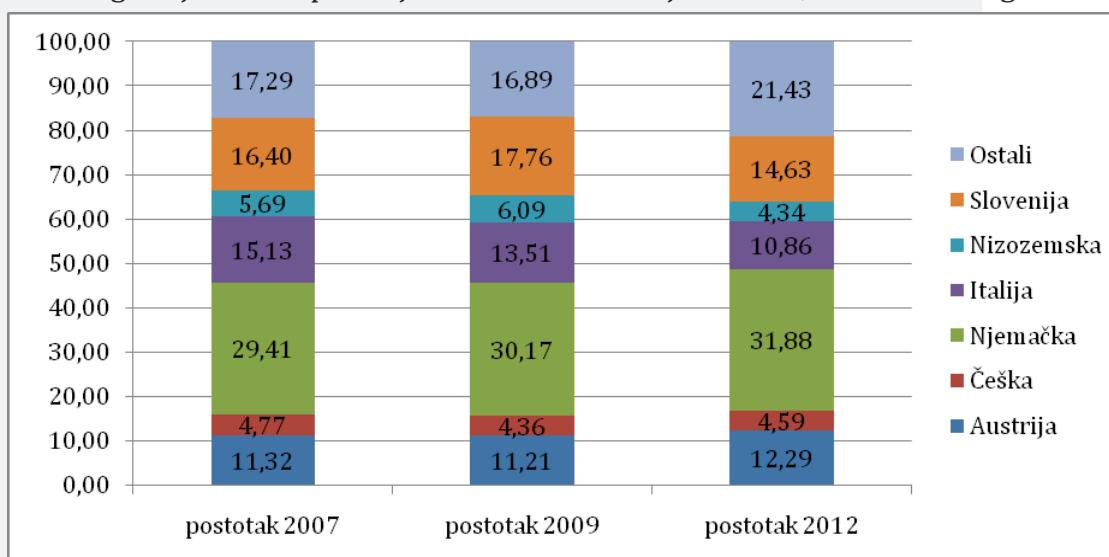
Grafikon 15: Noćenja stranih turista u Općini Medulin prema zemlji dolaska u 2012. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

U Grafikonu 14 rangiraju se turisti po broju ostvarenih noćenja i to u 2007., 2009., kao i u 2012. godini. Može se uočiti da vodeća dva mesta po broju noćenja, kroz sve tri promatrane godine, zauzimaju turisti iz Njemačke, Slovenije. Prema zemlji dolaska u 2011. godini na trećem mjestu se nalazi Austrija, međutim, Talijani su ostvarili veći broj noćenja. S obzirom kako je Italija u 2007. i 2009. bila na trećem mjestu, u 2012. ostvaruje pad prema broju noćenja te dolazi na četvrto mjesto. Bitno je napomenuti kako je u 2011. godini broj noćenja domaćih gostiju pao za 10,28%, odnosno sa 70.733 noćenja u 2010. na 63.467 noćenja u 2011. godini.

Grafikon 16: Rangiranje turista po broju ostvarenih noćenja u 2007., 2009. i 2012. godini

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Tablica 14: Noćenja turista u Općini Medulin prema zemlji dolaska u 2007., 2009. i 2012. godini

TURISTI PREMA NOĆENJIMA							
GODINA 2007.	RANG	GODINA 2009.	RANG	GODINA 2011.	RANG	GODINA 2012.	RANG
Njemačka	1	Njemačka	1	Njemačka	1	Njemačka	1
Slovenija	2	Slovenija	2	Slovenija	2	Slovenija	2
Italija	3	Italija	3	Italija	3	Austrija	3
Austrija	4	Austrija	4	Austrija	4	Italija	4
Nizozemska	5	Nizozemska	5	Češka	5	Češka	5

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Također, noćenja se mogu sagledati i analizirati prema dobnim skupinama.

3.7.2.2. Ostvarena noćenja u Općini Medulin po dobnim skupinama

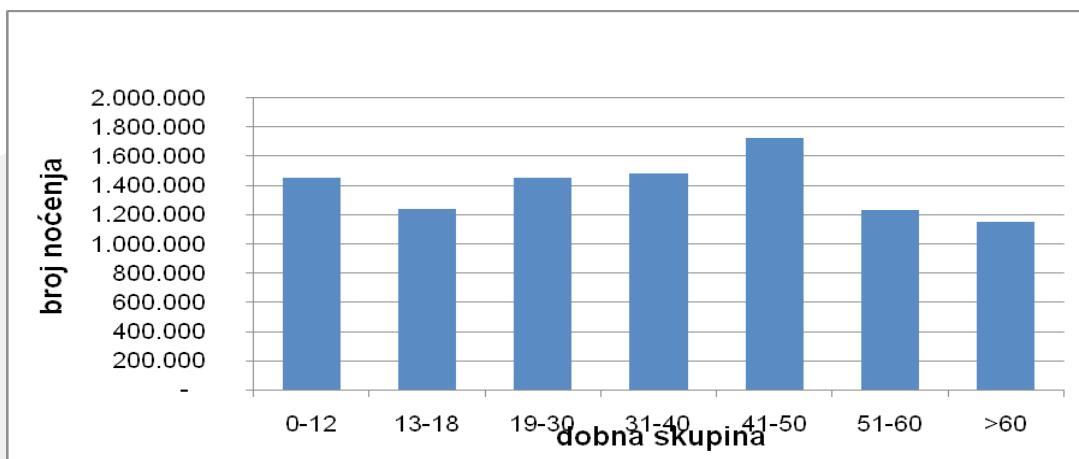
Ukupan broj noćenja za **dobnu skupinu između 41 i 50 godina** u razdoblju od 2007.-2011. godine je 1.723.599, što je 17,75% od ukupnih noćenja u navedenom razdoblju (Grafikoni 16 i 17). Najviše turista te starosne dobi bilo je 2010. godine, kada je u Medulinu prenoćilo 361.768 gostiju, što je od ukupnog broja noćenja 18,79%. Najmanje turista te starosne dobi je prenoćilo 2011. godine sa brojkom od 327.472 ili 14,28%.

Slijedeća dobna skupina po broju noćenja je ona **između 31 i 40 godina**. Ukupan broj noćenja iz navedene starosne skupine u razdoblju od 2007.-2011. godine je 1.480.265 odnosno 15,25% od ukupnog broja noćenja u navedenom razdoblju. Starosna skupina od 31 do 40 godina je najviše prenoćila 2011. godine sa brojkom od 327.471 (14,28% od ukupnog broja noćenja iste godine).

Slijedeća dobna skupina po broju noćenja je ona **između 19 i 30 godina**. Njihov ukupan broj noćenja kroz navedeno razdoblje je 1.447.106 ili 14,9% od ukupnog broja noćenja u razdoblju od 2007.-2011. godine. Najviše noćenja iz te starosne skupine je u Medulinu ostvareno 2011. godine (327.470), a najmanje 2010. godine (276.220). Turisti koji pripadaju dobnoj skupini od 0 do 12 (mala djeca) godina ostvarili su 1.446.833 noćenja, što je postotak od 14,9% od ukupnog broja noćenja u navedenom razdoblju.

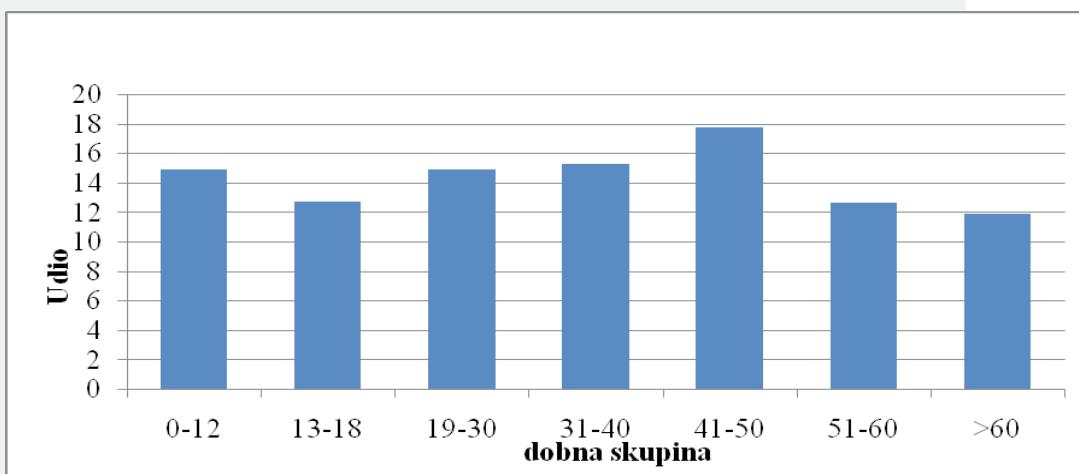
Znatno manji broj noćenja ostvarili su turisti starosnih skupina od 13 do 18 godine (veća djeca) sa brojkom od 1.234.280 ili 12,71%, zatim dobna skupina **od 51 do 60-te godine** sa 1.226.234 noćenja (12,63%) te starosna skupina kojoj pripadaju turisti **iznad 60-te** godine života sa 1.150.624 noćenja (11,85%).

Grafikon 17: Ukupan broj noćenja u razdoblju od 2007. do 2011. godine po dobnim skupinama

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Grafikon 18: Postotak noćenja po dobnim skupinama u razdoblju od 2007. do 2011. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Iz navedenih podataka može se zaključiti da je najbrojnija skupina po broju ostvarenih noćenja, ona između 41 i 50 godina. Ta je skupina ljudi daleko najbrojnija sa 17,75% ostvarenih noćenja u razdoblju od 2007.-2011. godine. Sagledavanjem po pojedinim godinama uočava se ista situacija; broj turista te starosne dobi imao je najviše noćenja.

3.7.2.3. Ostvarena noćenja u Općini Medulin po mjesecima 2010. i 2011. godine

Tablica 16: Broj noćenja gostiju na području Općine Medulin 2010. i 2011. godine

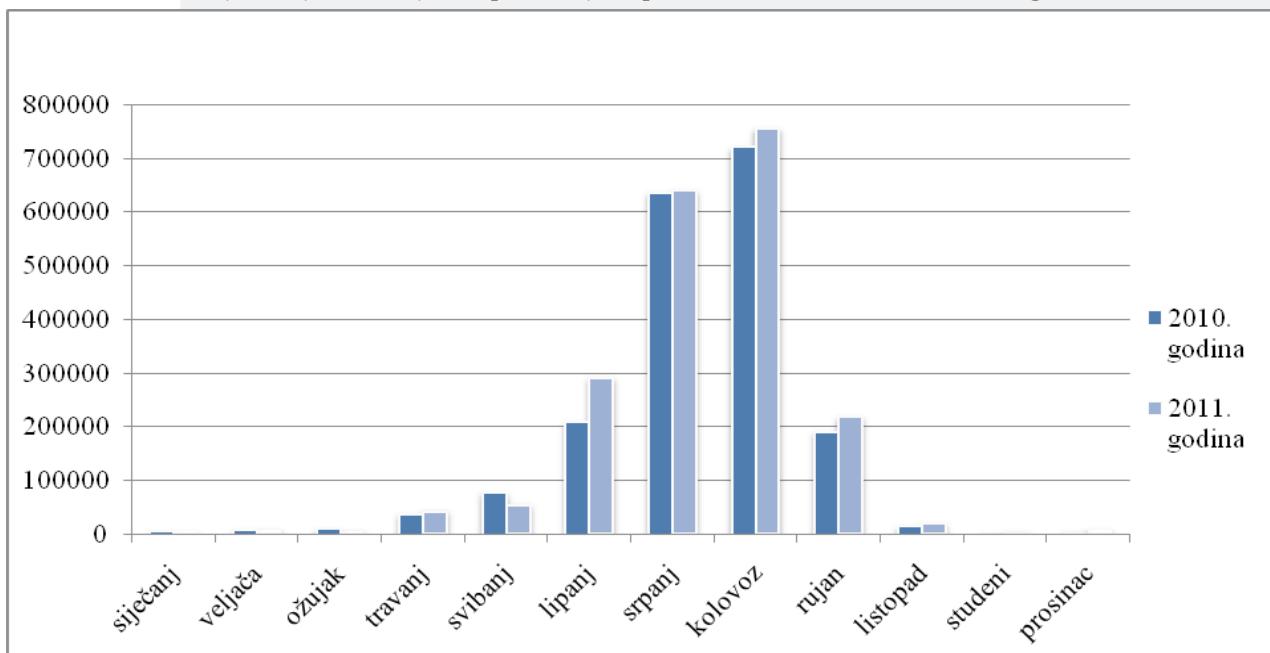
Broj noćenja			
	2010.	2011.	Indeks 11/10
Siječanj	5.387	3.651	0.6777
Veljača	8.108	7.694	0.9489
Ožujak	10.172	5.238	0.5149
Travanj	38.559	43.384	1.1251

Svibanj	78.781	54.872	0.6965
Lipanj	209.983	291.979	1.3905
Srpanj	637.909	641.771	1.0061
Kolovoz	722.440	757.689	1.0488
Rujan	191.716	219.138	1.1430
Listopad	15.087	19.994	1.3252
Studeni	1.688	3.200	1.8957
Prosincac	5.129	6.735	1.3131
Ukupno	1.924.959	2.055.345	1.0677

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Tablica 16 prikazuje kretanje broja ostvarenih noćenja na području Općine Medulin po mjesecima 2010. te 2011. godine. **Najveći broj noćenja ostvaren je tijekom ljetnih mjeseci (lipanj, srpanj, kolovoz).** Ukupni broj ostvarenih noćenja porastao je 2011. godine za 6,77% u odnosu na prethodnu godinu. Tijekom siječnja, veljače, ožujka te svibnja ostvareno je smanjenje broja noćenja u odnosu na prethodnu godinu, dok je preostalih mjeseci ostvareno povećanje. Najveće povećanje ostvareno je tijekom studenog (rast 89,57% u odnosu na prethodnu godinu). Rast broja noćenja u posezoni, pozitivno utječe na produljenje turističke sezone.

Grafikon 19: Kretanje broja noćenja na području Općine Medulin 2010. i 2011. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Grafikon 19 prikazuje kretanje broja ostvarenih noćenja na području Općine Medulin po mjesecima 2010. te 2011. godine. Iz grafikona je vidljivo da je najveći broj noćenja ostvaren tijekom ljetnih mjeseci, te da je broj noćenja 2011. godine povećan u odnosu na prethodnu godinu tokom svih mjeseci, osim siječnja, veljače, ožujka i svibnja. Broj noćenja u obje godine raste do mjeseca **kolovoza**, kada dostiže svoj vrhunac, te nakon toga počinje opadati do mjeseca studenog. U prosincu dolazi do ponovnog blagog rasta broja ostvarenih noćenja.

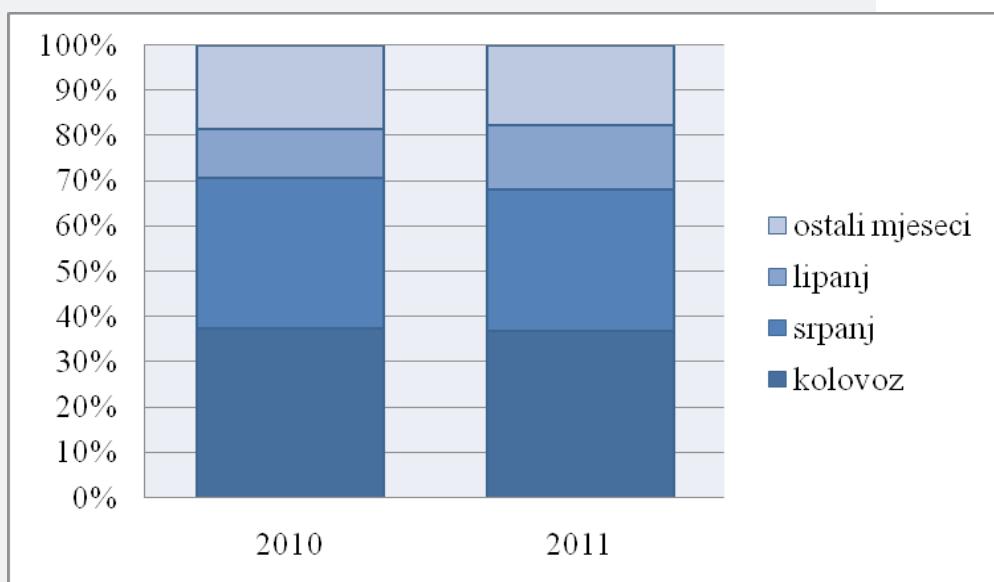
Tablica 17: Najbolji mjeseci po broju noćenja gostiju na području Općine Medulin 2010. i 2011. godine

Broj noćenja			
Rang	Mjesec	2010.	2011.
1.	Kolovoz	722.440	757.689
2.	Srpanj	637.909	641.771
3.	Lipanj	209.983	291.979

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Tablica 17 prikazuje mjesecce u kojima je ostvaren najveći broj noćenja gostiju na području Općine Medulin 2010. i 2011. godine. Tijekom analize oba dviju godina, primjetno je kako je najveći broj noćenja ostvaren tokom mjeseca kolovoza, a slijede srpanj i lipanj.

Grafikon 20: Struktura broja noćenja na području Općine Medulin 2010. i 2011. godine po mjesecima

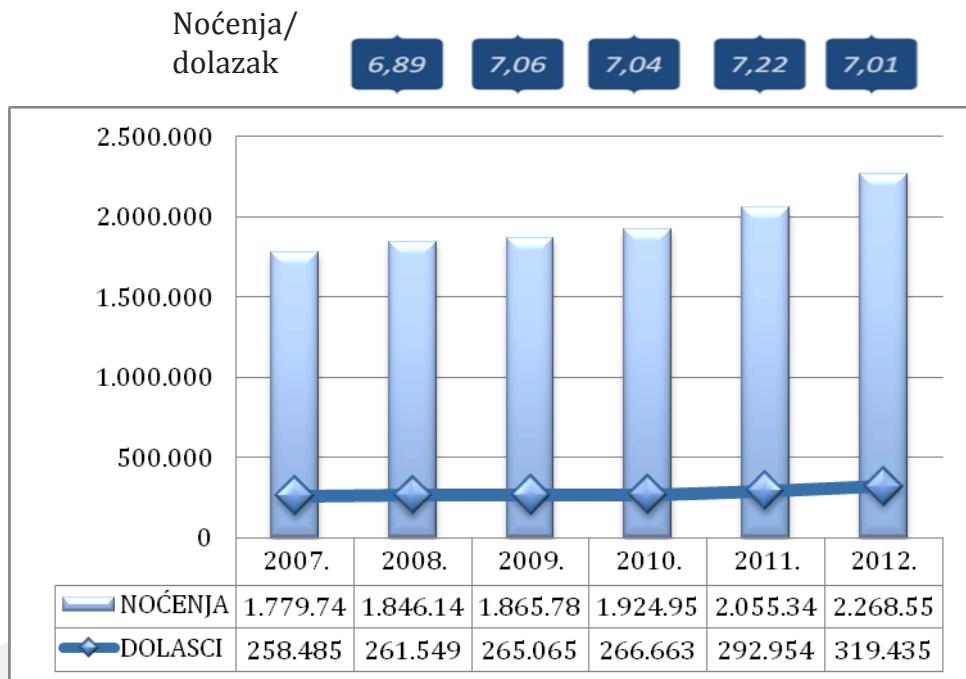

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Grafikon 20 prikazuje strukturu ostvarenih noćenja po mjesecima 2010. te 2011. godine. Iz grafikona je vidljivo da je najveći broj noćenja ostvaren tokom ljetnih mjeseci. U tom razdoblju ostvareno je preko 80% svih noćenja, dok je preostalih mjeseci ostvareno manje od 20% noćenja.

Grafikon 21 u nastavku objedinjuje noćenja i dolaske te ih prikazuje u razdoblju od 2007. do 2011. godine. Također, grafikon prikazuje prosječni boravak turista u destinaciji Medulin (noćenja/dolazak), koji je iznosio **6,89** 2010. godine, **odnosno 7,01** u 2012. godini.

Grafikon 21: Noćenja i dolasci, te duljina boravka (noćenja/dolazak) u Općini Medulin od 2007. do 2012. godine

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

U destinaciji Medulin turisti **prosječno borave 7 dana.**

3.7.3. Kapaciteti u Općini Medulin

Ponudu smještajnih kapaciteta Općine Medulin, u što se ubraja vrsta objekata za smještaj, kao i ukupan broj ležaja čine:

- hoteli,
- turističko naselje,
- apartotel,
- kampovi,
- privatni smještaj,
- marine.

3.7.3.1. Vrste objekata za smještaj

U nastavku slijedi tabelarni prikaz (Tablica 18) vrste objekata za smještaj u Općini Medulin, kako osnovnih (hoteli i turistička naselja), tako i komplementarnih (kampovi).

Tablica 18: Vrste objekata za smještaj u 2011. godini

Vrsta objekta	Ukupno 2012.
Hotel	7
Turističko naselje	4
Apartotel	1
Privatni smještaj*	1 141
Marine	2
Kamp	9
Mobilne kućice	4

Izvor: Obrada autora prema primarnim podacima i podacima Ministarstva turizma, 2012.

Na području Općine Medulin mogu se izdvojiti sedam hotela, četiri turistička naselja, jedan apartotel, te devet kampova, 1141 privatnih iznajmljivača i dvije marine (ACI Pomer, De Mattei). U ovih sedam nabrojanih hotela ubrajaju se: Holiday (bivši hotel Mutila), Park Plaza Medulin (bivši hotel Medulin), Belvedere, Arcus, Koral, Valsabbion i Boutique Hotel Oasi. Svi turistički objekti Općine Medulin nisu smješteni u samom mjestu Medulin, već se nalaze i u okolnim mjestima. Turističko naselje Centinera u Banjolama jedan je od primjera. Osim Centinere u turistička naselja, kojih je ukupno četiri, spadaju i Aii Pini Resort, Residence Superior Del Mar i Apartmani Kažela. Apartotel Del Mar je jedini u Općini, dok je kampova devet: Kranjski, Kažela, Medulin, Stupice, Runke, Indije, Pomer, Tašalera i Peškera.

3.7.3.2. Smještajni kapacitet – ukupan broj ležajeva

Iz Tablice 19 koja se nalazi u nastavku vidljiv je broj kreveta prema tipu kapaciteta.

Tablica 19: Broj kreveta prema tipu kapaciteta

Tip kapaciteta	Smještajni kapacitet - broj kreveta 2011. godine
Apartotel	762
Hoteli	2.075
Kampovi	15.251
Privatni smještaj	6.934
Marine	339
Turističko apartmani	1.460
Turističko naselje	606
UKUPNO	27.427

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2013.⁶⁷

Ukupan broj smještajnih kapacitete iznosi 27.427 ležajeva u svim hotelima, kampovima, privatnom smještaju, turističkom naselju, apartmanima i marini na području Općine Medulin. Najveći broj ležajeva se nalazi u kampovima (15.251), slijedi privatni smještaj (6.934) i hoteli (2.075).

Dakle, većinu smještajnih kapaciteta čine:

1. **kampovi ili 57,2%**, nakon čega slijede
2. **privatni apartmani (26%)**, te
3. **hoteli (7,8%)**.

Istiće se relativno nepovoljna struktura smještajnih kapaciteta u vidu privlačenja gostiju viših platežnih mogućnosti, kao i izrazito nepovoljna situaciju u smislu mogućnosti produljenja sezone. **Ova struktura podržava izrazito sezonalni karakter destinacije** što se kroz narednih pet godina želi izmijeniti.

⁶ Ukupan broj privatnih iznajmljivača prema podacima TZ-a Općine Medulin

⁷ Apartotel Del Mar otvoren je 2010.godine

3.7.3.3. Kategorizacija smještajnih objekata

U nastavku slijedi Tablica 20 koja prikazuje kategorizaciju kampova.

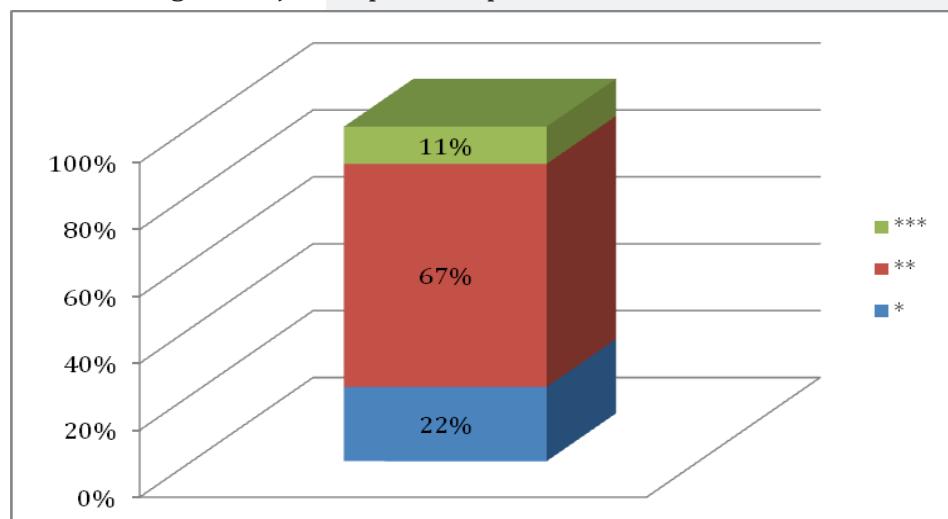
Tablica 20: Kategorizacija kampova u Općini Medulin

Kampovi	2011.
*	8
**	2
***	2
****	0
*****	0

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Najveći broj kampova u Općini Medulin ima dvije zvjezdice (**), što se odnosi na šest kampova od ukupno devet kampova u Općini (67%). Kampovi sa dvije zvjezdice su: Kažela, Medulin, Stupice, Runke, Indije i Pomer. Kamp sa tri (***) je ujedno i najveća kategorija kampova u Općini Medulin je Kranjski kamp. Jednu zvjezdicu (*) imaju kampovi Tašalera i Peškera. Može se uočiti vrlo visoka zastupljenost kampova sa 2 zvjezdice u destinaciji.

Grafikon 21: Struktura kategorizacije kampova u Općini Medulin

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Sljedeća tablica (Tablica 21) prikazuje kategorizaciju hotela.

Tablica 21: Kategorizacija hotela u Općini Medulin

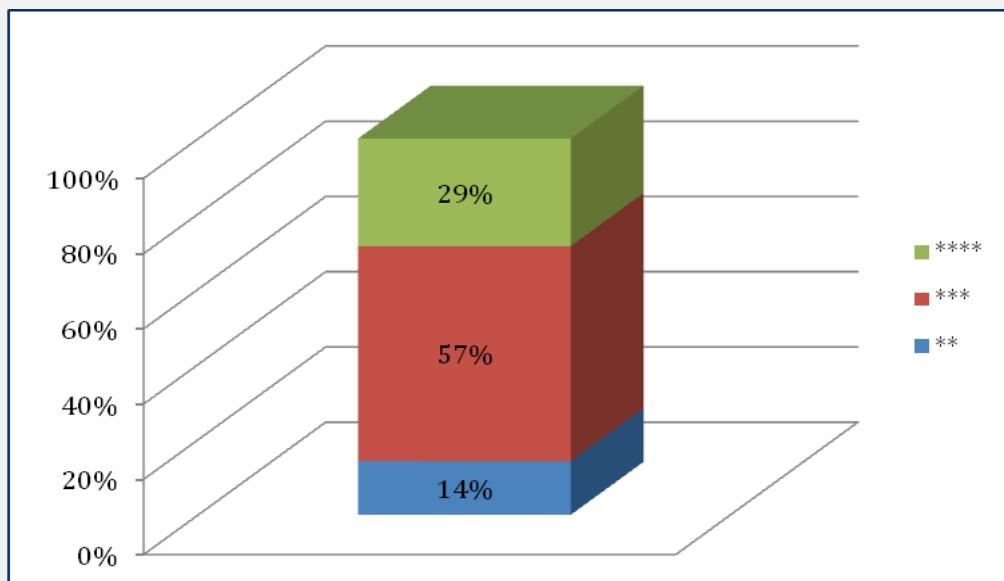
Broj hotela	Kategorizacija
1	**
4	***
2	****

Izvor: Obrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

U Općini Medulin, kao i na području susjednog Grada Pule, prevladavaju hoteli sa tri zvjezdice (***), i to 57% u ukupnom broju hotela. Primjetno je kako nema hotela sa jednom (*) i pet (*****) zvjezdica. Postoji jedan hotel sa dvije (**) zvjezdice i dva sa 4 (****) zvjezdice.

Hotel sa dvije zvjezdice (**) je hotel Belvedere u Medulinu, dok su hoteli sa tri zvjezdice (***), Koral, Arcus Residence, Holiday i Valsabbion. Hoteli sa najvećim brojem zvjezdica u Općini Medulin su hoteli Medulin, odnosno Park Plaza koji ima četiri (****) zvjezdice, kao i Boutique Hotel Oasi.

Grafikon 22: Kategorizacija hotela u Općini Medulin

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin, 2012.

Gornji grafikon prikazuje kako u strukturi kategorizacije hotela u Općini Medulin 57% otpada na hotele sa tri zvjezdice, dok 29% na hotele sa dvije četiri zvjezdice i 14% na hotele sa dvije zvjezdice. Navedeno ukazuje na to da, ukoliko se želi privući goste više platežne mogućnosti, treba poraditi na unapređenju kvalitete smještajnih kapaciteta.

3.7.4. Turisti i noćenja po tipu kapaciteta u Općini Medulin

Zanimljivo je i promotriti dolaske i ostvarena noćenja prema tipu kapaciteta u Općini Medulin.

Tablica 22: Ukupan broj dolazaka i noćenja turista prema strukturi smještaja u Općini Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine

Tip smještajnog objekta	UKUPNO DOLASCI	Udio dolazaka po S.O.	UKUPNO NOĆENJA	Udio noćenja po S.O.	Prosječna boravka
Aparthotel	14.660,00	1,09%	103.561,00	1,09%	7,06
Hotel	300.324,00	22,33%	1.495.438,00	15,79%	4,98
Pansion	941,00	0,07%	4.454,00	0,05%	4,73
Prenoćište	7.411,00	0,55%	40.823,00	0,43%	5,51
Turistički apartman	131.565,00	9,78%	1.028.518,00	10,86%	7,82
Odmarašte	1.523,00	0,11%	13.461,00	0,14%	8,84
Kamp	606.528,00	45,10%	4.465.108,00	47,14%	7,36

Kuća i stan za odmor	7.550,00	0,56%	126.830,00	1,34%	16,80
Privatni smještaj	235.797,00	17,54%	2.039.226,00	21,53%	8,65
Nautički turizam	26.854,00	2,00%	69.564,00	0,73%	2,59
Ostalo	1.484,00	0,11%	9.700,00	0,10%	6,54
Nekategorizirani objekti	10.078,00	0,75%	75.304,00	0,80%	7,47
Motel	1,00	0,00%	2,00	0,00%	2,00
UKUPNO	1.344.716,00	100,00%	9.471.989,00	100,00%	7,04

Izvor: Izračun autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin za pojedine godine

U razdoblju od 2007. do 2011. godine Općinu Medulin posjetilo je 1.344.716 turista, koji su ostvarili 9.471.989 noćenja, prosječno boraveći u različitim tipovima smještajnih objekata 7,04 dana. Najveći broj turista odabrao je za svoj smještaj **kampove** (45,10%), slijede **hoteli** (22,33%), **privatni smještaj** - (17,54%) i **turistički apartmani** - 131.65 (9,78%). **U kampovima je ostvareno i uvjerljivo najviše noćenja (47,14%), a iza njih je privatni smještaj (21,53%) i hoteli (15,79%).** Najveći prosjek boravka bio je u kućama i stanovima za odmor gdje su turisti prosječno boravili 16,80 dana, a slijedi privatni smještaj - 8,65 i odmarališta - 8,84.

Ako se govori o prosječnoj godišnjoj popunjenošći kapaciteta u Općini Medulin za 2011. godinu, ona iznosi 20,53%, a najveće vrijednosti poprima za vrijeme ljetnih mjeseci.⁸ Ako se sagleda prosječna popunjenošć pojedinih vrsta smještajnih kapaciteta u 2011., tad bi ona izgledala ovako:

1. Hotel – 153 dana ili 41%
2. Privatni smještaj – 74 dana ili 20%
3. Kampovi – 57 dana ili 15%

U nastavku se dodaje analiza i usporedba turističkih pokazatelja Općine Medulin sa Istrom i Republikom Hrvatskom, kako bi se proširila slika turističkih pokazatelja Općine, na način da se isti usporede s realizacijom regije Istra i cjelokupne države.

3.7.5. Usporedba turističkih pokazatelja Općine Medulin sa Istrom i Hrvatskom

Tablica 23: Usporedba dolazaka turista u Općini Medulin, Istarskoj županiji i Republici Hrvatskoj od 2007. do 2011. godine

Godina	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Broj turista u Medulinu	258.485	261.549	265.065	266.663	292.954
Broj turista u Istri	2.719.949	2.729.618	2.755.269	2.627.918	2.895.686
Broj turista u Hrvatskoj	11.162.406	11.260.807	10.934.474	10.604.116	11.455.677

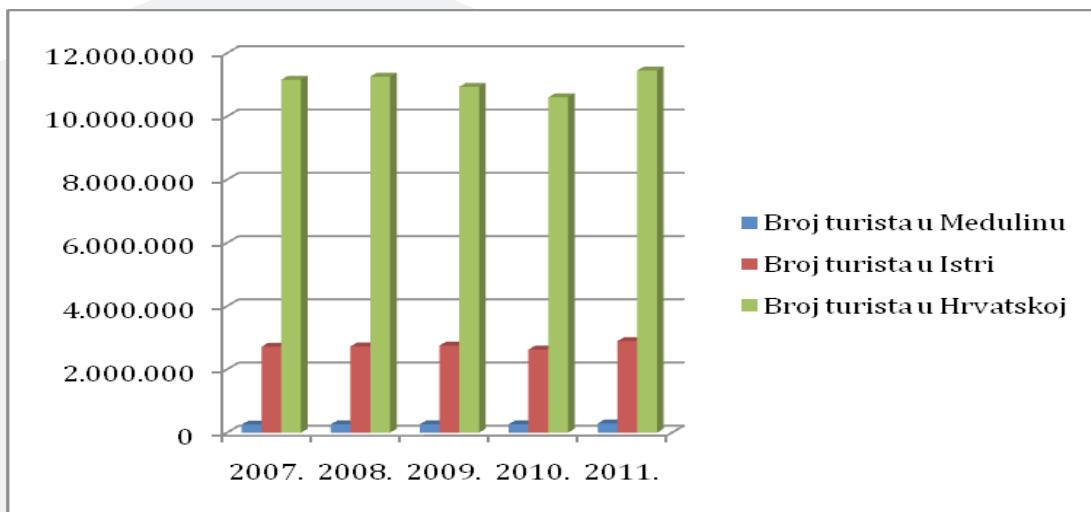
Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin i Turističke statistike, 2012.

Iz gornje tablice vidljivo je kako je broj turista u Općini Medulin rastao iz godine u godinu, za razliku

⁸ Izračun prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin prema kojoj je broj ležajeva u 2011. godini bio 27.427, a broj ostvarenih noćenja 2.055.345, a prema: $(\text{ukupni broj noćenja} / (\text{ukupni broj ležajeva} \times 365 \text{ dana})) \times 100 = 20,53\%$.

od Istarske županije i Republike Hrvatske gdje je 2010. godine lagano pao, što je još bolje vidljivo iz Grafikona 23.

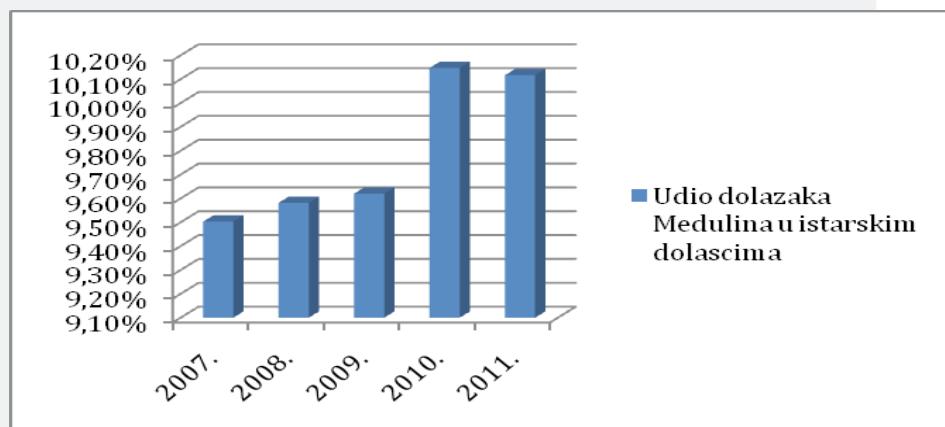
Grafikon 23: Usporedba dolazaka turista u Općini Medulin, Istarskoj županiji i Republici Hrvatskoj od 2007. do 2011. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin i Turističke statistike, 2012.

Iz grafikona koji slijede u nastavku vidi se udio dolazaka turista u Medulin u istarskim dolascima turista, te dolascima u Republici Hrvatskoj. Od 2007. godine kada je udio dolazaka turista u Općinu Medulin iznosio oko 9,5% do 2010. godine kada je iznosio 10,15%, taj udio je rastao, dok je 2011. godine zabilježen lagani pad na 10,12%.

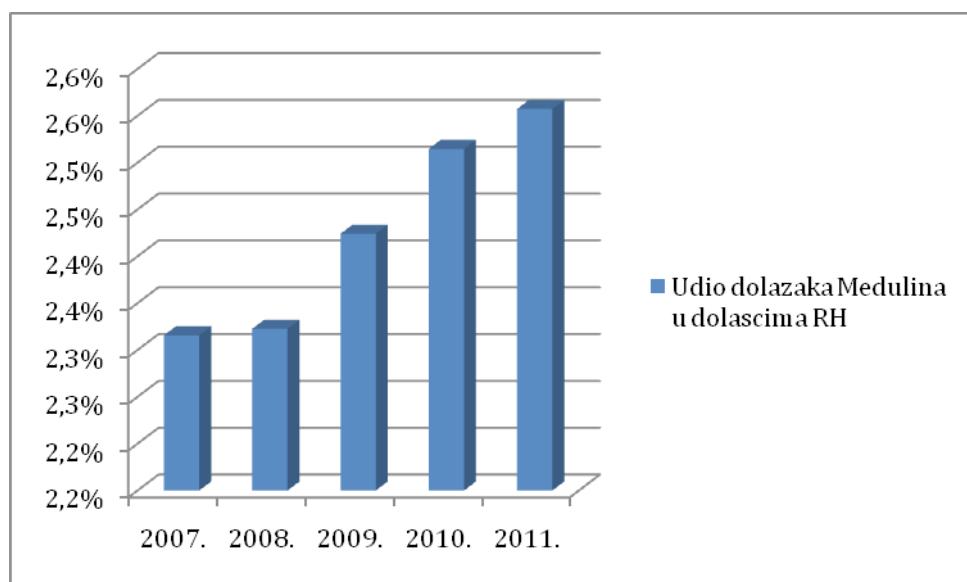
Grafikon 24: Udio dolazaka turista u Općinu Medulin u dolascima turista u Istarsku županiju

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin i Turističke statistike, 2012.

Grafikon 25 prikazuje udio dolazaka u Općinu Medulin u dolascima na području Republike Hrvatske.

Grafikon 25: Udio dolazaka turista u Općinu Medulin u dolascima turista u Republiku Hrvatsku

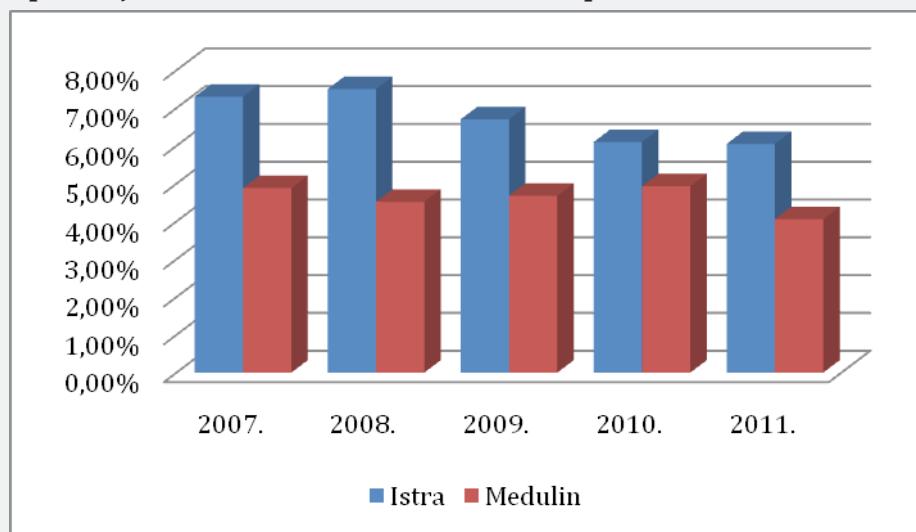

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin i Turističke statistike, 2012.

Iz gornjeg grafikona vidljivo je kako se taj udio povećava iz godine u godinu, te se sa 2,3% 2007. godine popeo na 2,6% 2011. godine.

U nastavku je napravljena komparacija dolazaka domaćih gostiju između Općine Medulina i Istarske županije. Tijekom promatranog razdoblja, od 2007. do 2011. godine razlika između Medulina i Istre bila je prvih godina negdje oko tri postotna boda, kasnije se ta razlika smanjila na dva postotna boda zbog pada dolazaka domaćih gostiju na razini Istre.

Grafikon 26: Komparacija dolazaka domaćih turista u Općini Medulin i Istarskoj županiji

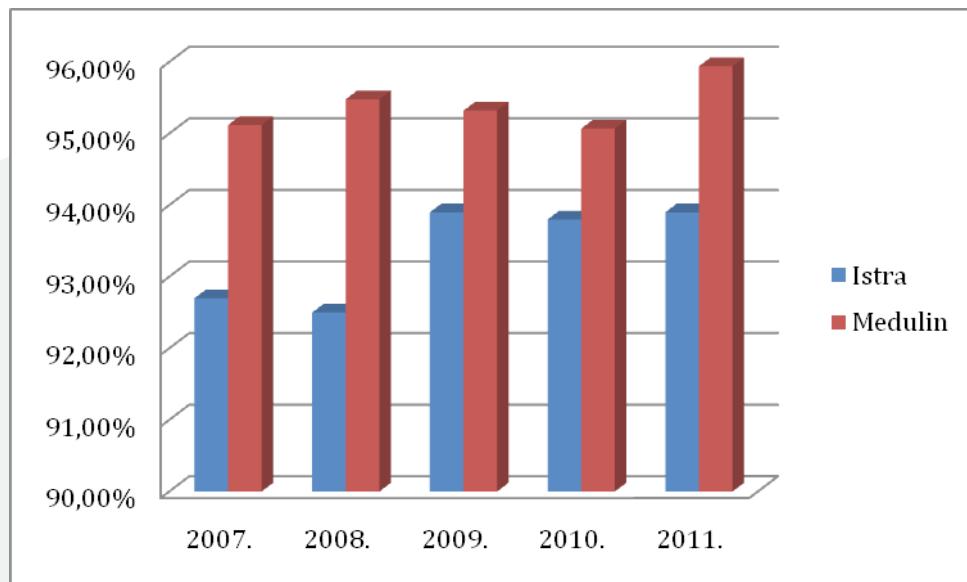

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike, 2012.

Grafikon u nastavku prikazuje dolaske stranih gostiju u Medulin i Istru. U 2007. i 2008. godini razlika je bila oko tri postotna boda u prilog Općine Medulin koji je imao više stranih turista od Istre, od 2009. do 2011. godine ta razlika je smanjena na dva postotna boda zbog porasta broja stranih turista koji su

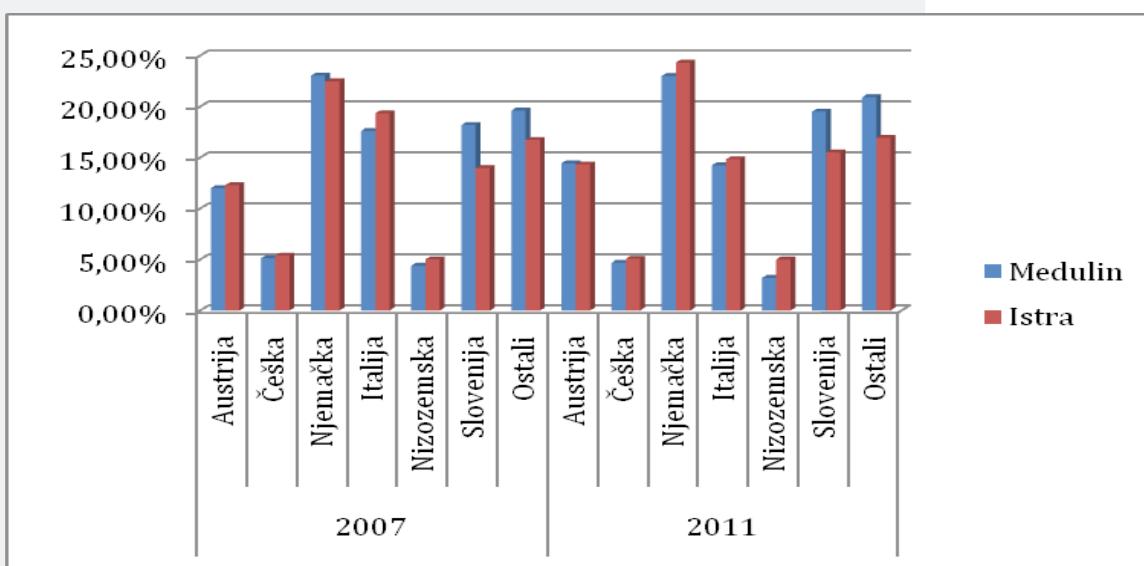
došli u Istru.

Grafikon 27: Komparacija dolazaka stranih turista u Općini Medulin i Istarskoj županiji

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Općine Medulin i Turističke statistike, 2012.

Graf 28: Usporedba strukture stranih gostiju u Općini Medulin i Istarskoj županiji za 2007. i 2011. godinu

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Općine Medulin i Turističke statistike, 2012.

U 2007. godini na području Općine Medulin bilo je manje Austrijanaca (12,01% u odnosu na 12,30%), Čeha (5,14% u odnosu na 5,39%), Talijana (17,62% u odnosu na 19,35%), Nizozemaca (4,39% u odnosu na 5,02%) nego u Istarskoj županiji, dok je Nijemaca bilo za oko 1% više, a Slovenaca čak 5% više. U 2011. godini u Općini Medulin bilo je manje Čeha (za oko 1%), Nijemaca (oko 1%), Talijana (oko 1%), Nizozemaca (2%), a više Slovenaca (5%), te Austrijanaca (oko 0,1%).

Tablica 24: Rang lista turista po zemlji dolaska

TURISTI PO ZEMLJI DOLASKA								
GODINA	RANG Me- dulin	RANG Istra*	GODINA	RANG Medulin	RANG Istra	GODINA	RANG Medulin	RANG Istra
2007.			2009.			2011.		
Njemač-ka	1	1	Njemačka	1	1	Njemačka	1	1
Slovenija	2	3	Slovenija	2	3	Slovenija	2	2
Italija	3	2	Italija	3	2	Austrija	3	4
Austrija	4	4	Austrija	4	4	Italija	4	3
Češka	5	5	Češka	5	6	Češka	5	5

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Općine Medulin i Turističke statistike, 2012.

Iz gornje tablice vide se kako su u 2007. godini Nijemci bili prvi po dolascima i u Općini Medulin i u Istarskoj županiji, isto četvrto mjesto zauzeli su Austrijanci, dok su Česi zauzeli peto mjesto. Slovenci su u Općini Medulin bili na drugom mjestu, dok u Istri na trećem mjestu, a Talijani obrnuto. U 2009. godini Nijemci su i dalje na prvom mjestu na oba komparirana područja, s Talijanima, Slovincima i Austrijancima situacija je jednaka kao i u 2007. godini. Česi su u Općini Medulin zadržali peto Mjesto, ali su zato u Istri pali na šesto mjesto, naime pretekli su ih Nizozemci. 2011. godine Nijemci i Talijani u Općini Medulin i Istri imaju isto prvo, odnosno drugo mjesto, a Česi peto mjesto. Austrijanci su u Općini Medulin na trećem mjestu, u Istarskoj županiji na četvrtom mjestu, a Talijani na četvrtom, odnosno na petom mjestu u Istri.

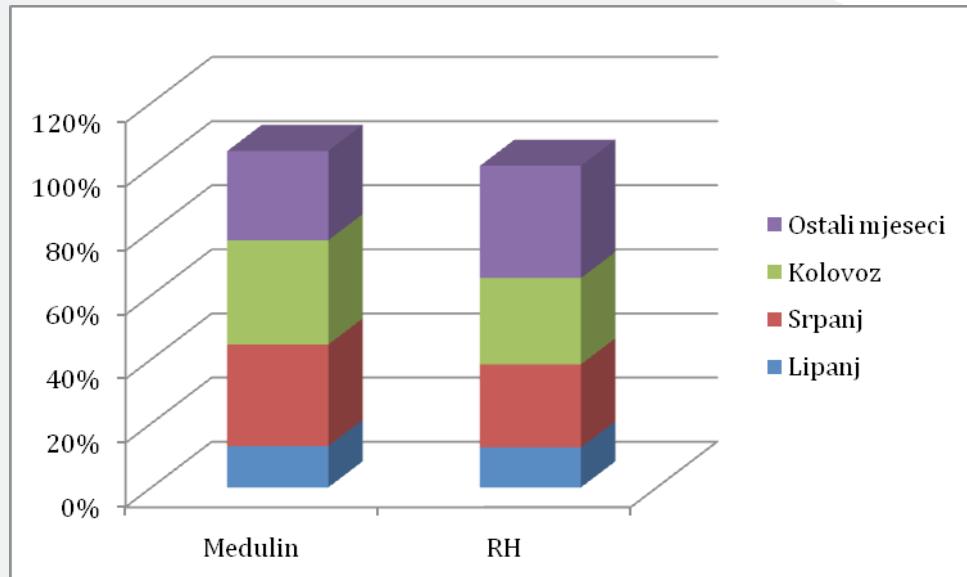
Tablica 25: Usporedba dolazaka u Općini Medulin i Republici Hrvatskoj 2010. godine

	2010. Medulin	2010. Republika Hrvatska
Siječanj	1.078	107.108
Veljača	1.832	125.783
Ožujak	2.819	212.840
Travanj	10.373	470.355
Svibanj	17.021	847.641
Lipanj	34.487	1.325.814
Srpanj	84.436	2.747.894
Kolovoz	86.847	2.856.101
Rujan	21.217	1.122.874
Listopad	4.104	453.963
Studeni	500	185.816
Prosinac	1.949	147.927
Ukupno	266.663	10.604.116

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike, 2012.

Gornja Tablica daje usporedbu dolazaka u Medulin i Republiku Hrvatsku. Iz ukupnog broja dolazaka vidljivo je kako je te godine Medulin imao udio od 3% u ukupnim dolascima u Republici Hrvatskoj. Mjeseci u kojima je broj dolazaka najveći je jednak, te se odnosi na lipanj, srpanj i kolovoz.

Graf 29: Usporedba strukture dolazaka u ljetnim mjesecima u Općini Medulin i Republici Hrvatskoj 2010. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Općine Medulin i Turističke statistike, 2012.

Usporedbom udjela dolazaka u najfrekventnijim mjesecima u Općini Medulin i Republici Hrvatskoj vidljivo je kako lipanj podjednako zauzima 13% u ukupnim dolascima i u Općini Medulin i u Republici Hrvatskoj, srpanj 32% u Općini Medulin, a u Republici Hrvatskoj 26%, kolovoz 33%, odnosno 27% u Hrvatskoj. Time je kolovoz u oba uspoređivana područja mjesec sa najviše turista. U ostalim mjesecima Hrvatska ima udio u ukupnim dolascima od 35%, a Medulin 28%.

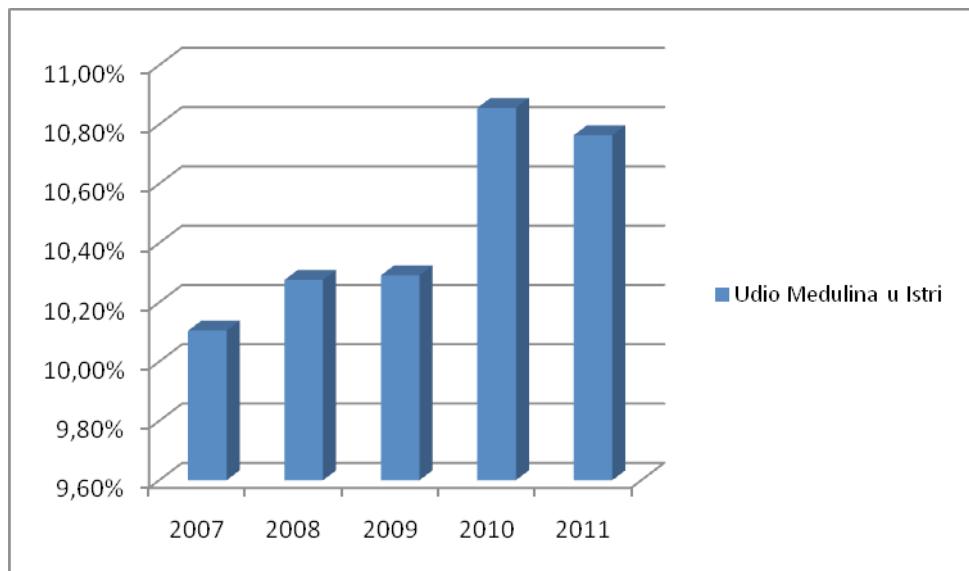
1b) Usporedna noćenja

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Medulin	1.779.747	1.846.149	1.865.789	1.924.959	2.055.345
Istra	17.613.132	17.965.984	18.130.006	17.731.881	19.095.401
Udio noćenja Općine Medulina u noćenjima Istri	10,10%	10,28%	10,29%	10,86%	10,76%

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike

Iz prethodne tablice vidljivo je kako se broj noćenja u Općini Medulin povećavao iz godine u godinu, od 2007. do 2011. godine, te je od 1.780.000 došao na 2.055.000. Istra je imala rast broja noćenja od 2007. (17.613.132) do 2009. godine (18.130.006), a od 2010. godine taj broj pada, da bi u 2011. godini porastao na 19.095.401.

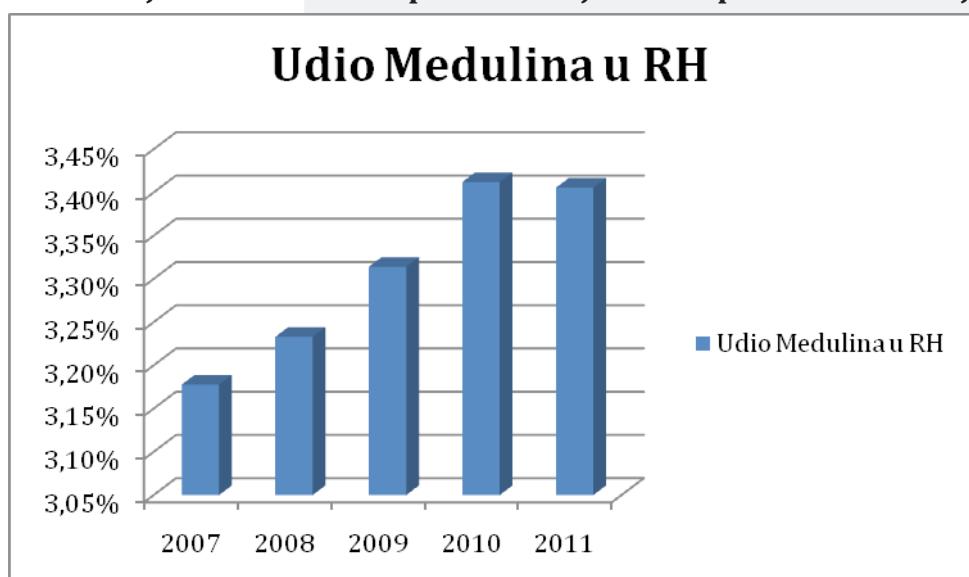
Grafikon 30: Udio noćenja Medulina u ukupnim noćenjima u Istarskoj županiji

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Općine Medulin i Turističke statistike

Prethodni graf prikazuje porast udjela noćenja Medulina od 2007. godine kada je iznosio 10,11% na 10,76% 2011. godine.

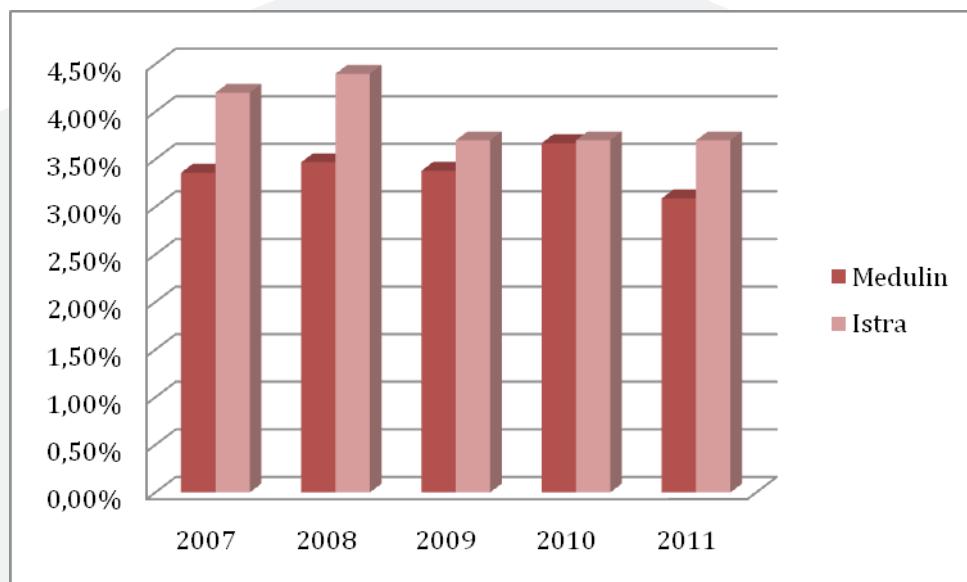
Grafikon 31: Udio noćenja Medulina u ukupnim noćenjima u Republici Hrvatskoj

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike

Na prethodnom grafikonu vidljiv je porast udjela noćenja u Općini Medulin u ukupnim noćenjima u Republici Hrvatskoj. Od 2007. do 2010. godine udio noćenja je godišnje rastao, dok je u 2011. godini ostao na istoj razini.

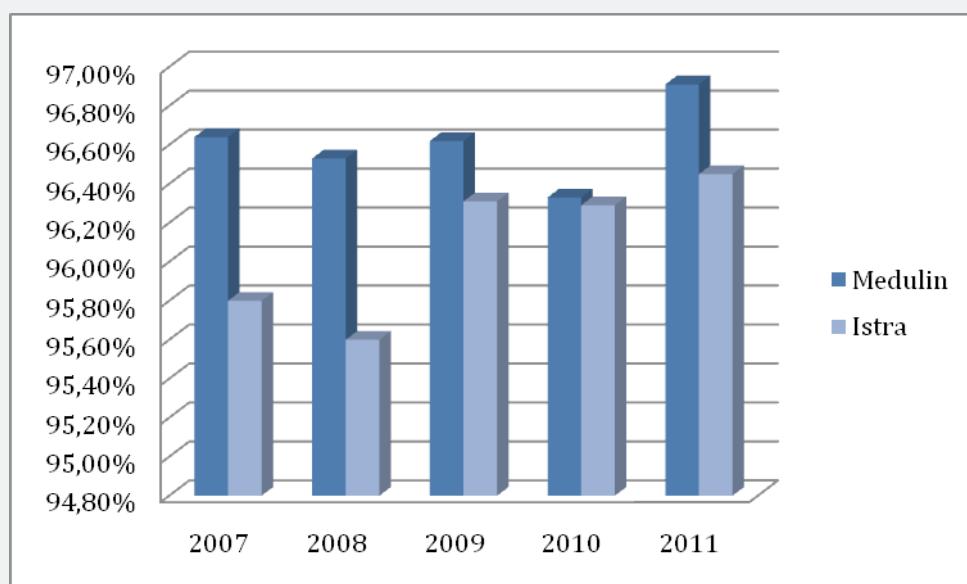
Graf 32: Usporedba noćenja domaćih gostiju u Općini Medulin i Istarskoj županiji od 2007. do 2011. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike

Od 2007. do 2011. udio noćenja domaćih gostiju u ukupnim noćenjima u Općini Medulin kretao se oko 3%, dok je u Istarskoj županiji od oko 4% pao na 3% 2009. godini. No, Istra i dalje prednjači pred Medulinom prema broju noćenja domaćih turista.

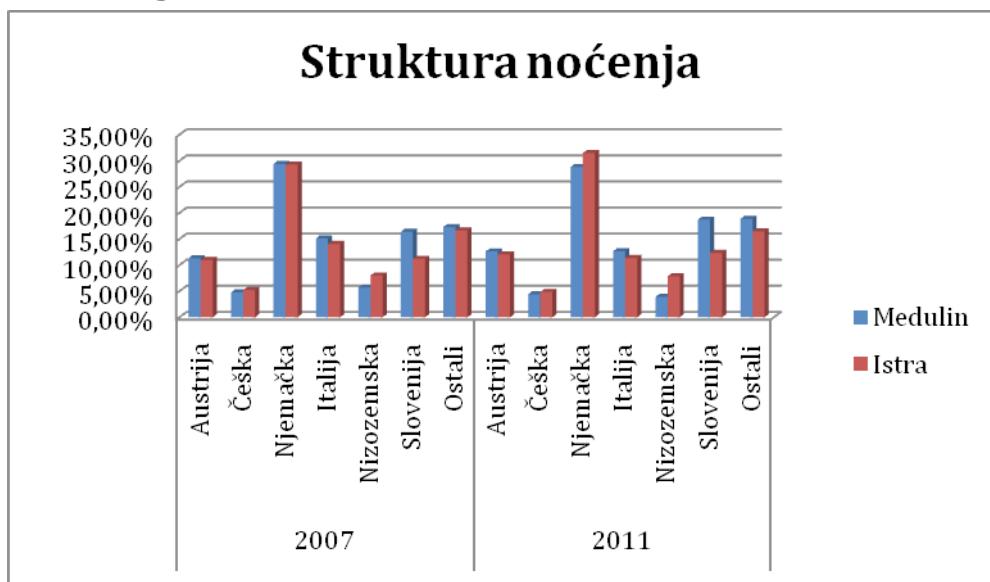
Graf 33: Usporedba noćenja stranih gostiju u Općini Medulin i Istarskoj županiji od 2007. do 2011. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike

Od 2007. do 2011. godine u Medulinu je imao veći udio noćenja stranih gostiju nego u Istarskoj županiji. Razlika između Medulina i Istre prema noćenjima bila je najmanja 2011. godine (0,5 postotna boda).

Graf 34: Usporedba strukture stranih turista prema noćenjima u Općini Medulin i Istarskoj županiji u 2007. i 2011. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike

U 2007. godini u Općini Medulin više noćenja nego u Istarskoj županiji ostvarili su Austrijanci (0,32% više), Nijemci (0,2% više) i Slovenci 5% više nego na razini Istre. Manje noćenja nego na razini Istre ostvarili su Česi sa 0,5% manje i Nizozemci oko 3% manje. U 2009. godini Austrijanci, Talijani i Slovenci ostvarili su više noćenja u Općini Medulin nego u cijeloj Istri, dok su Česi i Nizozemci ostvarili manje noćenja. Česi 0,4% manje nego u Istri, a Nizozemci 4% manje.

Tablica 26: Usporedba ranga noćenja u Općini Medulin i Istarskoj županiji 2007., 2009. i 2011. godine

TURISTI PREMA NOĆENJIMA									
GODINA	RANG Medulin	RANG Istra	GODINA	RANG Medulin	RANG Istra	GODINA	RANG Medulin	Rang Istra	
2007.					2009.				
Njemačka	1	1*	Njemačka	1	1	Njemačka	1	1	
Slovenija	2	4	Slovenija	2	3	Slovenija	2	2	
Italija	3	2	Italija	3	2	Italija	3	3	
Austrija	4	3	Austrija	4	4	Austrija	4	4	
Nizozem- ska	5	6	Nizozem- ska	5	6	Češka	5	6	
2011.									

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike

U sve tri promatrane godine Nijemci se u Općini Medulin i Istri nalaze na prvom mjestu. 2007. godine u Općini Medulin Slovenci se nalazi se na drugom mjestu, Talijani na trećem mjestu, Austrijanci na četvrtom mjestu, Nizozemci na petom mjestu, dok u Istarskoj županiji Slovenci se nalazi na četvrtom mjestu, Talijani na drugom mjestu, Austrijanci na četvrtom, a Nizozemci na petom mjestu. U 2009. godini Slovenci se nalaze na drugom, Talijani na trećem, Austrijanci na četvrtom, a Nizozemci na petom

mjestu. Na razini Istre situacija je malo drugačije, naime Slovenci su treći, Talijani drugi, Austrijanci četvrti, a Nizozemci šesti. U 2011. godini u Općini Medulin, Slovenci su na drugom mjestu, Talijani na trećem mjestu, Austrijanci na četvrtom, a Česi na petom mjestu. U Istarskoj županiji situacija je jednaka za Slovence, Talijane i Austrijance, dok se Česi nalaze na šestom mjestu, a Nizozemcu su ti koje se nalaze na petom mjestu.

Tablica 27: Usporedba noćenja u 2010. godini u Općini Medulin i Republici Hrvatskoj

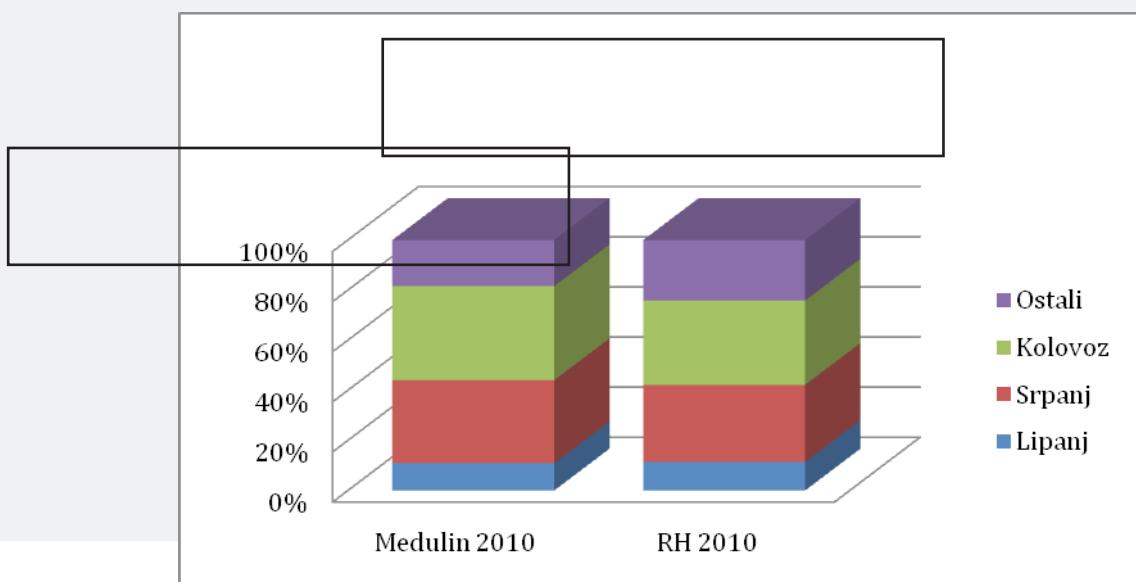
	2010. Medulin	2010. Hrvatska
Siječanj	5.387	303.264
Veljača	8.108	292.959
Ožujak	10.172	542.570
Travanj	38.559	1.324.473
Svibanj	78.781	2.979.672
Lipanj	209.983	6.425.037
Srpanj	637.909	17.353.975
Kolovoz	722.440	19.002.424
Rujan	191.716	6.059.794
Listopad	15.087	1.372.735
Studeni	1.688	429.971
Prosinac	5.129	329.505
Ukupno	1.924.959	56.416.379

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike

Iz gornje Tablice je vidljivo kako je najveći broj noćenja ostvaren u Općini Medulin i Republici Hrvatskoj 2010. godine, tijekom ljetnih mjeseci, odnosno u lipnju, srpnju i kolovozu.

Usporedbom udjela noćenja ostvarenih u ljetnim mjesecima u Općini Medulin i Republici Hrvatskoj 2010. godine vidljivo je kako je na oba komparirana područja udio noćenja u kolovozu najveći, te u Općini Medulin iznosi 37,53%, a na razini Hrvatske 33,68%. Grafikon u nastavku.

Grafikon 35: Usporedba noćenja u Republici Hrvatskoj i Općini Medulin po mjesecima 2010. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima TZ-a Medulin i Turističke statistike

U ovome poglavlju iznijeta je situacijska analiza turističkih pokazatelja destinacije i uspoređeni su temeljni pokazatelji - broj dolazaka i realiziranih noćenja, kako domaćih, tako i stranih turista u Medulinu, Istri i Republici Hrvatskoj. Također, prikazan je udio dolazaka turista Općine Medulin u ukupnom broju dolazaka u Istru i Republiku Hrvatsku. On je 2011. godine iznosio 10,12% u ukupnim dolascima u Istri, odnosno 2,6% u ukupnim dolascima u Republici Hrvatskoj. Što se noćenja tiče, udio ostvarenih noćenja u Medulinu u ukupno ostvarenim noćenjima u Istri, 2011. godine iznosio je 10,76%, odnosno taj je udio u ukupno realiziranim noćenjima u Republici Hrvatskoj iznosio 3,4% iste godine. Iz navedenoga se zaključuje da udio dolazaka i noćenja kako na razini regije, tako i na razini zemlje nije zanemariv i vrlo je dobar pokazatelj atraktivnosti ove destinacije. Po donošenju, a i primjeni aktivnosti definiranih ovim strateškim dokumentom veliki je potencijal dalnjeg, snažnijeg razvoja destinacije, a time direktno i boljih pokazatelja strukture dolazaka i noćenja u ovoj destinaciji naspram regije i zemlje.

U narednom dijelu prelazi se na analizu finansijskih pokazatelja u gospodarstvu Općine Medulin.

3.8. ANALIZA FINANCIJSKIH POKAZATELJA POSLOVANJA U TURIZMU I UGOSTITELJSTVU OPĆINE MEDULIN

Analiza finansijskih pokazatelja poduzetnika u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin obuhvaća analizu djelatnosti H (Hotel i restorani) prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2002. godine, odnosno djelatnosti I (Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane) prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine. Osim djelatnosti H, odnosno I, turizam i ugostiteljstvo obuhvaća i subdjelatnost putničkih agencija, organizatora putovanja (turooperatori) i ostale rezervacijske djelatnosti. Sastoji se od vertikalne i horizontalne analize bilance i izvještaja o dobiti te izračuna finansijskih pokazatelja (pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti te pokazatelji profitabilnosti). Finansijska analiza provedena je za razdoblje od 2007. do 2010. godine (budući da se za 2011. godinu u trenutku provedbe analize raspolagalo samo privremenim podacima na devetomjesečnoj osnovi). Izvršena je na osnovi podataka FINE koji uključuju podatke poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI sa sjedištem na području Općine Medulin, te navedene podatke uvećane za ostvarene rezultate Arenaturistovog segmenta poslovanja na području Općine Medulin (procijenjene na osnovi udjela smještajnog kapaciteta na području Općine Medulin). Prema procjenama 70,91%⁹ ukupnog smještajnog kapaciteta Arenaturista nalazi se na području Općine Medulin. Provedena je i komparativna analiza u odnosu na cjelinu gospodarstva Medulina, kao i gospodarstvo Istarske županije.

Analitički presjek stanja i trendova u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin započinje pregledom broja poduzetnika i zaposlenika.

Tablica 28: Broj poduzeća i broj zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu na području Općine Medulin 2007. godine

DJELATNOSTI	Broj poduzeća	Broj zaposlenih
Hoteli i restorani	30	96
Djelat. putničkih agencija i turoperatora	14	36
Ukupno djelatnost turizma i ugostiteljstva	44	132

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Broj poduzeća obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI 2007. godine bio je 44, a ta poduzeća zapošljavala su 132 radnika. Veći dio broja poduzeća i broja zaposlenih otpada na hotele i restorane.

Tablica 29: Broj poduzeća i broj zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu na području Općine Medulin 2008., 2009. i 2010. godine

DJELATNOSTI	Broj poduzeća		Broj zaposlenih		
	2009.	2010.	2008.	2009.	2010.
Smještaj	24	22	90	78	54
Djelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića	10	11	33	12	29
PA, OR i ostalo*	28	30	50	54	56
Ukupno djelatnost turizma i ugostiteljstva	62	63	173	144	139

*Putničke agencije, organizatori putovanja (turooperatori) i ostale rezervacijske usluge te djelatnosti povezane s njima

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje kretanje broja poduzeća i broja zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine (podaci FINE o broju poduzeća 2008. godine nisu bili dostupni). Broj poduzeća povećan je 2010. godine u odnosu na prethodnu za jedno poduzeće, dok se broj zaposlenih smanjivao u razdoblju od 2008. do 2010. godine.

Tablica 30: Kretanje i struktura pozicija izvještaja o dobiti djelatnosti turizma i ugostiteljstva Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine (u milijunima kuna)

	2007.	2008.	Indeks 08/07	2009.	Indeks 09/08	2010.	Indeks 10/09
UKUPNI PRIHODI	60,15	73,73	1,2258	80	1,0851	60,94	0,7617
s Arenaturistom	195,87	217,95	1,1127	216,46	0,9932	207,64	0,9593
Poslovni prihodi	59,1	71,47	1,2093	78,09	1,0927	58,47	0,7487
Pripadajući udio	98,25	96,93	-	97,61	-	95,94	-
s Arenaturistom	193,84	212,36	1,0955	214,3	1,0091	205,07	0,9569
Financijski prihodi	0,71	1,2	1,7155	0,98	0,8090	1,3	1,3213
Pripadajući udio	1,18	1,65	-	1,23	-	2,13	-
s Arenaturistom	1,69	1,53	0,9053	1,23	0,8039	1,4	1,1382
Izvanredni prihodi	0,34	1,05	3,0391	0,93	0,8857	1,17	1,2581
Pripadajući udio	0,57	1,42	-	1,16	-	1,92	-
s Arenaturistom	0,34	1,05	3,0882	0,93	0,8857	1,17	1,2581

UKUPNI RASHODI	60,06	70,83	1,1792	77,11	1,0887	63,97	0,8295
s Arenaturistom	193,21	216,85	1,1224	222,24	1,0249	220,22	0,9909
Poslovni rashodi	58,22	65,5	1,1250	72,22	1,1027	58,3	0,8072
Pripadajući udio	96,94	92,47	-	93,66	-	91,13	-
s Arenaturistom	180,68	200,03	1,1071	208,6	1,0428	203,04	0,9733
Financijski rashodi	1,76	4,37	2,4832	3,5	0,8000	4,36	1,2458
Pripadajući udio	2,93	6,17	-	4,53	-	6,81	-
s Arenaturistom	12,45	15,86	1,2739	12,25	0,7724	15,87	1,2955
Izvanredni rashodi	0,07	0,96	13,7143	1,39	1,4479	1,31	0,9424
Pripadajući udio	0,12	1,36	-	1,81	-	2,05	-
s Arenaturistom	0,07	0,96	13,7143	1,39	1,4479	1,31	0,9424

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i Godišnjih izvješća poduzeća Arenaturist d.d. za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu

Tablica prikazuje kretanje i strukturu prihoda i rashoda djelatnosti turizma i ugostiteljstva Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine. Ukupni prihodi veći su od ukupnih rashoda od 2007. do 2009. godine, dok 2010. godine ne pokrivaju rashode (sa Arenaturistom i 2009. godina). Ukupni prihodi rastu 2008. i 2009. godine, dok su 2010. godine smanjeni (sa Arenaturistom opadaju od 2009. godine). Najznačajnija kategorija ukupnih prihoda jesu poslovni prihodi koji čine preko 95% ukupnih prihoda. Ukupni rashodi prate trend kretanja ukupnih prihoda. Najznačajnija pozicija ukupnih rashoda jesu poslovni rashodi koji čine više od 90% ukupnih rashoda.

Tablica 31: Kretanje i struktura pozicija bilance djelatnosti turizma i ugostiteljstva Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine (u milijunima kuna)

	2007.	2008.	Indeks 08/07	2009.	Indeks 09/08	2010.	Indeks 10/09
Dugotrajna imovina	73,57	140,02	1,9033	155,38	1,1096	296,83	1,9104
Pripadajući udio	80,37	84,54	-	87,36	-	92,5	-
s Arenaturistom	765,23	821,85	1,0740	826,12	1,0052	954,94	1,1559
Kratkotrajna imovina	15,86	22,89	1,4438	20,03	0,8748	24,05	1,2010
Pripadajući udio	17,32	13,82	-	11,26	-	7,5	-
s Arenaturistom	24,83	31,53	1,2698	36,29	1,1510	38,27	1,0546
Gubitak iznad visine kapitala	2,11	2,71	1,2829	2,46	0,9085	-	-
Pripadajući udio	2,3	1,63	-	1,38	-	-	-
UKUPNA AKTIVA	91,54	165,62	1,8094	177,86	1,0739	320,88	1,8041
s Arenaturistom	792,17	856,09	1,0807	864,86	1,0102	993,21	1,1484
Kapital i rezerve	15,95	67,14	4,2103	70,59	1,0514	95,73	1,3561
Pripadajući udio	17,42	40,54	-	39,69	-	29,83	-
s Arenaturistom	532,38	579,41	1,0883	575,84	0,9938	593,03	1,0299
Dugoročne obveze	28,3	45,33	1,6018	53,83	1,1876	195,11	3,6245
Pripadajući udio	30,91	27,37	-	30,27	-	60,8	-
s Arenaturistom	173,95	172,52	0,9918	178,74	1,0361	310,93	1,7396

Kratkoročne obveze	47,29	53,15	1,1239	53,44	1,0054	30,04	0,5621
Pripadajući udio	51,66	32,09	-	30,04	-	9,36	-
s Arenaturistom	85,84	104,15	1,2133	110,27	1,0588	89,25	0,8094
UKUPNA PASIVA	91,54	165,62	1,8094	177,86	1,0739	320,88	1,8041
s Arenaturistom	792,17	856,09	1,0807	864,86	1,0102	993,21	1,1484

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i Godišnjih izvješća poduzeća Arenaturist d.d. za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu

Tablica prikazuje kretanje i strukturu pozicija bilance za djelatnost turizma i ugostiteljstva Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine. U promatranom razdoblju aktiva i pasiva imaju trend rasta. Povećanje 2008. godine iznosilo je 81%, (promatrano zajedno s Arenaturistom, 8%), 2009. godine 7%, (s Arenaturistom 1%), a 2010. godine 80% (s Arenaturistom 16%). Na rast aktive najvećim djelom utjecalo je povećanje dugotrajne imovine, dok je rast pasive 2008. godine posljedica značajnog rasta kapitala i rezervi (dok obuhvatom Arenaturistovog udjela, nema tako značajnih promjena), a 2010. godine posljedica je rasta dugoročnih obveza (sa i bez obuhvata Arenaturista). Najznačajnija pozicija aktive je dugotrajna imovina, dok su najznačajnija pozicija pasive kratkoročne obveze 2007. godine, kapital i rezerve 2008. i 2009. godine te dugoročne obveze 2010. godine, dok u obuhvatu bilančnih pozicija uključujući Arenaturistovo poslovanje, tuđi izvori sudjeluju sa manjim udjelom u odnosu na vlastite izvore kroz cijelokupno razdoblje.

Tablica 32: Financijski pokazatelji djelatnosti turizma i ugostiteljstva na području Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine

POKAZATELJ	2007.	2008.	2009.	2010.
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI				
Pokazatelj tekuće likvidnosti	0,3353	0,4307	0,3747	0,8007
Pokazatelj tekuće likvidnosti s Arenaturistom	0,289	0,303	0,329	0,429
Udio radnog kapitala u imovini	-0,3433	-0,1827	-0,1879	-0,0187
Radni kapital (u mil kn)	-31,42	-30,26	-33,41	-5,99
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI				
Pokazatelj zaduženosti	0,8258	0,5946	0,6031	0,7017
Pokazatelj zaduženosti s Arenaturistom	0,328	0,323	0,334	0,403
Pokazatelj financijske poluge	10,2729	13,5777	10,8326	10,9031
POKAZATELJI AKTIVNOSTI				
Pokazatelj obrta ukupne imovine	0,6572	0,4678	0,4293	0,3208
Pokazatelj obrta ukupne imovine s Arenaturistom	0,247	0,264	0,252	0,223
Pokazatelj obrta kratkotrajne imovine	3,7939	3,8059	3,7283	2,7653
Pokazatelj obrta dugotrajne imovine	0,8176	0,6904	0,5417	0,2695
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI				
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,0014	1,0410	1,0375	0,9527
Ekonomičnost ukupnog poslovanja s Arenaturistom	1,014	1,005	0,974	0,945
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,0151	1,0912	1,0813	1,0030

Ekonomičnost finansijskih aktivnosti	0,4027	0,2782	0,2813	0,2984
Ekonomičnost redovnih aktivnosti	0,9971	1,0403	1,0444	0,9540
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	5,2852	1,0894	0,6649	0,8926
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI				
Operativna profitna marža	0,0146	0,0810	0,0734	0,0029
Operativna profitna marža s Arenaturistom	0,067	0,057	0,026	0,010
Rentabilnost obične glavnice (ROCE)	-0,0539	0,2101	0,1266	-0,1687

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Tablica prikazuje finansijske pokazatelje za djelatnost turizma i ugostiteljstva Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine.

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti ukazuju na sposobnost podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza. Pokazatelj bi trebao biti veći od 2, što nije slučaj tijekom nijedne analizirane godine. Pokazatelj tekuće likvidnosti je manji od 1, radni kapital je negativan, što ukazuje i na ročnu neusklađenost jer su kratkoročne obveze veće od kratkotrajne imovine. Pokazatelj likvidnosti se poboljšava 2008. godine, ali 2009. godine ponovno se pogoršava, da bi 2010. godine dostigao najvišu razinu u analiziranom razdoblju, ali i dalje je manji od 1. Uključivanjem segmenta poslovanja Arenaturista u analizu, pokazatelj tekuće likvidnosti se pogoršava, samim time povećava se i ročna neusklađenost imovine i izvora financiranja.

Pokazatelji zaduženosti

Prema pokazateljima zaduženosti djelatnost je 2007. godine bila visoko zadužena jer se 83% ukupne imovine financiralo iz tuđih izvora. Iduće godine pokazatelj se poboljšava (smanjuje se zaduženost) uslijed povećanja kapitala i rezervi. Od 2009. godine zaduženost se ponovno pogoršava uz rast dugoročnih obveza. Kada se analitički obuhvati Arenaturistov segment poslovanja, tada se zaduženost djelatnosti značajno poboljša jer Arenaturist financira svoju imovinu većim dijelom iz vlastitih izvora.

Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelji ove skupine ukazuju na efikasnost upotrebe resursa. Prema pokazatelju obrta ukupne imovine, djelatnost je na jednu kunu imovine ostvarila 66 lipa ukupnih prihoda 2007. godine, 47 lipa 2008. godine, 43 lipa 2009. godine te 32 lipa 2010. godine. Pokazatelj obrta kratkotrajne imovine je veći te pokazuje da je na jednu kunu kratkotrajne imovine ostvareno 3,79 kuna ukupnih prihoda 2007. godine, 3,91 kuna 2008. godine, 3,73 kuna 2009. godine te 2,77 kuna 2010. godine. Prema pokazatelju obrta dugotrajne imovine, djelatnost je na jednu kunu dugotrajne imovine ostvarila 82 lipa ukupnih prihoda 2007. godine, 69 lipa 2008. godine, 54 lipa 2009. godine te 27 lipa 2010. godine. Učinkovitost korištenja imovine na razini cjelokupne djelatnosti umanjena je obuhvati li se analizom Arenaturistov segment poslovanja.

Pokazatelji ekonomičnosti

Ukupno poslovanje djelatnosti ekonomično je u razdoblju od 2007. do 2009. godine kada su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda, dok to nije bio slučaj 2010. godine. Poslovne aktivnosti ekonomične su tijekom analiziranog razdoblja, dok su finansijske aktivnosti istodobno neekonomične. Izvanredne

aktivnosti ekonomične su 2007. i 2008. godine, dok preostalih godina nisu. Kada se analitički obuhvate Arenaturistovi rezultati, tada je ukupno poslovanje djelatnosti ekonomično 2007. i 2008. godine, dok je preostale dvije godine ono neekonomično.

Pokazatelji profitabilnosti

Djelatnost je ostvarila bruto dobit 2007., 2008. i 2009. godine, dok je 2010. godine ostvaren neto gubitak. Što se tiče neto rezultata poslovanja, on je pozitivan u 2008. i 2009. godini, dok je u 2007. i 2010. godini negativan. Operativna marža pozitivna je tokom analiziranog razdoblja jer su poslovni prihodi veći od poslovnih rashoda. Rentabilnost obične glavnice pozitivna je 2008. i 2009. godine, dok je preostalih godina negativna uslijed ostvarivanja neto gubitka. Rentabilnost obične glavnice pokazuje da je na jednu kunu temeljnog kapitala (obične glavnice) djelatnost 2008. godine ostvarila 21 lipu neto dobiti, a 2009. godine 13 lipa neto dobiti.

3.8.1. Analiza finansijskih pokazatelja poslovanja u hotelijerstvu i ugostiteljstvu Općine Medulin

Djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva odnosi se na pružanje usluga smještaja te na pripremu i usluživanje hrane i pića. Prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2002. godine (koja se primjenjivala do kraja 2007. godine), riječ je o području H (Hoteli i restorani), dok prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti iz 2007. godine (koja se primjenjuje od 2008. godine) to je područje I (Djelatnost smještaja, pripreme i usluživanja hrane). Zbog različite metodologije posebno je prikazana analiza za 2007. godinu, a posebno za preostalo razdoblje.

Analiza izvještaja o dobiti i bilance sadrži podatke o vrijednostima pozicija za trgovačka društva sa sjedištem na području Općine Medulin, te za društva sa sjedištem na području Općine Medulin uvećano za vrijednosti pozicija Arenaturista (za segment poslovanja koji se nalazi na području Općine Medulin).

3.8.1.1. Analiza djelatnosti hotela i restorana – djelatnosti „H“ 2007. godine

Vertikalna analiza izvještaja o dobiti te bilance, kao i analiza finansijskih pokazatelja ovih djelatnosti provedena je za 2007. godinu, a potom za razdoblje od 2008. do 2010. godine.

Tablica 33: Analiza izvještaja o dobiti djelatnosti hotela i restorana Općine Medulin 2007. godine (u milijunima kuna)

Pozicija	2007.	Pozicija	2007.
UKUPNI PRIHODI	44,35	UKUPNI RASHODI	44,5
s Arenaturistom	180,07	s Arenaturistom	177,65
Poslovni prihodi	43,59	Poslovni rashodi	42,69
Pripadajući udio	98,29%	Pripadajući udio	95,93%
s Arenaturistom	178,33	s Arenaturistom	165,15
Finansijski prihodi	0,45	Finansijski rashodi	1,74
Pripadajući udio	1,01%	Pripadajući udio	3,91%

s Arenaturistom	1,43	s Arenaturistom	12,43
Izvanredni prihodi	0,31	Izvanredni rashodi	0,07
Pripadajući udio	0,70%	Pripadajući udio	0,16%
s Arenaturistom	0,31	s Arenaturistom	0,07

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i Godišnjih izvješća poduzeća Arenaturist d.d. za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu

Prethodna tablica prikazuje analizu izvještaja o dobiti djelatnosti H (Hoteli i restorani) Općine Medulin za 2007. godinu. Ukupni prihodi manji su od ukupnih rashoda, što ukazuje na ostvarivanje negativnog rezultata poslovanja. Najveći dio prihoda i rashoda posljedica su poslovnih aktivnosti, što je vidljivo iz visokog udjela poslovnih prihoda/rashoda u ukupnim prihodima/rashodima. Poslovni prihodi čine preko 98% ukupnih prihoda, a poslovni rashodi čine gotovo 96% ukupnih rashoda.

Tablica također sadrži i podatke o ostvarenim rezultatima poslovanja trgovačkih društava sa sjedištem na području Općine Medulin uvećane za pripadajuće procijenjene rezultate Arenaturista (za poslovanje na području Općine Medulin temeljem raspoloživih kapaciteta na području ove Općine). Arenaturist, kao najveći poslovni subjekt u ovoj djelatnosti, segmentom poslovanja na području Općine Medulin ostvaruje višestruko veće rezultate poslovanja u odnosu na ostale subjekte.

Tablica 34: Analiza bilance djelatnosti hotela i restorana Općine Medulin 2007. godine (u milijunima kuna)

Pozicija	2007.	Pozicija	2007.
Dugotrajna imovina	65,64	Kapital i rezerve	13,51
Pripadajući udio	83,52%	Pripadajući udio	17,19%
s Arenaturistom	757,3	s Arenaturistom	529,94
Kratkotrajna imovina	11,1	Dugoročne obveze	22,3
Pripadajući udio	14,12%	Pripadajući udio	28,38%
s Arenaturistom	20,07	s Arenaturistom	167,95
Gubitak iznad visine kapitala	1,85	Kratkoročne obveze	42,78
Pripadajući udio	2,35%	Pripadajući udio	54,43%
s Arenaturistom	1,85	s Arenaturistom	81,33
UKUPNA AKTIVA	78,59	UKUPNA PASIVA	78,59
s Arenaturistom	779,22	s Arenaturistom	779,22

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i Godišnjih izvješća poduzeća Arenaturist d.d. za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu

Tablica prikazuje ukupnu vrijednost imovine, kapitala i obveza djelatnosti hotela i restorana Općine Medulin 2007. godine. Najveći dio ukupne imovine otpada na dugotrajnu imovinu (udio 83,52%), a slijedi kratkotrajna imovina (udio 14,12%). Na kratkoročne obveze otpada najveći dio izvora sredstava (udio 54,43%), slijede dugoročne obveze (udio 28,38%) te kapital i rezerve (udio 17,19%).

Osim navedenog, tablica prikazuje i vrijednosti imovine, obveza i kapitala za sva trgovačka društva sa sjedištem na području Općine Medulin uvećane za vrijednosti društva Arenaturist (samo za poslovanje na području Općine Medulin). Bilančne pozicije koje ono iskazuje, višestruko su veće od vrijednosti ostalih društava.

Tablica 35: Financijski pokazatelji za djelatnost hotela i restorana Općine Medulin za 2007. godinu

Pokazatelj	2007.	Pokazatelj	2007.
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI		POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI	
Pokazatelj tekuće likvidnosti	0,259	Ekonomičnost ukupnog poslovanja	0,997
Pokazatelj tekuće likvidnosti s Arenaturistom	0,247	Ekonomičnost ukupnog poslovanja s Arenaturistom	1,014
Udio radnog kapitala u imovini	-0,403	Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,021
Radni kapital (u mil kn)	-31,68	Ekonomičnost financijskih aktivnosti	0,261
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI		Ekonomičnost redovnih aktivnosti	0,992
Pokazatelj zaduženosti	0,828	Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	4,708
Pokazatelj zaduženosti s Arenaturistom	0,320	POKAZATELJI PROFITABILNOSTI	
Pokazatelj financijske poluge	10,026	Operativna profitna marža	0,020
POKAZATELJI AKTIVNOSTI		Operativna profitna marža s Arenaturistom	0,073
Pokazatelj obrta ukupne imovine	0,564	Rentabilnost obične glavnice (ROCE)	0,079
Pokazatelj obrta ukupne imovine s Arenaturistom	0,231		
Pokazatelj obrta kratkotrajne imovine	3,997		
Pokazatelj obrta dugotrajne imovine	0,676		
Pokazatelj obrta potraživanja ¹	4,993		

¹ korišteni podaci o poslovnim prihodima umjesto prihoda od prodaje

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i Godišnjih izvješća poduzeća Arenaturist d.d. za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu

Prethodna tablica prikazuje odabrane financijske pokazatelje djelatnosti hotela i restorana na području Općine Medulin 2007. godine. U nastavku slijedi osvrt na pojedine pokazatelje.

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti ukazuju na mogućnost pravovremenog podmirivanja obveza. Pokazatelj tekuće likvidnosti za ovu djelatnost iznosi 0,2594 što znači da je iz kratkotrajne imovine moguće podmiriti svega 25,94% kratkoročnih obveza. Prema ovom pokazatelju likvidnost nije na zadovoljavajućoj razini. Radni kapital je negativan što ukazuje na ročnu neusklađenost imovine i izvora financiranja, jer je kratkotrajna imovina manja od kratkoročnih obveza. Uzimajući u obzir i poslovanje poduzeća Arenaturist, likvidnost djelatnosti se značajnije ne mijenja, odnosno i dalje ostaje nezadovoljavajuća.

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelj zaduženosti ukazuje na visoku zaduženost djelatnosti, s obzirom da je više od 82% imovine financirano iz tuđih izvora sredstava. Pokazatelj financijske poluge predstavlja omjer ukupne imovine i obične glavnice (temeljnog kapitala) i ukazuje da je imovina značajno veća od temeljnog kapitala, odnosno da se mali dio imovine financira iz temeljnog kapitala. Obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja u analizi djelatnosti, zaduženost iste se značajno smanjuje zbog manjeg korištenja tuđih izvora sredstava od strane Arenaturista.

Pokazatelji aktivnosti

Pokazatelj obrta ukupne imovine ukazuje da je na 1 kunu ukupne imovine ostvareno 56 lipa prihoda. Na 1 kunu kratkotrajne imovine ostvareno je gotovo 4 kune prihoda, dok je na 1 kunu dugotrajne imovine ostvareno 68 lipa prihoda. Pokazatelj obrta potraživanja pokazuje da je na jednu kunu potraživanja ostvareno gotovo 5 kuna poslovnih prihoda. Pokazatelj obrta ukupne imovine smanjuje se analitičkim obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja.

Pokazatelji ekonomičnosti

Ukupno poslovanje djelatnosti H 2007. godine je neekonomično jer su ukupni rashodi veći od ukupnih prihoda, a time je i pokazatelj ukupne ekonomičnosti manji od 1, uz graničnu ekonomičnost poslovnih aktivnosti. Financijske aktivnosti su također neekonomične, dok su izvanredne ekonomične. Kada se pridodaju rezultati poslovanja društva Arenaturist, tada je ukupno poslovanje djelatnosti ekonomično, odnosno ukupni prihodi veći su od ukupnih rashoda.

Pokazatelji profitabilnosti

Prema pokazatelju operativne profitne marže na 1 kunu ukupnih prihoda ostvarene su 2 lipe operativne dobiti (poslovni prihodi - poslovni rashodi). Rentabilnost obične glavnice je negativna iz razloga što je ostvaren neto gubitak. Uključivanjem Arenaturista u analizu dobiva se bolja profitabilnost, jer se na jednu kunu ukupnih prihoda ostvara veći iznos operativne dobiti.

3.8.1.2. Analiza djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane – djelatnosti „I“ u razdoblju 2008.-2010.

Prema novoj klasifikaciji na djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva odnosi se područje I (Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane), te u nastavku slijedi analiza ove djelatnosti u razdoblju od 2008. do 2010. godine.

Tablica 36: Kretanje i struktura prihoda i rashoda za djelatnost pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane na području Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine (u milijunima kuna)

POZICIJA	2008.	2009.	Indeks 09/08	2010.	Indeks 10/09
UKUPNI PRIHODI	54,61	52,69	0,965	32,06	0,609
s Arenaturistom	195,83	189,15	0,966	178,76	0,945
Poslovni prihodi	52,72	51,55	0,978	30,43	0,590
Pripadajući udio	96,54	97,83	-	94,93	-
s Arenaturistom	193,61	187,76	0,970	177,03	0,943
Financijski prihodi	1,02	0,76	0,743	1,02	1,339
Pripadajući udio	1,87	1,44	-	3,17	-
s Arenaturistom	1,35	1,01	0,748	1,12	1,109
Izvanredni prihodi	0,87	0,38	0,441	0,61	1,595
Pripadajući udio	1,59	0,73	-	1,9	-
s Arenaturistom	0,87	0,38	0,441	0,61	1,595

UKUPNI RASHODI	51,71	49,95	0,966	35,91	0,719
s Arenaturistom	197,73	195,11	0,987	192,16	0,985
Poslovni rashodi	46,58	45,43	0,975	30,73	0,676
Pripadajući udio	90,08	90,94	-	85,57	-
s Arenaturistom	181,11	181,81	1,004	175,47	0,965
Financijski rashodi	4,27	3,18	0,746	3,88	1,219
Pripadajući udio	8,25	6,37	-	10,8	-
s Arenaturistom	15,76	11,93	0,757	15,39	1,290
Izvanredni rashodi	0,86	1,34	1,560	1,3	0,969
Pripadajući udio	1,67	2,69	-	3,63	-
s Arenaturistom	0,86	1,34	1,560	1,3	0,969

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i Godišnjih izvješća poduzeća Arenaturist d.d. za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu

Tablica prikazuje kretanje i strukturu prihoda i rashoda za djelatnost pružanja smještaja i usluživanja hrane na području Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine. Ukupni prihodi veći su od ukupnih rashoda 2008. i 2009. godine, dok su 2010. godine ukupni rashodi veći od ukupnih prihoda. Do navedenog je došlo uslijed većeg smanjenja poslovnih prihoda u odnosu na poslovne rashode. Ukupni prihodi prikazuju trend smanjenja. Smanjenje 2009. godine iznosi 3%, dok 2010. godine dolazi do značajnog smanjenja od 39%. No sagledano zajedno s ostvarenim prihodima Arenaturista, smanjenje je daleko blaže te iznosi oko 5.5%. Najznačajniji prihodi jesu poslovni prihodi na koje otpada preko 94% svih prihoda u promatranom razdoblju. Ukupni rashodi smanjeni su kroz razdoblje. Smanjenje 2009. godine iznosi 3,4%, dok 2010. godine ono iznosi 28%, što prati trend kretanja prihoda i ukazuje na smanjenje opsega aktivnosti, iako je ono neznatno sagledano zajedno s ostvarenim rashodima Arenaturista, te iznosi svega 1.5%. Najznačajniji rashodi jesu rashodi poslovanja na koje otpada oko 90% svih rashoda u 2008. i 2009. godini, dok je 2010. godine njihov udio smanjen na 86%.

Tablica 37: Kretanje i struktura pozicija bilance za djelatnost pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane na području Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine (u milijunima kuna)

POZICIJA	2008	2009	Indeks 09/08	2010	Indeks 10/09
Dugotrajna imovina	129,87	129,57	0,998	273,94	2,114
Pripadajući udio	89,28	91,37	-	95,11	-
s Arenaturistom	811,7	800,31	0,986	932,05	1,165
Kratkotrajna imovina	13,34	10,46	0,784	14,09	1,347
Pripadajući udio	9,17	7,38	-	4,89	-
s Arenaturistom	21,98	26,72	1,216	28,31	1,060
Gubitak iznad visine kapitala	2,25	1,77	0,790	0	0,000
Pripadajući udio	1,55	1,25	-	0	-
s Arenaturistom	2,25	1,77	0,790	-	-
UKUPNA AKTIVA	145,46	141,8	0,975	288,03	2,031
s Arenaturistom	835,93	828,8	0,991	960,36	1,159

Kapital i rezerve	64,66	66,36	1,026	92,27	1,390
Pripadajući udio s Arenaturistom	44,46	46,8	-	32,04	-
Dugoročne obveze	576,93	571,61	0,991	589,57	1,031
Pripadajući udio s Arenaturistom	32,35	30,19	0,933	174,99	5,797
Kratkoročne obveze	22,24	21,29	-	60,75	-
Pripadajući udio s Arenaturistom	159,54	155,1	0,972	290,81	1,875
UKUPNA PASIVA s Arenaturistom	48,44	45,25	0,934	20,77	0,459
Pripadajući udio s Arenaturistom	33,3	31,91	-	7,21	-
UKUPNA PASIVA s Arenaturistom	99,44	102,08	1,027	79,98	0,784
UKUPNA PASIVA s Arenaturistom	145,46	141,8	0,975	288,03	2,031
UKUPNA PASIVA s Arenaturistom	835,93	828,8	0,991	960,36	1,159

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i Godišnjih izvješća poduzeća Arenaturist d.d. za 2007., 2008., 2009. i 2010. godinu

Tablica prikazuje kretanje i strukturu pozicija bilance za djelatnost pružanja smještaja i usluživanja hrane na području Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine. Vrijednost ukupne aktive i ukupne pasive smanjena je 2009. godine za 2,5%, dok je 2010. godine povećana za 103% (odnosno 16% ukoliko se obuhvate bilančne pozicije Arenaturista). Značajno povećanje 2010. godine rezultat je povećanja imovine (većim dijelom dugotrajne) u aktivi, te dugoročnih obveza u pasivi. Povećanje dugotrajne imovine 2010. godine od 111% rezultat je, prvenstveno, povećanja dugotrajne materijalne, ali i finansijske imovine. Tokom 2010. godine investicije u novu dugotrajnu imovinu iznosile su 15,15 milijuna kuna, a veći dio tih investicija (95%) bio je usmjeren na subdjelatnost smještaja. Najznačajnija pozicija aktive je dugotrajna imovina na koju otpada preko 89% cjelokupne imovine, a 2010. godine njen udio dostiže 95% cjelokupne imovine. Najznačajnija pozicija pasive 2008. i 2009. godine je kapital i rezerve sa udjelom od oko 45%, dok su 2010. godine dugoročne obveze najznačajnija pozicija sa udjelom od 60% ukupne pasive (odnosno s upola manjim udjelom uključujući obuhvat dugoročnih obaveza i sveukupne pasive Arenaturista).

Tablica 38: Financijski pokazatelji za djelatnost pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane na području Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine

Pokazatelj	2008.	2009.	2010.
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI			
Pokazatelj tekuće likvidnosti	0,275	0,231	0,678
Pokazatelj tekuće likvidnosti s Arenaturistom	0,221	0,262	0,354
Udio radnog kapitala u imovini	-0,241	-0,245	-0,023
Radni kapital (u mil kn)	-35,100	-34,79	-6,68
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI			
Pokazatelj zaduženosti	0,555	0,532	0,680
Pokazatelj zaduženosti s Arenaturistom	0,310	0,310	0,386
Pokazatelj finansijske poluge	13,236	10,256	10,749
POKAZATELJI AKTIVNOSTI			

Pokazatelj obrta ukupne imovine	0,375	0,367	0,149
Pokazatelj obrta ukupne imovine s Arenaturistom	0,243	0,227	0,200
Pokazatelj obrta kratkotrajne imovine	4,093	4,427	2,612
Pokazatelj obrta dugotrajne imovine	0,421	0,406	0,159
Pokazatelj obrta potraživanja ¹	6,870	8,197	7,939
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI			
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,056	1,055	0,893
Ekonomičnost ukupnog poslovanja s Arenaturistom	0,990	0,970	0,930
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1,132	1,135	0,991
Ekonomičnost finansijskih aktivnosti	0,240	0,239	0,262
Ekonomičnost redovnih aktivnosti	1,057	1,076	0,909
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	1,007	0,285	0,469
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI			
Operativna profitna marža	0,112	0,116	-0,009
Operativna profitna marža s Arenaturistom	0,064	0,032	0,009
Rentabilnost obične glavnice (ROCE)	0,213	0,150	-0,209
¹ u brojniku korišteni poslovni prihodima umjesto prihoda od prodaje			

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Tablica prikazuje finansijske pokazatelje za djelatnost pružanja smještaja i usluživanja hrane na području Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine. U nastavku slijedi osvrt na kretanje pokazatelja u analiziranom razdoblju.

Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelj je u svim analiziranim godinama manji od 1, što znači da je radni kapital negativan te da postoji ročna neusklađenost. Pokazatelj se blago pogoršava 2009. godine, dok se 2010. godine značajno poboljšava uslijed rasta kratkotrajne imovine i smanjenja kratkoročnih obveza. Udio radnog kapitala u imovini ima negativni predznak iz razloga što je kratkotrajna imovina manja od kratkoročnih obveza, što znači da je radni kapital negativan svih godina. Pokazatelj tekuće likvidnosti je i nadalje nezadovoljavajući (opada) obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja.

Pokazatelji zaduženosti

Pokazatelj zaduženosti kreće se u intervalu od 53% imovine financirane tuđim izvorima 2009. godine do 68% 2010. godine. Analizirajući djelatnost s uključenim društvom Arenaturist, zaduženost djelatnosti se značajno smanjuje.

Pokazatelji aktivnosti

Prema pokazatelju obrta ukupne imovine, na 1 kunu imovine ostvareno je 38 lipa prihoda 2008., 37 lipa 2009. te 15 lipa 2010. godine. Pokazatelj značajno opada 2010. godine uslijed značajnog rasta imovine i smanjenja prihoda. Prema pokazatelju obrta kratkotrajne imovine, na 1 kunu kratkotrajne imovine ostvareno je 4,1 kuna prihoda 2008., 4,4 kuna 2009. te 2,6 kuna 2010. godine. Na 1 kunu dugotrajne

imovine ostvareno je 42 lipa prihoda 2008., 41 lipa 2009. te 16 lipa 2010. godine. Pokazatelj opada uslijed smanjenja ukupnih prihoda. Pokazatelj obrta potraživanja prikazuje da je na 1 kunu potraživanja ostvareno 6,8 kn poslovnih prihoda 2008., 8,2 kune 2009. te 7,9 kuna 2010. godine. Dodavanje poduzeća Arenaturist u analizu negativno utječe na pokazatelj obrta ukupne imovine djelatnosti 2008. i 2009. godine, dok 2010. godine utječe pozitivno, odnosno povećava efikasnost korištenja imovine na razini djelatnosti.

Pokazatelji ekonomičnosti

Prema ovim pokazateljima ukupno poslovanje ekonomično je 2008. i 2009. godine, dok to nije slučaj 2010. godine. Ekonomične su poslovne aktivnosti 2008. i 2009. godine, dok su te aktivnosti 2010. godine ispod granice ekonomičnosti. Financijske aktivnosti u svim godinama su neekonomične. Redovite aktivnosti (poslovne i financijske) ekonomične su 2008. i 2009. godine, dok su 2010. godine neekonomične. Izvanredne aktivnosti su ekonomične 2008. godine, dok su preostalih godina neekonomične. Pridruživanjem rezultata segmenta poslovanja Arenaturista u analizu, ukupni prihodi nedostatni su za pokriće rashoda tijekom svih promatranih godina, iako se rezultati krajem razdoblja poboljšavaju u odnosu na obuhvat bez njegovog segmenta poslovanja.

Pokazatelji profitabilnosti

Prema operativnoj profitnoj marži na 1 kunu ukupnih prihoda ostvareno je 11 lipa operativne dobiti 2008., 12 lipa 2009., dok je 2010. godine ovaj pokazatelj negativan zbog toga što su operativni (poslovni) prihodi manji od operativnih (poslovnih) rashoda. Rentabilnost obične glavnice prikazuje da je na 1 kunu obične glavnice ostvarena 21 lipa neto dobiti 2008., 15 lipa 2009., dok je pokazatelj 2010. godine negativan zbog ostvarivanja negativnog rezultata poslovanja. Prema pokazatelju operativne profitne marže, profitabilnost djelatnosti je manja sagledano kroz cjelinu djelatnosti s Arenaturistom 2008. i 2009. godine, dok je u tom slučaju, pokazatelj za 2010. godinu pozitivan.

3.8.2. Investicije u novu dugotrajnu imovinu u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine

Za razvoj svakog gospodarstva važne su investicije te su u nastavku prikazani podaci o investicijama u gospodarstvu Općine Medulin 2007. godine, a zasebno investicije u preostalom analiziranom razdoblju.

Tablica 39: Investicije u gospodarstvu Općine Medulin 2007. godine

DJELATNOSTI	IZNOS INVESTICIJA
UKUPNO GOSPODARSVO	102.579.771
Djelatnosti turizma i ugostiteljstva	22.117.440
Udio djelatnosti turizma i ugostiteljstva u ukupnim invest.	21,56
Hoteli i restorani	20.001.360
Udio u ukupnim investicijama	19,50
Subdjelatnosti turizma i ugostiteljstva:	
Hoteli	179.189

Restorani, kampovi i ostalo	19.822.171
Djelatnost putničkih agencija i turoperatora	2.116.080

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje iznose investicija u gospodarstvu Općine Medulin. Na djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva (djelatnost H-Hoteli i restorani) otpada gotovo 20% svih investicija gospodarstva.

Tablica 40: Investicije u novu dugotrajnu imovinu gospodarstva Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine (u kunama)

	2008.	2009.	2010.
UKUPNO GOSPODARSVO	83.210.915	34.777.674	29.599.378
DJELATNOSTI TURIZMA I UGOSTITELJSTVA	36.606.444	7.803.844	16.570.471
Udio djelatnosti turizma i ugostiteljstva u ukupnim investicijama	36,78	22,44	55,98
DJELATNOST I	36.018.079	6.264.259	15.154.895
Udio djelatnosti I u ukupnom gospodarstvu	36,07	18,01	51,20
Subdjelatnosti turizma i ugostiteljstva:			
Smještaj	35.123.755	6.260.760	14.473.642
Djelat. pripreme i usluživanja hrane i pića	894.324	3.499	681.253
PA ¹ , OP ² i ostale rezervacijske usluge te povezane djelatnosti	588.365	1.539.585	1.415.576

¹ Putničke agencije, ² Organizatori putovanja (turooperatori)

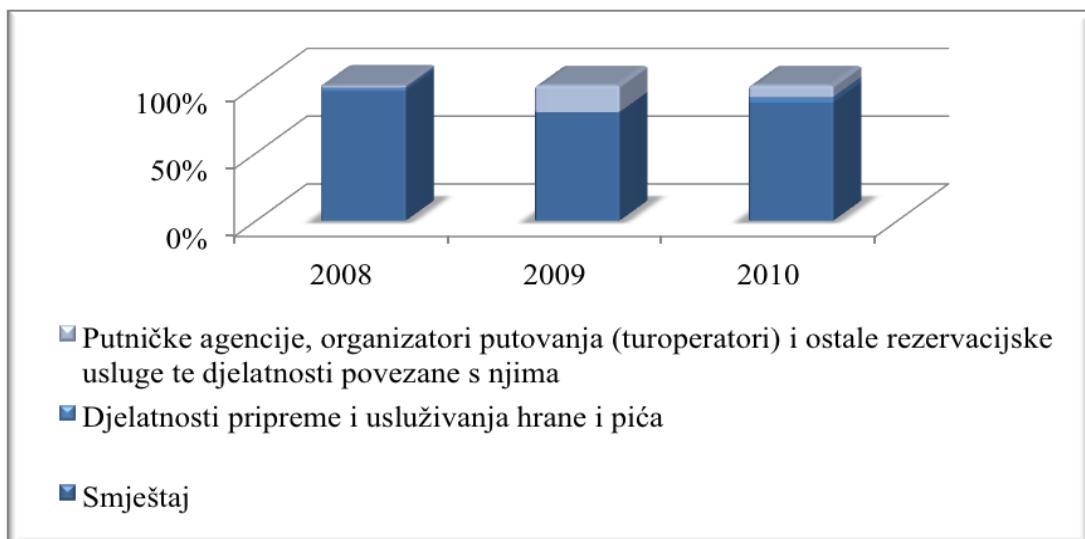
Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje investicije u dugotrajnu imovinu u gospodarstvu Općine Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine. Na djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva (djelatnosti I-Djelatnosti smještaja i pripreme i usluživanja hrane i pića) otpada značajan udio ukupnih investicija, tako 2008. godine on iznosi 36%, 2009. godine opada, pa iznosi 18%, a 2010. godine na djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva otpada preko polovice svih investicija gospodarstva (51%).

Promatrajući djelatnost turizma i ugostiteljstva (djelatnost I + putničke agencije, organizatori putovanja i ostale rezervacijske usluge te povezane djelatnosti) tada je udio u ukupnom gospodarstvu još značajniji.

Najveći dio ostvarenih investicija djelatnosti turizma i ugostiteljstva usmjeren je na subdjelatnost smještaja, slijedi subdjelatnost pripreme i usluživanja hrane i pića 2008. godine, odnosno subdjelatnost putničkih agencija, organizatora putovanja i ostalih rezervacijskih usluga te povezanih djelatnosti ostalih analiziranih godina. Raspodjela investicija u dugotrajnu imovinu djelatnosti turizma i ugostiteljstva po subdjelatnostima prikazana je grafikonom u nastavku.

Grafikon 36: Struktura investicija u dugotrajnu imovinu djelatnosti turizma i ugostiteljstva prema sub-djelatnostima u Općini Medulin u razdoblju od 2008. do 2010. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

3.8.3. Komparativna analiza poslovanja turizma i ugostiteljstva Općine Medulin

Komparativna analiza obuhvaća usporedbu ostvarenih rezultata poslovanja u turizmu i ugostiteljstvu (djelatnosti H/I, putničke agencije, turooperatori i ostale povezane djelatnosti) i cijelokupnog gospodarstva Općine Medulin, kao i usporedbu u odnosu na razinu Istarske županije.

3.8.3.1. Usporedba finansijskih pokazatelja poslovanja u turizmu i ugostiteljstvu u odnosu na cijelokupno gospodarstvo Općine Medulin

U ovom su poglavlju uspoređeni rezultati poslovanja turizma i ugostiteljstva u odnosu na cijelokupno gospodarstvo Općine Medulin.

Komparativna analiza započinje usporedbom broja poduzeća i broja zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu te cijelokupnom gospodarstvu.

Tablica 41: Usporedba broja poduzeća djelatnosti turizma i ugostiteljstva i svih djelatnosti u Općini Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine

DJELATNOSTI	Broj poduzeća			
	2007.	2008.	2009.	2010.
Ukupno gospodarstvo	358	408	482	440
Djelatnost turizma i ugostiteljstva	44	31*	62	63
Udio T&U u ukupnom gospodarstvu	12,29	7,60	12,86	14,32

*samo djelatnost pružanja usluga smještaja te pripreme i usluživanja hrane

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Tablica 42: Usporedba broja zaposlenih djelatnosti turizma i ugostiteljstva i svih djelatnosti u Općini Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine

DJELATNOSTI	2007.	2008.	2009.	2010.
Ukupno gospodarstvo	823	781	741	701
S Arenaturistom	1.078	1.043	990	953
Djelatnost turizma i ugostiteljstva	132	173	144	139
S Arenaturistom	387	435	393	391
Udio T&U u ukupnom gospodarstvu	16,04	22,15	19,43	19,83
S Arenaturistom	35,90	41,71	39,70	41,02

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Udio broja poduzeća turizma i ugostiteljstva u broju poduzeća ukupnog gospodarstva kreće se oko 12,5% (za 2008. godinu nedostupni podaci o broju zaposlenih u putničkim agencijama, organizatorima putovanja, ostalim rezervacijskim uslugama te uslugama povezanih s njima, stoga podaci u tablici za 2008. godinu obuhvaćaju samo djelatnost pružanja smještaja i pripreme i usluživanja hrane). Broj zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu kreće se od 16,04% (2007.) do 22,15% (2008.).

Tablica 43: Usporedba pozicija izvještaja o dobiti djelatnosti turizma i ugostiteljstva i svih djelatnosti u Općini Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine (u milijunima kuna)

Pozicija	Godina / stavka	2007.	2008.	2009.	2010.
UKUPNI PRIHODI	Sve djelatnosti	445,61	480,88	406,69	347,79
	S Arenaturistom	581,33	622,10	543,14	494,49
	Djelatnost T&U*	60,15	73,73	80,00	60,94
	S Arenaturistom	195,87	217,95	216,46	207,64
	Udio T&U*	13,50	15,33	19,67	17,52
	S Arenaturistom	33,69	35,03	39,85	41,99
UKUPNI RASHODI	Sve djelatnosti	427,62	463,31	390,16	356,07
	S Arenaturistom	560,77	609,33	535,29	668,57
	Djelatnost T&U*	60,06	70,83	77,11	63,97
	S Arenaturistom	193,21	216,85	222,24	220,22
	Udio T&U*	14,05	15,29	19,76	17,97
	S Arenaturistom	34,45	35,59	41,52	32,94
DOBIT RAZDOBLJA	Sve djelatnosti	30,95	37,27	35,28	19
	Djelatnost T&U*	1,97	3,33	3,72	2,92
	Udio T&U*	6,37	8,93	10,54	15,37
GUBITAK RAZDOBLJA	Sve djelatnosti	18,76	29,06	27,19	31,1
	Djelatnost T&U*	2,45	1,12	1,91	6,78
	Udio T&U*	13,06	3,85	7,02	21,80
KONSOLIDIRANA DOBIT	Sve djelatnosti	12,19	8,21	8,09	-12,1
	Djelatnost T&U*	-0,48	2,21	1,81	-3,86

*turizam i ugostiteljstvo

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje najznačajnije pozicije izvještaja o dobiti poduzetnika u turizmu i ugostiteljstvu

jstvu te cjelokupnom gospodarstvu Općine Medulin. Ukupni prihodi i rashodi turizma i ugostiteljstva čine oko 14% ukupnih prihoda i rashoda cjelokupnog gospodarstva 2007. godine, oko 15% 2008., 20% 2009., te oko 18% 2010. godine. Obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja u analizi djelatnosti, udjeli ukupnih prihoda i rashoda turizma i ugostiteljstva u ukupnom gospodarstvu se povećavaju, te iznose od 30% do 40% ukupne gospodarske aktivnosti na području Općine Medulin. Cjelokupno gospodarstvo ostvaruje pozitivnu konsolidiranu dobit u razdoblju do 2010. godine, dok je 2010. godina ona negativna. Turizam i ugostiteljstvo, s druge strane ostvaruje pozitivnu konsolidiranu dobit 2008. i 2009. godine, dok 2007. i 2010. godine ostvaruje negativnu konsolidiranu dobit.

Tablica 44: Usporedba pozicija bilance djelatnosti turizma i ugostiteljstva te svih djelatnosti u Općini Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine (u milijunima kuna)

POZICIJA	Godina / stavka	2007.	2008.	2009.	2010.
UKUPNA IMOVNA	Sve djelatnosti	828,37	1.044,60	1.114,78	1.173,10
	S Arenaturistom	1.529	1.735,07	1.801,78	1.845,43
	Djelatnost T&U*	91,54	165,62	177,86	320,88
	S Arenaturistom	792,17	856,09	864,86	993,21
	Udio T&U*	11,05	15,85	15,95	27,35
	S Arenaturistom	51,81	49,34	48,00	53,82
DUGOTRAJNA IMOVINA	Sve djelatnosti	446,74	522,17	600,15	743,59
	S Arenaturistom	1.138,4	1.204	1.270,89	1.401,70
	Djelatnost T&U*	73,57	140,02	155,38	296,83
	S Arenaturistom	765,23	821,85	826,12	954,94
	Udio T&U*	16,47	26,82	25,89	39,92
	S Arenaturistom	67,22	68,26	65,00	68,13
KRATKOTRAJNA IMOVINA	Sve djelatnosti	353,33	482,91	464,22	429,52
	S Arenaturistom	362,3	491,55	480,48	443,74
	Djelatnost T&U*	15,86	22,89	20,03	24,05
	S Arenaturistom	24,83	31,53	36,29	38,27
	Udio T&U*	4,49	4,74	4,31	5,60
	S Arenaturistom	6,85	6,41	7,55	8,62
KAPITAL I REZERVE	Sve djelatnosti	152,61	258,88	262,73	199,24
	S Arenaturistom	669,04	771,15	767,98	696,54
	Djelatnost T&U*	15,95	67,14	70,59	95,73
	S Arenaturistom	532,38	579,41	575,84	593,03
	Udio T&U*	10,45	25,93	26,87	48,05
	S Arenaturistom	79,57	75,14	74,98	85,14
DUGOROČNE OBVEZE	Sve djelatnosti	373,68	449,30	517,56	649,88
	S Arenaturistom	519,33	576,49	642,47	765,70
	Djelatnost T&U*	28,30	45,33	53,83	195,11
	S Arenaturistom	173,95	172,52	178,74	310,93
	Udio T&U*	7,57	10,09	10,40	30,02
	S Arenaturistom	33,50	29,93	27,82	40,61

KRATKOROČNE OBVEZE	Sve djelatnosti	302,08	336,69	334,51	323,98
	S Arenaturistom	340,63	387,69	391,34	383,19
	Djelatnost T&U*	47,29	53,15	53,44	30,04
	S Arenaturistom	85,84	104,15	110,27	89,25
	Udio T&U*	15,65	15,79	15,98	9,27
	S Arenaturistom	25,20	26,86	28,18	23,29

*turizam i ugostiteljstvo

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje usporedni prikaz odabranih pozicija bilance poduzetnika u turizmu i ugostiteljstvu te u svim djelatnostima Općine Medulin. Ukupna imovina djelatnosti turizma i ugostiteljstva čini 11% ukupne imovine cijelog gospodarstva 2007. godine, 16% 2008., 16% 2009., te 27% 2010. godine. Obuhvate li se analizom i procijenjene Arenaturistove bilančne pozicije u dijelu kapaciteta na području Općine Medulin, tada se udio ukupne imovine u turističko-ugostiteljskoj djelatnosti kreće od 48% do 54% ukupne imovine gospodarskih subjekata Općine Medulin. Ovaj je udio, zahvaljujući Arenaturistovim hotelskim kapacitetima, veći od dvije trećine dugotrajne imovine svih gospodarskih subjekata koji djeluju na području Općine Medulin. Pritom je svih godina udio dugotrajne imovine veći od udjela kratkotrajne imovine, što je inače karakteristika bilančne strukture ove djelatnosti.

Udio kapitala i rezervi djelatnosti turizma i ugostiteljstva u kapitalu i rezervama cijelog gospodarstva iznosi 10% 2007., 26% 2008., 27% 2009., te 48% 2010. godine. Udio kratkoročnih obveza veći je od udjela dugoročnih obveza 2007., 2008. te 2009. godine, dok je udio dugoročnih obveza veći od udjela kratkoročnih obveza 2010. godine. Obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja u analizi, rastu i udjeli pojedinih pozicija pasive ove djelatnosti u ukupnom gospodarstvu, posebice udio kapitala i rezervi iz razloga što Arenaturist veći dio svoje imovine financira iz vlastitih izvora.

Tablica 45: Usporedba finansijskih pokazatelja poduzetnika u turizmu i ugostiteljstvu i u svim djelatnostima u Općini Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine

Pozicija	Godina / stavka	2007.	2008.	2009.	2010.
Tkuća likvidnost	Sve djelatnosti	1,170	1,434	1,388	1,326
	Djelatnost T&U*	0,335	0,431	0,375	0,801
Pokazatelj zaduženosti	Sve djelatnosti	0,816	0,752	0,764	0,830
	Djelatnost T&U*	0,826	0,595	0,603	0,702
Pokazatelj obrta ukupne imovine	Sve djelatnosti	0,538	0,514	0,377	0,304
	Djelatnost T&U*	0,657	0,468	0,429	0,321
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Sve djelatnosti	1,042	1,038	1,042	0,977
	Djelatnost T&U*	1,001	1,041	1,038	0,953
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	Sve djelatnosti	1,065	1,068	1,060	1,015
	Djelatnost T&U*	1,015	1,091	1,081	1,003
Operativna profitna marža	Sve djelatnosti	0,058	0,062	0,055	0,014
	Djelatnost T&U*	0,015	0,081	0,073	0,003
Rentabilnost obične glavnice	Sve djelatnosti	0,276	0,136	0,091	-0,123
	Djelatnost T&U*	-0,054	0,210	0,127	-0,169

*turizam i ugostiteljstvo

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje usporedni prikaz ostvarenih finansijskih pokazatelja djelatnosti turizma i ugostiteljstva te svih djelatnosti na području Općine Medulin. Tekuća likvidnost djelatnosti turizma i ugostiteljstva slabija je u odnosu na likvidnost svih djelatnosti, te niti jedne godine nije zadovoljavajuća. Zaduženost djelatnosti turizma i ugostiteljstva veća je od zaduženosti svih djelatnosti 2007. godine, dok je ostalih godina manja. Prema pokazatelju obrta ukupne imovine, učinkovitost korištenja imovine na razini djelatnosti turizma i ugostiteljstva bolja je od učinkovitosti na razini svih djelatnosti 2007., 2009. i 2010. godine, dok je 2008. godine bolja učinkovitost na razini svih djelatnosti. Ukupno poslovanje na razini svih djelatnosti te djelatnosti turizma i ugostiteljstva ekonomično je svih godina, osim posljednje analizirane (2010. godine). Poslovne aktivnosti cjelokupnog gospodarstva, kao i djelatnosti turizma i ugostiteljstva ekonomične su svih analiziranih godina. Operativna profitna marža na razini cjelokupnog gospodarstva veća je od operativne profitne marže djelatnosti turizma i ugostiteljstva 2007. i 2010. godine, dok je preostalih godina situacija obrnuta. Rentabilnost obične glavnice djelatnosti turizma i ugostiteljstva veća je od one svih djelatnosti 2008. i 2009. godine, dok je 2010. godine pokazatelj negativan i za djelatnost turizma i ugostiteljstva (kao i 2007. godina) te za cjelokupno gospodarstvo.

3.8.3.2. Usporedba finansijskih pokazatelja poslovanja u hotelijerstvu i ugostiteljstvu u odnosu na cjelokupno gospodarstvo Općine Medulin

Nastavno su uspoređeni ostvareni rezultati poslovanja prethodno analiziranih djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva sa ostvarenim rezultatima cjelokupnog gospodarstva. Sukladno Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, to su djelatnosti H (Hoteli i restorani) 2007. godine, te djelatnosti I (Djelatnost pružanja usluga smještaja te pripreme i usluživanja hrane) preostalih godina.

Tablica 46: Usporedba pozicija izvještaja o dobiti djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva i svih djelatnosti u Općini Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine (u milijunima kuna)

Pozicija	Godina / stavka	2007.	2008.	2009.	2010.
UKUPNI PRIHODI	Sve djelatnosti	445,61	480,88	406,69	347,79
	S Arenaturistom	581,33	622,10	543,14	494,49
	Djelatnosti H&U*	44,35	54,61	52,69	32,06
	S Arenaturistom	180,07	195,83	189,15	178,76
	Udio djelat. H&U*	9,95	11,36	12,96	9,22
	S Arenaturistom	30,98	31,48	34,83	36,15
UKUPNI RASHODI	Sve djelatnosti	427,62	463,31	390,16	356,07
	S Arenaturistom	560,77	609,33	535,29	668,57
	Djelatnosti H&U*	44,5	51,71	49,95	35,91
	S Arenaturistom	177,65	197,73	195,11	192,16
	Udio djelat. H&U*	10,41	11,16	12,8	10,09
	S Arenaturistom	31,68	32,45	36,45	28,74
DOBIT RAZDOBLJA	Sve djelatnosti	30,95	37,27	35,28	19
	Djelatnosti H&U*	1,74	2,98	3,15	1,54
	Udio djelat. H&U*	5,62	8	8,93	8,11

GUBITAK RAZDOBLJA KONSOLIDIRANA DOBIT	Sve djelatnosti	18,76	29,06	27,19	31,1
	Djelatnosti H&U*	2,36	0,64	1,29	5,79
	Udio djelat. H&U*	12,58	2,2	4,74	18,62
	Sve djelatnosti	12,19	8,21	8,09	-12,1
	Djelatnosti H&U*	-0,62	2,34	1,86	-4,25
	* hotelijerstvo i ugostiteljstvo				

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje najznačajnije pozicije izvještaja o dobiti poduzetnika u hotelijerstvu i ugostiteljstvu te cjelokupnom gospodarstvu Općine Medulin. Djelatnost H/I čini oko 10% ukupnih prihoda i rashoda cijelog gospodarstva. Kada se rezultati djelatnosti H/I uvećaju za rezultate Arenaturistovog segmenta poslovanja, tada dosežu trećinu ostvarenih prihoda i rashoda cjelokupnog gospodarstva. Cjelokupno gospodarstvo ostvaruje pozitivnu konsolidiranu dobit (dobit razdoblja + gubitak razdoblja) svih analiziranih godina, osim 2010. godine kada je ostvaren konsolidirani gubitak. Djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva ostvarila je konsolidiranu dobit 2008. i 2009. godine, dok je preostalih godina ostvaren konsolidirani gubitak.

Tablica 47: Usporedba pozicija bilance djelatnosti hotelijerstva i ugostiteljstva i svih djelatnosti u Općini Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine (u milijunima kuna)

POZICIJA	Godina / stavka	2007.	2008.	2009.	2010.
UKUPNA IMOVNA	Sve djelatnosti	828,37	1.044,60	1.114,78	1.173,10
	S Arenaturistom	1.529	1.735,07	1.801,78	1.845,43
	Djelatnosti H&U*	78,59	145,46	141,80	288,03
	S Arenaturistom	779,22	835,93	828,8	960,36
	Udio djelat. H&U*	9,49	13,92	12,72	24,55
	S Arenaturistom	50,96	48,18	46	52,04
DUGOTRAJNA IMOVINA	Sve djelatnosti	446,74	522,17	600,15	743,59
	S Arenaturistom	1.138,4	1.204	1.270,89	1.401,70
	Djelatnosti H&U*	65,64	129,87	129,57	273,94
	S Arenaturistom	757,3	811,7	800,31	932,05
	Udio djelat. H&U*	14,69	24,87	21,59	36,84
	S Arenaturistom	66,52	67,42	62,97	66,49
KRATKOTRAJNA IMOVINA	Sve djelatnosti	353,33	482,91	464,22	429,52
	S Arenaturistom	362,3	491,55	480,48	443,74
	Djelatnosti H&U*	11,10	13,34	10,46	14,09
	S Arenaturistom	20,07	21,98	26,72	28,31
	Udio djelat. H&U*	3,14	2,76	2,25	3,28
	S Arenaturistom	5,54	4,47	5,56	6,38
KAPITAL I REZERVE	Sve djelatnosti	152,61	258,88	262,73	199,24
	S Arenaturistom	669,04	771,15	767,98	696,54
	Djelatnosti H&U*	13,51	64,66	66,36	92,27
	S Arenaturistom	529,94	576,93	571,61	589,57
	Udio djelat. H&U*	8,85	24,98	25,26	46,31
	S Arenaturistom	79,21	74,81	74,43	84,64

DUGOROČNE OBVEZE	Sve djelatnosti	373,68	449,30	517,56	649,88
	S Arenaturistom	519,33	576,49	642,47	765,70
	Djelatnosti H&U*	22,30	32,35	30,19	174,99
	S Arenaturistom	167,95	159,54	155,1	290,81
	Udio djelat. H&U*	5,97	7,20	5,83	26,93
	S Arenaturistom	32,34	27,67	21,14	37,98
	Sve djelatnosti	302,08	336,69	334,51	323,98
	S Arenaturistom	340,63	387,69	391,34	383,19
	Djelatnosti H&U*	42,78	48,44	45,25	20,77
	S Arenaturistom	81,33	99,44	102,08	79,98
KRATKOROČNE OBVEZE	Udio djelat. H&U*	14,16	14,39	13,53	6,41
	S Arenaturistom	23,88	25,65	26,08	20,87

1 djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje usporedni prikaz odabranih pozicija bilance poduzetnika u hotelijerstvu i ugostiteljstvu te u svim djelatnostima Općine Medulin. Ukupna imovina djelatnosti H/I čini 9,49% (50,96% s Arenaturistom) ukupne imovine svih djelatnosti 2007. godine, 13,92% (48,18% s Arenaturistom) 2008. godine, 12,72% (46% s Arenaturistom) 2009. godine te 24,55% (52,04% s Arenaturistom) 2010. godine. Pri tome je manji udio kratkotrajne imovine u kratkotrajnoj imovini svih djelatnosti, u odnosu na dugotrajnu imovinu.

Udio kapitala i rezervi djelatnosti H/I u kapitalu i rezervama svih djelatnosti iznosi 8,85% 2007., 24,98% 2008., 25,26% 2009., te 46,31% 2010. godine. Dugoročne obveze imaju udio manji od 10% u dugoročnim obvezama svih djelatnosti, iznimka je 2010. godina kada je njihov udio 26,93%. S druge strane, udio kratkoročnih obveza veći je od 13% svih godina, iznimka je 2010. godina kada je njihov udio u kratkoročnim obvezama svih djelatnosti 6,41%. Kada se promatra udio pojedinih stavki pasive ove djelatnosti s obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja u ukupnom gospodarstvu, tada su ti udjeli višestruko veći, osobito udio vlastitih izvora.

Tablica 48: Usporedba finansijskih pokazatelja poduzetnika u hotelijerstvu i ugostiteljstvu i u svim djelatnostima u Općini Medulin u razdoblju 2007.-2010. godine

Pozicija	Godina / stavka	2007.	2008.	2009.	2010.
Tkuća likvidnost	Sve djelatnosti	1,170	1,434	1,388	1,326
	Djelatnosti H&U*	0,259	0,275	0,231	0,678
Pokazatelj zaduženosti	Sve djelatnosti	0,816	0,752	0,764	0,83
	Djelatnosti H&U*	0,828	0,555	0,532	0,679
Pokazatelj obrta ukupne imovine	Sve djelatnosti	0,538	0,514	0,377	0,304
	Djelatnosti H&U*	0,564	0,375	0,367	0,149
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Sve djelatnosti	1,042	1,038	1,042	0,977
	Djelatnosti H&U*	0,996	1,056	1,055	0,893
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	Sve djelatnosti	1,065	1,068	1,060	1,015
	Djelatnosti H&U*	1,021	1,132	1,135	0,991

Operativna profitna marža	Sve djelatnosti	0,058	0,062	0,055	0,014
	Djelatnosti H&U*	0,020	0,112	0,116	-0,009
Rentabilnost obične glavnice	Sve djelatnosti	0,276	0,136	0,091	-0,123
	Djelatnosti H&U*	-0,079	0,213	0,15	-0,209

* djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Prethodna tablica prikazuje usporedni prikaz ostvarenih finansijskih pokazatelja djelatnosti H/I i svih djelatnosti na području Općine Medulin. Tekuća likvidnost djelatnosti H/I slabija je u odnosu na likvidnost svih djelatnosti. Zaduženost djelatnosti H/I je veća od zaduženosti svih djelatnosti 2007. godine, dok je ostalih godina značajno manja. Pokazatelj obrta ukupne imovine djelatnosti H/I i svih djelatnosti slična je 2007. i 2009. godine, dok je 2008. i 2010. godine učinkovitost korištenja imovine na razini svih djelatnosti bolja od učinkovitosti djelatnosti H/I. Ukupno poslovanje svih djelatnosti ekonomično je svih godina, osim posljednje analizirane (2010. godine), dok je ukupno poslovanje djelatnosti H/I ekonomično 2008. i 2009. godine, dok ostalih godina to nije slučaj. Poslovne aktivnosti svih djelatnosti i djelatnosti H/I ekonomične su svih analiziranih godina, iznimka su poslovne aktivnosti djelatnosti H/I 2010. godine. Operativna profitna marža svih djelatnosti veća je od operativne profitne marže djelatnosti H/I 2007. i 2010. godine, dok je preostalih godina situacija obrnuta. Rentabilnost obične glavnice svih djelatnosti veća je od one djelatnosti H/I 2007. godine, kada je ostvarila negativan pokazatelj zbog ostvarenog negativnog rezultata poslovanja. Rentabilnost obične glavnice djelatnosti H/I veća je od one svih djelatnosti 2008. i 2009. godine, dok je 2010. godine pokazatelj negativan i za djelatnost hotelijerstva i ugostiteljstva i za sve djelatnosti.

3.8.3.3. Usporedba finansijskih pokazatelja poslovanja hotelijersko-ugostiteljske djelatnosti i sveukupne djelatnosti u gospodarstvu Općine Medulin i Istarske županije

Komparativna analiza obuhvaća usporedbu ukupnih rezultata poslovanja i poslovanja u hotelijerstvu i ugostiteljstvu poduzetnika Općine Medulin i Istarske županije.

Istarska županija podijeljena je na 31 općinu, a Općina Medulin predstavlja jednu od njih. U nastavku slijedi usporedni prikaz uspješnosti poslovanja poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije. Usporedba poslovanja poduzetnika izvršena je za sve djelatnosti te za djelatnost I (Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane i pića).

Tablicom u nastavku prikazan je broj poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije, kao i udio Općine Medulin. Udio Općine Medulin u broju poduzetnika svih djelatnosti veći je od 5% tokom svih analiziranih godina, dok je udio u broju poduzetnika djelatnosti I veći od 6% svih analiziranih godina.

Tablica 49: Usporedba broja poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije, uz izdvojenu djelatnost I

	2008.	2009.	2010.
Ukupno gospodarstvo			
Istarska županija	7.983	8.193	8.494
Općina Medulin	408	482	440
Udio općine Medulin	5,11	5,88	5,18
Djelatnost I			
Istarska županija	479	487	538
Općina Medulin	31	34	33
Udio Općine Medulin	6,47	6,98	6,13

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica Pula

Nakon usporedbe broja poduzetnika, slijedi usporedba broja zaposlenika kod poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI. Tablicom u nastavku prikazana je navedena usporedba Općine Medulin te Istarske županije, kao i udio zaposlenih na području Općine Medulin u broju zaposlenih Istarske županije za razdoblje od 2008. do 2010. godine. Udio broja zaposlenih Općine Medulin u broju zaposlenih Istarske županije, na razini ukupnog gospodarstva kreće se oko 1,7%, dok se na razini djelatnosti I kreće oko 1,5%.

Tablica 50: Usporedba broja zaposlenih kod poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije, uz izdvojenu djelatnost I

	2008.	2009.	2010.
Ukupno gospodarstvo			
Istarska županija	45.021	42.574	41.567
Općina Medulin	781	741	701
Udio općine Medulin	1,73	1,74	1,69
Djelatnost I			
Istarska županija	6.813	6.593	6.540
Općina Medulin	123	90	83
Udio Općine Medulin	1,81	1,37	1,27

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica Pula

Tablica u nastavku prikazuje ukupne prihode poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije, te udio ukupnih prihoda Općine Medulin u ukupnim prihodima županije. Udio Općine Medulin u ukupnim prihodima svih djelatnosti tokom analiziranog razdoblja opada, a kreće se od 1,55% 2008. godine do 1,19% 2010. godine, odnosno između 1,69 2010. godine do 2,01% 2008. godine ako se obuhvate i prihodi segmenta poslovanja Arenaturista na području Općine Medulin. Udio ukupnih prihoda djelatnosti I 2008. i 2009. godine veća je od udjela ukupnih prihoda svih djelatnosti, a 2010. godine udio je manji uslijed značajnog smanjenja prihoda djelatnosti. Uključivanjem Arenaturistovog segmenta poslovanja u analizu, udio hotelijersko-ugostiteljske djelatnosti Općine Medulin u odnosu na razinu Istarske županije, značajno se poboljšava te se kreće od 5,68% do 6,46%.

Tablica 51: Usporedba ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije (u milijunima kuna), uz izdvojenu djelatnost I

	2008.	2009.	2010.
	Ukupno gospodarstvo		
Istarska županija	30.927,42	27.716,03	29.233,67
Općina Medulin	480,88	406,69	347,79
Udio općine Medulin	1,55	1,47	1,19
Općina Medulin s Arenaturistom	622,10	543,14	494,49
Udio općine Medulin s Arenaturistom	2,01	1,96	1,69
	Djelatnost I		
Istarska županija	3.171,97	3.029,91	3.062,88
Općina Medulin	54,61	52,69	32,06
Udio Općine Medulin	1,72	1,74	1,05
Općina Medulin s Arenaturistom	180,07	195,83	189,15
Udio općine Medulin s Arenaturistom	5,68	6,46	6,18

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica Pula

U nastavku su prikazani usporedni prikazi ostvarene dobiti i ostvarenog gubitka, te konsolidirani rezultat poslovanja poduzetnika Općine Medulin i Istarske županije.

Tablica u nastavku prikazuje ostvarenu dobit poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije, te udio Općine Medulin. Udio Općine Medulin u dobiti svih djelatnosti iznosi 1,71% 2008. i 2009. godine, dok je 2010. godine smanjen te iznosi 1%. Udio u dobiti djelatnosti I 2008. godine iznosi 1,43%, 2009. godine dolazi do povećanja te iznosi 1,62%, dok se 2010. godine smanjuje i iznosi 1,32%.

Tablica 52: Usporedba ukupne ostvarene dobiti obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije (u milijunima kuna), uz izdvojenu djelatnost I

	2008.	2009.	2010.
	Ukupno gospodarstvo		
Istarska županija	2.180,67	2.058,34	1.895,10
Općina Medulin	37,27	35,28	19,00
Udio općine Medulin	1,71	1,71	1,00
	Djelatnost I		
Istarska županija	163,08	194,21	117,60
Općina Medulin	2,98	3,15	1,54
Udio općine Medulin	1,83	1,62	1,31

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica

Tablica u nastavku prikazuje ostvaren gubitak poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije, te udio Općine Medulin. Udio Općine Medulin u gubitku svih djelatnosti iznosi 2,22% 2008. godine, 3,33% 2009. godine te 2,69% 2010. godine. Udio u gubitku djelatnosti I je značajno manji te 2008. godine iznosi 0,34%, 2009. godine 1,26% te 2010. godine 1,65%. Ukoliko usporedimo udjele Općine Medulin u dobiti i one u gubitku, možemo zaključiti da udio u gu-

bitku svih djelatnosti premašuje udio u dobitku svih djelatnosti, dok je udio u gubitku djelatnosti I manji od udjela u dobitku.

Tablica 53: Usporedba ukupnog ostvarenog gubitka obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije (u milijunima kuna), uz izdvojenu djelatnost I

	2008.	2009.	2010.
Ukupno gospodarstvo			
Istarska županija	1.310,81	817,74	1.157
Općina Medulin	29,06	27,19	31,10
Udio općine Medulin	2,22	3,33	2,69
Djelatnost I			
Istarska županija	190,42	101,77	350,63
Općina Medulin	0,64	1,29	5,79
Udio općine Medulin	0,34	1,26	1,65

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica Pula

Oduzimanjem ostvarenog gubitka od ostvarenog dobitka dobivamo konsolidirani rezultat poslovanja. Konsolidirani rezultat poslovanja poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije prikazan je tablicom u nastavku. Poduzetnici Istarske županije ostvaruju pozitivan konsolidirani rezultat poslovanja svih djelatnosti tokom svih analiziranih godina, dok oni Općine Medulin ostvaruju pozitivan rezultat 2008. i 2009. godine, dok je 2010. godine negativan. Analiza djelatnosti I pokazuje da poduzetnici Istarske županije ostvaruju pozitivan konsolidirani rezultat poslovanja samo 2009. godine, dok je preostalih godina on negativan. Poduzetnici općine Medulin ostvarili su pozitivan konsolidirani rezultat poslovanja 2008. i 2009. godine, dok je 2010. godine on bio negativan.

Tablica 54: Usporedba konsolidiranog finansijskog rezultata obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin i Istarske županije (u milijunima kuna), uz izdvojenu djelatnost I

	2008.	2009.	2010.
Ukupno gospodarstvo			
Istarska županija	869,45	1.240,60	738,11
Općina Medulin	8,20	8,09	-12,10
Djelatnost I			
Istarska županija	-27,34	92,45	-233,03
Općina Medulin	2,34	1,86	-4,25

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica Pula

Usporedba udjela Općine Medulin u broju tvrtki i u ukupnim prihodima svih djelatnosti i djelatnosti I Istarske županije prikazana je tablicom u nastavku. Iz tablice je vidljivo da je udio u broju tvrtki veći od udjela u ukupnim prihodima, kod svih djelatnosti, te kod djelatnosti I. Iako poduzetnici obveznici predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin čine preko 5% ukupnog broja poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Istarske županije, oni ostvaruju svega 1,7% ukupnih prihoda Istarske županije 2008. i 2009. godine, te 1% 2010. godine. Usporedba udjela za djelatnost I ukazuje kako preko 6% poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin ostvaruje 1,7% ukupnih

prihoda Istarske županije te djelatnosti 2008. i 2009. godine te svega 1,05% 2010. godine.

Tablica 55: Usporedni prikaz udjela Općine Medulin u ukupnim prihodima i u ukupnom broju tvrtki obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Istarske županije, uz izdvojenu djelatnost I

		2008.	2009.	2010.
Sve djelatnosti	Udio u broju tvrtki	5,11	5,88	5,18
	Udio u ukupnim prihodima	1,55	1,47	1,19
Djelatnost I	Udio u broju tvrtki	6,47	6,98	6,13
	Udio u ukupnim prihodima	1,72	1,74	1,05

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica Pula

Tablica u nastavku prikazuje ukupne prihode po zaposlenom Općine Medulin i Istarske županije u razdoblju od 2008. do 2010. godine. Prihod po zaposlenom Općine Medulin manji je od prihoda po zaposlenom Istarske županije 2008. i 2010. godine, dok je 2009. godine veći. Na razini ukupnog gospodarstva prihod po zaposlenom Općine Medulin manji je od onog Istarske županije tokom svih godina.

Tablica 56: Usporedni prikaz prihoda po zaposlenom Općine Medulin i Istarske županije u razdoblju od 2008. do 2010. godine (u kunama), uz izdvojenu djelatnost I

Prihod po zaposlenom		2008.	2009.	2010.
DJELATNOST I	Općina Medulin	443.954,67	585.427,60	386.280,59
	Istarska županija	465.575,51	459.565,44	468.330,50
UKUPNO GOSPODARTSVO	Općina Medulin	615.728,23	548.835,64	496.140,57
	Istarska županija	686.955,47	651.008,44	703.290,35

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica Pula

Tablica u nastavku prikazuje investicije poduzetnika Općine Medulin i Istarske županije u razdoblju od 2008. do 2010. godine. Udio investicija Općine Medulin u investicijama Istarske županije za djelatnost I, iznosi 2,49% 2008., 1,80% 2009. te 5,01% 2010. godine.

Tablica 57: Usporedni prikaz investicija Općine Medulin i Istarske županije u razdoblju 2008. do 2010. godine (u milijunima kuna), uz izdvojenu djelatnost I

Investicije		2008.	2009.	2010.
Djelatnost I	Općina Medulin	30,02	6,26	15,15
	Istarska županija	1.204,94	348,01	302,65
	Udio Općine Medulin	2,49	1,80	5,01
Ukupno gospodarstvo	Općina Medulin	83,21	34,78	29,60
	Istarska županija	3.301,66	2.502,51	6.751,87
	Udio Općine Medulin	2,52	1,39	0,44

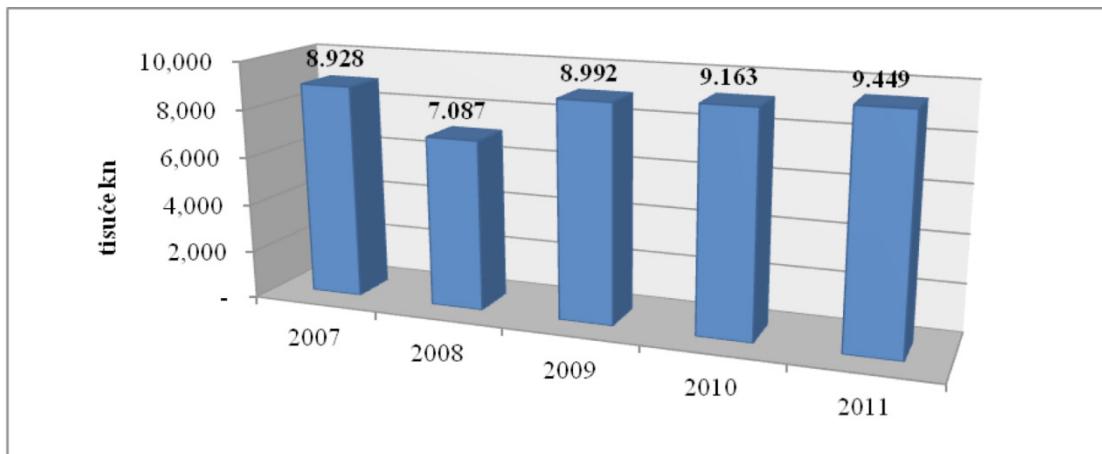
Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i HGK podružnica Pula

3.8.4. Analiza prihoda Općine Medulin od boravišne pristojbe

Uz prethodno analizirane finansijske rezultate poslovanja u turizmu i ugostiteljstvu, u nastavku se analitički obuhvaćaju prihodi od boravišne pristojbe. Grafikonom su prikazani prihodi od boravišne pristojbe

jbe Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine. Iznos uplaćenih sredstava boravišne pristojbe čine uplaćena sredstva za tekuću godinu te uplaćeni dug prethodnih godina. U svim promatranim godinama uplaćena boravišna pristojba kreće se oko 9 milijuna kuna. Iznimka je 2008. godina kada je iznos uplaćene pristojbe niži, te iznosi 7,1 milijuna kuna.

Grafikon 37: Uplaćena boravišna pristojba Općine Medulin za razdoblje od 2007. do 2011. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Tablica u nastavku prikazuje iznose uplaćenih boravišnih pristojbi, te indekse promjene tekuće godine u odnosu na prethodnu. Godine 2008. došlo je do smanjenja uplaćene boravišne pristojbe u odnosu na prethodnu godinu za 21%. Od 2009. godine uplaćena boravišna pristojba se povećava, pa je tako povećanje 2009. godine iznosilo 27%, 2010. 2%, a 2011. godine 3%. Najveće povećanje ostvareno je 2009. godine, a rezultat je povećanja broja noćenja te naplate dugovanja prethodnih godina.

Tablica 58: Uplaćena boravišna pristojba Općine Medulin za razdoblje od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	Indeks 08/07	2009.	Indeks 09/08	2010.	Indeks 10/09	2011.	Indeks 11/10
Uplaćena borav. prist.	8.928.230	7.087.200	0,79	8.991.758	1,27	9.163.033	1,02	9.449.066	1,03

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin.

Većim dijelom iznos uplaćene boravišne pristojbe odnosi se na uplaćenu pristojbu za tekuću godinu, dok se manjim djelom odnosi na uplatu po osnovi duga iz prethodnih godina. Najveći iznos boravišne pristojbe naplaćen je 2011. godine, dok je najveći dio duga naplaćen 2009. godine. Navedena struktura prikazana je tablicom u nastavku.

Tablica 59: Struktura uplaćene boravišne pristojbe Općine Medulin za razdoblje od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Boravišna pristojba za tekuću godinu	8.832.552	7.010.089	8.608.790	9.102.224	9.413.409
Boravišna pristojba za prethodne godine	95.678	77.111	382.968	60.809	35.657
Ukupno uplaćena boravišna pristojba	8.928.230	7.087.200⁵	8.991.758	9.163.033	9.449.066

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Tablica u nastavku prikazuje ukupni iznos boravišne pristojbe po osnovi noćenja, koji bi trebao biti naplaćen u tekućoj godini te iznose boravišne pristojbe koji su uplaćeni te oni koji nisu uplaćeni. Najveći dug po osnovi boravišne pristojbe nastao je 2009. godine, dok je 2010. godine uplaćeni iznos za tekuću godinu veći nego ukupni iznos koji je trebao biti plaćen iste godine, uslijed preplate obveznika.

Tablica 60: Potraživanja po osnovi boravišne pristojbe Općine Medulin za razdoblje od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupni iznos BP prema noćenjima	9.248.631	7.070.267	9.121.757	9.051.946	9.604.899
Uplaćeni iznos za tekuću godinu	8.832.552	7.010.089	8.608.790	9.102.224	9.413.409
Neuplaćeni iznos za tekuću godinu	416.080	60.178	512.967	-50.278	191.490

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

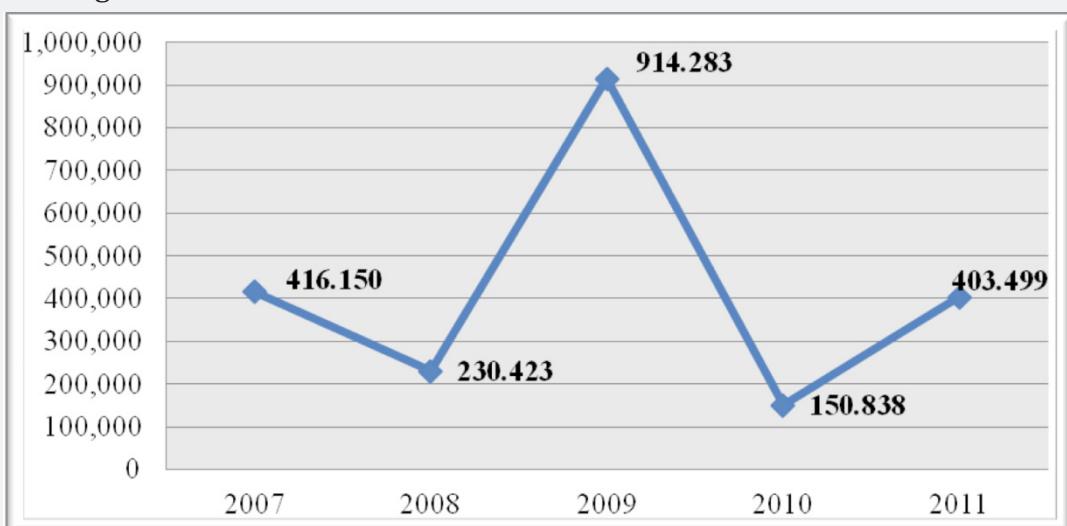
Tablica i grafikon u nastavku prikazuju strukturu dugovanja po osnovi boravišne pristojbe. Navedeno dugovanje može se podijeliti na dugovanje nastalo za tekuću godinu te na dugovanje prethodnih godina. Najveće dugovanje postojalo je na kraju 2009. godine, a rezultat je duga nastalog u tekućoj godini te duga prethodnih godina.

Tablica 61: Dugovanje po osnovi boravišne pristojbe Općine Medulin za razdoblje od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Dugovanje tekuće godine	416.080	60.178	512.967	-50.278	191.490
Dugovanje prethodnih godina	70	170.245	401.316	201.116	212.009
Ukupno dugovanje	416.150	230.423	914.283	150.838	403.499

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Grafikon 38: Kretanje ukupnog dugovanja po osnovi boravišne pristojbe Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Raspodjela boravišne pristojbe

Ukupno uplaćeni iznos boravišne pristojbe nije u cijelosti prihod turističke zajednice na čijem su području ostvarena noćenja na osnovi kojih se ista i plaća. Ukupni iznos boravišne pristojbe (bruto iznos) raspoređuje se između Hrvatske turističke zajednice, turističke zajednice županije na čijem je području ostvareno noćenje te turističke zajednice grada ili općine na čijem je području ostvareno noćenje. Podjela se vrši sukladno odredbama Zakona o boravišnoj pristojbi (NN 152/08, 59/09), Zakona o crvenom križu (NN 71/10, 92/01) te Uredbe o utvrđivanju visine boravišne pristojbe (NN 96/10, 139/09, 38/10).

Iz ukupno uplaćenog iznosa boravišne pristojbe (bruto iznos) izdvaja se 1% te uplaćuje Hrvatskom crvenom križu za službu spašavanja života na vodi i ekološku zaštitu prirode (sukladno Zakonu o Hrvatskom crvenom križu NN 71/10, članak 28 i NN 92/01, članak 17). Osim tog izdvajanja, od 2010. godine iz bruto iznosa uplaćene boravišne pristojbe izdvaja se i 2,5% iznosa na poseban račun Hrvatske turističke zajednice i koji se namjenski koristi za razvojne projekte i programe kreiranja novih turističkih programa u turistički nerazvijenim područjima (sukladno Uredbi o utvrđivanju visine boravišne pristojbe za 2010. godinu, NN 139/09, članak 5 te Uredbi o utvrđivanju visine boravišne pristojbe za 2011. godinu, NN 96/10, članak 5). Preostali iznos, nakon izdvajanja za Crveni križ i za razvojne projekte, raspodjeljuje se Turističkoj zajednici Općine Medulin, Turističkoj zajednici Istarske županije te Hrvatskoj turističkoj Zajednici. Raspodjela preostalog iznosa, između turističkih zajednica, je sljedeća (podjela sukladno Zakonu o boravišnoj pristojbi, NN 152/08, 59/09, članak 20, stavak 3):

- 65% Turističkoj zajednici Općine Medulin, od čega 30% sredstava turistička zajednica doznačuje Općini Medulin, koji se namjenski koriste za poboljšanje uvjeta boravka turista na području Općine Medulin
- 10% Turističkoj zajednici Istarske Županije,
- 25% Hrvatskoj turističkoj zajednici.

Raspodjela ukupno uplaćenog iznosa boravišne pristojbe za Općinu Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine prikazana je tablicom u nastavku.

Tablica 62: Raspodjela boravišne pristojbe u razdoblju od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupno uplaćena boravišna pristo. - bruto iznos	8.928.230	7.087.200	8.991.758	9.163.033	9.449.066
Za razvojne projekte HTZ-a (2.5%)	-	-	-	229.076	236.227
Hrvatskom crvenom križu (1%)	89.282	70.872	89.918	91.630	94.491
IZNOS ZA RASPODJELU	8.838.948	7.016.328	8.901.840	8.842.327	9.118.349
TZ Općine Medulin 65%	5.745.316	4.560.613	5.786.196	5.747.512	5.926.927
Općina Medulin 30%	1.723.595	1.368.184	1.735.859	1.724.254	1.778.078
Turistička zajednica Općine	4.021.721	3.192.429	4.050.337	4.023.259	4.148.849
TZ Istarske županije 10%	883.895	701.633	890.184	884.233	911.835
Hrvatska turistička zajednica 25%	2.209.737	1.754.082	2.225.460	2.210.582	2.279.587

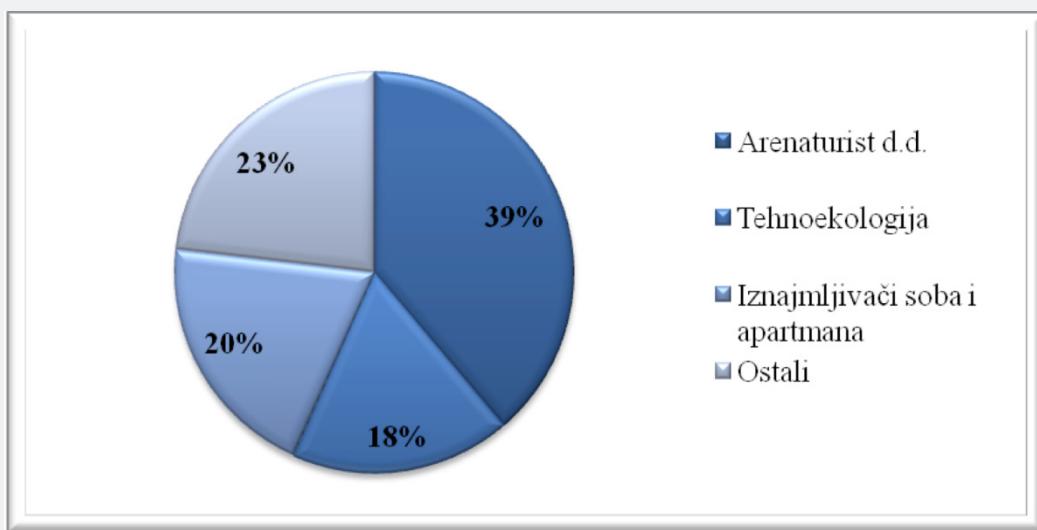
Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Analiza uplaćene boravišne pristojbe za 2007. godinu

Analiza uplaćene boravišne pristojbe u Općini Medulin provedena je po pojedinim godinama promatranog razdoblja.

Grafikon prikazuje strukturu uplaćenih boravišnih pristojbi turističkoj zajednici općine Medulin za 2007. godinu. Preko 75% cijelokupnog iznosa boravišne pristojbe uplatila su: Arenaturist d.d., Tehnoekologija te privatni iznajmljivači soba i apartmana.

Grafikon 39: Struktura ukupno uplaćene boravišne pristojbe Općine Medulin za 2007. godinu prema uplatitelju

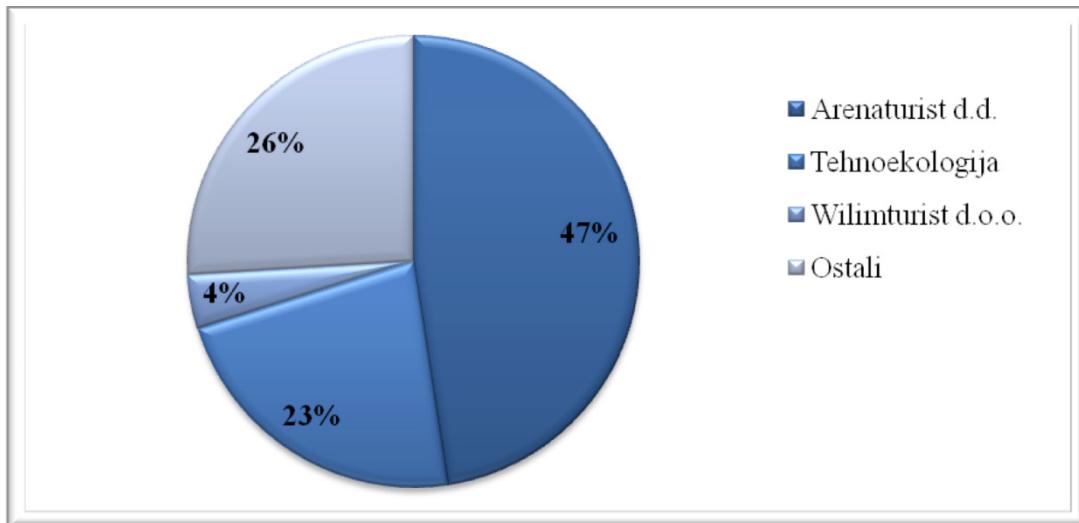

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Analiza uplaćene boravišne pristojbe za 2008. godinu

Graf prikazuje strukturu uplaćene boravišne pristojbe Općine Medulin za 2008. godinu (pristojba uplaćena do 20. 01. 2009. godine) prema uplatitelju. Preko 70% cijelokupnog iznosa uplaćene boravišne pristojbe odnosi se na uplate dvaju gospodarskih subjekata: Arenaturist d.d. te Tehnoekologija. Gotovo polovica cijelokupnog iznosa uplaćena je od strane poduzeća Arenaturist d.d..

Grafikon 40: Struktura uplaćene boravišne pristojbe Općine Medulin za 2008. godinu prema uplatitelju

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Analiza uplaćene boravišne pristojbe za 2009., 2010. te 2011. godinu

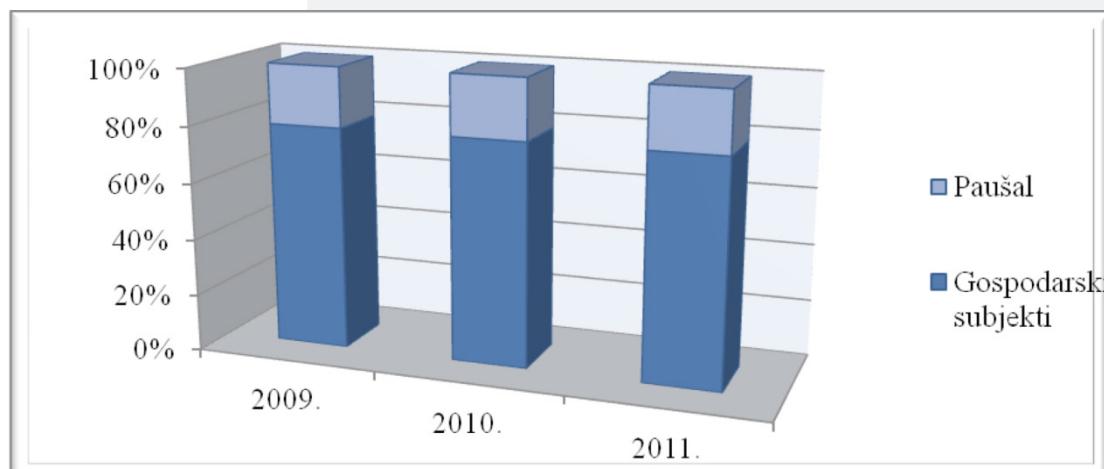
Grafikon i tablica u nastavku prikazuju strukturu uplaćene boravišne pristojbe za 2009., 2010. te 2011. godinu. U svim analiziranim godinama gotovo 80% uplaćene boravišne pristojbe dolazi od gospodarskih subjekata, dok se manji dio odnosi na pristojbu uplaćenu u paušalnom obliku.

Tablica 63: Struktura uplaćene boravišne pristojbe Općine Medulin za 2009., 2010. i 2011. godinu prema uplatitelju

	2009.	2010.	2011.
Gospodarski subjekti	7.089.618	7.212.799	7.440.254
Paušal	1.902.140	1.950.234	2.008.812
Ukupno	8.991.758	9.163.033	9.449.066

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Grafikon 41: Struktura uplaćene boravišne pristojbe Općine Medulin za 2009., 2010. i 2011. godinu prema uplatitelju

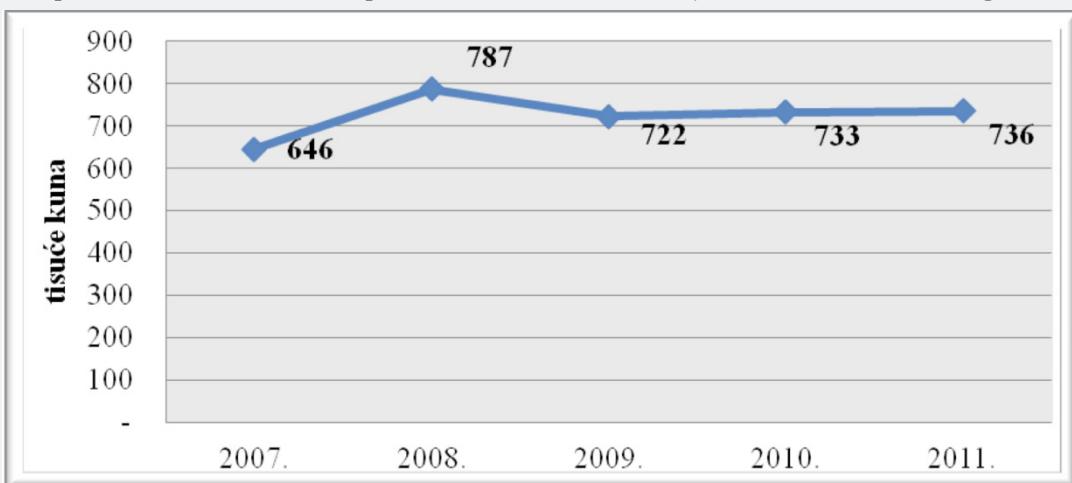
Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

3.8.5. Analiza prihoda Općine Medulin od turističke članarine

Nastavno su analizirani prihodi od turističke članarine koji su poslužili i za potrebe procjene ukupno ostvarenog turističkog prometa Općine Medulin.

Grafikon i tablica prikazuju kretanje uplaćene članarine turističkoj zajednici Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine. Uplaćene članarine kreću se u intervalu između 600.000 i 800.000 kuna. Najveći iznos članarine uplaćen je 2008. godine, kada je ostvaren rast od 22% u odnosu na prethodnu godinu. Godine 2009. došlo je do smanjenja iznosa uplaćene članarine za 8%, a 2010. godine dolazi do ponovnog rasta od 2%. te je 2011. godine rast svega 0,4%.

Grafikon 42: Uplaćena članarina TZ Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Tablica 64: Visine uplaćenih članarina turističkoj zajednici Općine Medulin

	2007.	2008.	Indeks 08/07	2009.	Indeks 09/08	2010.	Indeks 10/09	2011.	Indeks 11/10
Uplaćena članarina	645.730	786.582	1,22	722.221	0,92	733.191	1,02	735.933	1,004

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Raspodjela turističke članarine

Ukupni iznos uplaćene turističke članarine nije u cijelosti prihod turističke zajednice Općine Medulin. Sukladno Zakonu o članarinama turističkim zajednicama (NN 35/95, 52/95, 152/08, 88/10) ukupni iznos turističke članarine dijeli se između turističke zajednice općine ili grada, turističke zajednice županije te Hrvatske turističke zajednice. Od 2011. godine od ukupnog iznosa naplaćene članarine izdvaja se 7,5% na poseban račun Hrvatske turističke zajednice u svrhu turističkog razvoja nerazvijenih područja (Zakon o izmjenama Zakona o članarinama turističkim zajednicama, NN 88/10, članak 4). Preostali iznos raspoređuje se na sljedeći način (Zakon o članarinama turističkim zajednicama NN 35/95, članak 18):

- 65% sredstava turističkoj zajednici općine ili grada,

- 10% turističkoj zajednici županije te
- 25% turističkoj zajednici Republike Hrvatske.

Tablica prikazuje raspodjelu naplaćene turističke članarine Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine.

Tablica 65: Raspodjela turističke članarine Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Uplaćena članarina bruto iznos	645.730	786.582	722.221	733.191	735.933
Turistički razvoj nerazvijenih područja 7,5%	-	-	-	-	55.195
IZNOS ZA RASPODEJLU	645.730	786.582	722.221	733.191	680.738
TZ Općine Medulin 65%	419.725	511.278	469.444	476.574	442.480
TZ Istarske županije 10%	64.573	78.658	72.222	73.319	68.074
TZ Republike Hrvatske 25%	161.433	196.646	180.555	183.298	170.184

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Najveći iznosi pojedinačne uplate te njihovi uplatitelji

Tablica prikazuje najveće iznose uplate članarine turističkoj zajednici Općine Medulin pojedine godine, kao i njihove uplatitelje.

Tablica 66: Najveće uplate po osnovi turističke članarine Općine Medulin te njihovi uplatitelji u razdoblju od 2007. do 2011. godine

	2007.		2008.		2009.	
	Član	Uplata	Član	Uplata	Član	Uplata
1	ARENATURIST d.d.	184.182	ARENATURIST d.d.	200.573	ARENATURIST d.d.	193.679
2	ARENATURIST HOTELI d.o.o.	37.679	TEHNOEKOLOGIJA d.o.o.	60.509	TEHNOEKOLOGIJA d.o.o.	70.852
3	FILS d.o.o.	23.637	MEDRIV	38.381	FILS d.o.o.	41.558
4	POMERTURIST	21.198	ARENATURIST HOTELI d.o.o.	37.300	ARENATURIST HOTELI d.o.o.	37.699
5	GAT	15.223	FILS d.o.o.	24.193	WILIM TURIST d.o.o.	22.931
	2010.		2011.			
	Član	Uplata	Član	Uplata		
1	ARENATURIST d.d.	212.852	ARENATURIST d.d.	196.262		
2	TEHNOEKOLOGIJA d.o.o.	78.758	ARENATURIST HOTELI d.o.o.	37.671		
3	MIP d.o.o.	40.612	MARINA IBACOM d.o.o.	33.576		
4	FILS d.o.o.	33.764	TRENDPROJEKT d.o.o.	26.433		
5	ARENATURIST HOTELI d.o.o.	33.190	FILS d.o.o.	19.579		

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

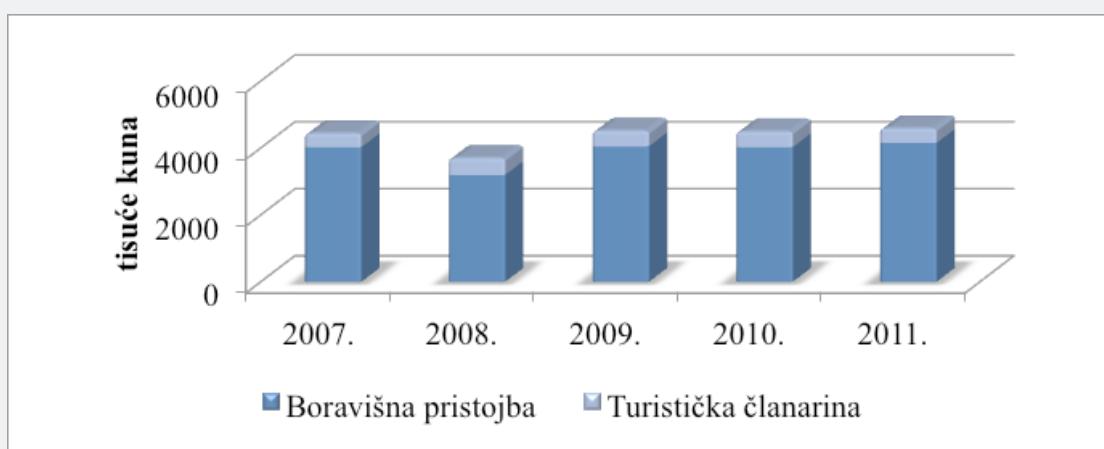
Tablica i grafikon u nastavku prikazuju kretanje i visinu prihoda turističke zajednice Općine Medulin po osnovi boravišne pristojbe te članarine turističkoj zajednici za razdoblje od 2007. do 2011. godine. U svim godinama prihodi po osnovi boravišne pristojbe veći su od prihoda po osnovi članarina. Iznosi u tablici odnose se na iznose nakon raspodjele, odnosno na prihode po osnovi boravišne pristojbe i turističke članarine, koji zaista i ostaju turističkoj zajednici.

Tablica 67: Prihodi TZ Općine Medulin po osnovi uplaćene boravišne pristojbe i članarine turističkoj zajednici u razdoblju od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Boravišna pristojba (BP)	4.021.721	3.192.429	4.050.337	4.023.259	4.148.849
Turistička članarina (TČ)	419.725	511.278	469.444	476.574	442.480
UKUPNI PRIHODI OD BP I TČ	4.441.446	3.703.707	4.519.781	4.499.833	4.591.329

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Grafikon 43: Kretanje prihoda TZ Općine Medulin po osnovi boravišne pristojbe i članarine u razdoblju od 2007. do 2011. godine

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

3.8.5.1. Procjena ukupnih prihoda od turizma i ugostiteljstva Općine Medulin na osnovi turističke članarine

Osim za praćenje prihoda od uplaćene turističke članarine, ista je korištena u procjeni ukupno ostvarenog prihoda od turizma i ugostiteljstva u Općini Medulin, s obzirom da nisu svi subjekti turističko-ugostiteljske djelatnosti obveznici predaje finansijskih izvještaja FINI, koji su upotrijebljeni kao analitička osnova u izvedbi prethodnih rezultata. Za potrebu procjene ukupnih prihoda korištena je prosječna stopa turističke članarine za turistički razred A (u koji spada i Općina Medulin).

Tablica 68: Procjena ukupnih prihoda svih djelatnosti obveznika plaćanja turističke članarine na području Općine Medulin na osnovi turističke članarine u razdoblju od 2007 do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.
Uplaćena članarina	645.730	786.582	722.221	733.191
Uplaćena članarina bez Arenaturista	423.869	548.709	490.843	487.149
Prosječna ponderirana stopa članarine	0.001114372	0.001114372	0.001114372	0.001114372
Procjenjeni ukupni prihod	380.365.802	492.393.025	440.466.020	437.151.149

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Tablica u nastavku prikazuje skupine djelatnosti - obveznike uplate turističke članarine s pripadajućim

stopama.

Tablica 69: Stopi turističke članarine po skupinama djelatnosti za turistički razred A

Skupine djelatnosti	Stopa razred A	Skupine djelatnosti trgovine	Stopa razred A
I	0.2	I	0.04
II	0.16	II	0.032
III	0.12	III	0.024
		IV	0.016

Izvor: Zakon o članarinama turističkim zajednicama, NN 35/95, 52/95, 152/08, 88/10.

Nastavno su prikazani ukupni prihodi svih djelatnosti obveznika uplate turističke članarine izračunati prema uplaćenoj turističkoj članarini te ukupni prihodi svih djelatnosti obveznika turističke članarine prema podacima FINE. Prihodi izračunati prema turističkoj članarini veći su od prihoda prema podacima FINE, iz razloga što su obveznici uplate turističke članarine i subjekti koji nisu obveznici predaje finansijskih izvještaja FINI (primjerice privatni iznajmljivači i mali poslovni subjekti - obrtnici), te je na ovaj način procijenjen i njihov udio u ostvarenim prihodima.

Tablica 70: Usporedba podataka o ukupnim prihodima izračunatih na osnovi prihoda o turističkoj članarini te prema podacima FINE u Općini Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.
Ukupni prihodi svih djelatnosti obveznika plaćanja turističke članarine izračunati na osnovi turističke članarine	380.365.802	492.393.025	440.466.020	437.151.149
Ukupni prihodi svih djelatnosti obveznika turist. član. prema podacima FINE	349.198.983	330.929.088	293.538.535	245.776.356
Razlika	31.166.819	161.463.937	146.927.485	191.374.793

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin i FINE

Tablica u nastavku prikazuje izračun ukupnih prihoda svih djelatnosti obveznika turističke članarine prema podacima FINE. Izračun je izvršen na način da su od ukupnih prihoda svih djelatnosti oduzeti ukupni prihodi djelatnosti koje nisu obveznici plaćanja turističke članarine.

Tablica 71: Ukupni prihodi svih djelatnosti obveznika turističke članarine Općine Medulin prema podacima FINE u razdoblju od 2007. do 2010. godine.

	2007.	2008.	2009.	2010.
Ukupni prihodi svih djelatnosti prema podacima FINE	445.612.063	480.883.746	406.686.471	347.794.538
Prihodi djelatnosti koje nisu obveznici turističke članarine 2007.	96.413.080			
Poljoprivreda, lov šumarstvo	1.294			
Ribarstvo	3.324			
Prerađivačka industrija	17.339.784			
Građevinasrvo	77.045.097			
Obrazovanje	928.861			
Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	1.094.720			

Prihodi djelatnosti koje nisu obveznici turističke članarine 2008., 2009., 2010.			
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo		149.954.658	113.147.936
Preradivačka industrija		1.147.514	5.369.007
Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša		17.782.048	10.112.297
Građevinarstvo		10.007.723	11.908.348
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti		97.364.359	62.186.287
Obrazovanje		21.452.105	20.687.595
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi		1.027.323	1.164.954
Ukupni prihodi svih djelatnosti obveznika turis. članarine (podaci FINA)	349.198.983	330.929.088	293.538.535
			245.776.356

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Tablica u nastavku prikazuje izračun dijela prethodno izračunate razlike koja se odnosi na djelatnost turizma i ugostiteljstva. Razlika je izvedena tako da je cijelokupni iznos razlike (između procijenjenih ukupnih prihoda svih djelatnosti obveznika plaćanja turističke članarine na osnovi turističke članarine i ukupnih prihoda svih djelatnosti obveznika plaćanja turist. članar. prema podacima FINE) ponderiran udjelom ukupnih prihoda djelatnosti turizma i ugostiteljstva prema podacima FINE u ukupnim prihodima svih djelatnosti obveznika turističke članarine prema podacima FINE.

Tablica 72: Procjena razlike ukupnih prihoda svih djelatnosti (obveznika plaćanja turističke članarine) na osnovi turističke članarine i ukupnih prihoda svih djelatnosti obveznika turističke članarine prema podacima FINE koja se odnosi na turizam i ugostiteljstvo Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.
Razlika sve djelatnosti	31.166.819	161.463.937	146.927.485	191.374.793
Udio prihoda djelatnosti turizma i ugostiteljstva	17,23	22,28	27,25	24,80
Dio razlike koja se odnosi na turizam i ugostiteljstvo	53.700.043	35.974.165	40.037.740	47.460.949

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin i FINE

Izračun udjela koji su korišteni u prethodnim tablicama za izračun razlike koja se odnosi na turizam i ugostiteljstvo prikazan je tablicama u nastavku.

Tablica 73: Udio ukupnih prihoda djelatnosti turizma prema podacima FINE u ukupnim prihodima svih djelatnosti obveznika turističke članarine (podaci FINE) Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.
Ukupni prihodi djelatnosti turizma i ugostiteljstva (podaci FINA)	60.152.897	73.732.453	80.003.497	60.942.476
Ukupni prihodi svih djelatnosti obveznika turističke članarine (podaci FINA)	349.198.983	330.929.088	293.538.535	245.776.356
Udio prihoda djelatnosti turizma i ugostiteljstva	17,23	22,28	27,25	24,80

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE

Slijedom navedenog, u nastavku su prikazani ukupni prihodi djelatnosti turizma i ugostiteljstva Općine Medulin u promatranom razdoblju. Navedeni ukupni prihodi dobiveni su uvećanjem ukupnih prihoda djelatnosti turizma i ugostiteljstva prema podacima FINE za dio razlike između ukupnih prihoda svih djelatnosti (obveznika plaćanje turističke članarine) prema podacima FINE i ukupnih prihoda svih djelatnosti (obveznika plaćanje turističke članarine) procijenjenih na osnovi turističke članarine koji se odnosi na djelatnosti turizma i ugostiteljstva.

Tablica 74: Ukupni procijenjeni prihodi djelatnosti turizma i ugostiteljstva Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.
Ukupni prihodi djelatnosti turizma i ugostiteljstva (prema podacima FINE)	60.152.897	73.732.453	80.003.497	60.942.476
Ukupni prihodi djelatnosti turizma i ugostiteljstva (prema podacima FINE) – s Arenaturistom	195.870.897	214.952.453	216.460.497	207.641.476
Udio razlike u odnosu na podatke FINE koja se odnosi na turizam i ugostiteljstvo	53.700.043	35.974.165	40.037.740	47.460.949
Ukupni prihodi djelatnosti turizma i ugostiteljstva	113.852.940	109.706.618	120.041.237	108.403.425
Ukupni prihodi djelatnosti turizma i ugostiteljstva – s Arenaturistom	249.570.940	250.926.618	256.498.237	255.102.425

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin i FINE

3.8.6. Utjecaj turizma i ugostiteljstva na prihode poslovanja Općine Medulin

Finansijski učinci koji se ostvaruju u turizmu i ugostiteljstvu, osim na finansijske pokazatelje gospodarskih subjekata, odražavaju se i na ostvarene općinske prihode u spektru multiplikativnih učinaka ove propulzivne djelatnosti (npr. kroz porez i prirez na dohodak od nesamostalnog rada, iznajmljivanja, boravišnu pristojbu).

Nadalje, u području upravljanja prihodima poslovanja, raspoloživ je prostor za stimulativne mjere pro- duženja sezone, odnosno povećanja turističkog prometa, primjerice smanjivanjem komunalne naknade i doprinosa onima koji ostvare produženje sezone, odnosno povećanje turističkog prometa.

Tablica u nastavku prikazuje kretanje i strukturu prihoda poslovanja Općine Medulin u razdoblju od

2007. do 2011. godine. Ukupni prihodi povećani su 2008. godine u odnosu na prethodnu, dok su preostalih godina smanjeni. Na kretanje ukupnih prihoda najviše utječu promjene prihoda od poreza te promjene prihoda od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima, zbog njihova značajnog udjela u ukupnim prihodima poslovanja.

Tablica 75: Prihodi poslovanja Općine Medulin za razdoblje od 2007. do 2010. godine

Opis stavke	Ostvarenje 2007.	Ostvarenje 2008.	Ostvarenje 2009.	Ostvarenje 2010.
PRIHODI POSLOVANJA	48.616.133	59.934.652	51.456.892	50.764.654
Prihodi od poreza	23.150.626	25.878.756	23.709.218	21.009.799
Porez i prirez na dohodak	15.508.382	17.638.616	16.977.598	14.740.894
Porez na dobit	12.149	-	-	-
Porezi na imovinu	6.266.588	6.968.139	5.388.477	5.116.792
Porezi na robu i usluge	1.363.507	1.272.001	1.343.143	1.152.113
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar opće države	642.335	42.831	134.924	297.719
Pomoći od inozemnih vlada	630.935	31.431	97.724	282.459
Pomoći iz proračuna	11.400	11.400	37.200	15.260
Prihodi od imovine	2.827.376	9.291.132	2.642.850	2.613.640
Prihodi od finansijske imovine	1.197.478	6.987.185	729.793	534.375
Prihodi od nefinansijske imovine	1.629.898	2.303.947	1.913.057	2.079.265
Prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima	21.804.930	24.671.193	22.110.179	26.765.901
Administrativne (upravne) pristojbe	2.345.481	3.124.486	2.739.531	4.687.176
Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	340.989	278.147	324.499	241.228
Ostale pristojbe (uključujući boravišnu pristojbu)	2.004.492	2.846.339	2.415.032	4.445.948
Prihodi po posebnim propisima	19.459.449	21.546.707	19.370.648	22.078.725
Prihodi vodouprave	-	-	-	72.467
Komunalni doprinosi i druge naknade utvrđene posebnim zakonom	17.499.547	15.850.975	17.592.436	15.824.815
Ostali nespomenuti prihodi	1.959.902	5.695.732	1.778.212	6.181.443
Ostali prihodi	190.866	50.740	2.859.721	77.595
Vlastiti prihodi	-	-	-	-
Kazne	30.866	40.740	27.313	43.106
Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan opće države	160.000	10.000	2.832.408	34.489

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-2002>.

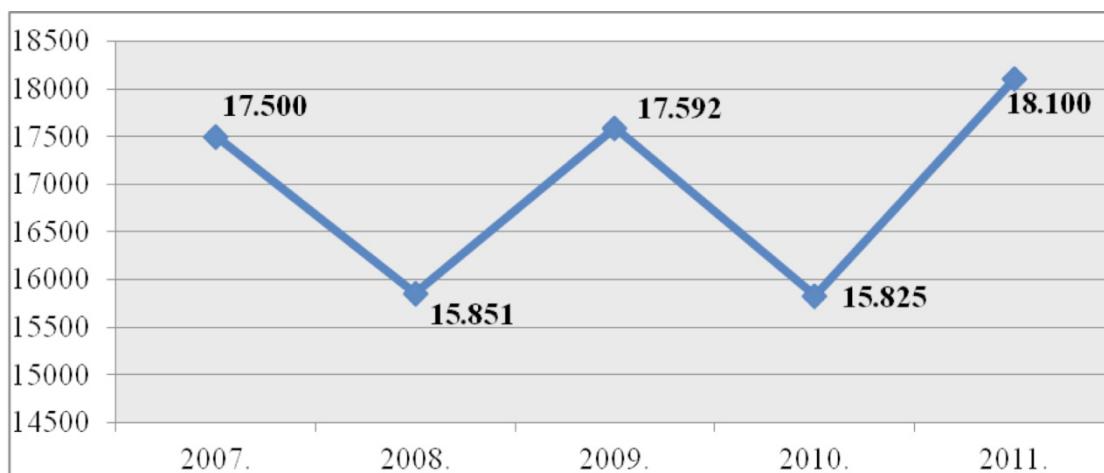
Najznačajniji pojedinačni prihod poslovanja općine jesu komunalni doprinosi i naknade. Njihovo kretanje prikazano je tablicom i grafikonom u nastavku. Prihodi po osnovi komunalne naknade smanjeni su 2008. godine, povećani 2009. godine, te ponovno smanjeni 2010. godine uz daljnji rast.

Tablica 76: Prihodi Općine Medulin po osnovi komunalnih doprinosa i naknade u razdoblju od 2007. do 2011. godine

Opis stavke	Ostvarenje 2007.	Ostvarenje 2008.	Ostvarenje 2009.	Ostvarenje 2010.	Plan 2011.
Komunalni doprinosi i naknade	17.499.547	15.850.975	17.592.436	15.824.815	18.100.000

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-2002>.

Grafikon 44: Kretanje prihoda po osnovi komunalne naknade i doprinosa Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine (u tisućama kuna)

Izvor: Izrada autora prema podacima sa <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-2002>.

Tablica u nastavku prikazuje kretanje prihoda po osnovi boravišne pristojbe Općine Medulin. Općini Medulin pripada 30% iznosa boravišne pristojbe, koja se raspoređuje na turističku zajednicu Općine Medulin.

Tablica 77: Prihodi Općine Medulin po osnovi boravišne pristojbe

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Boravišna pristojba	1.723.595	1.368.184	1.735.859	1.724.254	1.778.078

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Tablica u nastavku prikazuje udio prihoda po osnovi boravišne pristojbe koje Općina ostvaruje u njezinim ukupnim prihodima poslovanja. Udio prihoda po osnovi boravišne pristojbe kreće se od 2,28% 2008. godine do 3,55% 2007. godine.

Tablica 78: Udio prihoda po osnovi boravišne pristojbe u prihodima poslovanja Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2011. godine

	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Prihodi poslovanja općine	48.616.133	59.934.652	51.456.892	50.764.654	55.975.800⁶
Prihodi od boravišne pristojbe	1.723.595	1.368.184	1.735.859	1.724.254	1.778.078
Udio prihoda od boravišne pristojbe %	3,55	2,28	3,37	3,40	3,18

Izvor: Izrada autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Tablica u nastavku prikazuje procjenu prihoda od poreza i prikeza na dohodak ostvarenih u turizmu i ugostiteljstvu, prema podacima FINE. Procjena je izvršena na osnovi udjela prihoda u turizmu i ugostiteljstvu (podaci FINE) u ukupnim prihodima svih djelatnosti (podaci FINE). Udio prihoda ostvarenog u turizmu i ugostiteljstvu u prihodima svih djelatnosti, prema podacima FINE raste do 2009. godine zbog značajnijeg rasta prihoda u turizmu i ugostiteljstvu u odnosu na rast ukupnih prihoda svih djelatnosti (2009. godine ukupni prihodi svih djelatnosti opadaju, a udio prihoda od turizma i ugostiteljstva se povećava zbog rasta prihoda od turizma i ugostiteljstva), dok 2010. godine opada uslijed značajnijeg smanjenja prihoda po osnovi turizma i ugostiteljstva u odnosu na smanjenje ukupnih prihoda svih djelatnosti.

Tablica 79: Procjena prihoda od poreza i prikeza na dohodak u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2007. do 2010. godine (prema podacima FINE)

	2007.	2008.	2009.	2010.
Prihodi od poreza i prikeza na dohodak	15.508.382	17.638.616	16.977.598	14.740.894
Udio prihoda ostvarenog u turizmu i ugostiteljstvu u prihodima svih djelatnosti	13,50	15,33	19,67	17,52
Prihod od poreza i prikeza na dohodak ostvaren u turizmu i ugostiteljstvu	2.093.467	2.704.476	3.339.839	2.582.981

Izvor: Izrada autora prema podacima FINE i <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-2002>.

Iako je riječ o okvirnoj procjeni, budući da dio stanovništva ostvaruje dohodak u drugim gradovima i općinama (npr. Puli), a isti se oporezuje prema prebivalištu (Općina Medulin) i obratno, izvedeni podaci ukazuju na nezanemariv opseg ovih poreznih prihoda.

3.8.7. Osvrt na analitičke rezultate

Općina Medulin ostvarenim rezultatima poslovanja daje svoj doprinos gospodarstvu Istarske županije te Republike Hrvatske, posebice na području djelatnosti turizma i ugostiteljstva. Prema broju dolazaka i noćenja turista 2010. i 2011. godine Općina Medulin spada među prvih pet općina, odnosno gradova u Hrvatskoj. Prema broju ostvarenih dolazaka Općina Medulin zauzima četvrto mjesto u Hrvatskoj, s udjelom od 2,51% 2010. i 2,56% 2011. godine. Također, prema broju noćenja Općina Medulin zauzima četvrto mjesto u Hrvatskoj, s udjelom 3,41% 2010. i 2011. godine. Udio Općine Medulin u broju dolazaka na području Istarske županije iznosi 10,15% 2010. godine, odnosno 10,12% 2011. godine, dok udio Općine Medulin u noćenjima Istarske županije iznosi 10,86% 2010. i 10,76% 2011. godine.

Prema financijskim rezultatima, Općina Medulin sudjeluje s nešto nižim udjelima u ostvarenim rezultatima istarskog i hrvatskog turizma u odnosu na nefinansijske pokazatelje turističkog prometa, no obuhvate li se analizom rezultati najvećeg hotelijera (Arenaturist) koji nema sjedište na području Općine Medulin, ali raspolaže sa preko 70% smještajnih kapaciteta na području ove Općine, udio hoteljersko-ugostiteljske djelatnosti Općine Medulin u ukupnim prihodima ove djelatnosti na razini Istarske županije iznosi 6-7%.

Praćenjem financijskih rezultata u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin, vidljivo je kako su u promatranom razdoblju prihodi u porastu, osim krajem promatranog razdoblja (2010. godine) kada opadaju (za četvrtinu su manji u odnosu na prethodnu godinu) te ne uspijevaju pokriti ostvarene rashode (osim

kod subdjelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića te subdjelatnosti putničkih agencija, turooperatora, rezervacijskih i drugih povezanih usluga).

Djelatnost je visoko-zadužena (osrednja zaduženost subdjelatnosti smještaja), uz opadanje pokazatelja obrtaja ukupne imovine (osim kod subdjelatnosti pripreme i usluživanja hrane i pića, gdje je ujedno i najveći obrtaj) u promatranom razdoblju te uz značajne probleme u podmirenju dospjelih kratkoročnih obveza, s obzirom na ročnu neusklađenost kratkoročne aktive i pasive (uz bolju ročnu usklađenost kod subdjelatnosti putničkih agencija, turooperatora, rezervacijskih i drugih povezanih usluga). Obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja na području Medulina, pokazatelji zaduženosti se znatno poboljšavaju odražavajući nižu razinu zaduženosti, uslijed pretežitog financiranja ovog hotelijera vlastitim izvorima.

U istom razdoblju dugotrajna imovina je učetverostručena (odnosno, obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja, 25% uvećana), kao posljedica investiranja u novu dugotrajnu imovinu (15 milijuna kn 2010. godine), pretežito u smještajne kapacitete (95%). Investicije u turizmu i ugostiteljstvu čine od petine ukupnih investicija u gospodarstvu Općine Medulin pa do više od polovice ukupnih investicija 2010. godine, uslijed čega raste i udio bilančne pozicije dugotrajne imovine, dosežući 40% dugotrajne imovine cijelokupnog medulinskog gospodarstva (odnosno dvije trećine, uz obuhvat Arenaturistovih bilančnih pozicija). Tada i udio dugoročnih obveza doseže oko trećinu ukupnih dugoročnih obveza medulinskih poduzetnika.

Također, turizam i ugostiteljstvo zapošljava oko petine ukupnog broja zaposlenih, s istovjetnim udjelom u ukupnim prihodima pri poduzetnicima Općine Medulin, no taj je udio značajno veći i iznosi 30-40% (ovisno o godini promatranja), obuhvatom Arenaturistovog segmenta poslovanja na području Medulina.

Prihodi od boravišne pristojbe su u porastu, dostižući 9.5 milijuna u 2011. godini uz 80% uplaćene pristojbe od strane poslovnih subjekata, a ostatak se odnosi na paušaliste. Temeljem prihoda od turističke članarine procijenjen je ukupan prihod od turizma i ugostiteljstva, budući da značajan dio nije obuhvaćen podacima FINE temeljem finansijskih izvještaja obveznika njihove predaje (privatni smještaj ostvaruje 22% ukupnih noćenja, obrtnici u turizmu i ugostiteljstvu čine 38% ukupnog broja obrtnika u Medulinu prema evidenciji UO Pula, 2011. godine). Tako je sveukupan prihod procijenjen na oko 70% (ovisno o godini promatranja) veći u odnosu na prijavljeni prihod prema podacima FINE, odnosno oko 20% uz obuhvat Arenaturistovog segmenta poslovanja.

Prihodi ostvareni u turističko-ugostiteljskoj djelatnosti utječu i na same općinske prihode (Općina kao jedinica lokalne samouprave) kroz prihode od boravišne pristojbe, prihode od poreza i prireza na dohodak i dr., iako je najizdašniji općinski prihod od komunalnih doprinosa i drugih naknada. Stoga jest upravo u komunalnim doprinosima/naknadama prostor za stimulativne mjere u cilju produženja sezone, uređenja okućnica, odnosno povećanja opsega i kvalitete ponude, direktnim poticajima, sufinanciranjem kamatnih stopa i drugim mjerama, a utjecaj na općinski proračun po toj osnovi može se nadoknađivati upravo kroz uvećane općinske prihode u razmjeru boravišne pristojbe, poreza na dohodak ostvarenog u turizmu temeljem ukupnog rasta turističkih prihoda kao posljedice tih stimulativnih mjera.

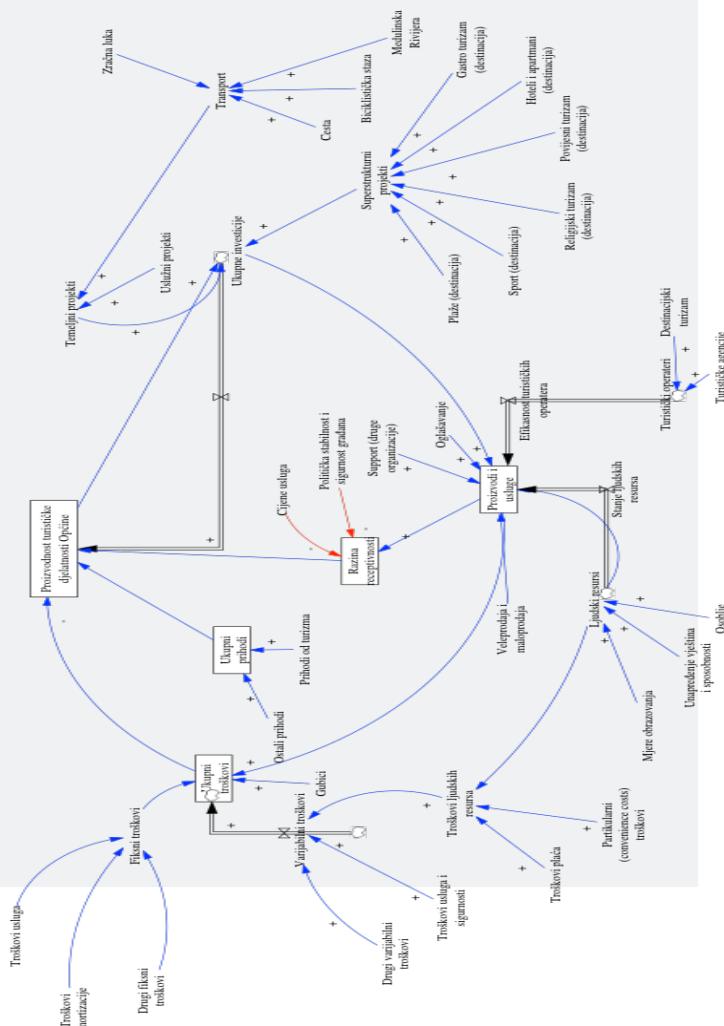
S obzirom na visoke ostvarene rezultate medulinskog turizma u noćenjima i dolascima turista, razvojne napore je potrebno usmjeriti na intenziviranje finansijskih učinaka te mogućnosti dalnjeg poboljšanja rezultata poslovanja, te su u tom nastojanju procijenjeni finansijski učinci u predstojećem petogodišnjem razdoblju temeljem različitih varijanti predloženih scenarija. Dalnjim razvojem turizma i ugostiteljstva u Općini Medulin, osim žiteljima, pridonijet će se i boljitu poslovanja i djelovanja cjelokupnog istarskog gospodarstva, uz nastoanje povećanja udjela u polučenim finansijskim pokazateljima.

4. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINCI RAZVOJA TURIZMA I UGOSTITELJSTVA OPĆINE MEDULIN ZA RAZDOBLJE OD 2013. DO 2018. GODINE

Očekivani finansijski rezultati razvojnih napora uloženih u medulinski turizam, ostvarivi su porastom kvantitativnih i kvalitativnih čimbenika cjelokupnog turističko-ugostiteljskog djelovanja Općine. Njihova procjena temelji se na kvantitativnom uvećanju turističkog prometa porastom broja dolazaka i noćenja u sezoni i/ili produženjem sezone, kao i proširenju sveukupne ponude te podizanju njene kvalitete koja s cjenovne strane može pridonijeti visini ukupnog turističkog proizvoda.

Procjene učinaka turizma na gospodarstvo Općine Medulin izvršene su primjenom prognostičkog modela (vidi dolje - prema Designing And Evaluation Model Productivity For Tourism Industry With System Dynamics, Rouhollah Ahmadiand Keivan Shahgholian).

Prognozni model

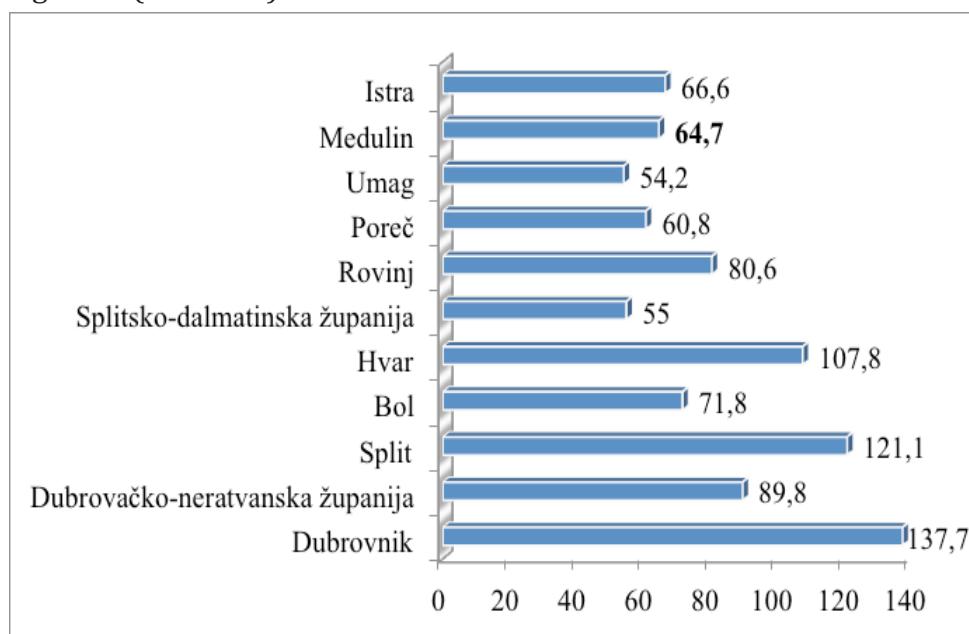

4.1. Procjena rasta dnevne potrošnje turista u Općini Medulin u razdoblju od 2013. do 2018. godine i utjecaj na ostvarene prihode

Proširenjem ponude i podizanjem kvalitete ponuđenog u skladu s navedenim smjernicama i prijedlozima u ostalim poglavljima (osobito u poglavlju o implementacijskom planu), očekuje se povećanje cjenovne komponente turističkih prihoda te sveukupne turističke potrošnje. Pri tome polazimo od ostvarene dnevne potrošnje turista krajem analiziranog razdoblja.

Grafikonom u nastavku prikazana je prosječna dnevna potrošnja turista u nekim mjestima primorske Hrvatske (uključujući Općinu Medulin) tijekom ljetnih mjeseci.

Grafikon 45: Prosječna dnevna potrošnja turista u nekim mjestima primorske Hrvatske u ljetnim mjesecima 2010. godine (u eurima)

Izvor:<http://www.itztg.hr/UserFiles/Pdf/Projekti/Informacije/Hrvatski-turizam-u-brojkama-2012-Broj-02.pdf>

Na osnovi podataka prikazanih u tablici u nastavku, izračunata je stopa rasta prosječne dnevne potrošnje turista u Istri, a ona za razdoblje od 2007. do 2010. godine iznosi 11,67% za cjelokupno razdoblje, odnosno 3,75% jest prosječna godišnja stopa rasta dnevne potrošnje turista u Istri u promatranom razdoblju.

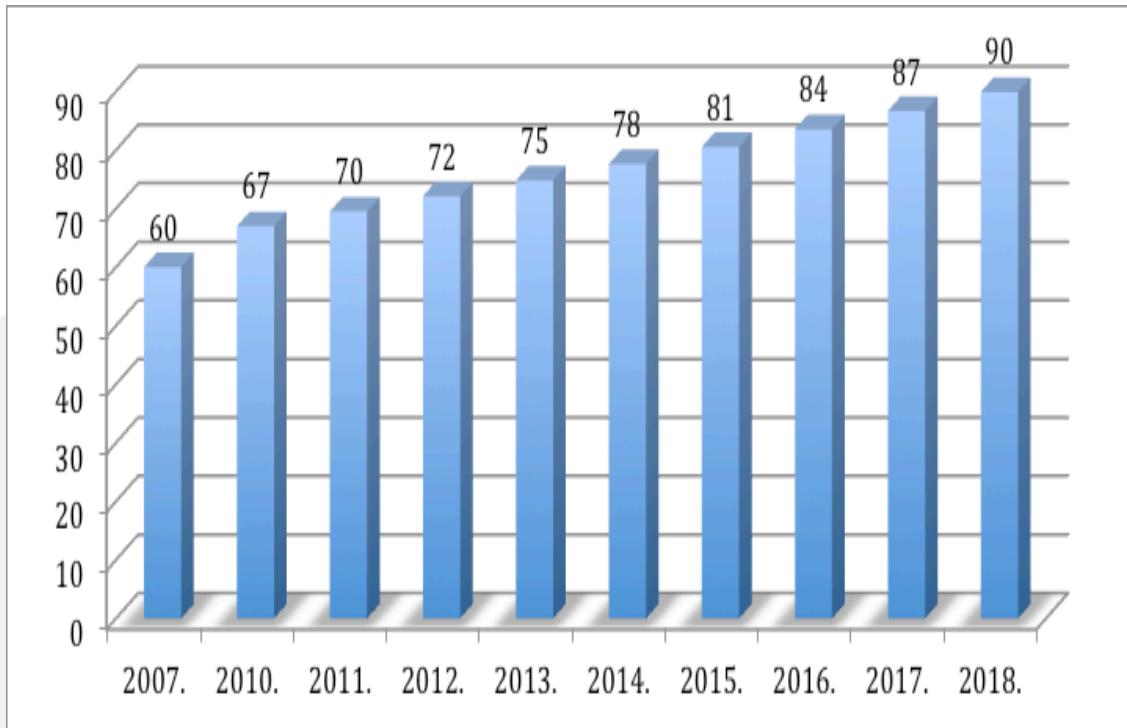
Tablica 80: Prosječna dnevna potrošnja turista u Istri 2007. i 2010. godine (u eurima)

	2007.	2010.
Istarska županija	60	67

Izvor: Ljeto TOMAS 2010, Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011.

Uz pretpostavku dalnjeg povećanja prosječne dnevne potrošnje turista (u eurima) od 3,75% godišnje, prosječna dnevna potrošnja turista u Istri 2018. godine iznosila bi 90 eura, čime bi se dosegao sadašnji prosjek Dubrovačko-neretvanske županije. Rast po godinama prikazan je grafikonom u nastavku.

Grafikon 46: Rast prosječne dnevne potrošnje turista u Istri po godinama u razdoblju od 2007. do 2018. godine (u eurima)

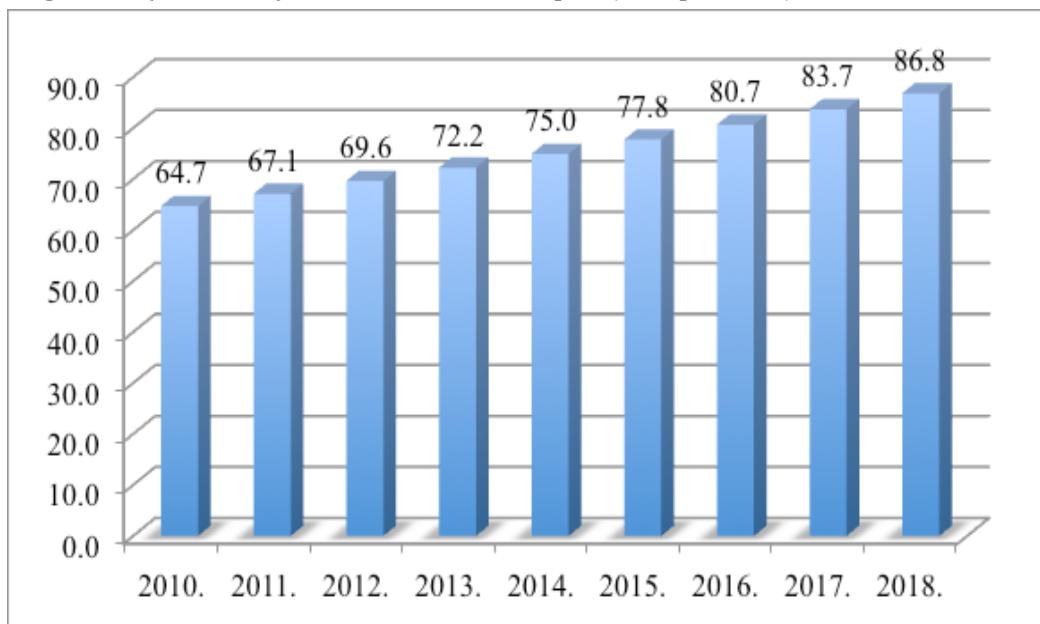
Izvor: Procjena autora prema podacima iz Ljeto TOMAS 2010., Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011.

Prema istraživanju Instituta za turizam iz 2011. godine "Stavovi i potrošnja turista u ljeto 2010. godine u Istri, Splitsko-makarskom i Dubrovačko-neretvanskom području", te prema posebnim izvještajima koje su naručile turističke zajednice navedenih županija, prosječna dnevna potrošnja turista u Općini Medulin 2010. godine iznosila je 64,7 eura.

Budući da je u strukturi gostiju 19% posjetitelja Medulina, s primanjima višim od 3.000 eura, odnosno 24% s primanjima od 2.000 do 3.000 eura, moguće je podići postojeću razinu potrošnje.

Uz pretpostavku godišnjeg rasta prosječne dnevne potrošnje turista od 3,75% (prethodno izračunata stopa rasta za Istarsku županiju), prosječna dnevna potrošnja turista 2018. godine u Općini Medulin iznosila bi 86,8 eura. Rast prosječne dnevne potrošnje po godinama prikazan je grafikonom u nastavku.

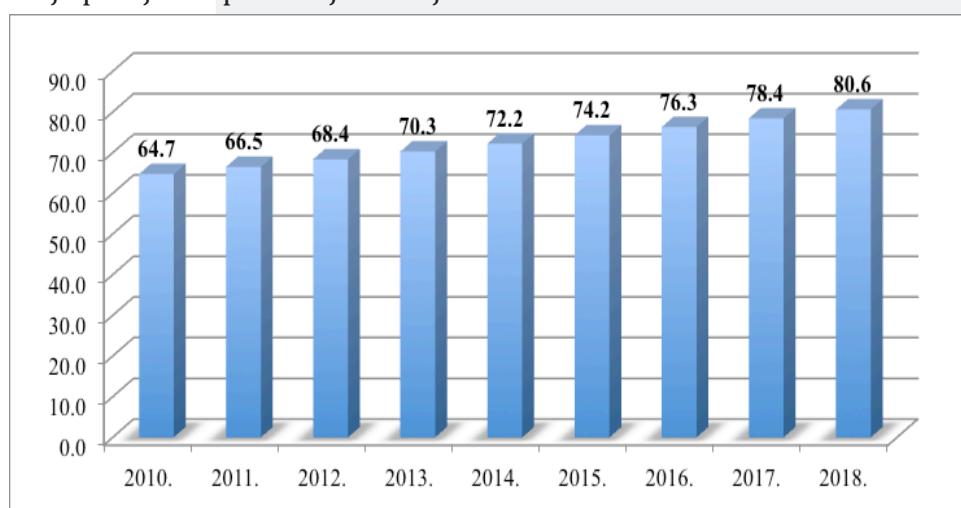
Grafikon 47: Rast prosječne dnevne potrošnje turista u Općini Medulin po godinama u razdoblju od 2010. do 2018. godine (u eurima), uz dinamiku rasta prosjeka potrošnje u istarskom turizmu

Izvor: Procjena autora prema podacima iz Ljeto TOMAS 2010., Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011. i Stavovi i potrošnja turista u ljeto 2010. godine u Istri, Splitsko-makarskom i Dubrovačko-neretvanskom području, te prema posebnim izvještajima koje su naručile turističke zajednice navedenih županija, Institut za turizam, 2011.

Ujeku pozitivnog razvojnog zamaha, ciljevi dalnjih tijekova medulinskog turizma mogu se ambicioznije postaviti u pravcu približavanja turističkim rezultatima grada Rovinja. Prosječna dnevna potrošnja turista u Rovinju 2010. godine, veća je od one u Medulinu, i iznosi 80,6 eura. Kako bi Medulin 2018. godine dostigao prosječnu dnevnu potrošnju Rovinja iz 2010. godine, prosječna dnevna potrošnja turista u Medulinu trebala bi rasti 2,78% godišnje. Rast po godinama prikazan je grafikonom u nastavku.

Grafikon 48: Rast prosječne dnevne potrošnje turista u Općini Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine, uz dosezanje prosječne potrošnje rovinjskih turista

Izvor: Procjena autora prema podacima iz Stavovi i potrošnja turista u ljeto 2010. u Istri, Splitsko-makarskom i Dubrovačko-neretvanskom području, te prema posebnim izvještajima koje su naručile turističke zajednice navedenih županija, Institut za turizam, 2011., FINA

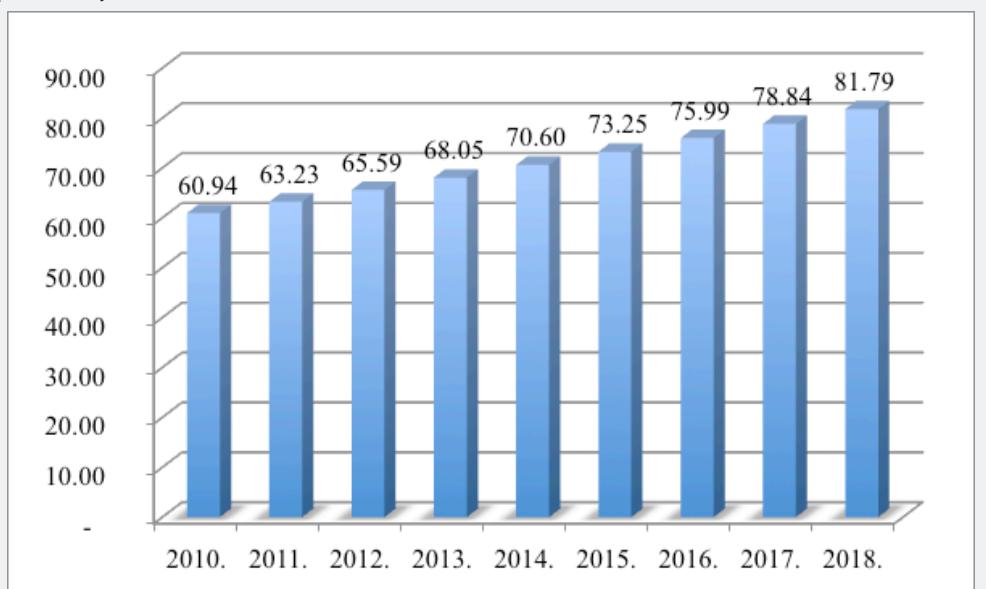
Gore navedenom dinamikom dosegao bi se sadašnji prosjek potrošnje rovinjskih turista, čija će razina

očekivano rasti u predstojećem petogodišnjem razdoblju, te bi u cilju približavanja rovinjskim rezultatima trebalo više nego li udvostručiti takvu dinamiku rasta potrošnje, što je priličan izazov i poticaj vrlo agresivnog pristupa podizanja kvalitete ponuđenih usluga, time njihove cijene i turističke potrošnje.

Utjecaj rasta prosječne dnevne potrošnje turista na ukupne prihode djelatnosti turizma i ugostiteljstva Općine Medulin u razdoblju od 2013. do 2018. godine

Porast prosječne turističke potrošnje pridonio bi ostvarivanju većih ukupnih prihoda, sve i uz nepromjenjenu kvantitativnu komponentu kretanja ukupnih prihoda. Implementacijom godišnje stope rasta prosječne dnevne potrošnje turista u Istri (3,75%) na ukupne prihode obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin, dobili bi se ukupni prihodi za 2018. godinu u iznosu od 81,79 mil kuna. Rast ukupnih prihoda po godinama prikazan je grafikonom u nastavku.

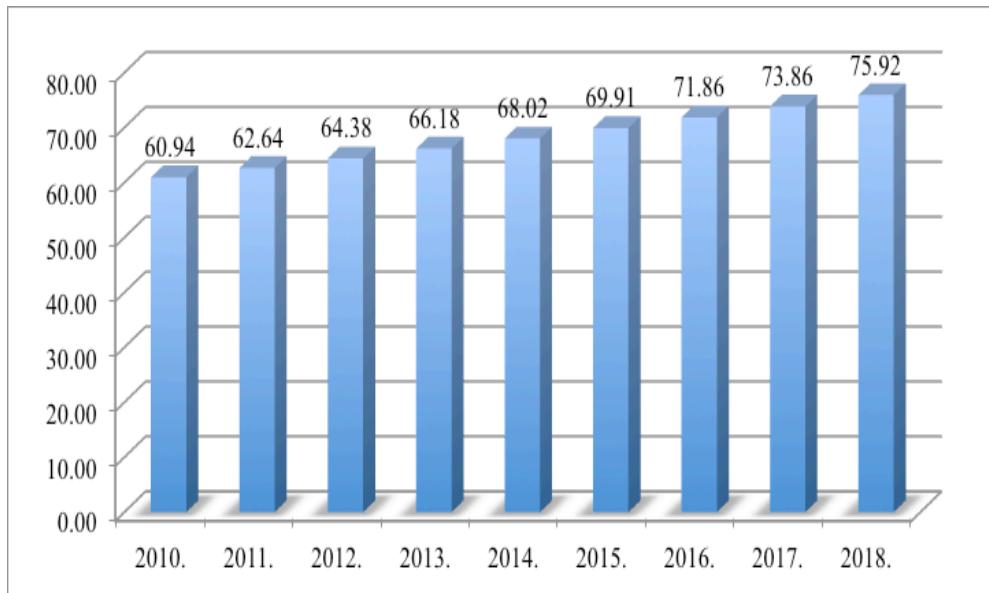
Grafikon 49: Procjena rasta ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine (u milijunima kuna), uz dinamiku rasta prosjeka potrošnje u istarskom turizmu

Izvor: Procjena autora prema podacima iz Ljeto TOMAS 2010, Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011., Stavovi i potrošnja turista u ljeto 2010. u Istri, Splitsko-makarskom i Dubrovačko-neretvanskom području, te prema posebnim izvještajima koje su naručile turističke zajednice navedenih županija, Institut za turizam, 2011., FINA.

U varijanti kretanja godišnje stope rasta prosječne dnevne potrošnje turista u Medulinu, potrebne da se 2018. godine dostigne razina potrošnje turista u Rovinju 2010. godine (2,78%), ukupni prihodi turizma i ugostiteljstva Općine Medulin 2018. godine iznosili bi 75,92 milijuna kuna. Rast ukupnih prihoda po godinama prikazan je grafikonom.

Grafikon 50: Procjena rasta ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine, uz dosezanje prosječne potrošnje rovinjskih turista

Izvor: Procjena autora prema podacima iz Stavovi i potrošnja turista u ljeto 2010. u Istri, Splitsko-makarskom i Dubrovačko-neretvanskom području, te prema posebnim izvještajima koje su naručile turističke zajednice navedenih županija, Institut za turizam, 2011., FINA.

4.2. Procjena učinaka produljenja turističke sezone i rasta smještajnih kapaciteta u Općini Medulin u razdoblju od 2013. do 2018. godine

Razdoblje predsezone i posezone nudi niz mogućnosti iskorištenja resursa medulinske Općine, stavljanjem kapaciteta u funkciju sportskog turizma, zdravstvenog turizma, osobito za goste treće dobi, kao i obrazovnog turizma - raznih (proj)ljetnih škola za mlađe naraštaje. Slijedom prethodno utvrđene prosječne godišnje popunjenoosti kapaciteta od 21% i 77 dana trajanja sezone, postavljen je cilj produljenja sezone do puna četiri mjeseca. Drugim riječima, dostizanje cilja od 120 dana trajanja sezone do 2018. godine, iziskivalo bi produljenje sezone od 56%. Produljenje sezone utjecalo bi na povećanje ukupnih prihoda, pri čemu je potrebno voditi računa o tome da se produljenje sezone provodi na predsezoni i posezonu, kada su cijene u projektu 40% niže od cijena u glavnoj sezoni. Uzmemimo li u obzir niže cijene u predsezoni i posezonu tada bi povećanje prihoda u razdoblju od 2010. do 2018. godine iznosilo 34%. Tablica u nastavku prikazuje procijenjene prihode 2018. godine, uz pretpostavku porasta od 34%.

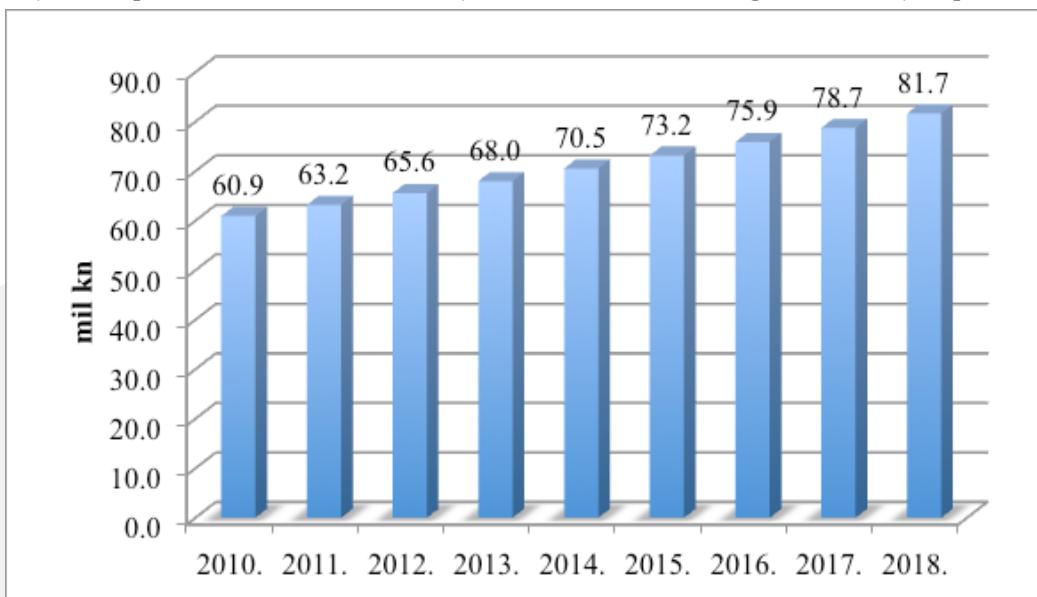
Tablica 81: Ukupni prihodi obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin 2010. i 2018. godine, uslijed produljenja sezone

	2010.	2018. (procjena)
Ukupni prihodi (mil kn)	60,94	81,66

Izvor: Procjena autora prema polaznim podacima FINE

Uz pretpostavku rasta ukupnih prihoda u analiziranom razdoblju od 34%, dobivamo stopu prosječnog godišnjeg rasta od 3,73% koja bi pratila postupno produljivanje sezone. Rast po godinama prikazan je grafikonom u nastavku.

Grafikon 51: Procijenjeni rast ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine, uslijed produljenja sezone

Izvor: Procjena autora prema polaznim podacima FINE

Uočavamo da su finansijski učinci produljenja sezone na 120 dana usporedivo učincima porasta prosječne dnevne potrošnje turista u Općini Medulin u planskom razdoblju, uz dinamiku rasta prosječne potrošnje turista u istarskom turizmu.

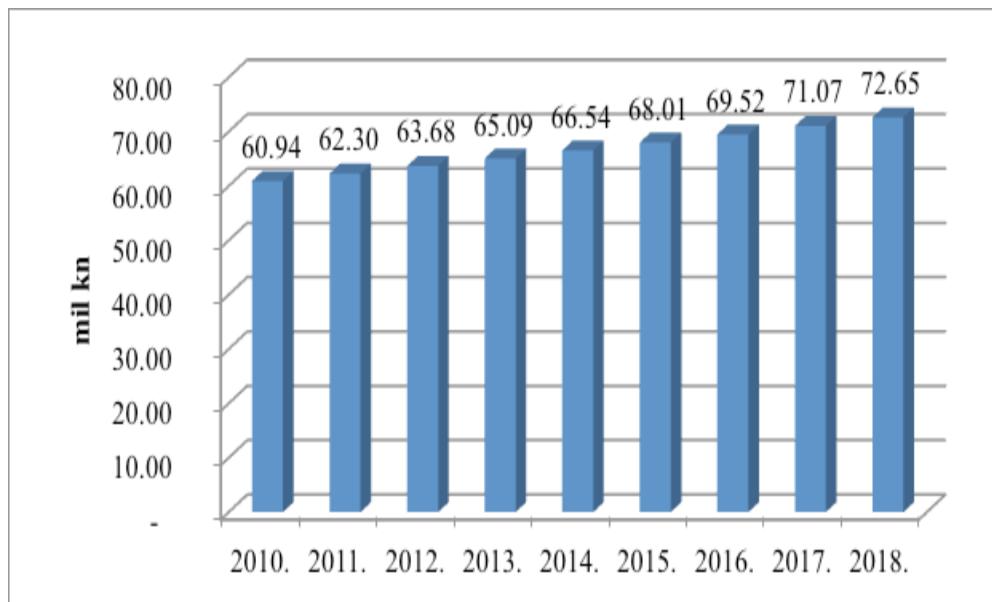
Kvantitativni učinci na kretanje prihoda, osim produljenjem sezone, ostvarivi su i rastom smještajnih kapaciteta pri čemu treba spriječiti nekontrolirano bujanje kapaciteta te voditi računa o planskom rastu kapaciteta u kontekstu održivog razvoja turizma Općine Medulin.

Uz zadržavanje prosječne godišnje stope rasta noćenja na području Općine Medulin od 3,67%, ostvarene u analiziranom razdoblju (broj noćenja 2011. godine: 2.055.345, a 2007. godine: 1.779.747 prema pregledu ostvarenih noćenja u razdoblju od 2007. do 2011. godine), dostiglo bi se preko 2.600.000 noćenja 2018. godine, koliko Rovinj ostvaruje već 2010. godine (2.589.624 noćenja, prema SI 1437, str.42). Navедeno pretpostavlja, uz pretpostavku zadržavanja istovjetnog trajanja sezone, porast kapaciteta od cca 20%, budući da Rovinj broj noćenja ostvaruje sa oko 6.000 postelja više u odnosu na Medulin (2010. godine Rovinj raspolaže sa 36.388 postelja, Medulin sa 30.553 postelja prema statističkom izvješću SI 1437: "Turizam u primorskim gradovima i općinama", DZS RH, Zagreb, 2011.). Postupnim kontroliranim povećanjem kapaciteta do 20% do 2018. godine, ostvareni prihodi prosječno bi godišnje rasli 2,22%, što bi 2018. godine rezultiralo cca za desetinu manjim prihodima u odnosu na prethodno procijenjene učinke produljenja sezone i porasta turističke potrošnje. Takav porast kapaciteta unutar je povećanja smještajnih kapaciteta predviđenog urbanističkim planom koji predviđa maksimalno 22.000 dodatnih postelja na području Općine Medulin.¹⁰

Grafikom u nastavku predviđen je procijenjeni rast ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine, uslijed porasta smještajnih kapaciteta.

10 Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Medulin, Općinsko vijeće, Općina Medulin, 2011.

Grafikon 52: Procijenjeni rast ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine, uslijed porasta smještajnih kapaciteta (u milijunima kuna)

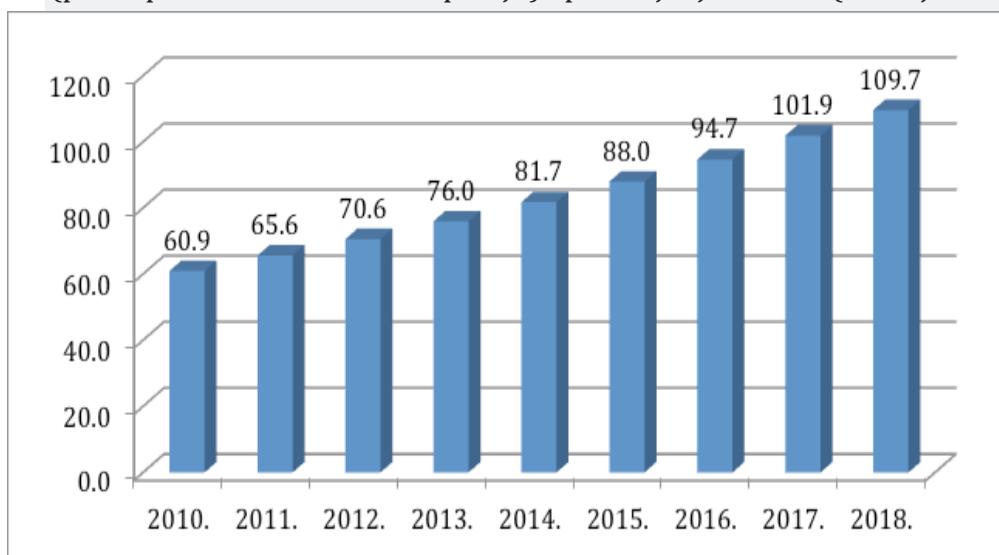

Izvor: Procjena autora prema podacima iz statističkog izvješća SI 1437: "Turizam u primorskim gradovima i općinama", DZS RH, Zagreb, 2011. i FINE.

4.3. Kumulativni finansijski učinci

Kumuliranjem prethodno procijenjenih učinaka rasta prosječne dnevne potrošnje turista i produljenja sezone, moguće je postići prosječno godišnje povećanje prihoda i do 7,62% te bi do 2018. godine oni mogli narasti do 109,7 milijuna kuna. Grafikonom u nastavku prikazan je procijenjeni rast po godinama.

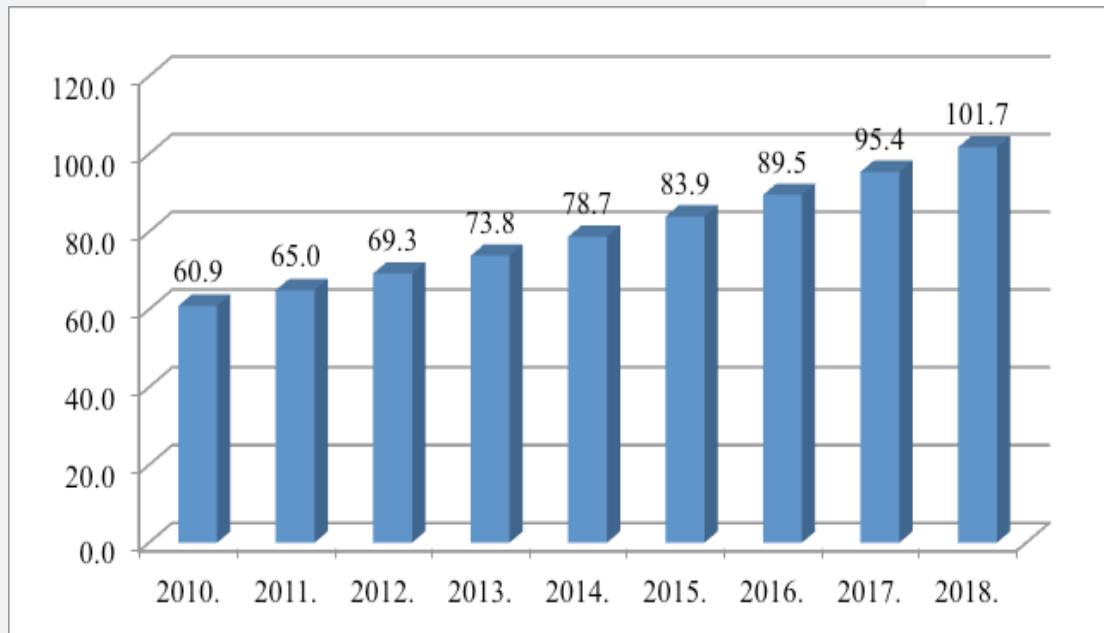
Grafikon 53: Procjena rasta ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine uslijed rasta prosječne dnevne potrošnje turista (po stopi rasta za Istarsku županiju) i produljenja sezone (u milijunima kuna)

Izvor: Procjena autora prema podacima FINE i Ljeto TOMAS 2010, Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011.

Sličan kumulativni efekt, uz ciljano dostizanje razine potrošnje turista u Medulinu na razini rovinjskog turizma te produljenu sezonom, donosio bi prosječno godišnje 6,61% veće prihode u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin koji bi 2018. godine mogli doseći 101,7 milijuna kuna.

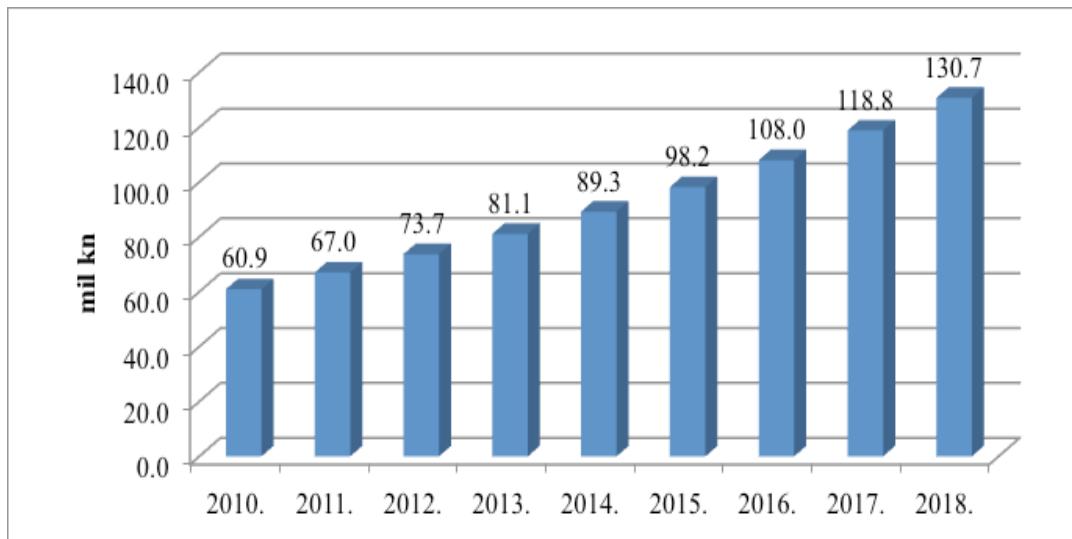
Grafikon 54: Procjena rasta ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine uslijed rasta prosječne dnevne potrošnje turista (usporedivo prosjeku potrošnje u rovinjskom turizmu) i produljenja sezone (u milijunima kuna)

Izvor: Procjena autora prema podacima FINE i Stavovi i potrošnja turista u ljeto 2010. u Istri, Splitsko-makarskom i Dubrovačko-neretvanskom području, te prema posebnim izvještajima koje su naručile turističke zajednice navedenih županija, Institut za turizam, 2011.

Sagledavanjem utjecaja porasta smještajnih kapaciteta uz kumulativne efekte porasta turističke potrošnje i produljenja sezone, ukupni prihodi djelatnosti turizma i ugostiteljstva Općine Medulin rasli bi po prosječnoj godišnjoj stopi od visokih 10,01%. No, ovakav optimističan scenarij iziskuje iznimne napore u polućenju finansijskih učinaka temeljem svih triju osnova te je i skromnijih izgleda za oživotvorenje. Utjecaj navedenog rasta na ukupne prihode prikazan je grafikonom u nastavku.

Grafikon 55: Procjena rasta ukupnih prihoda obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin u razdoblju od 2010. do 2018. godine uslijed rasta prosječne dnevne potrošnje turista (po stopi rasta za Istarsku županiju), produljenja sezone i porasta smještajnih kapaciteta (u milijunima kuna) - kumulativni učinak

Izvor: Procjena autora prema podacima FINE, Ljeto TOMAS 2010, Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011. i Statističko izvješće SI 1437: "Turizam u primorskim gradovima i općinama", DZS RH, Zagreb, 2011., FINE i Turističke zajednice Općine Medulin.

4.4. Procjena finansijskih učinaka produljenja sezone i porasta turističke potrošnje te smještajnih kapaciteta u Općini Medulin u razdoblju od 2013. do 2018. godine na ukupne prihode pravnih i fizičkih osoba u turizmu i ugostiteljstvu Općine Medulin

Prethodno izračunate stope godišnjeg rasta primjenjene su na ukupne prihode turizma i ugostiteljstva s uključenim ukupnim prihodima Arenaturista (ostvarenim u segmentu poslovanja na području Općine Medulin), a sve kako bi se dobila prognoza njihova kretanja u razdoblju do 2018. godine, koja je tablicom u nastavku prikazana po sljedećim stopama rasta:

- procijenjene godišnje stope rasta prosječne dnevne potrošnje turista na području Općine Medulin, na razini Istarske županije,
- procijenjene godišnje stope rasta prosječne dnevne potrošnje turista na području Općine Medulin, uz dostizanje potrošnje turista Grada Rovinja,
- procijenjenog produljenja sezone te procijenjenog rasta smještajnih kapaciteta.

Tablica 82: Procjena rasta ukupnih prihoda turizma i ugostiteljstva Općine Medulin (s uključenim Arenaturistom) prema podacima FINE za razdoblje od 2011. do 2018. godine (u milijunima kuna)

	Rast dnevne potrošnje uz prosjek IŽ	Rast prosječne dnevne potrošnje za dostizanje Rovinja	Produljenje sezone	Porast kapaciteta	Kumulativni efekt*
Ukupni prihodi 2010.	207,64				
Stopa rasta	3,75	2,78	3,73	2,22	10,01

2011.	215,43	213,41	215,38	212,25	228,42
2012.	223,50	219,35	223,42	216,96	251,29
2013.	231,89	225,44	231,75	221,78	276,44
2014.	240,58	231,71	240,40	226,70	304,12
2015.	249,60	238,15	249,36	231,73	334,56
2016.	258,96	244,77	258,66	236,88	368,05
2017.	268,68	251,58	268,31	242,14	404,89
2018.	278,75	258,57	278,32	247,51	445,42

* kumulativni efekt rasta prosječne dnevne potrošnje turista u IŽ, produljenja sezone i porasta kapaciteta

Izvor: Procjena autora prema podacima FINE, Ljeto TOMAS 2010, Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011. i Statističko izvješće SI 1437: "Turizam u primorskim gradovima i općinama", DZS RH, Zagreb, 2011., Turističke zajednice Općine Medulin i Godišnjih izvješća Arenaturist d.d. 2007., 2008., 2009. i 2010.

Tablica u nastavku prikazuje procjenu rasta ukupnih prihoda turizma i ugostiteljstva (s uključenim Are-naturistom), izvedenih na osnovi turističke članarine za razdoblje od 2011. do 2018. godine prema, prethodno izvedenim, stopama rasta.

Tablica 83: Procjena rasta ukupnih prihoda turizma i ugostiteljstva Općine Medulin (s uključenim Are-naturistom), izvedenih na osnovi turističke članarine za razdoblje od 2011. do 2018. godine (u milijuni-kuna)

	Rast dnevne potrošnje uz prosjek IŽ	Rast prosječne dnevne potrošnje za dostizanje Rovinja	Produljenje sezone	Porast kapaciteta	Kumulativni efekt*
Ukupni prihodi 2010.			255,10		
Stopa rasta	3,75	2,78	3,73	2,22	10,01
2011.	264,67	262,19	264,62	260,76	280,64
2012.	274,59	269,48	274,49	266,55	308,73
2013.	284,89	276,97	284,72	272,47	339,63
2014.	295,57	284,67	295,34	278,52	373,63
2015.	306,66	292,59	306,36	284,70	411,03
2016.	318,16	300,72	317,79	291,02	452,17
2017.	330,09	309,08	329,64	297,48	497,43
2018.	342,46	317,67	341,94	304,09	547,23

* kumulativni efekt rasta prosječne dnevne potrošnje turista u IŽ, produljenja sezone i porasta kapaciteta

Izvor: Procjena autora prema podacima FINE, Ljeto TOMAS 2010, Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011. i Statističko izvješće SI 1437: "Turizam u primorskim gradovima i općinama", DZS RH, Zagreb, 2011., Turističke zajednice Općine Medulin i Godišnjih izvješća Arenaturist d.d. 2007., 2008., 2009. i 2010.

4.5. Procjena finansijskih učinaka rasta i razvoja turizma u Medulinu u razdoblju od 2013. do 2018. godine na općinske prihode

Kvantitativni i kvalitativni čimbenici proširenja, trajanja i podizanja kvalitete ponude turističko-ugostiteljskih usluga na području Općine Medulin, odnosno porast prosječne dnevne potrošnje turista, produljenje sezone te rast smještajnih kapaciteta odražavaju se i na prihode proračuna Općine Medulin, među ostalim, putem prihoda od boravišne pristojbe te kroz prihode od poreza i prikeza na dohodak (osobito oporezivanjem dohodaka od iznajmljivanja, od nesamostalnog rada).

Utjecaj na prihode od boravišne pristojbe

Produljenje sezone značilo bi veći broj dolazaka gostiju na područje Općine Medulin te veći broj noćenja, što bi povećalo prihode po osnovi boravišne pristojbe. Naplaćena boravišna pristojba raspodjeljuje se prema zakonskim odredbama, a jedan dio pripada i Općini Medulin, odnosno njezinom proračunu.

Produljenje sezone sa 77 dana (koliko iznosi 2011. godine) na 120 dana (koliko je cilj 2018. godine), znači produljenje sezone od 56%. Kako bi se produljenje sezone odnosilo na razdoblje predsezona i posezona, potrebno je uzeti u obzir i niže iznose boravišne pristojbe (za turističko mjesto razreda A: 7 kuna po danu u glavnoj sezoni, te 5,5 kuna u predsezoni i posezoni). Boravišna pristojba u predsezoni i posezoni niža je za 21%, što znači da bi produljenje sezone od 56% značilo rast prihoda po osnovi boravišne pristojbe od 44%. Tablica u nastavku prikazuje iznos prihoda Općine Medulin po osnovi boravišne pristojbe i izračunati iznos ciljane boravišne pristojbe 2018. godine.

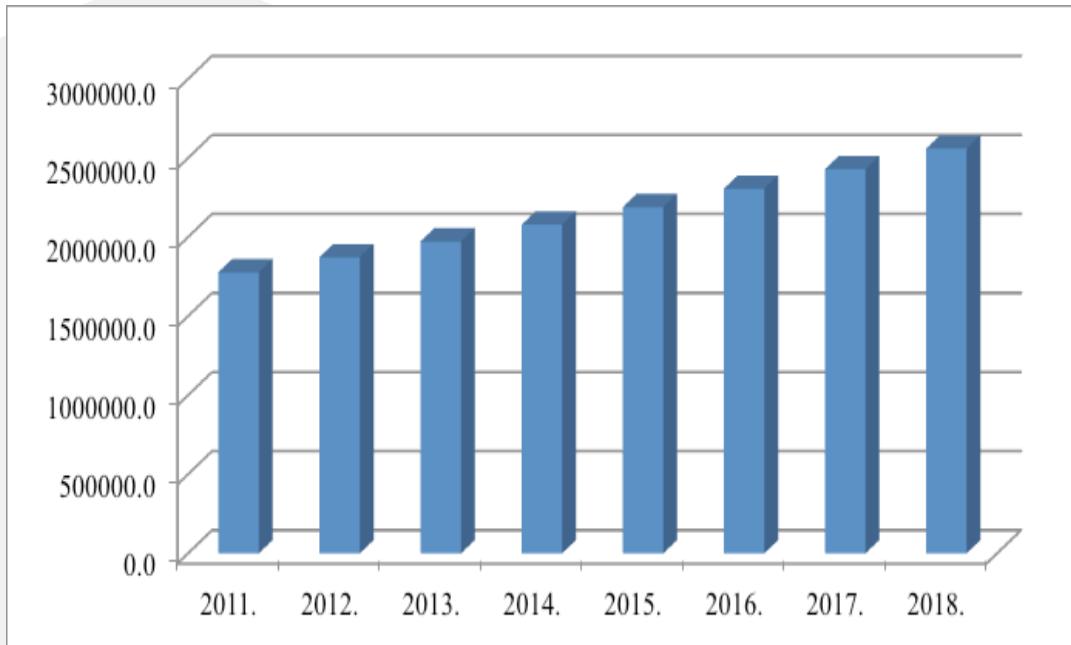
Tablica 84: Prihod Općine Medulin po osnovi boravišne pristojbe 2011. godine i procjena 2018. godine

	2011.	2018.
Prihod Općine po osnovi boravišne pristojbe	1.778.078	2.560.432

Izvor: Procjena autora prema polaznim podacima Turističke zajednice Općine Medulin

Produljenje sezone od 56% utjecalo bi na povećanje prihoda Općine po osnovi boravišne pristojbe od 44% u cijelom razdoblju ili 5,35% godišnje. Produljenje sezone značilo bi 782.354 kune dodatnih prihoda općinskog proračuna u razdoblju od 2011. do 2018. godine, odnosno 111.765 kuna dodatnih prihoda općinskog proračuna godišnje. Rast po godinama prikazan je grafikonom u nastavku.

Grafikon 56: Procijenjen rast prihoda Općine po osnovi boravišne pristojbe u razdoblju od 2011. do 2018. godine uslijed produljenja sezone

Izvor: Procjena autora prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin.

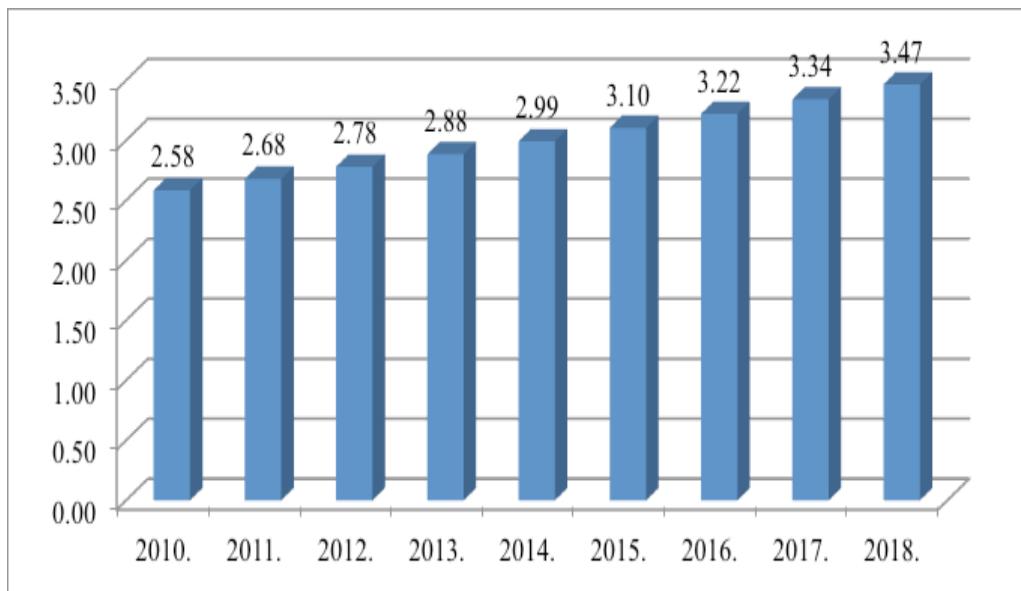
Prethodno procjenjeno povećanje smještajnih kapaciteta do 2018. godine, također bi ostvarilo utjecaj na prihode Općine od boravišne pristojbe u iznosu od 579.844 kuna.

Utjecaj na prihode od prikeza i poreza na dohodak

Na ove prihode općinskog proračuna ponajviše će utjecati povećanje potrošnje turista te produljenje sezone. Za ostvarivanje rasta prosječne dnevne potrošnje turista u Općini Medulin potrebno je poboljšati kvalitetu postojeće usluge i ponuditi novi sadržaj. Navedeno zahtijeva i zapošljavanje većeg broja radnika. Uz pretpostavku da se dodatno zaposli stanovništvo sa područja Općine Medulin porasli bi i prihodi proračuna Općine po osnovi poreza i prikeza na dohodak.

Slijedom godišnje stope rasta prosječne dnevne potrošnje turista u Istarskoj županiji (3,75%), procijenjeni prihodi općine po osnovi poreza i prikeza na dohodak od turizma i ugostiteljstva u 2018. godini iznosili bi 3,47 milijuna kuna, što znači povećanje prihoda proračuna od 883.740 kuna u razdoblju od 2010. do 2018. godine, ili 110.468 kuna godišnje. Ta dodatna sredstva mogla bi se iskoristiti za izravne ili neizravne poticaje u turizmu i ugostiteljstvu. Procijenjeni rast po godinama prikazan je grafikonom u nastavku.

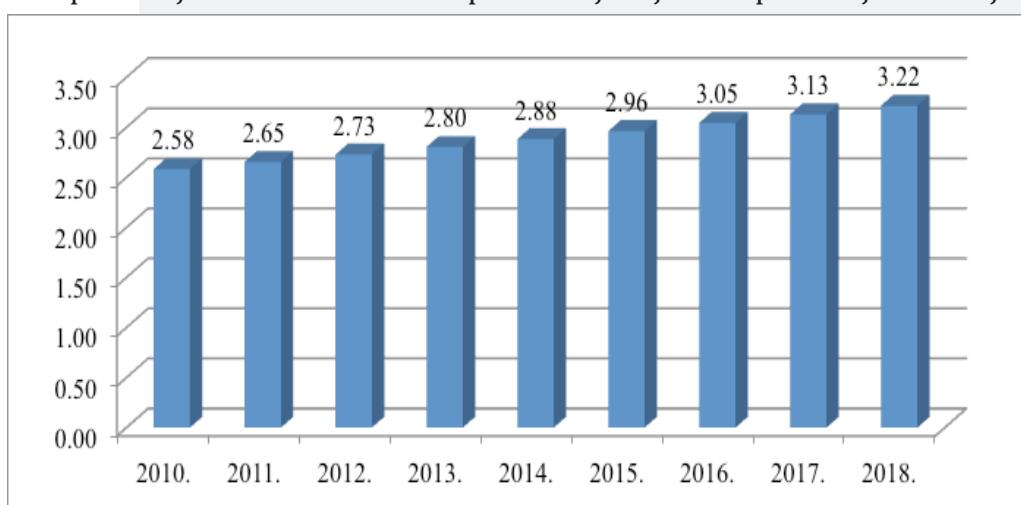
Grafikon 57: Procijenjeni rast prihoda proračuna Općine Medulin po osnovi poreza i prikeza na dohodak od turizma i ugostiteljstva u razdoblju od 2010. do 2018. godine (u milijunima kuna), uslijed porasta prosječne dnevne potrošnje turista na razini Istarske županije

Izvor: Procjena autora prema podacima sa <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-2002> i Ljeto TOMAS 2010, Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011.

Rast prosječne dnevne potrošnje turista u Medulinu u cilju dostizanja sadašnje razine potrošnje u rovinjskom turizmu, rezultirao bi 2018. godine prihodima po osnovi poreza i prikeza na dohodak u turizmu i ugostiteljstvu u iznosu od 3,22 milijuna kuna, što znači povećanje prihoda proračuna 634.767 kuna u razdoblju od 2010. do 2018. godine, ili 79.346 kuna godišnje. Procijenjeni rast po godinama prikazan je grafikonom u nastavku.

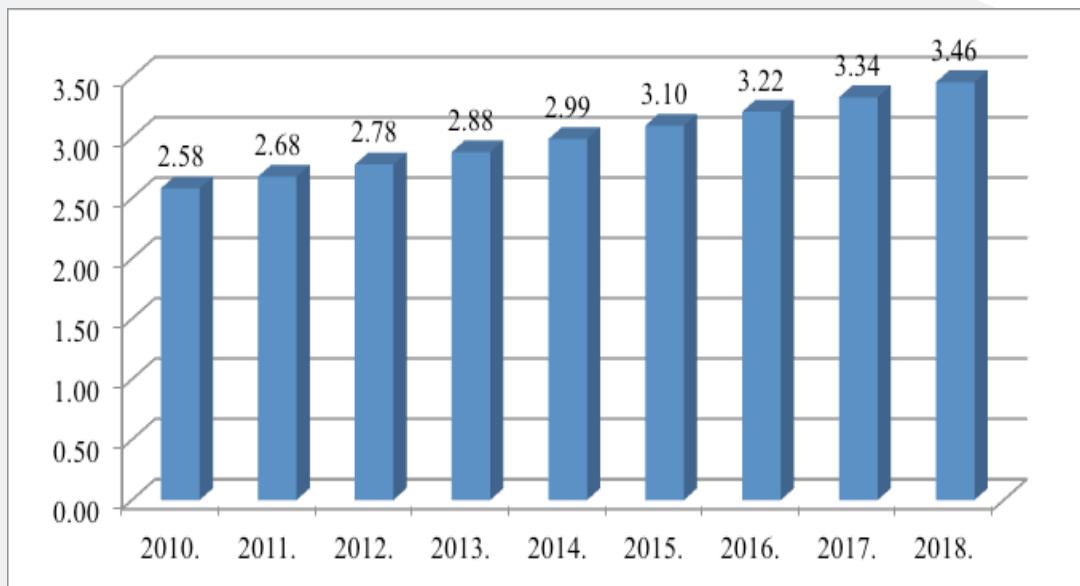
Grafikon 58: Procijenjeni rast prihoda proračuna Općine Medulin po osnovi poreza i prikeza na dohodak od turizma i ugostiteljstva u razdoblju od 2010. do 2018. godine (u milijunima kuna), uslijed rasta prosječne dnevne potrošnje turista u Medulinu prema ciljanoj razini potrošnje u rovinjskom turizmu

Izvor: Procjena autora prema podacima sa <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-2002> i Stavovi i potrošnja turista u ljeto 2010. u Istri, Splitsko-makarskom i Dubrovačko-neretvanskom području", te prema posebnim izvještajima koje su naručile turističke zajednice navedenih županija, Institut za turizam, 2011.

Nadalje, ciljano produljenje sezone od 56% do 2018. godine ne može se ostvariti bez povećanog broja zaposlenika, odnosno produljenja radnog angažmana sezona. Uz izvedenu prosječnu godišnju stopu rasta prihoda u turizmu i ugostiteljstvu uslijed produljenja sezone (3,73%), procijenjeni prihodi Općine po osnovi poreza i prikeza na dohodak od turizma i ugostiteljstva 2018. godine iznosili bi 3,46 milijuna kuna. Povećanje prihoda proračuna od 3,73% godišnje iznosilo bi 878.226 kuna u razdoblju od 2010. do 2018. godine, ili 109.778 kuna godišnje.

Grafikon 59: Procijenjeni rast prihoda proračuna Općine Medulin po osnovi poreza i prikeza na dohodak od turizma i ugostiteljstva u razdoblju od 2010. do 2018. godine (u milijunima kuna), uslijed produljenja sezone

Izvor: Procjena autora prema polaznim podacima sa <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-2002>

4.6. Osvrt na prognostičke pokazatelje izravnih i neizravnih učinaka turizma na medulinsko gospodarstvo

Proведенim analizama i izvedenim procjenama, obuhvaćeni finansijski učinci turističko-ugostiteljske djelatnosti usredotočeni su na izravne učinke turističke potrošnje zasnovane na prihodima ostvarenim prodajom turističkih usluga unutar same ove djelatnosti. No, pri valorizaciji finansijskih učinaka turizma naglašavaju se njegovi neizravni finansijski učinci koji se ostvaruju kroz lanac dobavljača sve do konačne prodaje turističke usluge, kao i inducirani finansijski učinci kroz porast kupovne moći stanovništva turističkih područja.

Ako tako promatramo turizam, šire, kao skup svih djelatnosti gospodarstva kojeg određuje turistička potražnja, onda se procjena njegovog ukupnog doprinosa gospodarstvu zasniva na input-output modelu koji se sa satelitskim računom turizma povezuje strukturom matrice ukupnih međufaznih tokova te podacima o turističkoj potrošnji (Šutalo, Ivandić, Marušić, 2011). Prema ovom istraživanju, utvrđeno je da turistička potrošnja u gospodarstvu Hrvatske stvara bruto dodanu vrijednost 33,3 milijarde kuna, što predstavlja 14,7% ukupne bruto dodane vrijednosti u gospodarstvu Hrvatske (bazične cijene, 2005. godina). Rezultate njihovog istraživanja kojim su procijenili izravno i neizravno stvorenu dodanu vrijednost, prikazuje sljedeća tablica.

Tablica 85: Procjena izravno i neizravno generirane turističke dodane vrijednosti (bruto domaći proizvod u bazičnim cijenama)

	Ukupna proizvodnja u mili-junima kuna	Ukupna proizvodnja generirana turističkom potrošnjom u milijuni-ma kuna	Udio dodane vrijednosti u proizvodnji po djelatnosti u %	Dodata vrednost generirana turističkom potrošnjom u milijuni-ma kuna	Struktura dodane vrijednosti generirane turističkom potrošnjom (ukupna turizmom generirana dodana vrijednost = 100)
Poljoprivreda i šumarstvo	28.067	4.354	0,525	2.284	6,9
Rudarstvo i industrija	125.737	15.624	0,328	5.122	15,4
Energetika	21.422	3.853	0,283	1.091	3,3
Graditeljstvo	48.180	2.566	0,347	891	2,7
Trgovina na veliko	37.515	4.196	0,504	2.114	6,3
Trgovina na malo	18.727	2.682	0,553	1.482	4,5
Hoteli i restauranti	17.322	16.397	0,561	9.193	27,6
Kopneni prijevoz	13.391	2.295	0,537	1.232	3,7
Vodeni prijevoz	3.465	734	0,435	319	1,0
Zračni prijevoz	1.612	1.041	0,244	254	0,8
Tržišne usluge	94.595	10.239	0,635	6.505	19,5
Kultura, sport, rekreacija	8.191	2.190	0,456	999	3,0
Netržišne usluge	55.540	2.838	0,640	1.816	5,5
Ukupno	473.766	69.007		33.304	100,0

Izvor: Šutalo, I., Ivandić, N., Marušić, Z.: Ukupan doprinos turizma gospodarstvu Hrvatske: Input-output model i satelitski račun turizma, EKONOMSKI PREGLED, 62 (5-6) 267-285 (2011), str. 282.

Procjena izravnih i neizravnih učinaka turizma izvedena je na razini hrvatskog gospodarstva jer je na toj razini i kreirana ova satelitska bilanca turizma te input-output tablica, ali su dobiveni multiplikatori okvirno primjenjivi i na nižim razinama, regionalnim i lokalnim gospodarskim sustavima. Turistička potrošnja pridonosi generiranju dodane vrijednosti u svim gospodarskim djelatnostima, pri čemu hoteliersko-ugostiteljska djelatnost ostvaruje najveći doprinos, ali koji iznosi 27,6% ukupne turističkom potrošnjom generirane dodane vrijednosti, što znači da se preko 70% turističkom potrošnjom gener-

irane dodane vrijednosti ostvaruje u drugim djelatnostima. To znači da je multiplikativni učinak na ostale djelatnosti daleko veći (više nego udvostručen) u odnosu na obuhvat izravnih finansijskih učinaka hotelijersko-ugostiteljske djelatnosti u ukupnom gospodarstvu Medulina. U predstojećem petogodišnjem razdoblju očekuje se daljnji rast finansijskih učinaka, s obzirom na prethodno izvedene procjene produljenja sezone, povećanja kapaciteta i potrošnje, ali i s obzirom na činjenicu da se prema „WTTC, Travel & Tourism Economic Impact - Croatia 2009.“, očekuje za cjelokupno hrvatsko turističko gospodarstvo rast po prosječnoj stopi od 6.1% godišnje do 2019. godine uz povećanje udjela turizma u BDP-u za oko 5 postotnih bodova, što znači udio od 28,1%. Sličan se udio turizma u ukupnoj zaposlenosti u hrvatskom gospodarstvu procjenjuje prema istom izvoru, na 28,3%. Uz prosječne stope rasta prethodno procijenjene na oko 3,7% u predstojećem petogodišnjem razdoblju po osnovi produljenja sezone, odnosno rasta turističke potrošnje u Medulinu, udio turizma u ukupnoj zaposlenosti u medulinskom gospodarstvu trebao bi također doseći 27,6%.

Na postizanje željenih razvojnih trendova, utjecat će konkurentost cjelokupnog hrvatskog turizma na međunarodnim tržištima, pri čemu se očekuju pozitivni učinci provedenog smanjenja stope poreza na dodanu vrijednost na ugostiteljske usluge u pravcu podizanja cjenovne konkurentnosti. Slabi kreditni rejting hrvatskog gospodarstva i visoki investicijski rizici negativno utječu na investicijske trendove u cijeloj zemlji pa tako i na jugu Istre te se izravnim i neizravnim poticajima i stimulacijama iz općinskog proračuna može pridonijeti oživljavanju u prvom redu manjih ulaganja domaćih investitora, odnosno manjih hotela i turističkih resorta s produljenom sezonom ili čak cjelogodišnjim poslovanjem, dok se dotoku inozemnih ulaganja trebaju racionalizirati i pojednostavniti administrativne procedure, barem u domeni općinske nadležnosti. Pri tome Općina može pripomoći subvencijama kamatne stope, kako za nove kredite namijenjene manjim ulaganjima, tako i za kredite za obrtna sredstva, s obzirom na visoku zaduženost i probleme s likvidnošću u hotelijerstvu i turizmu kako je utvrđeno prethodnom analizom finansijskih pokazatelja. No, potrebno je ulagati i u obrazovnu infrastrukturu, financirati tečajeve stručnog usavršavanja kadrova u turizmu i ugostiteljstvu, stipendirati učenike i studente kako bi se dobio vrhunski obrazovan stručan kadar u turizmu.

Pri tome se značajan izvor sredstava može pronaći u naplati dugogodišnje nenaplaćenih naknada za korištenje turističkog zemljišta u vlasništvu Općine, kao i dijela koncesije za korištenje turističkog zemljišta u državnom vlasništvu od strane velikih hotelijera i upravitelja kampova (42% ukupnih noćenja 2011. godine ostvarilo se u kampovima). Ta sredstva mogu poslužiti kako za poticajne kredite, tako i za ulaganja u cjelokupnu turističku infrastrukturu (osobito za onu „cjelogodišnju“ poput tematskih parkova, zdravstvenih, sportskih, kongresnih centara). S predviđenim postupnim porastom fizičkog prometa i prihoda potrebno je uskladiti dinamiku razvoja javne i komunalne, kao i privatne infrastrukture. Kvalitetno osigurana vodovodna i kanalizacijska mreža s pročišćivačima neophodne su infrastrukturne prepostavke gore očekivanih razvojnih trendova u ekološki održivom turizmu te se okončanje ove značajne investicije u sustav kanalizacije i prošišćavanja očekuje u rujnu 2014. godine. Nadalje, vezano uz hotelsku infrastrukturu, EU fondovi nude projekte u području energetske učinkovitosti koji bi se trebali aplicirati za područje hotelijerstva u Medulinu te tako pridonijeti održivom razvoju medulinskog turizma. U cilju održivosti dalnjeg turističkog i gospodarskog razvoja Općine Medulin, te kako bi se umanjili štetni ekološki (osobito na područjima zaštićene prirode), prometni, ali i društveni učinci prekapacitiranosti, odnoso previšokog priljeva turista, osobito u vrhuncu sezone, izvedene prognoze

nisu primarno temeljene na povećanju smještajnih kapaciteta. Kako se ne bi premašile granice ekonomski, ekološki i socijalno održivog kapaciteta, a koje su u špici sezone već dostignute, u prvom redu, naglasak je na produljenju sezone te obogaćivanju turističkog proizvoda i podizanju kvalitete turističke ponude čime se polučuju kako količinski, tako i cjenovni utjecaji na predviđeni porast prihoda.

Time će se doprinijeti razvoju medulinskog turizma, kao i svih drugih djelatnosti čiji je razvoj potaknut i generiran turističkom potrošnjom, kao i poreznim te drugim prihodima samog općinskog proračuna, sveukupnom zapošljavanju i podizanju razine potrošnje i blagostanja lokalnog stanovništva. To ujedno znači daljnje visoko pozicioniranje medulinskog turizma na ljestvici istarskog i hrvatskog turizma, te autohtonošću ponude diferenciranje na europskim i međunarodnim turističkim tržištima, prepoznatljivošću, primamljivošću i neponovljivošću kulturno-povijesnih i zabavnih sadržaja te doživljaja jedinstvene prirodne ljepote na 68 km dugačkoj obali „Blue Planet-a“. Slijedi konkretni plan implementacije, kojemu prethode definirani strateški ciljevi razvoja održivog turizma destinacije Medulin.

5. STRATEŠKO POZICIONIRANJE DESTINACIJE MEDULIN: STRATEŠKI CILJEVI I AKTIVNOSTI

Destinacija Medulin ističe se:

- Prekrasnom prirodom (bogata flora i fauna)
- Razvedenim i dugim obalnim pojasom (80 km ili više od $\frac{3}{4}$ površine Općine)

Izdvajaju se sljedeći kvalitativni elementi:

- Education, Entertainment, Excitement
- Iskustvo

Prije no što se krenulo u razradu strateških ciljeva i plana implementacije, uzeli su se u obzir svi rezultati kvantitativnih i kvalitativnih istraživanja, djelom prikazani zasebno i u poglavlju „Situacijska analiza“. Posebno je važno ove informacije uzeti u obzir s obzirom da se Master planom želi doprinijeti održivom razvoju turizma destinacije, a bez uvažavanja mišljenja i viđenja razvoja turizma od strane lokalne zajednice, to ne bi bilo ispravno ni potpuno.

Stoga se, prema navedenom, a i uzimanjem u obzir rezultata primarnih i sekundarnih istraživanja, a posebice zaključaka sa radionica i mišljenja lokalne zajednice, definira vizija i misija razvoja održivog turizma destinacije, te **strateški ciljevi** koji se razrađuju po prioritetima, mjerama i projektima.

5.1. Plan implementacije

STRATEŠKI CILJEVI	PRIORITET	MJERA/PROJEKT	NOSITELJI
1. IZGRADNJA PREPOZNATLJIVOSTI DESTINACIJE MEDULIN I RE-BRANDING	1.1 Određivanje identiteta Medulina 1.2 Brendiranje destinacije	1. Određivanje specifičnosti destinacije po čemu će biti prepoznatljiva 2. Brendiranje loga i slogana (logo može biti inkorporiran u naziv) 3. Brendiranje svakog mjesta s obzirom na svoju povijesnu priču/specifičnost/običaj/drugu nematerijalnu baštinu (78% žitelja smatra da bi to bilo korisno) i poštivanje različitosti lokaliteta (mikroklasteri) Primjena koncepta <i>umbrella brenda</i> (krovni brend ima više slika koje ulaze pod istom kapom identiteta brenda)	Turistička zajednica Općina Medulin
	1.3 Vizualni identitet Općine Medulin	1. Implementacija vizualnog identiteta na signalizaciju u destinaciji, neprometne signalizacije, poslovne, tiskane i propagandno-informativne materijale, web stranice itd.	Turistička zajednica Općina Medulin
2. OSNAŽITI EKONOMSKI DOPRIMENOS TURIZMA LOKALNOJ ZAJEDNICI	2.1. Kontinuirano povećanje broja gostiju 2.2. Privlačenje gostiju viših platežnih mogućnosti 2.3. Produljenje sezone na 120 dana 2.4. Poticanje poduzetništva u turizmu 2.5. Reinvestiranje zarade od turizma	1. Agresivniji marketing privatnog i javnog sektora (market-inški plan) 2. Edukacija 3. Povećanje broja ležajeva za 2.2% godišnje 1. Povećanje kvalitete smještajnih objekata 2. Jačanje kvalitete ponude 3. Promocija targetirana segmentima više platežne moći 4. Povećanje prosječne dnevne potrošnje turista za 3.75% godišnje 1. Razvoj novih proizvoda 2. Aktivnosti navedene pod produljenjem sezone u marketing planu(aktivni odmor tijekom sezone, ekoturizam , obiteljski turizam , sportski turizam izvan glavne sezone, zdravstveni turizam izvan glavne sezone) 1. Mapiranje poduzetnika – kreiranje direktorija poduzetnika na području Općine 2. Definirati namjenu prostora za izgradnju obiteljskih (zabavnih) parkova 3. Iznažmljivanje prostora po povoljnijim uvjetima uz isključivo definirane djelatnosti koje je moguće obavljati u prostorima 4. Podupiranje poduzetničkih inicijativa koje su u skladu s Master planom 1. Društveno-korisni projekti (sukladno definiranim potrebama prema Strateškom cilju 6)	Turistička zajednica Privatni investitor Privatni sektor Turistička zajednica Turistička zajednica Privatni sektor (hotelijeri, mali iznajmljivači, turističke agencije, vinarji, proizvođači suvenira i druge interesne skupine iz destinacije...) Općina Medulin (prema mišljenju žitelja 63,3% smatra da Općina nedovoljno podržava poduzetničke inicijative) Turistička zajednica Općina Medulin Turistička zajednica

3. OSIGURANJE IZNIMNOG ISKUSTVA GOSTIMA KROZ UNAPREĐENJE KVALITETE KOMPLETNE PONUDE	3.1. Uređenje i unapređenje/podizanje razine kvalitete postojećih smještajnih kapaciteta (hotela, pansiona, apartman) i kampova	<ol style="list-style-type: none"> 1. Povećanje kategorije smještajnih kapaciteta 2. Ulaganje u ISO 9001: 2008 3. Ulaganje u ISO 14001:2008 4. Stimulacija kroz razna oslobođanja od javnih davanja 5. Kontinuirane edukacije kadrova u turizmu 6. Razrada mjera i kriterija stimulacije kvaliteti i ulaganja u unapređenje kvalitete (pravilnik o stimuliranju) 7. Projekti nagradivanja najkvalitetnijih privatnih apartmana i kuća 8. Pridruživanje Travelife inicijativi 9. Marketing kvalitetno usmjeren prema potencijalnim investitorima (povezano s Strateškim ciljem 2) 	<p>U budućnosti inicijative poticanja ovog segmenta ponude ići će kroz male pansione i male hotele, no također će se poticati podizanje razine kvalitete postojećih smještajnih kapaciteta uvođenjem standarda. Stoga, dodatni napori trebaju biti usmjereni na poticanja privatnih iznajmljivača na udovoljavanje kriterijima definiranim od strane TZ-a Istarske županije, lokalne turističke zajednica (primjerice kroz Domus Bonus projekt ili projekte slične vrste – Blue Planet Standard ili sl.). Poželjno bi bilo odrediti minimalan broj privatnih iznajmljivača koje će se na godišnjoj razini poticati na takve inicijative, te na taj način kontinuirano raditi na povećanju broja apartmana više kvalitete u Općini Medulin. Privatne iznajmljivače i hotelijere potaknuti na pridruživanje Travelife inicijativi – poticanje odgovornog poslovanja (objedinjuje privatne iznajmljivače, hotele i turističke agencije te turooperatorе), a omogućeno je certificiranje Travelife certifikatima ovisno o razini i udovoljenim kriterijima definiranim od strane Travelife-a. Svaki objekt koji je certificiran dobiva mogućnost jače promocije na tržištu kroz sustav turističkih agencija i turooperatora koji promoviraju i prodaju usluge u objektima koji pridaju značaj održivom razvoju turizma kroz odgovorno poslovanje. Kroz inicijative TZ-a, a u budućnosti i DMOa, potrebno je razraditi način zajedničkog nastupa privatnih iznajmljivača na tržištu kroz jedinstvene portale oglašavanja, a također i kroz dinamičku tematsku interaktivnu mapu.</p> <p>Nositelji projekta: Turistička zajednica Općina Medulin</p>
---	---	---	--

3.2. Diferencijacija destinacije kao CO2 free smještaj – ekološki i socijalno odgovorna destinacija	1. Investiranje u obrazovanje i trening zaposlenih u turizmu kao i javnog sektora i ostalih interesnih dionika 2. Promocija ekološke osviještenosti 3. Definiranje kriterija koji zadovoljavaju ekološki i socijalno odgovorni turizam 4. Smanjiti upotrebu resursa i stvaranja otpada (poticanje obnovljivih izvora energije) 5. Smanjiti negativne utjecaje prometa (ojačati javni prijevoz, približiti ponudu slow prometnih sredstava)	Turistička zajednica Općina Medulin Vanjska evaluacija
3.3. Kontinuirana zaštita prirodnog bogatstva	1. Investiranje u zaštitu i obnovu prirodnih bogatstva Općine i održivu valorizaciju prirodnih resursa 2. Popisivanje biološke raznolikosti 3. Briga o zaštiti ekosustava	Općina Medulin Privatni sektor
3.4. Investiranje u obrazovanje i trening ugostitelja	1. Kodeks ponašanja ugostitelja 2. Service management 3. Specijalizirani treninzi	Turistička zajednica
3.5. Specijalizacija objekata za posluživanje hrane i pića	1. Razrada cijelokupnog koncepta gastronomске ponude 2. Neovisno o zakonskoj klasifikaciji, brendiranje gastronomije (moguća razrada certifikata poput „Sea food and fish oznaka – više od 80% ribe od lokalnih dobavljača, Bio-local restaurant, International itd.) 3. Promocija ugostiteljskih objekata specijaliziranih za navedeno (pod istim brendom)	Turistička zajednica Općina Medulin
3.6. Izgradnja novih smještajnih kapaciteta vodeći računa o granici nosivosti kapaciteta destinacije Medulin	1. Prostorno-plansko ograničavanje izgradnje 2. Definiranje i poštivanje arhitektonskih specifičnosti mjesta 3. Definiranje i poštivanje načela održive gradnje	Općina Medulin Privatni sektor
3.7. Vrednovanje obale u skladu s koncepcijom održivog razvoja	1. Monitoring i utvrđivanje tipova kapaciteta turističke nosivosti obale (fizički kapacitet , psihološki, biološki, sociološki i ekonomski)	Općina Medulin
3.8. Izgradnja zabavnih parkova (aqua parkovi, lunapark i sl.)	1. Definiranje namjene prostora za izgradnju obiteljskih (zabavnih) parkova i prateće infrastrukture	Općina Medulin Privatni investitori
3.9. Izrada digitalne dinamičke karte turističkih atrakcija	1. Izraditi dinamičku tematsku interaktivnu mapu koja bi u sebi objedinila ukupnu ponudu Općine Medulin na način da se ona diversificira prema: 1. <i>receptivna ponuda</i> (hoteli, privatni apartmani, sobe, B&B, kampovi, kuće za odmor itd.), 2. <i>itinerari</i> (novi turistički proizvodi koje je potrebno razviti jer kao primarni turistički proizvodi oni nedostaju), 3. pregled <i>umjetničkih i kulturnih atrakcija</i> 4. <i>sportska ponuda</i> u smislu svega onoga što Medulin nudi osobama sportskog duha i osobama željnim aktivnijeg i zdravog odmora (Kamenjak, plaže, ronjenje, windsurf, biciklističke staze – povezati s itinerarima ili biciklističkim servisima, i sl.), 5. <i>zabavni i aqua parkovi</i> (ukoliko se tijekom pet godina realiziraju inicijative u tom smislu), Na taj se način potencijalnom gostiju daje pregled kompletne ponude Općine Medulin kroz dinamičku kartu, a uz digitalizaciju u obliku aplikacije dodatno se olakšava gostu da istraži i doživi sve ono što ova Općina nudi, a ujedno je njemu privlačno.	Turistička zajednica
3.10. Poboljšanje zadovoljstva gostiju	1. Poboljšanje distribucije informacija gostima prije i tijekom boravka u destinaciji	Turistička zajednica Privatni sektor

4. RAZVOJ NOVIH PROIZVODA	4.1. Poticanje razvoja novih proizvoda kroz suradnju turističke zajednice, hotelijera, turističkih agencija 4.2. Intenzivnija održiva valorizacija turističkih atrakcija 4.3. Novi turistički proizvodi izvan punkova kraj obale da bi se rasteretio taj dio općine	1. Value for Money à Experience For Money 2. Realizacija projekta Vižula kroz prijavu projekta EU 3. Kulturna i rock dogadanja (Vinkuran, sportski aerodrom) 4. Ostalo definirano marketinškim planom	Turističke agencije – Hotelijeri – TZ Medulin – ostali interesni dionici
5. UREĐENJE PROSTORA NA PODRUČJU OPĆINE MEDULIN	5.1. Uređenje i održavanje glavnih turističkih pravaca 5.2. Uređenje privatnih posjeda (okućnica) 5.3. Uređenje plaže 5.4. Uređenje šetnice duž cijele obale i u unutrašnjosti 5.5. Prilagodba sportske infrastrukture (igrališta itd.) 5.6. Uređenje biciklističkih staza 5.7. Unaprjeđenje kanalizacijskog sustava 5.8. Uređenje cesta unutar naselja (prilagodba dječjim i invalidskim kolicima) 5.9. Uljepšati preizgradenu obalu	1. Kontinuirano izdvajanje sredstava za uređenje turističkih pravaca 2. Poticanje uređenja privatnih posjeda kroz olakšice, sustav nagradivanja i primjenjivim internim odlukama Općine (uz sufinanciranje Općine, 93,8% žitelja spremno je urediti svoju okućnicu) 3. Uredba o uređenju privatnih posjeda i okućnica 4. Sufinanciranje kamatne stope 5. Poštumljavanje (mediteranske kulture) 6. Aktivna uloga Općine u razvoju infrastrukture	Općina Medulin Turistička zajednica
6. OSNAŽIVANJE SURADNJE TURISTIČKE ZAJEDNICE, OPĆINE MEDULIN, PRIVATNOG SEKTORA I PARTNERA (Working With Business and Its Residents)	6.1. Utvrđivanje potreba lokalnog stanovništva, poduzetnika, hotelijera i agenata uključenog u razvoj turizma destinacije 6.2. Jačanje osjećaja zajedništva i pripadnosti 6.3. Uređenje vlasničkih odnosa i otvorenih pitanja	1. Distribuiranje anketnih upitnika za utvrđivanje potreba u svrhu poticanja razvoja turizma (mjeriti zadovoljstvo djelatnika u turizmu, lokalne zajednice i raditi na poboljšanju kvalitete i uvjeta rada) 2. Osiguranje profesionalnog javnog menadžmenta 3. Edukacija ljudskih resursa u javnoj upravi (Općina) 4. Edukacija službi u Općini i priprema na uvodenje e-poslovanja	Općina Medulin Uključivanje lokalne zajednice ima svrhu ne samo generiranje novih ideja i njihove implementacije, već i za dalje unapređenje postojećih projekata. Sve se to može dodatno pospešiti pronalažnjem odgovora što zajednica zapravo treba, što može koristiti zajednici i što se može učiniti da se ne ponavljaju pogriješke iz prošlosti, te unaprijede neke već postojeći projekti ili izrealiziraju neke već postojeće ideje. Uključivanje zajednice može biti i ključni faktor uspjeha projekta.

Turizam je jedna od najbrže rastućih industrija u svijetu i važan izvor stranih investicija, zapošljavanja posebno u zemljama u razvoju.¹¹

Milijuni ljudi diljem svijeta konzumiraju i nastaviti će s konzumacijom velikih količina energije, vode i drugih prirodnih izvora koji podržavaju njihove turističke aktivnosti. S time je suočena svaka turistička destinacija. Strani i domaći gosti ostavljaju trag na okolini. S jedne strane, turizam doprinosi dodatnoj zaradi lokalne zajednice i povećava direktno, ali i indirektno zapošljavanje na tom nivou, a s druge dodatna potražnja za osnovnim dobrima i uslugama utječe na povećanje cijena što negativno utječe na lokalno stanovništvo čiji dohodak ne raste proporcionalno s povećanjem cijena. Isto je potvrđeno i provedenim istraživanjima.

Kako je turizam vrlo dinamična i rastuća industrija/sektor, on se često sagledava u kontekstu utjecaja na okoliš, ekonomiju, kulturu i društvo. Mnogi čak naglašavaju snagu turizma u doprinosu ekonomskom rastu, dok drugi napominju negativni utjecaj turizma na ekosustav, autohtono društvo i kulturno nasljeđe. Time se naglašava vječita borba za udovoljavanjem interesa svih interesnih skupina destinacije.

Razvoj „održivog turizma“ znači da strategije promiču pozitivne utjecaje i minimaliziraju negativne. Koncept „održivog turizma“ je primjenjiv na svim formama turizma i na svim destinacijama uključujući

¹¹ Policy Reccomendation on Sustainable Tourism Development

masovni turizam i još mnogobrojne niše u turizmu. Održivi principi se odnose na okolišne, ekonomске i socio-kulturne aspekte turističkog razvoja. Održivi turizam zahtjeva stvaranje prikladne ravnoteže između te tri dimenzije kako bi se garantirala dugoročna stabilnost turističkog razvoja.

Kad se govori o turizmu na nacionalnom i regionalnom nivou, sve razine bi trebale biti koordinirane sa lokalnim nivoom. Planiranje u turizmu bi trebalo biti povezano sa politikom održivog razvoja. Turizam i javne institucije koje u svoj domeni imaju turizam, trebale bi prisvojiti inovativnu i odgovarajuću tehnologiju kako bi poboljšale efikasnost resursa (posebice zemlje, energije i vode), te se prihvatile izazova rješavanja klimatskih promijena, minimaliziranjem emisije stakleničkih plinova i proizvodnje smeća, istovremeno čuvajući bioraznolikost.

Investiranje u održivu infrastrukturu trebalo bi biti od prioritetne važnosti u uspješnom turističkom razvoju. Financiranje iz nacionalnih i međunarodnih organizacija (javnih i privatnih) koje se bave investiranjem u javnu turističku infrastrukturu ili investiranjem u privatni sektor u turizmu, trebalo bi biti popraćeno brigom o utjecaju na okoliš i društvo, kao i što je potrebno usvojiti ekonomске mјere zbog kompenziranja neizbjеžnih utjecaja. Upotreba lokalnih dobara i usluga u turističkom sektoru, koja minimalizira ekonomске propuste, trebala bi biti povećana. Ti proizvodi i usluge imaju jaki utjecaj na dodatno lokalno investiranje, otvarajući nova radna mjesta za lokalno stanovništvo i pomažući tim ljudima da budu konkurentni, dok nude konkretne prilike za očuvanje prirodnog i kulturnog okruženja. Vodič za ponašanje turista u destinaciji bi trebao biti promoviran putem Interneta, medija i drugih komunikacijskih kanala, kao što su informacije za davatelje usluga i operatere u lancu vrijednosti turizma.

Destinacija Medulin mora ponuditi održivi i kvalitetan turizam, iskorištavajući svoje komparativne prednosti, posebice biološku raznolikost i razvedenost obale, kao i svoje konkurentske prednosti koje može i mora dalje graditi. Inovacije i nove informacijske tehnologije su postale determinirajući faktori konkurentnosti turizma i snage ostalih povezanih sektora.¹² Prilike proizašle iz moderne informacijske i komunikacijsko - informacijske tehnologije pomažu podizanju svijesti o održivoj potrošnji, kao i što pomažu u marketinškim aktivnostima. Također, bitna je prilagodba putnicima treće životne dobi, koji imaju kupovnu moć, kao i potrebno vrijeme. Potrebno je voditi brigu i o turistima sa posebnim potrebama (invalidi, trudnice, itd.).

Turizam utječe na klimatske promjene, ali je i on također pod utjecajem takvih promjena.¹³ Klimatske nestabilnosti i vremenski uvjeti utječu na sezonalnost i atraktivnost destinacije, ali i na operativne troškove kao što su grijanje, hlađenje, navodnjavanje i zaštitu bilja. Kao dio socio-ekonomске održivosti, turizam u destinaciji Medulin trebao bi biti promoviran sa strane tradicionalnih, ali i modernih marketinških alata, koji omogućavaju adekvatan pristup malih i srednjih poduzeća, te lokalnoj zajednici, na domaće i međunarodno tržište. Modernizacija turističke aktivnosti trebala bi biti praćena poboljšanjem profesionalnih vještina zaposlenika u sektoru, naime potrebna je njihova prilagodba novim tehnologijama i novim izazovima tržišta.¹⁴ Kako bi se smanjio negativni utjecaj na okoliš, postoje porezni poticaji kao što su oslobađanje od plaćanja poreza, te razne povlastice, koje promoviraju energetski efikasna

¹² Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions, str 8.

¹³ Climate Change And Tourism Policy In OECD Countries, str 9.

¹⁴ Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions, str 9

poboljšanja.

Uspjeh turističke destinacije ne bi trebao biti ocijenjen samo sa aspekta dolazaka, nego i ekonomskih i socijalnih pozitivnih utjecaja na destinaciju, kao i negativnih utjecaja na ekonomiju i društvo.

U nastavku obrazlaže se marketinško pozicioniranje destinacije.

6. STRATEŠKI MARKETINŠKI PLAN OPĆINE MEDULIN OD 2013. DO 2018. GODINE

6.1. Uvod

Medulinska rivijera spada u dvadesetak najpoznatijih kupališnih imena hrvatskog turizma. Turizam se u destinaciji dosad odvijao bez formalno definirane strategije, s obzirom da se turističke zajednice Medulina i Pule nisu uključile u izradu razvoja Master plana turizma Istre za razdoblje od 2002. do 2010. godine.

6.2. Ciljevi marketinga

Ciljevi marketinga proizlaze iz ciljeva definiranih strateških planom, a to su:

- Izgradnja prepoznatljivosti destinacije: definiranje identiteta i pozicioniranja destinacije tj. rebranding (*Indikator: mjerjenje percepcije o imidžu prije i poslije rebrandinga*)
- Razvoj novih proizvoda i kontinuirano unapređenje kvalitete ponude (*Indikatori: broj razvijenih proizvoda i komplementarnih programa, dodijeljeni poticaji za obiteljski turizam, ulaganja u kvalitetu*)
- Produljenje sezone u ukupnom trajanju od 4 mjeseca godišnje (lipanj - rujan) uz kontinuirano povećanje broj posjetitelja za prosječno 4,5% godišnje odnosno +0,82 p.p. (*Indikatori: dolasci, noćenja, room nights, itd.*)
- Dosegnuti ciljno tržište više platežne moći (*Indikatori: prosječna dnevna potrošnja, statistike o prodanim proizvodima i komplementarnim proizvodima, izvan-pansionска potrošnja, skupina indikatora marketinške komunikacije*)
- Jačanje partnerstva s ključnim dionicima (*Indikatori: broj sklopljenih suradnji, te pokazatelji uspješno realiziranih projekata*)
- Pružati posjetiteljima iznimno iskustvo (*Indikatori: praćenje zadovoljstva posjetitelja anketiranjem*)

6.3. Identitet i pozicioniranje

Medulin uživa reputaciju životopisnog, primorskog, prvenstveno turističkog mjesta.

Snage:

- Dobra prepoznatljivost Medulina kao turističke destinacije
- Jedna od najpoznatijih prirodnih atrakcija u Istri – Rt Kamenjak
- Dinamičnost Medulinske šetnice uz more s brojim restoranima, barovima, trgovinama (no nedovoljno poznato ime iste!)

- Jedina pješčana plaža u Istri

Izazovi:

- Nedovoljna prepoznatost općine kao destinacije izvan okvira kupališne sezone
- Jaka regionalna konkurencija odabriom sporta kao ključnog elementa prepoznatljivosti - afirmirani Poreč, težnje Umaga i Rovinja
- Nemogućnost korištenja kulture kao elementa prepoznatljivosti zbog nedovoljno bogate povijesne baštine
- Domaća populacija prepoznaće Medulin kao mjesto večernjih izlazaka ljeti. No, zabavni centri i barovi s radnim vremenom do kasnih noćnih sati nisu u skladu sa željenim imidžom.

Pozicioniranje:

Aktivni odmor i prirodne ljepote odabrane su kao dvije ključne „slike“ koje će nositi identitet Općine. Preporučeno je temeljiti identitet destinacije na maksimalno pet elemenata. S obzirom da se odabrane „slike“ uglavnom vezuju uz lijepo vrijeme, predlaže se pridodati još jedan element, neovisan o atmosferskim utjecajima - **gastronomiju**. Taj vid ponude izrazito je razvijen u Općini, a naglasak valja dati ribarskoj tradiciji mjesta i zdravoj mediteranskoj prehrani koja izvrsno dopunjava imidž zelene destinacije za aktivan odmor koji se želi plasirati. Sva tri elementa uklapaju se također u potrebe tradicionalno najbrojnijeg tržišnog segmenta - obitelji s djecom. Odabirom gastronomije kao dodatnog *man made* elementa, odmiče se fokus sa sporta i umanjuje se rizik od pre-pozicioniranja u slučaju većih investicija konkurencije u sportske sadržaje.

Za ponovno označavanje tržišnom markom (rebranding) destinacije slijedeći koraci su određivanje loga i slogana odnosno naslova (logo može biti inkorporiran u naziv). Predloženi naslovi inkorporiraju sve tri slike:

- „*Living with nature*“
- „*Najbolje je prirodno*“
- „*Samo biti ovdje je zdrav odmor*“
- „*The Essence of Life*“

Nadalje, predlaže se označavanje markom svakog mesta s obzirom na povjesnu priču/specifičnost/običaj/drugu nematerijalnu baštinu (78% žitelja smatra da bi to bilo korisno) i poštivanje različitosti lokaliteta (mikro-klasteri). Kod označavanja tržišnom markom valja se voditi konceptom *umbrella branda*. Nakon razrade vizualnog identiteta destinacije slijedi implementacija istog na raznim materijalima - memorandumi, propagandni i informativni materijali, signalizacija itd.

6.4. Konkurencija

Medulinska pješčana plaža Bijesca ubraja se u poznatije na Jadranu te nerijetko dospijeva u liste top 10 plaža u Hrvatskoj uz imena poput Baške (Krk), Rajske plaže na Loparu (Rab), Zlatnog rata na Bolu (Brač), splitskih Bačvica i drugih. U Istri jedini mogući konkurent je šljunčano - pješčana plaža na otoku Sv. Andrije kraj Rovinja. Iako otvorenog tipa, prijevoz brodom uz naplatu ne čini ju toliko dostupnom posjetiteljima koji ne borave na otoku.

Premanturi, „meki“ za ljubitelje windsurfinga, konkurira Peljašački Viganj, a od bližih destinacija može se spomenuti rabačka Girandella. Upravo se Rabac može uzeti kao dobar primjer srodnog konkurenta Medulina u regiji - oba su iz ribarskih mjesta izrasla u poznate destinacije obiteljskog odmora, a težište stavljuju na aktivnom odmoru, gastronomiji te u manjoj mjeri na zabavi.

Od inozemnih konkurenata moguće je istaknuti turistička središta poput talijanskog Lignano Sabbiadoro – poznat po pješčanoj plaži, bogatoj ponudi zabave (zabavni parkovi i noćni život), prirodnim ljepotama i aktivnom odmoru, no bez kulturne baštine.

6.5. Ciljno tržište

Kratak pregled dosadašnjih statistika

Od 2007. do 2011. godine broj dolazaka u Općini Medulin konstantno je rastao, a najveći porast od 9,86% dolazaka (292.954 dolazaka) u odnosu na godinu ranije (266.663) bilježi se u 2011. godini, što predstavlja porast od 13% u odnosu na 2007. godinu (258.485). U promatranom razdoblju ostvareno je ukupno 9.471.989 noćenja, a tijekom godina bilježi se trend rasta istih za prosječno 3,68% godišnje.

Većina gostiju općine je njemačkog govornog područja. Najbrojniji su Nijemci (23,05%), slijede ih Slovenci (18,2%), Talijani (17,62%) i Austrijanci (12,01). Čak 45,8% gostiju ima visoko obrazovanje (viša, fakultet i više), a 44,2% završilo je srednju školu. Tijekom promatralih godina (2007., 2008., 2009., 2010., 2011.) najviše je gostiju pripadalo dobnoj skupini od 41 do 50 godina (17,73%), osim 2011. godine, kada je najveći broj turista imao preko 60 godina. Prema rezultatima provedenog anketiranja za potrebe izrade Master plana, većina ispitanika ima mjesecna primanja od 1.000 - 2.000 eura (36,3%), 24,2% ima primanja koja se kreću od 2.000 - 3.000 eura, a po 20% ispitanika iskazalo je da im primanja ne prelaze 1.000 eura, odnosno da prelaze 3.000 eura. Turisti najčešće na odmor dolaze s obitelji (56,9%).

Ciljne skupine

Prema kriteriju motiva dolaska i interesa, Općina Medulin može ciljati slijedeće tržišne skupine u odmorišnom segmentu čije su osnovne karakteristike opisane u tablici.

SKUPINA GOSTIJU	OBITELJI S MALIM DJECOM	OBITELJI S VEĆOM DJECOM	MLADI	WOOPIES	GOLDEN OLDIES
M O T I V I DOLASKA	<ul style="list-style-type: none"> - odmor i opuštanje - Sportske aktivnosti - Edukacija (kulturna, povijest, prirodni okoliš) - Specifična iskustva (drugačija od uobičajenih) 	<ul style="list-style-type: none"> - Odmor i opuštanje - Sportske aktivnosti - Edukacija (kulturna, povijest, prirodni okoliš) - Roditelji: relaksacija i mir, zdravlje i wellness, izlaganje djece novim iskustvima - Djeca: akcija, sportovi, ostvarivanje kontakata s drugom djecom, neovisnost 	<ul style="list-style-type: none"> - Odmor i opuštanje - Sportske aktivnosti - Zabava - Gastronomija - Nova iskustva i doživljaji - Zainteresirani za posjet lokalnim znamenostima i kulturne događaje, prirodno okruženje, upoznavanje sa lokalnom kuhinjom, shopping 	<ul style="list-style-type: none"> - Odmor i opuštanje - Sportske aktivnosti - Zdravlje - Gastronomija - Kultura, umjetnost i povijest, edukacija - Rekreacija, prirodno okruženje - Traže relaksaciju i mir 	<ul style="list-style-type: none"> - Odmor i opuštanje - Zdravlje - Gastronomija - Kultura, umjetnost i povijest, edukacija - Rekreacija, prirodno okruženje - Traže relaksaciju i mir - Očekuju od destinacije da „probudi“ u njima osjećaj tradicije i povijesti - Očekuju fizički komfor, dobru zdravstvenu njegu, bogatu povijest, lokalna kuhinja - Umirovjeni samci ili bračni parovi iznad 65 godina čija su djeca već napustila obiteljsko gniazdo - Vlasnici kuće ili stana - Visoke kupovne moći - Izbjegavaju rizike i traže sklad i sigurnost
K A R A K - T E R I S T I K E SKUPINE	<ul style="list-style-type: none"> - Vjenčani ili nevjenčani parovi između 20-40 godina starosti, sa najmanje jednim djetetom. - Smanjenje broja obitelji sa „tradicionalnom“ obiteljskom strukturom (učestalost razvoda, samohrani roditelji, „mješovite“ obitelji-djeca iz iste obitelji imaju jednog istog, a drugog različitog roditelja) - Smanjenje stope nataliteta, sigurnost i komfor su ljudima na prvom mjestu 	<ul style="list-style-type: none"> - Vjenčani ili nevjenčani parovi između 30-50 godina starosti, sa najmanje jednim djetetom. - Smanjenje broja obitelji sa „tradicional-nom“ obiteljskom strukturom (učestalost razvoda, samohrani roditelji, „mješovite“ obitelji-djeca iz iste obitelji imaju jednog istog, a drugog različitog roditelja) - Uživaju u zajedničkim avanturama, vole osjetiti koheziju u obitelji, roditelji žele povesti svoju djecu kada se upute u avanturu 	<p>Karakteristike samaca:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Učenici, studenti, i pripravnici, mladi novozaposleni ljudi - Želja za razmjrenom zbog osjećaja samoće - Zainteresirani za kulturni turizam i žele baveći se sportskim aktivnostima, aktivno provesti odmor - Ne žele provoditi vrijeme sa parovima, ali žele sa samcima u grupama - Otvoreni su za nova iskustva 	<ul style="list-style-type: none"> - Sve veća zdravstvena osvještenost, potreba za medicinskom njegom i svjesnost da će im aktivnost produljiti život - Interesiraju ih luksuz i komfor u obliku kruzera i wellnessa - Utjemljene i sigurne poslovne pozicije (onih koji su još uvijek u radnom odnosu) - Samci ili parovi čija su djeca već napustila obiteljsko „gnijezdo“ 	<ul style="list-style-type: none"> - Učenici, studenti, i pripravnici, mladi novozaposleni ljudi - Želja za razmjrenom zbog osjećaja samoće - Zainteresirani za kulturni turizam i žele baveći se sportskim aktivnostima, aktivno provesti odmor - Ne žele provoditi vrijeme sa parovima, ali žele sa samcima u grupama - Otvoreni su za nova iskustva

K A R A K - T E R I S T I K E P U T O V A N - J A	- Duljina boravka prosječno 1-2 tjedna - Oblik prijevoza pretežno automobil ili avion - Putuju u sezoni od lipnja do kolovoza - Odsjedaju u hotelima sa 4 zvjezdice, odmaralištima i kampovima - Putuju u malim kampovima (često djeca i roditelji putuju zajedno s djedovima i bakama i ostalom rodbinom) - Bookiraju odmor unaprijed putem turroperatatora, putem interneta ili direktno u hotelu u kojem žele odsjesti - Traže okružje koje je naklonjeno djeci, sigurno je, te uima dostupnih usluga za djecu	- Duljina boravka prosječno 1-2 tjedna - Oblik prijevoza pretežno automobil ili avion - Putuju u sezoni od lipnja do kolovoza - Odsjedaju u hotelima s 3 do 4 zvjezdice, odmaralištima i kampovima - Putuju u malim grupama (često djeca i roditelji putuju zajedno s djedovima i bakama i ostalom rodbinom) - Bookiraju odmor unaprijed putem turroperatatora, putem interneta ili direktno u hotelu u kojem žele odsjesti - Traže okružje koje je naklonjeno djeci, sigurno je, te uima dostupnih usluga za djecu	Karakteristike putovanja samaca: - Kratka putovanja (1-3 dana, max. tjedan dana) - Oblik prijevoza: avion ili vlak - Izvan sezone - Smještaj u hotelima, odmaralištima i kampovima - Pouzdaju se u usmenu „predaju“ (ono što su čuli od nekoga) za odlazak u neku turističku destinaciju - Booking putem interneta i turroperatatora - Zainteresirani za last-minute ponude	- Duljina boravka oko 1-2 tjedna ili duže (npr. „Snježne ptice“ ostaju preko cijele zime) - Uglovnom putuju autom/autobusom ili avionom - Putuju izvan sezone - Odsjedaju u hotelima sa 3-4 zvjezdice, odmaralištima ili kampovima sa visokim stupnjem komfora; imaju velika očekivanja glede kvalitete smještaja i kvalitete općenito - Pouzdaju se u usmenu „predaju“ za odlazak u neku turističku destinaciju, i na iskustvo, te teže ponovnom odlasku u istu turističku destinaciju ako im se svidjela - Rezervacije putem turroperatatora	- Duljina boravka oko 1-2 tjedna ili duže (npr. „Snježne ptice“ ostaju preko cijele zime) - Uglovnom putuju autom/autobusom ili avionom - Putuju izvan sezone - Odsjedaju u hotelima sa 3-4 zvjezdice, odmaralištima ili kampovima sa visokim stupnjem komfora; imaju velika očekivanja glede kvalitete smještaja - Pouzdaju se u usmenu „predaju“ za odlazak u neku turističku destinaciju, i na iskustvo, te teže ponovnom odlasku u istu turističku destinaciju ako im se svidjela - Rezrvacije putem turroperatatora
--	---	---	---	---	---

Blizina emitivnih tržišta, pješčana plaža i brojnost privatnog smještaja ostatiće i dalje faktori motivacije za dolazak obitelji s djecom. Iako tradicionalno segment slabe kupovne moći, kroz novi koncept ponude zdravog, aktivnog odmora nastojati će se privući one obitelji koje su više osviještene o ovim pitanjima, te stoga spremne platiti više.

S obzirom na ostale interese ciljnog tržišta osim aktivnog, zelenog odmora i gastronomije, valja poraditi i na ponudi turističkih proizvoda poput wellnessa i dodavanje edukacijske komponente u razradu specifičnih programa.

Što se poslovnog segmenta tiče, za produljenje sezone ključno je privući MICE segment i grupe u suradnji s nositeljima hotelske ponude.

Ciljna tržišta

Prema kriteriju države, ovdje spadaju ključna emitivna tržišta Europe.

Primarna: Njemačka, Slovenija, Italija i Austrija.

NJEMAČKA	SLOVENIJA	AUSTRIJA	ITALIJA
<ul style="list-style-type: none"> - Tradicionalno najpoznatiji svjetski putnici izvan zemlje (68% putuje u inozemstvo, jedna trećina ostaje u zemlji) - Prosječna potrošnja: 1012 eura po osobi na odmoru (64 euro/dan u Hrvatskoj) - Trajanje boravka: 7,6 dana - Hrvatska u top 5-10 destinacija za odmor - Hotelski gosti (40%), apartmanski (20%) - Racionalni, tradicionalno osjetljivi na cijene. - Porast interesa za all-inclusive odmor - Motivi putovanja: odmor na plaži (39%), opuštanje (32%), uživanje u prirodi (23%) te obiteljski odmor (20%) 	<ul style="list-style-type: none"> - Preko 75% provodi odmor u inozemstvu od čega preko polovice u Hrvatskoj, dok oko 20% provodi odmor u zemlji - Prosječna potrošnja: 700 eura po osobi na odmoru - Trajanje boravka: 6,1 dana - Hrvatska omiljena destinacija za odmor. - Prvenstveno gosti apartmana, kampova (12%) i hotela (oko 20%). Visok udio onih koji borave kod prijatelja i rodbine te u vlastitim objektima sekundarnog stanovanja (20%). - Poduzimaju i kraće odmore na Jadranu „prvomajske počitnice“ pogotovo u Istri. - Pretežito tržište individualaca (oko 90%) 	<ul style="list-style-type: none"> - Preko 50% Austrijanac ljetuje u zemlji - Prosječna potrošnja: 63 eura po osobi po danu - Trajanje boravka: 5,6 dana - Hrvatska u top 5 destinacija za odmor uz Italiju, Njemačku, Španjolsku i Grčku - 50% hotelski smještaj, 20% privatni uz trend porasta ostalih vrsta smještaja (kampovi, apartmani, sobe, vile) pred hotelskim zbog povećanja cijena - Motivi putovanja su: plaža i more, aktivni odmor i regenerirajući odmor 	<ul style="list-style-type: none"> - 15-19 milijuna stanovnika putuje u inozemstvo (25-32%) a oko 60% ljetuje u zemlji - Prosječna potrošnja: 67 eura po osobi po danu - Trajanje boravka: 4,6 dana - Hrvatska u top 5 omiljenih destinacija - 33,4% boravi kod prijatelja i rodbine, 32% u hotelima - Pretežito tržište individualaca (85%). U padu udio walk - in gostiju (bez rezervacije)

Sekundarna: Češka i Nizozemska.

Tercijarna: Velika Britanija, Poljska, Skandinavija, Hrvatska i Rusija.

Proizvod: razvoj novih proizvoda i kontinuirano unapređenje kvalitete ponude

Novi proizvodi

Razvoj novih proizvoda usmjeriti u skladu s željenim imidžom, a oblikovati ga prema zahtjevima ciljnog tržišta:

1. Obogaćivanje **sportske ponude** na otvorenom, a posebice sportova na kopnu (*kroz petogodišnje razdoblje*)
2. Razmotriti razvoj **ekoturizma i zdravstvenog turizma** u cilju produljenja sezone (*kroz petogodišnje razdoblje*)
3. Ulaganja i razvoj **nautičkog turizma** (*kroz petogodišnje razdoblje*)
4. Ulaganje u multifunkcionalnu sportsku dvoranu (za turiste i lokalno stanovništvo, sport i evenete) za trening izvan ljetnih mjeseci i u slučaju kišnog vremena (*kroz petogodišnje razdoblje*)
5. Definirati smjernice budućeg razvoja zabavnih parkova i poticati ulaganja u takvu vrstu zabave za cijelu obitelj (*definirati strategiju u prvoj godini, a realizaciju kroz petogodišnje razdoblje*)

razdoblje)

6. Osmišljavanje programa specijalnih interesa u suradnji s partnerima u destinaciji (npr. kušanja vina, dan avanture, kratki tematski kulinarski tečajevi, itd.) (započeti s prvih nekoliko programa u prvoj godini)
7. Ojačati Vižulu kao središte kulturne ponude općine (započeti u prvoj godini)
8. Osmišljavanje provođenje vremena gostiju u slučaju kišnih dana (u prvoj godini)

Pri kreiranju proizvoda ideja vodilja trebao bi biti koncept 3E (Education, Entertainment, Excitement), ne više samo vrijednost za novac nego za doživljaj (experience for money). Gdje god primjenjivo, valja iskoristiti mogućnosti (pretpristupnih) fondova EU za provođenje pojedinih projekata npr. Vižula.

Ravnoteža s postojećim proizvodima

Važna je kontinuirana briga o postojećim proizvodima, pri čemu neki nisu u dovoljnoj mjeri zaživjeli i ne eksploriraju se ni izbliza dovoljno. Proizvode je potrebno povezati sa komercijalnim programima hotelijera i agencija. Predlaže se revidiranje događanja te nastavak i proširenje suradnje u organizaciji, suorganizaciji i sponzorstvu uspješnih manifestacija. Nastaviti poticati ulaganja u održavanje / povеćanje kvalitete postojećih proizvoda smještajnih objekta i izgled mjesta, ali i ostalih elemenata (npr. privatne okućnice, pošumljavanje suviše izgrađenih krajolika). Zaseban projekt može tako biti označavanje tržišnom markom gastronomске ponude općine - definiranje ključnih brandova ugostiteljskih objekata (npr. moguća razrada certifikata poput „Seafood and fish“ oznaka pri čemu više od 80% ribe do prema lokalni dobavljači, „Bio-local restaurant“, „International“, itd.) - s ciljem zajedničke promocije.

Predlaže se definiranje top 20 things to do / atrakcije i aktivnosti odnosno punktova interesa posjetitelja općine Medulin za naredno strateško razdoblje od 5-10 godina (npr. šetnica Medulin, nalazište Vižula, Kamenjak, obilazak Premanture, budući Aquapark, višefunkcionalna sportska dvorana, sport na kopnu / moru, sport u zraku, itd.). Sukladno prioritetima, ulagati i promovirati pojedine proizvode. Za svaku lokaciju moguće je razviti i komplementarne proizvode (npr. Eco safari po Kamenjaku uz vođeno razgledavanje i upoznavanje endemskih vrsta) kako bi se sadržajno upotpunio doživljaj turista. U početku fokus valja staviti na razvoj onih proizvoda koje je moguće bez puno dodatnih investicija ponuditi na tržištu poput nekih sportova na otvorenom (npr. uvođenje speedmintona, sportski ribolov) ili programa specijalnih interesa. Nakon detaljnije razrade pojedinih turističkih proizvoda, svakome dodijeliti tržišne segmente kojima bi bio privlačan sukladno primjerima u tablici koja slijedi.

Postojeći i novi turistički proizvodi Općine Medulin u kombinaciji sa segmentima ciljnog tržišta

	Turistički proizvod	Obitelji s malom djecom	Obitelji s većom djecom	Mladi	Woopies	Golden oldies	Grupe/kongresi
P R I R O D N E LJEPOSTE	Safari rtom Kamenjak (džip ili eko vozilo)			x	x	x	
	Izleti brodom			x			x
	Razgledavanje panoramskim letom		x	x	x		
	Tematske staze	edukativne	x	x	x	x	x

	Avantura (npr. skok padobranom, parasail i sl.)	x	x	x			
	Pješačenje / Nordic walking, bike staze	x	x	x	x	x	x
	Ostali soft sportovi na kopnu (npr. tenis, mini golf)	x	x	x	x	x	x
	Soft sportovi na moru (npr. najam pedalina, pecanje)	x	x	x	x	x	
	Hard sportovi na moru (npr. windsurfing, ronjenje)		x	x			
	Sportska dvorana			x	x	x	x
ZABAĆA	Ugostiteljski objekti za večernje izlaska		x	x	x		
	Tematski zabavni centri	x	x	x	x		
	Događanja i manifestacije pretežito zabavnog karaktera	x	x	x	x		x
	Lokalna kuhinja i eko-proizvodnja	x	x	x	x	x	x
	Kulinarski tečajevi u suradnji s ugostiteljima	x	x	x	x	x	x
	Razne degustacije u suradnji s proizvođačima i ugostiteljima (npr. kušanje vina, sira itd.)		x	x	x	x	
	Plivanje i kupanje	x	x	x	x	x	x
	Sunčanje	x	x	x	x	x	x
LJEPOTA I ZDRAVLJE	Preventivni zdravstveni turizam					x	x
	Wellness centri, Beauty & Spa		x	x	x	x	x
	Kulturni programi i obilazak Vižule	x	x	x	x	x	x
	Izleti u partnerstvu s bliskim destinacijama	x	x	x	x	x	x
	Kulturološki eventi	x	x	x	x	x	x
	Obilazak sakralnih objekata Općine				x	x	x

	Rainy day – osmišljavanje aktivnosti u slučaju kišnih dana (npr. dvorana + gastronomija)	x	x	x	x	x
OSTALO	Kongresna ponuda				x	
	Nautički turizam					
	Razni programi specijalnih interesa		Za uske tržišne segmente - niše			

Legenda

Proizvodi u funkciji produljenja sezone

SUSTAV TURISTIČKIH PROIZVODA MEDULINA (uskladjeno sa Strategijom razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. godine):

1. SUNCE I MORE
2. SPORTSKI TURIZAM
3. ENO I GASTRO TURIZAM
4. NAUTIČKI TURIZAM
5. ZDRAVSTVENI TURIZAM
6. POSLOVNI TURIZAM
7. CIKLOTURIZAM
8. OSTALI INOVATIVNI PROIZVODI

Ključni motivi dolaska u destinaciju su:

- **Prirodne ljepote i pasivni odmor** - u prvom redu misli se na sunce i more, Rt Kamenjak, te posebnim proizvodima poput safari parkom, izlete brodom i sl.
- **Aktivni odmor i zabava za cijelu obitelj** - predstavljanje široke paleta sportova na moru, zraku i kopnu; zatim obiteljskih parkova (za sada postojeći prošireni luna park) i večernjih izlazaka
- **Gastronomija** - postojeću ponudu potrebno je „izbrusiti“ odnosno sistematizirati, adekvatno označiti markom i repozicionirati.

Produljenje sezone:

1. Jačanje povezanosti zračne luke Pule izvan ljetnih mjeseci (*kontinuirano*)
2. Aktivnosti i događanja, otvorene trgovine i dr. sadržaji u pred i pod sezoni npr.
 - o a) ostaviti slobodno 10% sredstava u budžetu manifestacija za organizaciju ciljanih događanja za ključne sportaše / kongresne goste i druge grupe koji borave u destinaciji izvan sezone; (*prema potrebi*)

- b) definirati dane u tjednu za redovne niskobudžetne manifestacije te poticati otvorenost trgovaca i ugostitelja u pojedinim mjestima općine npr. ponedjeljkom Šišan, utorkom Banjole, itd. (*u drugoj godini, zatim kontinuirano*)

Fokus na rast i razvoj proizvoda **s ciljem produljenja sezone**, osim **sporta - kongresni** sadržaji, **gastronomija, zdravstveni turizam** i wellness (*razviti strategiju već u prvoj godini, a realizacija kroz petogodišnje razdoblje*). Vezano uz kongresni turizam predlaže se:

1. Uključivanje u akademske (Network) mreže, uključivanje studenata sa prebivalištem u Općini u programe razmjene Erasmus, Cepus.
2. Uključivanje znanstvenika sa prebivalištem u Općini u organizaciju međunarodnih znanstvenih i stručnih konferencija.
3. Raspoređivanje osobe od strane TZ Medulin sa zadatkom izrade programa i mjera razvoja kongresnog turizma u Općini.

Kongresni turizam ima multiplikativni i sinergijski efekt kako na turizam tako i na ostale djelatnosti. Općina ima idealne uvjete za razvoj kongresnog turizma (klima, smještaj, blizina zračnoj luci Pula). Ono što nedostaje jest profiliranje turizma Općine u tome pravcu i uspostava Općina na međunarodnoj karti svjetskih simpozija. Kongresni turizam pokazao se kao idealna mjera za produljenje sezone ali i privlačenje novih gostiju (studenata na razmjeni, poslijediplomanata), odnosno populacije koja je najviše mobilna.

GLAVNA SEZONA (LJETO) à aktivni odmor za obitelji s malom i većom djecom i mlade

PRED I POSEZONA à sportski turizam, zdravstveni/wellness turizam, kongresni turizam

Općina ima potencijal da zadovolji potrebe za rekreativom kako gostiju koji su smješteni u Općini (u nekom od oblika smještaja) ali i šire (širu okolicu grada Pule). Izgradnja moderne biciklističke staze od Pule do Medulina u punom profilu uz postojeću Medulinsku cestu prema svim standardima i normativima koje izgradnja takve biciklističke ceste traži.

Gosti koji dolaze u Istru tradicionalno posjete Pulu (najčešće posjete Arenu) i pritom su željni posjetiti i mjesta u okolicu Pule ali to žele organizirano - najčešće u skupinama, vožnjom biciklom. Izgradnjom biciklističke staze privukao bi se velik broj novih gostiju koji primarno nisu bili zainteresirani za Medulin kao destinaciju ali upravo kroz izgradnju biciklističke staze za 25-30 minuta lagano i sigurno mogu doći do Medulina i spoznati turističku ponudu Medulina i sljedeći puta odabrati Medulin umjesto Pule kao primarnu destinaciju.

Marketinška komunikacija

Ciljevi:

1. Doseći ciljno tržište i uspješno prenijeti ključne poruke koje se vezuju uz identitet destinacije (npr. image oglašavanje, označavanje markom putem društvenih medija, publicitet) te prilagođavanje prodajno orijentiranih kampanja prema temama odnosno tržišnim segmentima (npr. zaseban oglas za MICE, zaseban oglas za thrill seekers mlade samce uz navođenje ključnih proizvoda itd.)
2. Pružati podršku zainteresiranim gostima u procesu planiranja odmora te nastaviti održavati

- odnose s njima i nakon provođenja odmora
3. Zaintrigirati potencijalne partnere (npr. sportske grupe, organizatore kongresa i sl.) kroz aktivnosti odnosa s javnošću i organizaciju studijskih putovanja

Uvidom u dostupan plan TZ-a za 2011. godinu, nužno je jačanje aktivnosti čitavog promotivnog spletta (oglašavanje, odnosi s javnošću, publicitet, osobna prodaja, direktni marketing i unaprjeđenje prodaje). S obzirom na rastući značaj interneta za turizam i u kontekstu planiranja odmora i donošenja odluke o provođenju odmora, više prostora valja dati e-marketingu. U nastavku bit će navedeno tek nekoliko većih projekata i ključnih aktivnosti, a preporuča se izrada detaljnog marketinškog plana.

Ključne aktivnosti:

1. Izrada **novog vizualnog identiteta** destinacije i pratećih marketinških materijala (u prvoj godini)
2. **Redizajn internetskih stranica** s primarnim ciljem pružanja naprednih usluga potencijalnim u fazi planiranja odmora - planer putovanja (započeti u prvoj godini nakon izrade vizualnog identiteta te dovršiti u drugoj godini)
3. Uvođenje **affiliate marketing programa** kako bi se olakšala i usmjerila kupovina turističkih proizvoda destinacije (plaćanje promocije zavisno o učinku tj. TZ bi dobila proviziju od nositelja ponude za svakog novog gosta kojeg im uputi) (uvesti u drugoj godini, zatim provoditi kontinuirano)
4. Nastaviti tisak informatora te **pojačati produkciju tiskanog materijala** uz izradu barem: image brošure, plana/karte općine, brošure za svaki pojedini proizvod (priroda, aktivni odmor i gastronomija), letak „Kišni dan“, letci o pojedinim programima specijalnih interesa (započeti s image brošurom i planom u prvoj godini, letak rainy day u idućoj godini, a ostale brošure razviti u skladu s razvojem pojedinih proizvoda)
5. **Pružanje informacija gostima u destinaciji** uz pomoć digitalne tehnologije (npr. info-kiosci, lokalni mobilni web, mobilna aplikacija, *online concierge* itd.) (u trećoj, četvrtoj i petoj)
6. **Uspostavljanje baze podataka** o (potencijalnim) gostima s ciljem razvoja dinamičnih odnosa sa stalnim gostima (CRM) i poticanje novih posjetitelja kroz marketing baza podataka, programe lojalnosti, marketing društvenih medija, itd. (kontinuirano)
7. Uspostavljanje baze podataka o (potencijalnim) partnerima i adreme (sastavljanje liste novinara i medija koji se bave temama u turizmu) (kontinuirano)
8. **Izrada press kit-a** i razrada itinerara više tematskih **studijskih putovanja** za potrebe novinara i poslovnih partnera (sport i MICE) (u prvoj godini, uz kontinuirane dorade)
9. Uspostavljanje mehanizama **praćenja uspješnosti marketinške komunikacije** i odabir metrike. (u prvoj godini, uz kontinuirane dorade)

Partnerstva

1. Partnerstva u razvoju proizvoda **s bliskim destinacijama** – Pula, Ližnjan (kontinuirano)
2. **Javno-privatna partnerstva** za razvoj prioritetnih turističkih proizvoda (u prvoj godini, zatim kontinuirano)
3. Ostvariti partnerstva **s organizacijama u području sporta te MICE** organizacijama. Nastojati pridobiti organizatore takvih događaja kako bi svoje klijente doveli u destinaciju. (započeti u drugoj godini, zatim kontinuirano)

4. Sklopiti **partnerstva s PR agencijama** te imati vlastitog predstavnika za komunikaciju s medijima te, prema potrebi, predstavljanje na sajmovima u ključnim emitivnim tržištima. Na B2B događanjima cilj je pridobiti potencijalne poslovne partnerne da sudjeluju u fam. trisu u destinaciji kako bi se sklopila nova partnerstva. (u prvoj godini pokriti ključna tržišta, zatim se širiti)

6.6. Budžet i raspodjela

Prema „Programu rada turističke zajednice općine Medulin s finansijskim planom za 2011. godinu“, budžet TZ je poprilično skroman jer prvotnom planu nisu pridodani prihodi boravišne pristojbe kampa Tašalera, zbog čega se najviše štedilo na udrugama i manifestacijama. Nadalje, valja uzeti u obzir da se 1.550.000 kn (odnosno 28,44%) od 5.450.000 kn uplaćuje se na račun Općine.

Aktivnosti koje se provode u području promocije su minimalne. Gledano u udjelima, na komunikacijske taktike i marketinšku infrastrukturu (brošure i web) otpada oko tek 20% budžeta utrošenog od strane TZ-a (3.900.000 kn) dok su tradicionalno samo aktivnosti oglašavanja i brošura obično bile najveće stavke budžeta marketinških aktivnosti. Od ukupnog budžeta koji se izdvaja za komunikaciju tek 9,49% odnosi se na online aktivnosti TZ-a (internetske stranice i Adwords-i), dok je prosječan udio tih aktivnosti u DMO-a iznosi 25-30% budžeta.

Stoga, je nužno povećanje budžeta TZ-a, veće ulaganje u marketinšku komunikaciju te izrada operativnog marketinškog plana u skladu s novim mogućnostima kako bi se promoviralo Općinu kao konkurentnu turističku destinaciju. Ne ulaze se u istraživanje i evaluaciju provedenih aktivnosti što također treba predvidjeti u budžetu.

6.7. Evaluacija uspješnosti

Predlaže se da se bazira na slijedećim pokazateljima:

1. Međunarodni dolasci, noćenja, zauzeće kapaciteta, prihodi, *room nights*, prosječna duljina boravka, prosječna dnevna potrošnja, izvan-pansiona potrošnja,
2. Udio odmorišnog segmenta vs. sportaša i rekreativaca vs. kongresa
3. Kontinuirano ispitivanje zadovoljstva lokalnog stanovništva, turista i privatnog sektora u sferi turizma
4. Mjerenje konverzije, praćenje uspješnosti oglašavanja, izračun povrata na investicije u oglašavanje i odnose s javnošću, mjerenje imidža prije i poslije kampanje, *ad recall* testovi
5. Statistike internetskih stranica
6. Pokazatelji uspješnosti affiliate marketinga (ostvarena indirektna konverzija, posjećenost internetskih stranica partnera, *leads* i dr.)
7. Proizvod: broj razvijenih proizvoda npr. i pratećih proizvoda, dodijeljeni poticaji za obiteljski turizam, ulaganja u kvalitetu, statistike o prodanim proizvodima i komplementarnim proizvodima
8. Događanja: fizički pokazatelji (posjećenost, promet) i kvalitativni (zadovoljstvo posjetitelja,

- pozitivan utjecaj na jačanje tržišne marke)
9. Partnerstva: broj sklopljenih partnerstva te kvalitativni i kvantitativni pokazatelji realiziranih projekata

Literatura:

1. Evidencija aktivnih obrtnika UO Pula, 2011.
2. Godišnja finansijska izvješća poduzetnika obveznika predaje finansijskih izvještaja FINI Općine Medulin za razdoblje od 2007. do rujna 2011. Godine
3. Hrvatski turizam u brojkama, Institut za turizam, Zagreb 2012., dostupno na: <http://www.iztzg.hr/UserFiles/Pdf/Projekti/Informacije/Hrvatski-turizam-u-brojkama-2012-Broj-02.pdf>
4. Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Medulin, Općinsko vijeće, Općina Medulin, 2011.
5. Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2002., NN 52/03
6. Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007., NN 58/07
7. Ostvarenje proračuna JLP(R)S za period 2002. - 2010., Istarska županija, dostupno na: <http://www.mfin.hr/hr/lokalni-proracun-2002>.
8. Ljeto TOMAS 2010, Stavovi i potrošnja turista u Hrvatskoj, Institut za turizam, Zagreb, 2011.
9. Podaci turističke zajednice Općine Medulin o uplaćenoj boravišnoj pristojbi i turističkoj članarini
10. SI 1437: "Turizam u primorskim gradovima i općinama, DZS RH, Zagreb, 2011.
11. „Stavovi i potrošnja turista u ljetu 2010. u Istri, Splitsko-makarskom i Dubrovačko - neretvanskom području”, te posebna izvješća koje su naručile turističke zajednice navedenih županija, Institut za turizam, 2011.
12. Šutalo, I., Ivandić, N., Marušić, Z.: Ukupan doprinos turizma gospodarstvu Hrvatske: Input-output model i satelitski račun turizma, EKONOMSKI PREGLED, 62 (5-6) 267-285 (2011)
13. Uredba o utvrđivanju visine boravišne pristojbe, NN 96/10, 139/09, 38/10
14. WTTC, Travel & Tourism Economic Impact – Croatia 2009
15. Zakon o boravišnoj pristojbi, NN 152/08, 59/09
16. Zakon o crvenom križu, NN 71/10, 92/01
17. Zakon o članarinama turističkim zajednicama, NN 35/95, 52/95, 152/08, 88/10
18. UNWTO (2011.) Tourism towards 2030, Global overview, UNWTO General Assembly 19th Session, Gyeongju, Republic of Korea, dostupno na: http://dtxtq4w60xqpw.cloudfront.net/sites/all/files/pdf/unwto_2030_ga_2011_korea_1.pdf
19. UNWTO (2012.) UNWTO Tourism Highlights 2012 Edition
20. IPK International (2011.) ITB World Travel Trends Report 2011/2012 pripremljeno od strane IPK Internationa za ITB Berlin, Berlin: Messe Berlin

(Footnotes)

- 1 Podaci preuzeti na dan 19.05.2012. godine, srednji tečaj HNB HRK/EUR na dan 19.05.2012. godine.
- 2 Ukupan broj privatnih iznajmljivača prema podacima Turističke zajednice Općine Medulin.
- 3 Aparthotel Del Mar otvoren je 2010.godine
- 4 Autokamp Kažela je otvoren 22. travnja 2011. godine i prema posljednjoj kategorizaciji ima ukupno 965 parcela. Prije Kaželete, u autokampu Biaduzia vodilo se 1.200 parcela (bez službene kategorizacije).
- 5 Uplaćeno do 20.01.2009.
- 6 Planirani prihodi poslovanja

